

Chhut-sí-soàⁿ

Tēⁿ Khe-phoàn

1926

Bòk-liók

1	Ū Chít Ê Lú-chú	5
2	Chhông-chêng Ê Chê-bî-thûi	7
3	I ê sí ōa ⁿ góa ê óah	9
4	Jíp Tāi-chhoan-sī ê ke	11
5	Án-niâ, in he teh chò sím-mih?	13
6	Hut-jiân têng-thâu si ⁿ	17
7	Tiàu-nâ lāi ê Má-chô-pô	19
8	Sng-chhiò pì ⁿ chò Chin-sit	21
9	Chhut Sí Jíp Oah	23
10	Loh-lān	27
11	Peh Chiū ⁿ Mô-thian-niá	29
12	Pē ⁿ -sè ná gûi-tok	31

13	Tài-liām tiòh lín Lâu-pē	35
14	Góa chai góa sô-chò	39
15	Thiàu kòe liên	43
16	Phōe-lāi ê Kòai-mih	45
17	Lí, lâi khi	47
18	Siu ⁿ -lāi ê Kòai-mih	51
19	Thià ⁿ -thàng ê Bák-sái	53
20	Chin-seng góa bat--I	59
21	Góa Sô thià ⁿ ê Hák-seng ah!	61
22	Bák-sái ê Khui-lát	67
23	Hí, bīn-tong-chiân	69
24	Sí-lâng ah! Khí-lâi, khí-lâi!	71
25	Chhiá ⁿ Sià-bián	73
26	Tû-khi chit-ê lêng	77
27	Beh chái ⁿ -iū ⁿ sé góa ê kiàn-siàu tī chêng-lâng ê tiong-kan?	79
28	Lí chiah siū ⁿ khòa ⁿ -māi!	83
29	Thè giâ síp-jī-kè	85
30	O-hò ai-chài!	87
31	Lí tùi tó-ūi lâi?	91

32	Chhù-Kak-Thâu Ê Tōa-Hóe	93
33	Chin Kì-Kòai!	97
34	Chhò-Gô Ê Hêng-Lí	101
35	Mô-Hiám Kòe Sí-Hô	103
36	Lí Sī Chin-Seng Mah?	107
37	M̄ng Siōng-Tè	111
38	Siat-Sú Kiá ⁿ Nā Sí.....	115
39	Sí-Hô Pi ⁿ Ê Âu-Kiò	119
40	Ng-Kim Kòe-Hóe	121
41	Chhut Sí-Sòa ⁿ	127

Ū Chit Ê Lú-chú

Tâi-lâm chhi̍-gōa chit só-chāi, kó-chhêng chin-chē, tek-phō âm-âm, put-sî chhiū-bák chhiⁿ-chhùi, pah-hoe siông-khui. Ták-jit poe-chiáu, chheng-chheng bân-bân, tī hit chhiū-téng, ki-ki-kiuh-kiuh, poe-lâi poe-khi, chhiū-nâ ê bō-sēng thang chai; ná-chún Sèng-chheh kóng, Kò-a-chhài tōa-châng, poe-chiáu lâi hioh i ê ki. In-ūi Iû-thài ê kò-a-chhài, chhù-téng gōa kôan. Ūi-tiòh chiáu kap chhêng hiah-chē, chiū kiò hit só-chāi Chiáu-chhêng-chng. Chng-lâi chit-sian Sam-lâu-iâ, sī chng-bîn teh hok-sāi, òng-bāng pó-pì chng-thâu. Gōa-ūi ê sin-sū siok-lú, iâ siông-siông lâi chia sio-hiuⁿ tiám-hóe, sio-kim póah-poe.

Chng-gōa m̄-sī chhân chiū-sī hng, sī chit-chng ê lāng teh keng-êng.

Chng-lâi ū chit-ê lú-chú, miâ-kiò Chì-khîn, ki-kut tàu-tah, kha-chhiú bín-chiát. Hit-nî 16 hòe (1887 nî), pē-bó iáu tī-teh, sió-tī chit-ê. Lâu-pē Khó Tek sī tōa choh-sit-ka, gû kah chhia, tak-hāng ū. Lâu-bú sit-bêng, sió-tī sè-hàn, lóng-sī Chì-khîn teh chò lâu-pē ê pang-chân. Sui-sī iù-chíⁿ; iáu-kú chò-kang khîn-khîn, kha-chhiú mé-liáh. Moe-pái lóh-hng siah chià-bóe, iâⁿ-kòe lâm-chú to-to; nâ chiūⁿ-soaⁿ chhoah han-chí, iâ-sī sèng-kòe hū-lú chē-chē. Tâi-ke óa-óa-kiò. Chì-khîn sī hau-sūn pē-bó ê lāng, thau-chá khí-lâi, nâ m̄-sī chiūⁿ-soaⁿ pang-chân lâu-pē keng-lông piân-sī khan in 4, 5 chiah gû-káng khi chhi̍, tak-jit sī án-ni.

Chhng-chng Ê Chê-bi-thui

Hit-ni 2--goeh 26 jít, chhoah han-chû ê sî, chháu-pơ tng-teh kheh kam-chià. O-môa kap thoh-tâu siu-seng liáu, peh-thng kái kúi-nâ cháp lâu. Kó-chá ê lâu, sî chhin-chhiūⁿ tâng-cheng tiâu-tò òng, téng-bîn khoah, ē-té chiam, kóa 1-ê khang. Sî ēng pòh-pòh ê thoh khi sio, chhin-chhiūⁿ hiā ê sek-tī, chha-put-to ũ am-kng hiah-kôan hiah-tôa.

Hit-sî ơ-thng chin siók, Chì-khîn ê lâu-pē, bé-siu chin-chē lai jip-tī lâu-nih, téng-bîn kô khe-té ê hún-thoh. Hit-ê thoh, kô ê sî, lai-bin ơ-sek ê thng-chúi, lâu-tui ē-té chhut-khi, chit-ê chúi thang gô chiú. Téng-bîn ê thoh nâ ta chiū koh ôaⁿ, án-ni 3-pái, âu-lai lâu-lai ê thng chiū kian-teng pìⁿ-chò pèh-thng, chin ũ kè-tát.

Ũi-tiòh in sî tōa choh-liòh ê lông-ka, koh-sî hó-kòe ê ka-teng, só-í tông-liáu cheng-piàng-chhát ê sim lah!

Hit-jít lâu-pē khi soaⁿ-nih tōa liáu, hit e-hng Chì-khîn chhi gū tng-lai, koaiⁿ gū tī gū-tiâu ták-hang chheng-chhó, chiū khi khùn.

Chhù-cheng chit-chōa nâ-tâu hāng, gōa-bîn chhiū-nâ lai ũ 1-tin ê thoh-húi lai chak tī-hia teh chò tōa-ko. In-ūi cheng-piàng-chhát beh chhiūⁿ-lāng ê sî, tiòh tãi-seng chè-hiàn in ê sîn-bēng, chhah 1-ki kī tī tiong-kan. Kim-chóa sio-liáu, khòaⁿ hit-ki kī, tó-tui tó-ūi chit-si, ták-ke chiū khi chhiūⁿ hit-ūi. Sè-siòk ê sîn-bēng, sit-chāi sî lī-ek pún-sin hāi pát-lāng.

Chì-khîn bōe-khùn ê sî, lâu-bó tī thiaⁿ-nih kóng:

Bó: Khîn-ah, gōa-bîn he sáⁿ-hòe teh tòh?

Khîn: Ân-niā, he káⁿ-sī pát-lāng teh pàng-hun, ká gū hun-báng.

Lâu-lāng bák-chiu hoe; khòaⁿ-tiòh nâ-tâu gōa chhát-á teh sio-kim, khòaⁿ bē-bēng, Chì-khîn iā put-kái-kī-ì, chiū koaiⁿ-mng khi khùn.

Hit-sî 2-goeh 26-mi sng-sī chin kôaⁿ, keⁿ-chhim ê sî, chháu-á-pơ kheh kam-chià ê lāng lai beh kiò thau-kòa-gū. Sî hit-mê tú-tú tiòh Chì-khîn ê gū chò thau-kòa. In-ūi kheh kam-chià ê chiòh-chhia téng-

bĩn ũ 1-ki 4,5 tĩng tĩng ê chhâ teh chò kô, hō gũ lăi tiòh. Kô nă tĩng ê sî, chiòh-chhia chiũ tĩng. Tĩ hit lăi-té sî thâu-kòa, gōa-bĩn sî 2 kòa, khah gōa-bĩn sî 3 kòa.

Hit-tiáp kiò gũ ê lăng thâu-khak chhih-chhih, kàu-ũi khòaⁿ-tiòh chhát, kiaⁿ chit-ê lóng beh sí. Sũ-sĩ piàⁿ tĩng-khì phō-nĩh. Lăng mĩng i siáⁿ-sũ, i lóng bē kóng; kan-ta ēng chhiú tit-tit iát, kóng tiām-tiām...ā kaⁿ ā káⁿ. Ĩ-sũ sî iā-kiaⁿ iā-kōaⁿ. I chiũ chò i cháu-khì hóe-kheⁿ hang-hóe, bô-lăng chai i ê ĩ-sũ.

Pòaⁿ-mê ũ lĩn-lòng-kiò ê siaⁿ, lău-bó kiò kóng,

Bó: Khĩn ah, Khĩn ah, gũ teh sio-tak.

In-ũi éng-sî siông-siông tĩ mê-sĩ, gũ bat sio-tak. Chì-khĩn hiahⁿ chit-chhéⁿ, lúi i ê bák-chiu, thí-khui chit-khòaⁿ. Gòa! Chhát-á phah-bĩn ôe hō-niau, 3-ê jip-pâng lăi liauh! Thâu chit-ê chiong i số kiáh siām-gōa tĩng ê chē-bỉ-thũi, chhut-lát chiũ tui bĩn hmh--lăi.

Kai-chài thũi-bóe khē-tĩ tek bĩn-chhĩng ê jia-hong. Chì-khĩn kín-mé tui thũi-bóe sa--teh, pâng-keng eh-eh, chhek chit-ê bé-sĩ,

Hit...lah! chiũ tian-tò kă i lòng tò-tĩng. Hit 3-ê chhát sio-e-sio-kheh, tó-lóh teh-leh tĩ thō-kha. Chì-khĩn chiũ khan sió-tĩ kap lău-bó chhut-khì, thó-húi to ā m-káⁿ kăng i. Sng-lăi sî lú eng-hiông. Hit-sĩ gōa-bĩn í-keng teh pâng-hóe.

Chiàⁿ chhin-chhiũⁿ si kóng:

Pũ-ũ lông-ka chhut Chì-khĩn, Khĩn-bián léng-lĩ sèng chng-bĩn; It-iā hiông-chhat hut-jiân kàu, Chhĩng-chèng pí-bú chē-bỉ thâu.

I ê sí òaⁿ góa ê óah

Chì-khîn chhut-lâi, khòaⁿ-kìⁿ thó-húi khan gû, siūⁿ beh chhiúⁿ tò-túg; nā-sī khòaⁿ-tiòh chhù teh hoat-hóe, chiū bē-kò-tit, sūi-sī nóg han-chî-tin lâi sut hiah-ê hóe hō i hoa. In-ūi chhát lâi chhiúⁿ-mih, tiâu-ti pàng-hóe sio-chhù, hō-lâng bē-kò-tit jiok, hit-sī bô pát-lâng lâi pang-chân, chí-ū Chì-khîn ka-tī teh kap chhát chò tui-thâu. Chhát kín pàng-hóe, i iā kín-kín jiok-khì phah hō hoa. I ê khó-chiàn bô-su Lí Lêng cheng-hoat hiong-lô chhun i ka-tī, chit-lâng tòng chit-chheng lêng. Siók-gú kóng, "Béng-hó bē-tù-tit tōa-tin kâu." Âu-bīn ê chhát khòaⁿ chit-ê eng-ióng ê lú-chú hiah pún-sū, nā-bô hē-liáu tók-chhiú, in ê chhát-kè ē sit-pāi. Chek-sī mōh chit-ki thui-á, bô-tiuⁿ-tī tui Chì-khîn ê thau-khak-sim, piàⁿ-lát.

Hehⁿ...ah, hō lí sí...ah! chiū kòng--lòh-khì.

Hit-tiáp sī pòⁿ-mê chú-sī, Chì-khîn ê thau-khak hō chhát kòng chit-âm, hoeh tit-tit chheng, ná-chún chéⁿ-té teh chhut-chôaⁿ. Chì-khîn ūi-tiòh tì-i phah-hóe, sui-sī hoeh teh chheng iā m̄-chai; kan-ta chit-sī ơ-àm, soah bē-kò-tit phah. Tui án-ni hóe chiūⁿ-chhù. Chì-khîn koh piàⁿ-miā cháu-khì beh phah-hóe, chit-ê chhát khòaⁿ i thau-khak tiòh tâng-siong iáu-ē cháu, chiū puhi 1-ki tng-to jiok-lâi, àn-sng beh it-to-lióng-tōan. Nā-sī Chì-khîn óat-thau khòaⁿ-kìⁿ, chiū-kín thiàu-tui hóe-tiong kòe-khì, chhát soah jiok bô tiòh chōa. Hit-pêng ê lêng khòaⁿ-kìⁿ Chì-khîn hō chhát teh tui, chiū jiok kòe-lâi beh kiù--i. Khòaⁿ-kìⁿ Chì-khîn, hoeh lâu móa sin-khu, tãi-ke chiū kín-kip kâ i chí-hoeh. Chì-khîn chia-chai i ê thau-khak téng khui chit-ê thiⁿ-thang, hit-sī chiah kám-kak kan-khó chiū chhut-chāi chhù khi hō hóe tòh lah!

Chì-khîn ê chek Khó Iâⁿ khòaⁿ-kìⁿ Chhát lâi, chiū peh-chiūⁿ nâ-kông téng; ēng thih-pē chak--lòh-lâi, chân-tiòh chit-ê chhát, chek-sī tó-tē, chhát-tóng chiū thoa--chhut-khì.

Khó Iâⁿ khòaⁿ sū-sè m̄ thò-tòng, chiū siám-tui pát-keng ê nâ-kông téng, ēng mī-chioh-phōe chò tūn-pai, chhiú giáh chit-ki pit-á-bóe (chiam-chiam ê chhiuⁿ-á) tng-tán chhát jip-lâi, chiū tui téng-bīn chak--lòh-lâi. Kó-jiân chân-tó chit-ê, in chiū thoa--chhut-khì. Àn-sng chhát ē sit-táⁿ, thè-chúi tng-khì. Bô-phah-sng koh-khah hiông, kui-tin chīⁿ jip-lâi, khui-chheng phah chiūⁿ-khì. Put-hēng mī-phōe am bô bā, kha-thau-u tiòh-chheng, chiū liàn--lòh-lâi. Chhát chin siū-khì, chiū tui heng-khám kap thau-khak koh kâ i chân 2-ē, chek-sī bô-miā.

Á! Khó-sioh! Khòaⁿ ê lǎng lóng kóng, Cháiⁿ-iūⁿ m̄ cháu-khì gōa-chng, lǎi hoah kiù-lǎng sī khah tiòh.

Hít-sī chhù teh tòh, Chì-khîn chit-kóa lēng-gîn chhàng-tī tek-kóng-khang, hiah-ê chhiú-khôn, gîn-liān, hō chhát pēng bô-tiòh ê, í-kip chhù-lǎi ê han-chû-chhiam, bí, chhek, môa, tǎu, mih-kiāⁿ chò chit-ê sio liáu-liáu.

Gōa-chng ê lǎng kóaⁿ-kín lǎi kiù, phah-sí thó-húi kúi-nā ê, koh chhiúⁿ chit-chiah gū-káng tò-túg; kī-ū 4-chiah kap lǎi-té ê hiān-gîn thèh-kàu bô pòⁿ-hāng, só-chhun sī hiah-ê hóe-hu nā-tiāⁿ.

Hít-mê Chì-khîn ê lǎu-pē tī soaⁿ-liáu, thiaⁿ-kìⁿ lǎng teh hiu, giǎh-thâu chit-khòaⁿ, hóe-iām chhèng-khí, ná-chún Sót-to-má hō thiⁿ-hóe chāu-biát chit-iūⁿ. Chiū piāⁿ-sè cháu kàu-tè, khòaⁿ-kìⁿ chhù-thèh ke-hóe, chhīn-kui ơ-iú; chí-ū tiāⁿ-nih chit-kha tòh bōe-liáu ê iān-tháng tī gū-chhia téng. Chiū lǎ hiah-ê hóe-lō, siūⁿ-tiòh chá-jit ê hó-kòe, kin mê-hng it-chhè hòa-hóe, soah hun-hun-tó-tó tī thō-kha.

Chhù-piⁿ ê lǎng thiaⁿ-kìⁿ chhát thè-chúi, chiū khah chē káⁿ khui-m̄ng chhut-lǎi khòaⁿ. In-ūi Chheng-tiâu sī-tǎi, peh-siⁿ kok kò ka-kī ê sim thài-tāng, kiaⁿ-liáu khui-m̄ng sòa hō chhát lǎi chhiúⁿ in ê mih. Sót-í chit-ê thiaⁿ-kìⁿ cheng-piàng, ka-kī ê m̄ng-chhòaⁿ it-hoat sng khah ân.

Lǎu-pē cheng-sīn liáu-āu, khòaⁿ-kìⁿ Chì-khîn ê thâu-khak hoat-hông, chéng chin tōa-ê, ká-ná bí-táu, thiⁿ-kng khì chhiáⁿ pak-lō ê chhiah-kha sian-siⁿ lǎi hòk-ióh, kai-chài khioh-tiòh miā. Keh-ní lǎu-bó kòe-sin, hóan-túg tang lǎu-pē khì-sè, chí-ū chhun sió-tī chit-ê. Sió-tī koh-sī tiòh-chhèng hit-ê Chek siⁿ--ê.

Ah! Chài-sàn jîn-bông! Chiàⁿ chhin-chhiūⁿ si kóng.

Eng-hiông phah-hóe sim bô-kiaⁿ, Mí-phōe chò pài sàng siⁿ-miā; Chài-sàn jîn-bông it-chhīn khì, In-hô hīn pút Sam-lǎu-iā?

Sī in-ūi Chì-khîn kap lǎu-pē, siông-siông hàu-kèng chng-nih ê pút Sam-lǎu-iā, kiū i pó-pì, put-sī tō-sī pòah-tiòh (èng-ún ê) siūⁿ-poe, cháiⁿ-iūⁿ góa kin-ná-jit chiah-chhám? Sam-lǎu-iā tō-sī teh pó-pì chng-bīn, cháiⁿ-iūⁿ góa chiah-chhám, i tī biō-lǎi teh pēng-an ah! Sam-lǎu-iā sī peh-chhát-sīn á-sī ké-pút mah? Gī-būn gī-būn?!

Jíp Tāi-chhoan-sī ê ke

Khiok-soat Tāi-chhoan-sī, khiā-khí tī Chēng-chúi piⁿ, ũ chit-ê sim-pū-á-bó siⁿ chit-ê kiáⁿ, kiò-chò Chheng-liū. Ūi-tiòh put-chèng, chiàu tng-sī ê hoat-tō, chiū siá lî-chu hō i khi, hit-sī Chheng-liū iáu sòe-hân.

Kong-im chhin-chhiūⁿ chîⁿ, liâm-piⁿ kòe-liáu kúi-nā nî, Chì-khîn í-keng 23 hòe. Sui-jiân bô-pē-bô-bó, iáu-kú in-khîn bô-ià, cheng-chiat khó-chhú, hō cheng-lâng tōa-tōa o-ló. Kài-chē lâng iang-saⁿ-thok-si lâi beh chò, Chì-khîn khòaⁿ m̄-sī sit, lóng-chóng siā-chòat.

Chhù-piⁿ ê lâng thong-thong o-ló i bák-sek chin kiàm.

Chì-khîn hó lú-tek ê hong-siaⁿ, ũ chhoe-kàu Tāi-chhoan hiaⁿ ê hī-khang, chiū siūⁿ, chiaⁿ hó lú-tek ê lú-chú, sī lân-tit-chhú. Chiū chit-jit chhōa-khì thau-khòaⁿ, khòaⁿ-liáu kah-ì, chiū thok môe-lâng kiū-chhin.

Chì-khîn sī sè-jī ê lú-chú, hut-jiân thiaⁿ-tiòh chit-ê siau-sit, the-sī m̄-káⁿ. Thiaⁿ-kìⁿ Tāi-chhoan hiaⁿ ê ke sī tek-hiā-chhù, lâu-pē sī iú-miâ ê kûn-thâu sai-hū, koh-sī gâu chiap-kut ê ló i-su; iā Tāi-chhoan hiaⁿ sī gâu tiau-khek ê bí-sút-ka. Chiaⁿ-kú tī kok-chng teh liū-hêng hit-tàⁿ pò-tē hì-ang-á, kóng-sī i khek--ê; iā Chùn-tek-sai hit-tin Pak-kóan teng sī i chè-chok--ê, hui-siông ê súi. Iū-koh sī chhut-miâ ê giáh hì-ang-á sai-hū, koh-sī gâu chhiūⁿ-khek ê Pak-kóan-sai. Thiaⁿ-kìⁿ kúi-nā ê Pak-kóan sian-siⁿ lâi beh kà-khek, kàu-ūi liâm-piⁿ pau-hók phāiⁿ tò-tng, bô-thang hó kà: in-ūi só-ū ê lâm-kóan, pak-kóan ták-hāng i lóng bat liáu-liáu. Iū-koh bat chit pak-tó-lâi jī. Iā góa chit-hō chháu-tē gū-hū thái-thó káⁿ phit-phòe hit-hō úi-tāi lâm-chú! Chū-hūn, chū-hūn!

Chì-khîn kiàn-siàu m̄-káⁿ kóng, chiū chò i jip-khì, chhun chhù-lâi kơ tī-hia chē, sió-thêng hit-ê lâng tng-khì liáu, chhù-lâi kơ chiū kiò.

Kơ: Khin...ah!

Khin: Ôe.....sím-mih-tāi?

Kơ: Góa ká ín lah neh!

Khin: Ái-ioh! Lí chit-ê a-kơ thái án-ni?! Lí ā bô thiaⁿ-tiòh lâng heh ka-têng hiah tōa, heh lâng

hiah gâu, lán phâng hit-hō pŋg-khaⁿ phâng bē-iâⁿ. Thiaⁿ-kìⁿ téng-nî lí chit-ê, lán nâ khi, liâm-piⁿ chē hōe-thâu-kiō tò-lâi, m̄-chai ē pháiⁿ-sè bē?!

Kơ: Gōng gín-ná, lāng heh-sī chhōe bô hó tui-thâu; lí sī hiâm i siuⁿ-gâu!

Khin: A-kơ! Góa m̄-sī hiâm i siuⁿ-gâu, sī chū-hūn góa ê ham-bān, m̄-káⁿ... ... Kā lí kóng bat lî-khi chit-ê! Lí sī bē-hiáu thiaⁿ.

Kơ: Há, só lî hit-ê siáⁿ in-toaⁿ, lí chai mah?

Khin: Bô sáⁿ chai.

Kơ: Hit-ê sī ũi-tiòh kiâⁿ m̄-tiòh, eng-kai lî-ê. Sớ-í òe-sái-tit kóng-sī gī-khi ê lām-chú chiah ē-hiáu án-ni chò-hoat.

Khin: Taⁿ beh án-chóaⁿ?

Kơ: Taⁿ, chóng-sī in-iân thiⁿ chù-tiāⁿ, hit-thâu ê lāi-iông lí to iā chai-íaⁿ. Lí taⁿ sng iā bô pē-hiaⁿ thang chú-ì, góa chit-ê m̄-chiāⁿ kơ, kā lí tah-èng chiū-sī.

Khin: A-kơ, góa hoaⁿ-hí thiaⁿ lí ê kà-sī!

Tui án-ni chiū tiāⁿ-tiòh, kōaⁿ-tiāⁿ.

1894 nî Chì-khin 23 hòe, 10-gòeh 13 tui Chiáu-chhēng jip chēng-chúi khe-piⁿ kè-hō Tāi-chhoan--sī. Chì-khin tì chu-koan, chhēng bóng-ó, tng-sī chit-hō sī liū-hēng ê sin-niū-hók.

1895 nî 8-gòeh ka-tī chai ũ hōai-īn; 9-gòeh 5-jit Jit-pún-peng chiūⁿ-soaⁿ, chiām-chiām lòh-lâi kàu Chēng-chúi khe. Tāi-chhoan hō Jit-pún kiò-khi chhōa-lō, sī i lō-thâu chin sék, iū-koh i sī hàn-hák-chiá, ē ēng siá-jī kap in kóng-ōe, hiah-ê liók-kun chin hoaⁿ-hí.

Kàu ũ-hiah-kú, Chiū tui kun-tiúⁿ kóng, Góa ũ 2-ê pē-bó chin-lâu, chit-tiáp tī chhù-nih, góa chin-kú bô khòaⁿ-tiòh, m̄-chai ũ pēng-an á-bô. Chhiáⁿ iông-ún góa tng-khi, nâ khiām-ēng chiah-koh lâi; hó mah? Kun-tiúⁿ in kóng, Hó. Hit-sī Tāi-chhoan chhiú kiáh chit-ki kóaiⁿ-á, kiâⁿ-tiòh sām-sām, chiū òng Chēng-chúi khe tng-khi. Kàu chhù bák-sái nih-nih-lâu, Chì-khin m̄-chai i teh háu sím-mih.

Án-niâ, in he teh chò sím-mih?

Hit-sî tī tang-pêng chhù-kak-thâu ê chháu-chhù, siông-siông ũ chit-ê chheⁿ-mê Siông hiaⁿ thàu-chá thàu-àm teh gîm-si. Ū chit chá-khí gîm kóng:

1. Thiⁿ-téng kôan-kôan Iâ-sơ chē-ùi, Lóng-chóng thian-sîn hók-săi pài-kūi; Bián-liù chhàn-lân, bîn-mâu êng-kng, Kôan-péng bô-hân, hok-khì chiâu-chng.
2. Thiⁿ-tê bân-mih bôe-ū ê sî, Siông-tè ê Kiáⁿ kap Pê khiā-khí; Chôan-lêng Chú-cháiⁿ éng-òah ê Tō, Thiⁿ-tê bân-mih, sî I chhòng-chō.
3. Bân-bîn hōan-chōe, ùi-kêh hoat-tō, Tiòh lòh tē-gék, lóng bô òah-lō; Siông-tè put-jím cheng-lâng tím-lùn, Chhe-khián Iâ-sơ kiù lán lêng-hùn.
4. Iâ-sơ kàng-seng tiàm tē-bîn-chiūⁿ, Phín-hêng sùn-chôan chò lán bô-iūⁿ; Hián-bêng sîn-jiah thôn thiⁿ tō-lí, Siat-lip kong-lô thè-lâng siū-sí.
5. Sî-liáu 3 jít Iâ-sơ koh-òah, Piáu-bêng siòk-chōe, chit-pái kàu-giáh; Chiām-tòa tē-bîn kà-sī hāk-seng, Iû-gôan chiūⁿ-thiⁿ chip-chiáng kôan-péng.
6. Sè-kan bóat-jít thiⁿ-mng khui-khoah, Iâ-sơ kàng-lim kiù lêng koh-òah; Sè-kan cheng-lâng siū I sím-phòaⁿ, Pò-siúⁿ hêng-hoat tiāⁿ-tiòh bô òaⁿ.

Hit-ê Siông hiaⁿ ê siaⁿ chin hó-thiaⁿ, gîm tiòh chin im-ün. Sớ gîm hiah-ê ôe, Chì-khîn thiaⁿ-liáu sim-koaⁿ tín-tâng. Cháiⁿ-iūⁿ Iâ-sơ hiah-gâu, kàng-sè beh kiù lán lêng, thiⁿ-kha-ê kiám-ū chit-ho lêng?! Tàu-tí chit-ê chheⁿ-mê Siông hiaⁿ ē-bat án-ni. Chiū mng ta-ke kóng:

Án-niâ, in he teh chò sím-mih? Ta-ke bô sáⁿ hoaⁿ-hí, ìn kóng:

Lâng in he lòh-kàu-lâng teh gîm-si.

Chì-khîn chiū-chai, lỏh-kàu-lâng siⁿ-sêng sī hỏ-lâng òan-hĩn--ê. M̄-kú só gĩm ê si hiah hó-thiaⁿ, só kóng ê ì-sù hiah-nih hó, I iả bô tek-chôe lán, lán tian-tò òan-hĩn I, sī lán ka-tī sit-liáu jĩn-keh. Siat-sú I só kóng ê Iả-sơ nả kó-chĩn ẽ kiủ-lâng, lán bô chhĩn-kĩn, tian-tò òan-hĩn, sī tũa chhỏ-gỏ lah. Chì-khĩn siũⁿ beh khi pải-hầu chit-ê chheⁿ-mê-lâng, khỏaⁿ Iả-sơ sī sáⁿ-hỏe, nả-sĩ kiaⁿ-liáu ta-ke-koanⁿ m̄ hoaⁿ-hĩ: In-ủi kủ-kỏan, lỏm-lủ siũ-siũ put-chhĩn, tì-kàu m̄-káⁿ, kan-ta tủi thiaⁿ-tiỏh hit-siủ si, put-sĩ kỉ-tĩ sim-lủi, chềng-chềng teh siũⁿ, ná-chủn soaⁿ-kha ê chúi-chỏaⁿ, ủn-ủn-á teh lủu chhut-lủi chit-iũⁿ.

Chì-khĩn ê tiông-hu Tỏi-chhoan-sĩ, tĩ hiah-kủ ủ tủi pềng-iủ tit-tiỏh chit-pủn hàn-bủn Sềng-keng, kap chit-pủn si, àm-sĩ hủn-hả chiủ káng-kiủ. Sim-koanⁿ teh siũⁿ, si-nih kóng,

Sẻ-kan kẻ-pủt lỏng só khek, Tiỏh chai hỏk-sủi chĩn bỏ-ek.

Chit 2-kủ phah-sẻ ủ chĩn-lĩ. Ắng-kẻ-tẻng hit-sian má-chỏ-pỏ kap hit-sian thủi-á-chỏ, pỉ gỏa só-khek ê lủu-sẻng siỏ-tũaⁿ, sẻng iủu-khah phỏiⁿ-khỏaⁿ. Gỏan Niả chỏiⁿ-iủⁿ hỏk-sủi kah án-nĩ! Thủu-chá thủu-à, chhe-it, chỏp-gỏ, tũa-nĩ siỏ-chẻ; sỏ-kim tiám-hỏe, phỏ-tỏ pải-chẻ ủ liủu-liủu. Hẻ, gỏng-gỏng Ắn-nỉ lah neh!

Àm-chĩⁿ án-nĩ siũⁿ, nả-sĩ m̄-káⁿ chhut-siaⁿ.

* * *

Tủ-tiỏh Chì-khĩn chiong-kĩn lỏm-sán ê kỉ-jít, khiỏh-mả jíp-pằng, hoan-hủ siũⁿ-á, toh-kủi, thoah-á lỏng tiỏh khủi, gĩn-nả chiah ẽ khỏai chhut-sĩ. Tỏi-chhoan ê lủu-bỏ sī gủu kiản-kỏ ê lỏng, thiaⁿ-tiỏh khiỏh-mả án-nĩ kóng, chiủ iả chản-sẻng án-nĩ chỏ; koh tĩ má-chỏ-pỏ ê bĩn-chềng, sỏ liủu chit-pẻ ê àn-pat-hiủⁿ, nẻng-bằng má-chỏ-pỏ pỏ-pỉ sun-á pủi-pủi pẻh-pẻh khỏai chhut-sĩ.

Mủg-thang khủi-liủu, hiủⁿ-chẻk iả tỏh-kỏe, bú-liủu chiủⁿ pỏaⁿ-jít iủu-bỏe chhut-sĩ. Lủu-lỏng chiủ kiỏ Tỏi-chhoan kóng: Tũa-thủu eh! Lỏng kóng lỏh-kàu-lỏng ê kỉ-tỏ chĩn ẻng-hủu, iả bỏ, khi kiỏ Siông hiaⁿ lủi kả I kỉ-tỏ nẻh! (Lủu ta-ke kiỏ Tỏi-chhoan kỏan-sĩ lỏng kiỏ I chỏ tũa-thủu-ẻ)

Tỏi-chhoan kóng, Hỏ, gỏa tỏ iả-teh siũⁿ koh.

Chiủ-khỉ chhiáⁿ i, Siông hiaⁿ mủg kóng, Lĩn lủu-lỏng hoaⁿ-hĩ chiah thang neh! Ỉn kóng, Tỏ-sĩ I hoaⁿ-hĩ, gỏa chiah káⁿ lủi kiỏ lí. Siông hiaⁿ koh mủg, Iả lĩn khan-chhiủ--ẻ ài bỏ?

Tỏi-chhoan kóng, Hẻ, ủn-tẻng. Siông hiaⁿ kóng, Hỏ lủi-khỉ. Chiủ tĩ-hia pek-chhiat kỉ-tỏ, kiủ Siông-tẻ siủⁿ-sủ khủi-lát hỏ hủ-jĩn-lỏng, pang-chản eⁿ-á khỏai-khỏai chhut-sĩ, iả hỏ chit khỏu-chủu chỏan-ke ê lỏng tềng-thủu-seⁿ lủi sỉn Lí.

Kỉ-tỏ soah, gĩn-nả chẻk-sĩ òaⁿ-òanⁿ-kiỏ, koh sī hủu-sĩⁿ, ta-ke kóng, Siông-hiaⁿ ê Siông-tẻ khah ủ-sỉaⁿ. Siông-hiaⁿ kóng, Siông-tẻ m̄-sĩ gỏa-ẻ nả-tỉaⁿ, sī thiⁿ-kha-ẻ kong-ke ẻ, lán tải-ke lỏng ủ-hủn, só-ỉ lán tẻk-lỏng lỏng tiỏh kềng-pải I chiah ẻ-soah-tít. In-ủi Siông-tẻ sī:

Pỏ-pỉ chiủu-kỏ sẻ-kan-lỏng, Put-lủn pủn-kỏk kap gỏa-pang.

Tỏi-chhoan kóng, Siông hiaⁿ, hỏ lí chĩn lỏ-lát. Ỉn kóng, Bỏ, tiỏh kả Siông-tẻ seh lỏ-lát. I chiủ tẻg-khỉ. Chì-khĩn kả Tỏi-chhoan kóng, Chit-ẻ Siông hiaⁿ ê ỏe gỏa chĩn ài thiaⁿ, gỏa sỉn i sī hó-lỏng. Tẻng-jít-á

góa thiaⁿ i teh gîm,

Thiⁿ-téng kôan-kôan lâ-sơ chō-ūi, Lóng-chóng thiⁿ-sîn hók-sāi pài-kūi.

Góa thiaⁿ-tiòh sim-koaⁿ chin hoaⁿ-hí, óan-jiân chiūⁿ-kàu pòⁿ-thiⁿ, tī-hia koan-khòⁿ sian-kéng. Tāi-chhoan kóng, Lí iā ài thiaⁿ hàⁿ, kài hó, góa lóng m̄-chai. Chì-khîn kóng, Sī, góa sī-sī kì-sim, m̄-chai tī-sī chiaⁿ ū ki-hōe thang thiaⁿ he kàu bēng-pék, Tāi-choan kóng, Góa iā ū chit-pún lâ-sơ ê Sèng-keng, góa khòⁿ chin-hó. Chì-khîn kóng, Án-ne hàⁿ, kài-hó, ū-êng chiaⁿ thak hō góa thiaⁿ.

Eⁿ-á chhut-sì liáu, Chì-khîn sòa bē-kì-tit kan-khó, chiū 2-ê tī-hia tâm-thiⁿ-soat-tē. Tng-tiòh eⁿ-á teh ôaⁿ-ôaⁿ-ôaⁿ! Sòa phah-tng ôe-pèⁿ. Keh-jit chiū ká gín-ná hō-miâ kiò Chin-seng, ké-soeh sī Chin-lí ê siaⁿ. Che-sī 1896 nî 5-góeh 23.

Chiàⁿ chhin-chhiūⁿ si kóng,

Pē-bó khi-sè tòk toaⁿ-sin, Chēng-chúi khe-piⁿ phòe liông-jîn; Thian-sù ài-chú khò kī-tó, Chheng-chò Chin-seng siā Thian-in.

Hut-jiân têng-thâu siⁿ

1897 nî 2-gòeh 15-jit tú-tiòh lí Chēng-chúi khe-piⁿ lí-gōa lō, ũ chit só-chāi kiò-chò Bòk-iông-chng, in-ūi ũ chháu-pōr pō-khiuⁿ chin-chē thèng-hó chhi-iūⁿ. Chng-gōa ũ chit-keng biō, tak-nî 2-gòeh 15 chiū chò-lâu-jiát.

Kóng-khi Tāi-chhoan--sī, gōan-lāi sī Bòk-iông-chng siⁿ Tân lāng ê kiáⁿ, sè-hàn ê sī hō Chēng-chúi khe-piⁿ Tēng Chhiu-eng--sī pun-khi chò íong-chú. Chit-pái siⁿ Tân ê chhin-lāng iā kòr kiō lāi kng Chì-khin khi beh khòaⁿ lâu-jiát, chhiū-piⁿ ũ chit-ê sán-hiong lâu-pô-á kiò-chò Gī-m-ah, i iā khi in chhin-lāng tau.

Hit-jit sī lé-pài-jit, Gī-m chiū chio Chì-khin kóng, Lán lâi-khi Lé-pài-tng, góa kā lí tàu āiⁿ gín-ná. Chì-khin kóng, Pài-tng tī tó-ūi? Gī-m kóng, Tī chia nā-tiāⁿ. Chì-khin liáh-kiò sī tī chhiū-piⁿ, ā-bô chhēng-kun chiū lok-sōng lok-sōng tòe I khi. Kàu-ūi khòaⁿ-kìⁿ kài-chē lāng chē kui-liát, chit-ê lāng tī tái-á-téng. Chì-khin mng kóng, Che-sī teh chhòng sím-mih? Gī-m kóng, Kín-ná-jit sī lé-pài-jit, chiah-ê lāng lâi teh lé-pài. Tái-á-téng hit-ê lāng sī kiò-chò Pà-peh, lāng kiò I chò Lí sian-siⁿ, I teh kóng tō-lí chhōa-lāng lé-pài. Chì-khin kóng, Lí ā-bô liōng-chá kā góa kóng, góa ā-bô chhēng-kun, chin bē kìⁿ-tit-lāng. Gī-m kóng, Chì-khin koaⁿ, bô iàu-kín, pát-lāng mā-sī sò-sò nā-tiāⁿ, ũ-ê to iáu thng chhiah-kha tì chháu-léh.

Hit-sī Pà-peh thak hit-siú si, thak-liáu chiū gîm, hit-ê tiâu, sī,

1. Thiⁿ-tē chhòng-chō lóng chiâu-pī, Siōng-tē an-hioh sù hok-khi; Lán òh Siōng-tē ê khoán-sit, Hoaⁿ-hí lâi siú an-hioh-jit.
2. Chèng-lāng hōan-chōe thiⁿ siū-khi, Iā-sō kàng-sè thè lán sí; Kong-lô ôan-chōan kan-khó soah, Chhit-jit thâu-jit Chú koh-óah.
3. Iā-sō thiàⁿ-lán kiù lēng-hūn, Lán tiòh siàu-liām I tōa-in; Kám-siā kèng-pài sim sēng-sit. Siōng-siōng lâi siú an-hioh-jit.
4. Siōng-tē Sēng-chheh kóng kék chin, Boat-jit thiⁿ-tē ōaⁿ chò sin; Iā-sō hák-seng siū tōa-hok, Éng-

óan an-hioh tī thian-kok.

Chèng-lâng gîm-tit chin-hô chin hó-thiaⁿ, tōa-tōa sè-sè chhiú to thêh chit-pún tâu-chhài-gê-á jī teh gîm. Chì-khîn iā tòe in thâu-khak chhih-chhih. Sô kî-tó ê ôe sī teh kám-siā Siōng-tè, iā kiū I sià-bián lán ê tâng-chōe. Che kap góa hiàng-sī teh hē Sam-lâu-iā tōa-tōa bô sio-tâng.

Pà-peh sī bat chò-kòe hì-pan, I ê hêng-iông óah-tâng chin ē kám-tông lâng. I chiong sô-gîm hit-siú si lāi khui-thiah tō-lí. Tiong-kan 2-kù.

Thiⁿ-tê chhòng-chō lóng chiâu-pī. Siōng-tè an-hioh sù hok-khì.

Kóng-khí kék kó-chá Siōng-tè 6-jit ê tiong-kan, chhòng-chō thiⁿ-tê, hái, bân-mih, lóng chiâu-pī, āu-lāi chhòng-chō sí-chó A-tong Hā-oa. Í-keng bêng-pek, chiū tē-7-jit an-hioh. Chiong chit-jit hō lán lâng lāi siú, hō sin-khu thang hioh-khùn, sim-sîn thang thiaⁿ tō-lí, chiū ôe pêng-an, koh sí-āu thang tit-tiòh éng-óah. Che chiū-sī Siōng-tè teh siúⁿ-sù hok-khì; m̄-sī má-chó teh pó-pì. Sô-í lán tiòh òh Siōng-tè ê khoán-sit, siông-siông lāi siú an-hioh-jit, chiū Siong-te iā beh siông-siông siúⁿ-sù hok-khì.

Chì-khîn thiaⁿ-kìⁿ chiaⁿ-ê tō-lí, sim-koaⁿ chhin-chhiūⁿ khòaⁿ-kìⁿ kng-bêng, kā Gī-m kóng, Āu lé-pài góa beh koh-lāi. Gī-m kóng, Chin hó. Tui hit-tiáp tng-khì liáu-āu, bô-lūn beh chiaⁿ-png á-sī beh khùn, Chì-khîn chiū kám-siā Siōng-tè, m̄-kiaⁿ ta-ke chai-iáⁿ.

Kòe-kàu lé-pài-jit, Gī-m beh khì chhi-gû, Chì-khîn kóng, Gī-m-ah, kin-á-jit kiám m̄-sī lé-pài-jit, lí cháiⁿ-iūⁿ bô an-hioh? Gī-m kóng, Lí chin hó kî-tí, góa bô chháu thang hō gû chiaⁿ, bô khan khì chhi bē eng-tit. Chì-khîn kóng, Mài--nōh, góa lāi chháu-pū thui chháu hō lí ê gû chiaⁿ, góa iā tòe lí ê bí lí ê chhài, lí kap góa lāi khì. Gī-m kóng, Hó, hō lí chin ló-lát, taⁿ góa kā lí āiⁿ Chin-seng.

Chin-seng sè-hàn sī thiàu-thah koh chhiò gī-gī, Gī-m phō tī chhiú-bóe, tit-tit thiò tit-tit chah, chiū kiò i siáu-gī-sian.

Lé-pài liáu tng lāi, chiong sô thiaⁿ ê kā Tāi-chhoan kóng, Tāi-chhoan khòaⁿ-kìⁿ Chì-khîn hiah tì-ì, koh sô thiaⁿ-ê chin bêng-pek, sim-lāi iā siū kám-kek. Kā i kóng, āu lé-pài góa siūⁿ iā beh khì. Chì-khîn kóng, tē-it hó, góa kiū Siōng-tè pang-chân lán ke-lāi ē tit chōan-ke kui Chú. Iā chiaⁿ ê thui-á-chó, má-chó-pô, chiaⁿ chhiáⁿ lóh-lāi hō lán Chin-seng thit-chô. Tāi-chhoan chhiò-chhiò.

Tiàu-nâ lâi ê Má-chó-pô

Tâi-lâm-hú Sin-lâu ê Kơ-niû, thiaⁿ-kìⁿ Tâi-chhoan in hu-hū sìn-Chú, chiū tiâu-kang lâi thàm-m̄ng. Lâu-ta-ke-á h̄ng-h̄ng khòaⁿ-tiòh in lâi, kín-mé cháu-jíp âu-piah thiaⁿ, Chì-khîn m̄-chai i khi teh chhòng sím-mih.

Kàu Kơ-niû tng-khì liáu, Chì-khîn beh khi chú-p̄ng, kōaⁿ tiàu-nâ beh th̄ng-chhài, hóng-hut kiaⁿ chit-tiô. Chiū m̄ng, Ân-niâ, lí thài chhàng chit-sian Má-chó-pô tòa chit tiàu-nâ lâi? Ta-ke kóng, Ā, góa khng-liáu sòa bōe-kì-tit, góa kiaⁿ-liáu âng-m̄ng-lâng kâ góa chhiáⁿ tò-khì. Chì-khîn kóng, Lâng he Kơ-niû m̄-káⁿ sùi-piān kâ-lâng thêh-mih, in sī ài chhiò lán sêk-lâng keng gōng-pút nā-tiāⁿ. Má-chó-pô nā ũ sìn, tòa chit tiàu-nâ lâi, phīⁿ chhàu-chho mā iūⁿ-hîn. Ta-ke tiām-tiām, koh chhiáⁿ khi hē gōan-ūi, kâ i sio-hiuⁿ siā-chōe.

Chin-seng ê seⁿ-jit í-keng kàu, kû-kòan tiòh ài chò tō-chè, Tâi-chhoan in hu-hū sng iā m̄-ài ngē chó-tòng, chong-kàu chū-iū, òng-bāng bān-bān chiah beh táⁿ-sng.

Tō-chè-jit chin lâu-jiát, lâu ta-ke tī Má-chó-pô, thui-á-chó ê bīn-chêng sio-hiuⁿ tiám-hóe, sio-kim póah-poe. Iā pān chheⁿ-chhau chhiáⁿ lāng-kheh. Hit-sī ũ 1-khoan ê hong-siòk chiū-sī hē 12 hāng mih tī liāh-ô-á, chiū tī-hia sio-hiuⁿ kóng-kóng leh, jiān-âu phō tō-chè gín-ná lâi hia, chhi khòaⁿ i ài seng thêh tó chit hāng mih, chiàu i số thêh ê mih, lâi hun-piát i tióng-sêng beh chò sím-mih hō lāng. Hit-sī Chì-khîn ê ta-ke iā ũ pī-pān 12-hāng, chiū-sī:

1. Kú-chhài
2. Âng-ku
3. Gîn
4. Kín-chio
5. Kiat-piáⁿ

6. Chhioh
7. Kho-tháng-bih
8. Ah-n̄ng
9. Pit
10. Âng-khak
11. Téng
12. Âng-hê

Chiū phō Chin-seng lāi thêh, hit-sî tãi-ke ûi-lûi lāi khòaⁿ, Chì-khîn kap Tãi-chhoan--sî chún-chò pìⁿ sim-sek, chiū hō i phō khi. Hit-sî Chin-seng khí-chhiú chiū tùi tiong-ng hit-ki pit giáh--khí-lāi, A-kong khòaⁿ chit-ê, hoaⁿ-hí kah chhùi-chhiu-á khiàu-khiàu. In-ûi hoaⁿ-hí chit-ê sun, chiong-lāi sī thák-chheh-lâng.

Ke-lāi tùi chit-tiáp, sòa pìⁿ-chò 2-pêng, 1-pêng sìn-Chú, 1-pêng pài-pút. Chì-khîn kap Tãi-chhoan siông-siông ūi-tiòh chit-chân lāi kî-tó, kiū Siông-tè khui-lō. Bô lōa-kú Chin-seng ê A-kong iā hoaⁿ-hí sìn-Chú, kan-ta chhun A-má sī kò-chip koh bê-sìn.

Sng-chhiò pìⁿ chò Chìn-sit

Lâu-ta-ke thàu-chá thàu-àm chiū sio-hiuⁿ tiám-hóe, tī pút ê bìn-chêng thân-tê, pài ko-á-pau.

Chit chá-khí lâu ta-ke kiò Chì-khîn, Khîn-koaⁿ, âng-kè-téng hiah-ê tê, kâ i piàⁿ--khí-lâi, bián-tit hō tê-kán teh tán, Chì-khîn chhiò-chhiò kóng, Ân-niâ, tê-kán thái tiòh tán? I nã khòaⁿ má-chóⁿ-pô m-ài chiáh, chiū ē-hiáu piàⁿ thó-kak. Ta-ke bô-sáⁿ chhèng-ì in kóng, Hiò, chiaⁿ-sit ũ-iaⁿ ē-chiáh leh! He-sī chit-ê ì-sù nã-tiāⁿ. Chì-khîn kóng, He-sī bô-iaⁿ ê tãi-chì, lí m-thang khi pài i kàu án-ni; tiòh kèng-pài chhòng-chō thiⁿ, tē, hái, bân-mih ê Chú, chiū-sī siⁿ lán lêng-hùn ê Siōng-tè. I teh chhut-jit lòh-hō, hō lán chiáh, chhēng, ēng; chiàu-kò lán, koh thiàⁿ-sioh lán, chhe Iâ-sơ lăi kiù lán, lán tiòh hóan-hóe chōe, sìn Iâ-sơ, chiaⁿ ē tit-tiòh kiù, Ân-niâ, chit-hāng sī tē-it iàu-kín. Chì-khîn sui-jiân kóng chiaⁿ chē oe, lâu ta-ke bô-in-hôaiⁿ bô-in-tit, chiū hōaⁿ mng-khiā tui i ê pâng-keng khi. In-ūi i sī pāk sè-kha.

Chit-jit tng tiòh chò-kī, iū-gôan tī pút ê bìn-chêng pân chheⁿ-chhau, pài teh hâu, Tãi-chhoan tui chhī-á jip-lâi. Hit-sī chiū tui pài teh ê âng-hê kâ i ni khí-lâi chiáh, chiaⁿ-bah thau iā liàm khí-lâi chiáh, só thân tī-hia ê chiú, iā kâ i phâng khí-lâi lim. Hit-tiáp in Ân-niâ tī thiaⁿ-mng piⁿ kim-kim teh khòaⁿ, sim-lăi m-hó-kóng; nã-sī Tãi-chhoan chò i chhiò-chhiò tui pâng-keng jip-khi. Chì-khîn kóng, lí án-ni ē hō Ân-niâ siū-khi, lăng i teh hâu má-chó. Tãi-chhoan kóng, bē, m-thang hâu má-chó; tiòh hâu góa ē pak-tó. Má-chó lóng m-bat pòⁿ-hāng; nã-sī góa siāng bô m-ē-hiáu phiⁿ-phang.

Kàu ũ chit-pái, Tãi-chhoan kóng, Lán Ân-niâ chit-sian thui-á-chó, góa siūⁿ beh kâ kōaⁿ lăi-khi Hú-siāⁿ hō Bók-su. Chì-khîn kóng, Lí ē hō i tōa siū-khi. Tãi-chhoan kóng, Góa sìn Siōng-tè ē pang-chân, tek-khak beh hō i hoaⁿ-hí.

Tú-tiòh lâu ta-ke chhut-khi, Chì-khîn chiū kâ Tãi-chhoan kóng, Lán Niâ khi kâ Sui chek-kong-a in chhâi-i, lí nã beh kōaⁿ má-chó, chit-tiáp kài-hó ki-hōe. Tãi-chhoan thàn i ē oe, chiū kōaⁿ-khi.

Khah àm chhâi-i chheng-chhó chiū tò-lâi. Iáu-bōe jip-mng, Chìn-seng in A-kong chē tī mng-kháu tiāⁿ, chhiòh-gōa tng ē chhui-chhiu ná loah--leh, ũn-jiū ē siaⁿ kâ i kóng, Âu-khè-tē lín Má, hit-sian má-chó-pô, lán tōa-thâu--ê kâ lí chhiáⁿ khi Hú-siāⁿ hō Eng-kok Bók-su lah! Taⁿ, to ā thiⁿ-piàn tē-piàn, bô iàu-kín nōh! (Chìn-seng ē A-kong kiò Tãi-chhoan chiân-chhe ê kiáⁿ chò àu-khè-tē).

Hit-si thiaⁿ chit-ē bīn phòng-sai-sai, Chì-khīn tī lāi-bīn khòaⁿ chit-ē, teh siūⁿ ē-hng Tāi-chhoan nā tò-lāi, poh-ē chiah i ē kóaiⁿ-á-thâu.

Sió-thēng, chin-chiàⁿ-ìⁿ, tī-hia tit-tit teh lāi, Chì-khīn khiā-tī lāi-bīn, khòaⁿ i beh cháiⁿ-iūⁿ. Tāi-chhoan pau 1 chhiú-kin chhiⁿ-á, pin-nēng, kap 1-chhiám chhiⁿ-hoe, chiū sàng hō i kóng, Án-niā, chiah-ē hō lí. Bô phah-sng ē tiong-kan, siū-khi sòa chhin-chhiūⁿ ơ-hūn sòaⁿ-khi, chiū hoaⁿ-hí kóng, Lí thái ũ che? Kóng, Ũ--nōh! Sī Tāi-chhoan chai-iaⁿ, lāu-bó số ì-ài sī chhiⁿ-á pin-nēng kap chhiⁿ-hoe. Kúi-ē iⁿ chiū soah-liáu 1-chân ē tōa-sū, sng-lāi iáu bē-kui.

Lāu ta-ke chiū jip āu-thiaⁿ, tui hit-sian thui-á-chó ká liáh--lòh-lāi, kiò Chin-seng ah! Tā, chit-sian hō lí thit-thô, it-sin hō i lóng bô. Chin-seng tō-chè gōa chin ài thit-thô mih, taⁿ ũ chit-sian, sī chhiò kah!

Chì-khīn tī-hia khòaⁿ chit-ē chin hoaⁿ-hí. Sui-si kám-siā Siōng-tè ē pang-chān, chiah-ē pút chiah tū-khi. Sng-si bô-tiuⁿ-tī. Tui hit mê-hng khí, huiⁿ-chek tōan-chóat. Chit-tui sin-chú hō Chì-khīn liáh-liáh khi chhoe-kóe, chit-hù pút-chó-chhat, thiah-liáh lòh-lāi, sui-si kòa 10-tiâu-kài lòh-khi. Hó! Hoàn-jian it-sin! Ki-tok-tô ē tōa-kí, taⁿ bēng-láng lah!

Chiàⁿ chhin-chhiūⁿ si kóng,

Ngó-jian siū chio, chin-jip hōe-tng. Thiaⁿ liáu sim-koan bēng-pék; Seng-Sin kám-hòa chit-ke chiâu-chng, Bô koh chò Chú tui-ték.

Chhut Sí Jip Òah

Chhù-lâi í-keng kòa 10-tiâu-kài, liáu-âu Tâi-chhoan kap Chì-khîn chiū siat-hoat ín-chhōa 2-ê sī-tōa-lâng lé-pài, ke-lâi chiū lóng kui-Chú.

Keh-nî chiū-sī 1898 nî 2-gòeh 15-jit, Kàu-hōe khòaⁿ Chì-khîn, Tâi-chhoan hu-hū ê jiát-sim, chiū chiap-láp i niá sé-lé jip-kàu.

Kàu-tī 12-gòeh 16, Chin-seng 3 hòe, hit-sī lêng teh chò bóa-gê. (Chhe-2 thâu-gê 16 bóa-gê). Hit mê-hng tī chhù-âu ũ chhát lâi thau-khan Sîn-ā ê gû, in teh chiáh bóa-gê chiú, sòa m̄-chai, tãi-ke teh hōe. Chin-seng tú-tú beh khùn, Chì-khîn kā kóng, Lí tiòh kī-tó heh! Saⁿ-hòe ê Chin-seng in kóng, Hó.

Chiū phak-tī bîn-chhng kī-tó kóng,

“Kám-siā Siōng-tè, chiáh-chiú phòe hē-á-kê, Sîn-ā ê gû, hông thau-khan-khì, góa m̄-chai.”

Tī thiaⁿ-nih kài-chè lêng thiaⁿ-kìⁿ chhiò kah hah-hah-kiò, hāi Chin-seng kúi-nā mê kiàn-siàu m̄-káⁿ koh kī-tó. Lâu-bó chiū koh kà i, jiân-âu chiū tak-mê tak chá-khí, chiap-sòa koh kī-tó, chiáh-png iā ē-hiáu tō-siā.

Tâi-chhoan sìn-Chú liáu-âu, hiah-ê chò-hì ê khi-khū chōan-pō hui liáu-liáu.

Khó-sioh tī-liáu chú-lâu ê pīⁿ, tī 1899 nî 3-gòeh 26-jit pēⁿ-sè ná tīm-tāng. Chiū tui Chì-khîn kóng, Góa ê pēⁿ bē-hó lah. Téng-nî Sòng Bók-su beh chhiáⁿ góa khi kà Tōa-òh, góa nā ũ ín--i, phah-sng bē tī-kàu án-ni; Ah! Bân-sū sī Siōng-tè ê chí-ì. Iok-hān 5 chiuⁿ 24 chat ũ kóng, “Góa sít-sít kā lín kóng, thiaⁿ góa ê oe iah sìn chhe góa-ê, chiū ũ éng-òah, bōe kàu siū sím-phòahⁿ, sī í-keng chhut-sí jip-òah.” Góa sui-jiân ē sí, iáu-kú sī beh tng-khì Thian-tông éng-óan òah. Lí tiòh sè-jī chiàu-kò chit-ê Chin-seng, nng-bāng chiong-lâi ē éng-kng Chú. Chì-khîn thiaⁿ-kìⁿ i kóng chia-ē oe, bák-sái chhē-chhē-tò, kóng, Lí beh seng khi híong-hok, pàng góa kap chit-ê gín-ná beh cháiⁿ-iūⁿ? Nā-sī Tâi-chhoan lîm-chong ê sī í-keng kàu, chhiú kiáh kōan, kiò 3-siaⁿ.

Iâ-so! Iâ-so! Iâ-so! Chiū lī-piát.

Kàu lé-pài-jit Chì-khîn iû-gôan beh chhōa Chin-seng khi lé-pài. Saⁿ-á-khò ōaⁿ-hó, Chin-seng kóng, Án-nià! Ā-bô àu-peh-ah thang lái-khi lé-pài. Chì-khîn thiaⁿ chit-ê 4-hòe kiáⁿ kóng án-ni, siūⁿ-tiòh nâ-âu-kng tīⁿ. (Chin-seng kiò lâu-pē chò àu-peh). Hit-ê chêng-kéng sī chhin-chhiūⁿ chheng-liāng ê gòeh hō bát-hùn khâm-khi. Ah! Siong-pi!

Tāi-chhoan sí ê sī, Chì-khîn koh-chài hōai-in 1 gòeh jit lah, kàu keh-ni chiū sīⁿ 1 ê cha-bó-kiáⁿ, i ê bìn chin pèh, ná-chún Ī-tāi-lī ê pèh-chiòh; i ê chhui-tún ná-chún hún-âng ê thô-á, i ê thau-mng ơ-sim-sim, ná-chún ơ-hiân sòaⁿ, i ê siⁿ-chò sī ná-chún số-lô-bùn khí hó ê Seng-tiān chin tàu-tah, i ê siaⁿ-im sī iāⁿ-kòe thiok-im-khi. Put-chí chò Chì-khîn ê an-ùi. Kā i hō-miā chò Bùn-lí.

Ē-kiāⁿ ê sī, Chin-seng chhōa Bùn-lí khi sī-kè thit-thô. Âm-sī A-ko Chheng-liū chiū kà i liām gín-ná koa, chin gâu liām, iā chin gâu gím-si, koh chin lêng-lāi, A-kong A-má chin hoaⁿ-hí. Chì-khîn kám-siā Siōng-tè, siūⁿ-sù góa ũ chit-ê kiáⁿ-jī. A-kong siōng-siōng phō i tī heng-chêng, chhin-chhiūⁿ chhiáⁿ-pút; in-ùi nā phō ng jip-lāi, ē giú i ê chhui-chhiu.

A-kong, lêng-lêng kiò i Chhiu-eng chek-kong-a, sī i chin lò, tng chhui-chhiu, gâu chiap-kut, chò gū-chhia, phah kún-thau chin chhut-miā. Tó tī í-liáu téng hō-lâng chām bē tiòh, ē thiaⁿ-siaⁿ. Koh sī gâu phah-chhêng, siōng-siōng chhōa Chin-seng chhut-khi phah-chiáu. Hó khoán-thāi kan-khó-lêng, khít-chiāh nā lái, tōa-tōa óaⁿ chiū phang hō i. Số-í khít-chiāh lóng kiò i Hó-liāng kong. Nā êng ê sī, chiū kiò 2 ê sun-á lái, khòaⁿ giā i ê kha ē iāⁿ á bē; nā ē chiaⁿ ũ pún-sū.

Chit ē-hng ám-môe chiaⁿ liáu, hut-jiān pòⁿ-mê khí tōa-khui, kiò Chì-khîn lái, kā i kóng, Hó-lái hó-khi, sī Khîn-koaⁿ thài bat-siūⁿ, chheng-lâng bân-lêng iā kóng bô 1-lâng. Kóng soah thau-khak chhih lòh-lái, chiū siān-chiong.

Á! Tiōng-hu sí, ta-koaⁿ sí, chhun 1-ê lâu ta-ke kap chiaⁿ-ê sè-hàn ê kiáⁿ-jī.

A-kong sí-liáu, chiū piāⁿ-tī thiaⁿ-piⁿ, êng phōe-toaⁿ khâm teh.

Keh chá-khi Chì-khîn tui hia kòe, khòaⁿ-kìⁿ phōe-piⁿ teh tín-tāng, liāh-kiò ũ niau-á nng tī hia, siūⁿ beh kā i hian khòaⁿ. Hut-jiān Bùn-lí tī hia hian-phōe, thau-khak chhun chhut-lái, kóng, Án-nià! Góa kap A-kong tī chia teh khùn neh! Ái--ioh! Gōng-kiáⁿ, Án-kong sí lah neh! Chiū phō i khí-lái. Chit-ê bô siā-khi ê gín-ná bô-lūn sí-óah to-sī chin thiāⁿ A-kong.

Ta-koaⁿ sí-liáu, Chì-khîn khan chit 2-ê kiáⁿ kap 1-ê chêng-lâng kiáⁿ Chheng-liū, tō-khó kòe-jit hòk-sāi ta-ke. Kàu Chin-seng 9 hòe, Bùn-lí 6 hòe, gū-tiòh Bók-iōng-chng lé-pài-tng teh siat Sió-oh, bō-chip hák-seng, Chì-khîn chiū hō Chin-seng khi jip-oh. Sian-siⁿ sī pún-chng ê lêng, ták-jit khi-hia kà-chheh, âm-sī koh tng-lái. Chin-seng iā-sī thau-chá tòe i khi, thau-âm tòe i tng-lái. Tòe bí khi-hia chú, hū-hip chiōng-su.

Ũ chit ē-tàu tng-lái, lâu-bó kóng, Chin-seng lí khi Bók-iōng-chng ê lâm-si chhiáⁿ Tī-á-pèh lái khòaⁿ lín sió-môe, chit-tiáp jiát-kah phēⁿ-phēⁿ-chhoán. Chin-seng thàn bēng-lêng khi chhiáⁿ.

I-seng jip-pang khòaⁿ-liáu hàiⁿ-thau, kóng, Lí chit-ê gín-ná cháⁿ-iūⁿ hē-kàu án-ni?! Chì-khîn kóng,

Chū kúi-nā jít chêng chiū kóng i kan-khó; nā-sī to khòaⁿ i koai-koai teh thit-thô, kàu cha-hng peh bē khí-lâi chiah chai-iaⁿ phòa-pīⁿ ê sī, m̄-bat haiⁿ chit siaⁿ. Tī-á hiaⁿ, khòaⁿ ũ sīm-mih hó-iòh, chhiáⁿ lí kâ hē lōh-khì. I-seng kóng, lâ-sơ ũ kóng, Hō lāng ũ sèⁿ-miā--ê sī chāi tī góa. Nā m̄-sī Siōng-tè lîn-bín, kiaⁿ-liáu bô kong-hāu. Kóng-soah chiū phài-iòh.

I-seng tò-khì liáu, hut-jiân thiaⁿ-kìⁿ Án-má kap Án-niâ teh háu ê siaⁿ, Chín-seng chai-iaⁿ sī só-thiàⁿ ê sió-mōe sí lah. Bē-kìm-tit cháu tī chhù-kak-thâu tōa thī-khàu.

In-ūi siⁿ-chêng chin ài kap A-kong khùn chò-hóe, só-í chiū tâi tī i ê sim-pīⁿ.

Chì-khîn koah Bûn-lí kàu chin chhi-chhám, bē siū an-ùi.

Chit-mê beh khùn ê sī, khòaⁿ-kìⁿ 2-ê thiⁿ-sài chhēng pēh-saⁿ, tī siang-pēng khan Bûn-lí lâi tī bîn-chēng, Bûn-lí iā chhēng kng-nà-nà ê pēh-saⁿ, in ê bîn chin kng. Bûn-lí lâi ê sī, i ê hēng-iông chhiò-gī-gī. Chì-khîn chai, sī thiⁿ-sài tèk-piát chhōa i lâi, beh hō góa chai kiáⁿ m̄-sī bô-khì, sī chhut-sí jip-óah, tī thiⁿ-nih chhin-chhiūⁿ thiⁿ-sài chit-iūⁿ, tui án-ni chiū siū an-ùi, bô koh lâu bák-sái.

Chiàⁿ chhin-chhiūⁿ si kóng,

Êng-hián ná chháu, siⁿ-miā ná hoe, Jit-phák hong-chhoe chiū siā; Óa-khò Kiù-chú siók góa ê chōe, Êng tiàm lōk-hng bián-kiaⁿ.

Ke-lăi chhun-liáu 2-ê gín-ná, 1 ê lâu ta-ke, chêng-lâng kiáⁿ 10 gōa hòe tī Ō-kúi-kiô kap lêng tòa iòh-tiàm, sng iā bô sím-mih chiⁿ thang thàn.

Chì-khîn pún-jiân sī óa-khò Tiông-hu lâi seng-óah, Tiông-hu sí-liáu, iáu-kú ũ Ta-koaⁿ thang óa-khò, ka-têng iû-gôan ē-tit kòe. Khó-sioh Ta-koaⁿ taⁿ iā sí, tian-tò Chì-khîn tiòh hō pát-lâng óa-khò. Sī-tōa-lâng só lâu-teh sī 4, 5 khu ê khòaⁿ-thiⁿ-hng, chiū siat-hoat hō-lâng choh-pun. Pún-sin bē-tit koh tòa chhù-lâi, tiòh chhut-mng kiáh hiâm-á ká lêng kút chià-thâu, ũ-sī chiū ká-lâng cheng taⁿ-bí taⁿ-khì Hú-siâⁿ thiò, Âm-sī ká jîn-ke cheng thàn-khng lâi chhī-ti, lêng-phāng ê sí, chiū taⁿ lêng-á khi bán ti-chhài. Ân-ni phah-piàⁿ lâi chò só-hùi.

Chin-seng tī Sió-òh thak-chheh, tú-tiòh bô chiⁿ, chiū ēng tiáⁿ giâ-khì chò chún-tng.

Lâu ta-koaⁿ ũ kóa hiân-chiⁿ, hō lâu ta-ke kiuh-kiuh-khì, ke-lăi tōa-sè nā thâu-sio-hiⁿ-jóah, lóng sī Chì-khîn 2-ki chhiú teh iúⁿ-chhi.

Jóah-thiⁿ sí pek-jóah, Chì-khîn seng-khu lóng siⁿ-thiàⁿ, bē chē í; iáu-kú giâ khū-thui koh ká-lâng cheng-bí lâi chò só-hùi, koh hòk-săi lâu ta-ke.

Khek-khîn khek-khiām, kàu Chheng-liú 20 hòe ê sí, chiū ká i chhōa-bó. Chit-sī ka-têng chhin-chhiūⁿ tī hóe-tiong tit-tiòh chit-tih ê liâng-chúi.

Khó-sioh Chheng-liú bô chhōa-liáu, sòa phòa-pīⁿ, chit tiám-á chiⁿ-tē-á-sian iā khai-liáu-liáu. Chì-khîn ũ kóa sai-khia-gîn pēh-siám-siám, iā thēh chhut-lâi ká i táⁿ-tiáp. Sui-sī chêng-lâng kiáⁿ, iáu-kú khoán-thāi i sī bô koh-iūⁿ-sim.

Pēⁿ hó liáu-âu, chiū thó-sit lâi choh, sī Chì-khîn hiàng-sī ũ chò-liáu lú-lông-hu, só-í hó-táⁿ ka-tī keng-êng.

Sit, choh liáu, Chheng-liú hiâm kan-khó, siūⁿ ài chò seng-lí, Chì-khîn chiū chún i.

Lâu-má sī thiàⁿ tōa-sun ê lêng, khòaⁿ-tiòh chit-hō sun, sui-jiân sī tōa-khơ-pé; m-kú tâu-hū-keng, ah-bó-tê, bē-taⁿ koh bē-teh. Chiū chin khó-lín. Thiaⁿ-tiòh i beh chò seng-lí, chiū kam-gōan chuh 20-khơ

chhut-lâi.

Bô-liâu Chheng-liú, lián-bū bē-liáu liáu-chîⁿ chiū bē hî, hî iā liáu-chîⁿ, chiū bē chấp-sè. Sui-sī i teh chò seng-lí; iáu-kú ke-lâi iû-gôan sī Chì-khîn teh chi-lí. Háp-giáh tiòh tióng chíⁿ jíp-lâi, tian-tò móa-pái tiòh tui lâu-má koh thó pún khi thiⁿ, khòaⁿ bē tō-tit, chiū kâ i siu-siu khí-lâi, iû-gôan koh kap lêng tòa hàn-iòh tiàm, khi chiáh thâu-lō khah tiòh.

Kóng khí Chin-seng, tác chá-khí khi thak Sió-oh, ũ-sī bô chhài thang tòa, chiū tòa 1-ki chheⁿ sòan-thâu khi ùn tâu-iû, sng-lâi iáu-sī hó chu-bī. M̄-káⁿ kâ lâu-bó thó-chîⁿ: in-ũi chai i to iā-sī bô chíⁿ.

Ũ chit-jit, lâu-bó 1-kak-gìn hō i, kâ i kóng, Chit-kak-gìn sī góa chā-jit chò-kang thàn ê, lí tiòh khiām-khiām-á ēng. Chin-seng kóng, Hó.

Bô-pháh-sng hit kak-gìn hē-tī hóe-chhat-lok, sòa ka-lauh. Chin-seng kâ lâu-bó kóng, Góa phah-m̄-kìⁿ khi lah neh! Lâu-bó chin m̄-kam, kâ i kóng, Hit-ê gín-kak, sī góa chit-jit lâu-kōaⁿ ê kang-chîⁿ, lí nā khi ōaⁿ 10 ê tâng-koa, mā bē bô-khi, theng-hó ũn-á ēng. (In-ũi Jit-pún ōe gín-ká»Ê^{3f}, Tâi-ôan-ōe kiò-chò gín-kak; ló-ká»Ê^{3f}, Tâi-ôan-ōe kiò-chò tâng-koa).

Chin-seng kóng, Ân-niā m̄-thang siū-khi, âu-pái chia khah sè-jī. In-ũi ka-lauh tī lō-nih, chhōe lóng bô; beh sī tī chhù-lâi, góa chiū tiám-teng sàu-chhù chhōe kàu tiòh.

Chit-jit, Chin-seng thak-chheh tng-lâi, khi chhân-nih koah tiū-kó-thâu beh hiāⁿ-hóe, kàu àm bô tng-lâi. Lâu-bó tī cheng-bí-keng tò-lâi, chiū khi kâ i thè-taⁿ; Hit-sī àm-niau-niau. Kàu-chhù Chì-khîn siūⁿ-tiòh i heng-chêng ũi-sin-kûn ũ phè 1 lúi sin bô-hoe, sī pài-thok lêng tui hú-siāⁿ bé tò-lâi--ê. Thâu-tú-á bē-kì-tit thèh khí-lâi, taⁿ-khi chhân-nih taⁿ tiū-kó-thâu, m̄-chai ka-lauh tī tó-ũi: Chin iàu-kín, chheⁿ-kiông teh chhōe.

Chin-seng thiaⁿ-kìⁿ, chek-sī peh-khí-kha iân-lō chhōe iân-lō khi, chhōe lóng bô. Chhōe tò-tng bô khòaⁿ thang chhōe, chiū ēng chhiú iân-lō sa, tui gû-chhia-lō hăng tit-tit sa kàu chhù. Chhòan-sa sī gû-sái gû-jiō kiaⁿ-lâng-mih, sit-lòh ê bô-hoe iû-gôan sa bô, sim-kông hóe-tòh. Che-sī sió-khóa mih; m̄-kú sàh-hiong-lâng sī liáh-chò pó-pòe. Chiū siūⁿ-tiòh tī Chú-jit-oh ũ thak-tiòh Lō-ka 15 chiuⁿ, hū-jîn-lâng teh chhōe-gín, bók-chiá teh chhōe-iūⁿ, lâu-pē teh chhōe kiáⁿ, hit-ê tì-ì m̄-chai kàu cháiⁿ-iūⁿ! Siông-tè teh chhōe lán sè-kan-lâng hit-ê jiát-sim m̄-chai beh cháiⁿ-iūⁿ kóng!

Ka-têng sui-jiân chia khùn-lân, iáu-kú Chin-seng kap lâu-bó siông-siông khi lé-pài, lóng bô-lâng. Chiū lêng-lêng iā m̄-chai in ê kan-khó kàu án-ni. Chin-seng bô-lun thak-chheh á-sī lé-pài, tng-lâi ê sí kiāⁿ-lō siông gîm-si. Chhin-chhiūⁿ sih-sut, sui-jiân bô số thang khò; iáu kú Siông-chú iā bô hō i gō. I iā put-sī to-sī ki-ki teh gîm-si. Siók-gú kóng, chit-ki chháu chit-tiám lō

Peh Chiūⁿ Mō-thian-niá

Bô ì-sek ê ke-kak teh-thî, tī hñg-hñg ê ke-nōa chiū óa--lâi; chhiū-téng ê am-pô-chê teh-ki, iā-ē iô-tāng pát-chiah ê hī-khang.

Kóng-khí Chin-seng sè-hàn sī chin-ài gîm-si. Tī chit-ê Chēng-chúi piⁿ, tui sió-mōe Bûn-lí sí-liáu, to iā-bô pát-lāng ē iāⁿ-kòe i ē siaⁿ-im.

Bô-phah-sng ũ chit-ê pòⁿ-tàu, 2-ê 13, 14 hòe ê cha-bó-gín-ná tui tiāⁿ-chēng lâi, tú-tiòh Chin-seng hit-jit bô-thák. Tī-hia ná-lâi-ná-kiò. Chin-seng m̄-chai in ê ì-sù, chiū m̄ng in kóng, Beh chhòng sím-mih? Hit 2-ê sī put-liông ê lú-chú, ũ saⁿ-kap kè-bô pháiⁿ-ê ì-sù. Chiū sè-siaⁿ ká Chin-seng kóng, Lán lâi khi hia. Chin-seng sī sut-tit ê gín-ná, bô m̄ng in ê ì-sù kàu bēng-pék, chiū tòe in kàu chit só-chāi. Hit-sí 2 ê put-liông siàu-lú, chiū bēng-bēng ká i kóng, Lán lâi tī-chia.....Chin-seng bīn óat piⁿ--á beh cháu-khì, kóng, He góa bē-hiáu. Hit 2 ê chiū óa-lâi khiú--i, kō-chiāⁿ--i; nā-sī i tek-khak m̄. Tjong-kan chit-ê chhih-sin lô-thé hō i khòaⁿ, òng-bāng ē chiàu in só ài.

Nā-sī Chin-seng siūⁿ-tiòh Chim-giân kóng, Lín sè-kiáⁿ, pháiⁿ cha-bó ín-iú lín, bôh-tit thiaⁿ--i. Chit-tiáp chiah ē-hiáu bē-hék chiū-sī án-ni. Chiū òng-thiⁿ sim-lâi kí-tó kóng, Chú--ah pang-chān góa. Chiū hiông-hiông tui in ê chhiú cháu--khì. Sit-chāi bô-poh. Chit-tiáp liáu-āu lô-tiong nā gū-tiòh, in chin ká-gê-chhiat-chhi. Nā-sī Chin-seng kám-siā Siōng-tè kiù góa thoat-lī.

Chhin-chhiūⁿ Seng-Si kóng,

Kám-siā Siōng-tè, Sī I m̄-khéng hiat góa, Hō in chiáh pá, Hō in chhui-khí ká--khì. Góan ná chiáu-á, Tui in óah-tauh thoat-lī. Lô-bāng phòⁿ-līh, Chiū góan cháu-chhut tô-thoat. Chō thiⁿ kap tē, Siōng-tè chò góan khui-lát.

Tui lô-bāng thoat-lī liáu-āu, 1907 nî 7 gòeh, Chin-seng hioh-jóah pàng-kà, kap lāng khi chhi-gû. Hit-sí kòe-tàu, gû pàng tī-hia chiáh-chháu, hiah-ê chhi-gû gín-ná sio-chio beh lòh-khì thām-á sé-ék. Che-sī tī Chēng-chúi-khe ê sai-pēng. Hit-tiáp tú-á tōa-hō kòe-liáu, thām-á chin chhim, kí-û ê chhi-gû-gín-ná ē-hiáu siū; nā-sī Chin-seng bē-hiáu, chiū chò i tī hōaⁿ-téng teh chē. Chhi-gû-tóng chāi-lâi sī ài chau-that hì-lāng lāng: khòaⁿ-kìⁿ Chin-seng bô lòh-khì sé, chiū kui-tīn lâi liáh, saⁿ-á-khò ká i pak-lak khi-lâi, tho-

loa tùi khut-té lóh-khì. Hit-sī in tãi-ke chiū teh siūⁿ: nã-sī i iū-gôan tī-hia khiã. In khòaⁿ i bô siū, chiū kui-tin chhin-chhiūⁿ chhâi-lông hām-óa--lâi, kâ i chhah, kóng beh kâ i siū. Tít-tít chhah tít-tít khi, chúí ná-tū ná-chhim. Chin-seng kơ-chiãⁿ in kóng,

Ló-lát--leh! M̄-thang--lah! Nã-sī in chhiò kah chin tek-ì. Chhah-kàu siōng-chhim ê só-chãi, chiū kâ i pàng hō tīm--lòh-khì.

Chin-seng sī bûn-sin ê gín-ná, chit-sī tī chúí-té chiãh kúi-nã chhùi chúí, piàⁿ-lát chhèng khí-lâi, koh chàì hō in ēng tòk-pō, Hó ah! Koh chiãh khah pá leh! Chhám lah! Chin-seng tòa chúí-té tít-tít kún tít-tít phún, ná phún ná chhim.

Kai-chài hit-tiáp chiū siūⁿ-tióh chiām-sī kìm-khùi. Nã koh phû--khí-lâi ē koh hō-lâng chhih lòh-lâi, chiū siūⁿ, taⁿ tióh tùi chúí-té ûn-á pē chiūⁿ hōaⁿ. Kó-jjân hō pē khí-lâi.

Khí-lâi kàu-tè bīn-á chheⁿ-sún-sún, koh chit tōa-chūn ê léng-hong tít-tít chhoe-lâi, Chin-seng tùi án-ni khí kôaⁿ, saⁿ kín-kín chhēng-chhēng leh, chiū khan-gû tò-khì. Hit-sī tú-tú sī sè-siók-lâng teh chò 7-gòeh-sī, hâu hó-hiaⁿ-tī, sng sī chhiu-hong sī. Tùi án-ni chek-sī hoat-jiát, i-seng lâi-khòaⁿ, í-keng chin siong-tiōng lah!

Siók-gú kóng, Kà-kiáⁿ siū; m̄-thang kà-kiáⁿ peh-chiūⁿ chhiū, sít-chãi tióh.

Pēⁿ-sè ná gûi-tok

I-seng chhiáⁿ-tó kúi-nā ê, iòh-á chiáh-tó chit-tōa-tui, ná-chiah ná-hāi. Chin-seng tit-tit hoah,

Góa beh lâi khi I-kóan lah! Góa beh lâi khi I-kóan lah!

In-ûi hit-sî nā-kóng I-kóan, sī chí Tài-lâm Sin-lâu I-seng-kóan.

Tùi án-ni chiū ēng-kiō kng i khi. Lō tùi Tōa-kiô keng-kòe, tī lō-tiong Chin-seng í-keng m̄-chai-lâng, A-hiaⁿ Chheng-liū sūi kiō āu, lâu-bó iā tī-hia ná-kiāⁿ ná-háu.

Kng-kàu I-kóan, tán-hāu kàu tiong-tàu tōa-m̄ng khui, chiū kng jip-khi. Kàu ē-pơ 4 tiám An I-seng lâi khòaⁿ, put-chí hiām, kóng,

Cháiⁿ-iūⁿ chiah bān lâi! Cháiⁿ-iūⁿ chiah bān lâi!

Chiàu I-kóan ê kui-kí, ta-pơ gín-ná nā chiūⁿ 12 hòe bē-sái-tit tiām hū-jîn-lâng keng; m̄-kú nā beh tòa ta-pơ-lâng keng, sī lâu-bó bē-sái-tit khi kò, sng-lâi chin hui-khi. Chóng-sī I-seng ũ ték-piát hú-khó, chún tòa hū-jîn-lâng ê pēⁿ-sek tē 4 hō, chiū siat-hoat tui-hia jip-khi.

Tī hū-jîn-lâng keng ũ chit-ê lú thōan-tō chin kó-ì, lāng kiò i Chài-gôan-r̄n, ták-hāng chin chhin-chhiat.

I-seng chín-tòan 2-pêng hì-iām. Hit-sî 7 mê 7 jít Chin-seng m̄-chai thiⁿ-tē. Siāng hit-keng ũ 1 ê óa 20 hòe ê cha-bó gín-ná lâi iah 1 lúi bák-chiu, iáu chit-ê sè-kha koh iù-siù ê hū-jîn-lâng teh i hū-jîn-pēⁿ. Khòaⁿ-kìⁿ chit-ê gín-ná chiah siong-tiōng, sim-koaⁿ tit-tit kiaⁿ khí-lâi.

Chin-seng jiát-kông, tui in hit 2 tiuⁿ ê bîn-chhng tit-tit kâ-lâng peh khí-khi, liáh-chún sī teh peh lâu-téng, tui in ê bîn-chhng kha tit-tit nng, hō-chò teh nng lâu-kha; tui in lâu-bó lám-leh tit-tit cheng, liáh-chún sī teh thè lâu-bó phah tui-ték. Hui-siōng ê chhut-lát, pak lóng bē-khui; koh tōa-siaⁿ hoah, chhin-chhiūⁿ Ka-tāi-liáp ê siáu-lâng. Tiām siāng-keng hit 2-ê hū-jîn-lâng kiaⁿ kah pòⁿ-sí, cháu kah bóa-á tit-tit. Chì-khín tui m̄ng chhòaⁿ leh, chhut-chāi i khi phah-phún. Chin-seng chit-tiáp sī teh jiát-kông, i ka-tī liáh-chò chhiò-chhiò teh iū kong-hng, peh lâu-téng, chin tek-kái.

Á! Khó-lín chit-ê lâu-bó! Tī i ê sin-piⁿ, tui sè-hàn iúⁿ-chhi kàu chiah tōa, 4 hòe bô pē, chiap-sòa bô

kong, bô sió-môe. Kā lāng chioh-chiⁿ lāi jip I-kóan. Á! Kín-ná-jit tī chia kan-ta khòaⁿ kiáⁿ teh lô-lòk. Siūⁿ tiòh bák-sái ná lòh-hō. Bô pát-lō, chí-ū Iâ-sơ. Koh thiaⁿ-kìⁿ I-seng tī thang-á gōa teh khòaⁿ kóng chit-ê gín-ná bô òng-bāng lah, chiū sí-sim; put-kò sī put-jím i 7 mê 7 jit ê kan-khó lóng m̄-chai-lāng, bô chiáh 1 tih tê-thng. Á! Bān-sū sī thiⁿ-pē ê ì-sù. Kì-tit Sèng-chheh ũ kóng, “bān-hāng tãi-chì táuh-táuh lāi, bô m̄-sī beh lī-ek thiàⁿ Siōng-tè ê lāng”. Chiū pek-chhiat kī-tó, óa-lōa Siōng-tè sim-koaⁿ chiū siū an-ùi.

Chin-seng tī jiát-kông ê sī, khòaⁿ-kìⁿ 2 ê mô-kúi, kui-sian ơ-lô-sơ, liên kha kap chhiú kui sin lóng hoat ơ-ơ ê m̄ng, chin-chiàⁿ sī mô-kúi, ũ té-té ê bóe-á, chhin-chhiūⁿ h̄im. Hit 2-ê tui pòⁿ-khong-tiong poe lāi, siang-thâu kong-ke kng chit-tè chheⁿ-chheⁿ ê pò, tiong-kan siá 3 jī mô-kúi-kiáⁿ, sī ēng hàn-jī siá (𠂔𠂔𠂔). Thèh-lāi pau-tī Chin-seng ê thâu-hiáh, kā i khún ân-ân. Chin-seng teh siūⁿ, góa tui sè-hàn chiū hòk-sāi Siōng-tè, iā ũ niá sé-lé, piáu-bēng siók-tī Chú, cháiⁿ-iūⁿ góa sī mô-kúi-kiáⁿ. Chhun-chhiú beh thng-khi hit-ê pò; nā-sī thng bē khí-lāi, sī hit 2-ê chin ũ-lát, 2 chhiú kā i jih tiâu-tiâu, Siūⁿ bô hoat-tō, chiū siūⁿ Iâ-sơ sī chin ũ kōan-lēng. I bat kóaⁿ-kúi. Sớ-í chiū tōa-siaⁿ hoah kóng,

“Góa óa-khò Iâ-sơ Kì-tok ê miá, bēng-lēng lí lī-khui góa”. Hut-jiân-kan pàng hiat-kák hit-tiâu chheⁿ-kin, chò in cháu kah phùn-keng khi, m̄-chai poe tui tó-ùi khi. Chin-seng kám-siā Siōng-tè siūⁿ-sù i tōa tek-sèng sim-koaⁿ chin hoaⁿ-hí, chiū phak tī lâu-pang ù-liàng 1 mê 1 jit. Í-keng chhéⁿ, chiaⁿ chai sī tó-tī hit-ê iù-siù cha-bó-lāng ê bìn-chh̄ng kha.

I-seng lāi khòaⁿ, chai i ũ chiām-chiām thè-jiát lah, chiū chin kī-kòai. Hit-sī kiò i tui bìn-chh̄ng-kha òng--chhut-lāi; nā-sī i taⁿ chhin-chhiūⁿ Chham-sun thâu-m̄ng thì-liáu, lóan-jiók chhin-chhiūⁿ chúi, chiū liên tín-tāng mā bē, lāng chiū lēng i khí-lāi tó tī bìn-chh̄ng. An I-seng thèh tó 3 liáp iòh-òan, 4 kak 4 kak, ná bah-chàng ê kóan lāi hō i chiáh, tui án-ni chiū chiām-chiām hó. Sít-chāi sī bô phah-sng.

Í-keng khah hó, tōa siāng-keng ê hū-jîn-lāng chiū kóng, góan hō lí kiaⁿ kah pòⁿ-sió-sí. Chin-seng thiaⁿ liáu chin ài-chhiò.

Chin-seng í-keng liòh-á ē khí-lāi chiū giáh kóaiⁿ-á, pìⁿ-chò 3 kī kha, kiáⁿ kàu thài-koah-keng. Khòaⁿ-kìⁿ An I-seng teh m̄ng chit-ê chhàu-kha pēⁿ-lāng, Lí ũ sin Iâ-sơ á-bô? Pēⁿ-lāng ìn kóng, I-seng ah! Ū--oh! Koh m̄ng i kóng, Sèng-chheh thak liáu ē kiáⁿ bē? Pēⁿ-lāng kóng, Kha teh-beh ē kiáⁿ, Sèng-chheh iáu-bōe ē kiáⁿ. I-seng kóng, Phah-sng tiòh Sèng-chheh thak ē kiáⁿ, lí ê kha chiaⁿ ē kiáⁿ khah hó. An I-seng sī kók-ke ê lāng, chiū òat-trng-sin sè-siaⁿ kā chō-chhiú kóng, Chit lāng ê kha tiòh hō i koh tōa kang, ìn-ùi i ê Sèng-chheh iáu-bōe hiáu, kàu i nā ē hiáu ê sī, chiaⁿ kín-kín kā i kô bát. Kó-jiân chiàu i ê òe. Chin-seng thiaⁿ-kìⁿ, tãi-seng liáh-chún sī pháiⁿ-sim; kī-sít sī kék hó-ì, ài hit-lāng ê lēng-hùn tit-tiòh i-tī, khah iàu-kín hit kī thiàⁿ kha.

Sió-thēng tī chháu-tē ũ kng 1 ê siong-tiōng ê pēⁿ-lāng lāi, chhiáⁿ I-seng līm-sí kā i khòaⁿ, hit sī pēⁿ-lāng iáu tó tī kiō-lāi. An I-seng kóng, Hó hó. Chèk-sī tui lāi-bìn chhut-khi. An I-seng kóng tiòh òe sī bān-bān koh sī chin hē lát teh kóng. Khòaⁿ-kìⁿ kiō m̄ng hian khui, tī pēⁿ-lāng ê kha chēng ũ chit-ê huiⁿ-lô, ũ huiⁿ teh tóh. Tī huiⁿ-lô âu ũ chit-sian kim-kim ê Tãi-tō-kong pút. An I-seng kóng, Hit sian sī sím-mih, hit sian sím-mih? Kò pēⁿ-lāng ê chhin-lāng kóng, Chit-sian sī góan chng-nih ê kong-pút, góa chhiáⁿ i kin-sui pēⁿ-lāng lāi. An I-seng bák-thâu kak-kak, kóng, Bô, chit-sian sī chhát-á, chit sian

sī chhát-á! Kóng soah, àⁿ lóh beh kā i chhiáⁿ khí-lâi. Hit-lâng kóng, Che sī lâng ê kong-pút, góa tiòh koh kng tng-lâi hêng--lâng chiaⁿ ē ēng-tit. An I-seng kóng, Bô... lí m̄ bián kiaⁿ, bô lí ê tãi-chì. Lín hia ê lâng nā beh tùi lí thó, chiaⁿ sng tòi góa ê siàu. Chiū kā i hū khí-lâi, tùi tiong-thiaⁿ tit-khì. Kò pēⁿ ê lâng kiò kóng, I-seng ah, Ló-lát--leh, hêng góa lah! Kóng, Nā ài kng tò-khì, tiòh kap pēⁿ-lâng sòa kng tò-khì. Lí chit sian kóng ē pó-pì pēⁿ-lâng, siáⁿ-sū pó-pì hit lâng hiah siong-tiōng? An I-seng chiū thêh 1 tiâu sè-tiâu soh-á, tùi hit-sian ê âm-kún kā i pák teh, chiū tiâu tī kôan-kôan tī hia lōng-tōng hiáⁿ. Ták-ê khòaⁿ tiòh chin ài-chhiò. Siūⁿ kóng hit sian nā ū siáⁿ, cháitⁿ-iūⁿ chhut-chāi I-seng kā i liáh thau tiâu-tāu, iā bē chhut siaⁿ. Chhâ-thau pút chin-chiáⁿ sī bô iáⁿ. Pút-á tiâu liáu, chiū sūi-sī i-tī hit ê pēⁿ-lâng, ēng chin hó-lé khoán-thāi i, koh sī-sī kiò sian-siⁿ kóng tō-lí hō in thiaⁿ, an-ùi i. Âu-lâi khah hó ê sī kap kò i ê lâng lóng tī I-kóan thak pēh-ōe-jī chá àm iā lé-pài. Beh tò-khì ê sī chin hoaⁿ-hí. I-seng kóng, Taⁿ hit-sian koh kng tng-khì hók-sāi. I kóng, Góa taⁿ m̄-ài. Tùi án-ni sìn Chú.

Tī I-kóan pēⁿ-chhng ê sī, thiaⁿ-kìⁿ Gê koaⁿ teh gím siàu-liām Thô Ūi-lim Bók-su ê si

1. Eng-kok Bók-su Thô Ūi-lim, Ūi tiòh Thian-kok kiù bân-bîn; Lī-piát pē-bó kap hiaⁿ-tī, Kòe-lâi Tâi-ôan thôn tō-lí.
2. I lâi Tâi-ôan chap-si nî, Thôn-tō khng lâng chin kiuⁿ-khîⁿ; Tiong-sim sin-sit lâng-lâng keng, I ê sin-tek tōa hián-bêng.
3. Lô-sim lô-lék siuⁿ kòe-thâu. Hut-jiân tiong-kan pēⁿ chiū kàu: It sin hián Chú bô lī sī, Chú tiâu seng-thian tit hok-khì.

Chit-ê si chin im-ün, koh sī thang iu-bün ê ì-sù, Chin-seng thiaⁿ chit-ê bē kìm-tit bák-sái kô lóh-lâi. Siūⁿ tiòh Thô Bók-su ê sí, sī chin ū kè-tát ê sí koh sī êng-kng ê sí. Há! Góa kin-ná-jit siat-sú nā sí, sī bô lō-ēng ê sí, óan-jiân 1 pha teng hoa-khì, sáⁿ lâng beh siàu-liām góa! Sè-kan lâng tek-khak tiòh sí; nā tiòh, góa lêng-khó sī tī ū miá, m̄ ài sí tī bô miá. Góa kin-ná-jit koh óah tī sè-kan, ē thiaⁿ tiòh chit siú si ê siaⁿ, sim-koaⁿ chhin-chhiūⁿ tē-tāng; góa gōan óh Thô Bók-su ê khoán-sit. Á! góa chin ì-ài lah, m̄ chai ē bē! Hà! Hà! Hiah ê chhih góa tī chúí, hāi góa phòa-pīⁿ ê pēng-iú, in sui-sī pháiⁿ ì-sù; iáu-kú Siōng-tè chiong chit-ê ki-hōe lâi kà-sī góa. Iú-tāi bē Iá-sơ chin-chiáⁿ-sī pháiⁿ ì-sù; nā-sī Siōng-tè, ēng Iá-sơ ê sí lī-iōng chò kiù-lâng ê tōa kong-iōng. Chit tiâu tō-lí góa taⁿ ē-hiáu lah. Góa taⁿ sit-sit chai, Chú ū chhōa-góa thoat-chhut Mô-thian-níá ê hiám-iàu liauh! A-pho-lún ah! Sat-tàn ah! Mô-kúi ah! Siōng-tè kap góa tī-teh. Lí káⁿ tùi-ték góa mah?! Ah!

Sèng-lī! Sèng-lī! Sèng-lī! Iáⁿ lah! Iáⁿ lah! Iáⁿ lah!

Chin-seng tī i-kóan pò^a gòeh jít, 3 tng lâng nā beh thiⁿ png, Chì-khín bák-sái chiū lâu. Hit-sī só-hùi khai-chīn, Chài-gōan m̄ chiū thêh 10 khòe lâi chioh--i.

Chin-seng liòh-á ē-kiáⁿ ê sī, Chì-khín in-ùi hiah-kú lék liáu kòe-thâu, iū-koh chiàu-kò Chin-seng 7 mê 7 jít, lóng bô 1 tiám-á bîn-khùn, chiū sòa tì-pīⁿ pàng-hoeh, chin siong-tiōng. Kai-chài tiám hia koh

20 jít chiah hó. Chhù nih ê lāng lâi khòaⁿ, tāk-ê to-sī chin kā i kiong-hí. Chin-seng kóng, Góa iā kā lín kiong-hí! Chì-khîn kóng, Phah-sng̃ ā káⁿ chhut-thâu-thiⁿ lah! Bô phah-sng̃.

Tài-liām tiòh lín Lâu-pē

Tùi I-kóan tng lāi liáu-āu, chit mê-hng ū chit-lâng thêh chit-tiuⁿ chhòan-toaⁿ chiū-sī tē-chor-toaⁿ, lāi beh kià Chheng-liū khi iah-tiūⁿ ôan-chor, iā chiong só tiòh ôan ê chíⁿ kià--i. Kàu àm ê sī, Chheng-liū thêh hit-tiuⁿ toaⁿ tī pâng-keng toh-á-téng, kiáh pit chiū teh ké hiah-ê chíⁿ-giáh, beh hō i pīⁿ khah chió, chiū lāng só kià ê chíⁿ thang tit-tiòh tām-pòh. Chin-seng ū khòaⁿ i teh ké; nā-sī m̄-chai i teh ké sáⁿ-hòe.

Bô-siūⁿ bîn-ná-chài thêh khi-ôan ê sī, iah-tiūⁿ ê lāng ū hian lāi-siàu khí-lāi tui. Ō--hō, tui bô-hō, chiū siông-sè khòaⁿ só ké hit-tiuⁿ toaⁿ, khòaⁿ-liáu sūi-sī kóng, Chit-tiuⁿ toaⁿ lí kâ-lāng ké--ê hō? Chheng-liū chit-sī bîn sit-sek, sòa ìn bô-lō-lāi. Iah-tiūⁿ ê lāng chiū kiò i jip-khi lāi-bîn, tâu-liū tī-hia. In-ūi khah chá ê Khu-tiúⁿ, sī ná-chún chng-siā ê chóng-thóng.

Jit-tàu ê sī iáu-bōe tng-lāi, lâu-má tit-tit liām, in-ūi i sī chin thiàⁿ chit-ê. Kàu kòe-tàu iáu m̄-káⁿ chiáh-png, tán i lóng bô tò-tng.

Kàu beh àm chiū tī-hia ūn-ūn á sām tò-lāi, ū tài iu-chhiū ê khoán-sit. M̄ng i sī sím-mih tai-chì, bîn-á àu-tū-tū. Kan-ta kóng, M̄-chai sáⁿ-lāng kâ ké hit-tiuⁿ chhòan-toaⁿ, lāng sòa lōa góa ké ê, teh m̄-pàng góa soah. Chin-seng tī pīⁿ-á thiaⁿ-kìⁿ, chiū chai ké hit-tiuⁿ toaⁿ chiū-sī lí lah!

Sió-thêng, tiàm-á ū chit-lāng lāi, kóng, Lín Chheng-liū--ah kâ-lāng ké-jī, iah-tiūⁿ beh hóat i 1 pēⁿ hì, koh 1 ki chhái, khi tiàu-tī Bók-iông-chng ê biō-lāi; kóng nā m̄ hō hóat, Khu-tiúⁿ beh pò-kò, hō i khi chē kóan-á-kak.

Hit-sī Chì-khîn thiaⁿ chit-ê lóng ơ-àm-hîn, kha-liau-chhiú-liau. In-ūi tú-tú tī I-kóan tng-lāi, koh chiap-tiòh chit-hō sū. Chiū m̄ng Chheng-liū, Lí thài chò chit-chân tai-chì? I sī gōng-tit ê lāng, thó-thó phah-it-kó chiū ìn kóng, Bô lí ê tai-chì, ē koaiⁿ góa chiah lāi-khi.

Chì-khîn kóng, Lí siáⁿ-sū bô kò-tiòh ka-tī ê miâ-siaⁿ; bô, mā tiòh kò-tiòh bó-kiáⁿ; bô mā tiòh kò-tiòh kàu-hōe?! Ki-tok-tô ê miâ hō-lāng tiàu-tī pút-biō, án-ni m̄-chai lōa miâ-siaⁿ? Chheng-liū tiām-tiām, chò i ún-chiáh ún-khùn, hōaⁿ kahkihN8-kòhⁿ-kiò. Che sng-sī chit-khóan lāng. Nā-sī Chì-khîn bē-chiáh-bē khùn, chiū thau-mê chhōa Chin-seng khi Khu-tiúⁿ ê siok-sià, m̄ng chit-ê hi-sit.

I ê siok-sià sī tī Chēng-chúi-khe tang-pêng; i ê siok-sià, chēng-āu sī lián-bū-théh, i ê lāi-bīn iā-sī teh kài pèh-hng, sng-lāi sī chin hui-ngá ê só-chāi. Beh kòe-kàu i hia, tiòh kiáⁿ-kòe chit-tiâu tng-tng ê kiô.

Jip-chhù pài-hāu i.

Chì-khîn: Khu-tiúⁿ, góa thiaⁿ-kìⁿ Chheng-liū kin-ná-jit ũ chit-chân tãi-chì, hō lí chin hui-khì.

Khu-tiúⁿ: Sī, chiong-lâng só kau-thok ê chơ-toaⁿ, chē-chiⁿ ké chió-chiⁿ Che sng-lāi sī 2 khoán ê chōe:

1. Thau-ké jī-iūⁿ
2. Chà-khi hōaiⁿ-niá. Iū-koh che siók-tī kok-khòe ê chíⁿ-hāng, án-ni chò iáu khah m̄-tiòh.

Chì-khîn: Ah! Tùi sè-hàn kàu-taⁿ, to iā m̄-bat thiaⁿ-tiòh i tham-sim, án-chóaⁿ kin-ná-jit ē lāi án-ni, sng-lāi sī chit-sī ê gōng-siūⁿ.

Khu-tiúⁿ: Phah-sng sī Tāi-chhoan sí liáu, Chhiu-eng-chek kòe-sin, chíⁿ-thâu hō lí tēhⁿ ân-ân, i bô thang khòaⁿ-khai, chiaⁿ ē án-ni.

Chì-khîn: Ah! Khu-tiúⁿ, Góan cha-pơ-lâng kap góan ta-koaⁿ kòe-sin, ke-lāi khang-lô-so, kan-ta góa siang-ki chhiú gīm 2 phìⁿ kiuⁿ, mē ā bō, jīt ā bō. Chit-jit kâ-lâng cheng tàⁿ bí, chóng thàn kak-jī gín, beh chò 6 ê lāng ê chhài-se, sit-chāi bô chíⁿ thang hō i khòaⁿ-khai, ũ iáⁿ to-tiòh. M̄-kú i 16 hòe chiū tōa iòh-tiām, āu-lāi iā bē hī bē chấp-sè, bô chit-ê chíⁿ lāi thiⁿ-thâu-thiap-bóe. Seng-lí i teh pìⁿ, chíⁿ-kng thâu i teh khui, cháiⁿ-iūⁿ tiòh góa koh hō i; háp-giáh sī i tiòh hō góa. (Kóng kàu chia, bák-sái kō-kō-lìn). Kóng-lāi-kóng-khì sī in lāu-pē kap góan ta-koaⁿ chá-sí, góa bē-hiáu kà-sī, chiaⁿ ũ chit-ê tãi-chì, chóng-sī bāng lí thé-liōng chiū-sī. (Khu-tiúⁿ thiaⁿ-kìⁿ án-ni, iā sī nng-sim).

Khu-tiúⁿ: Chit-chân sū, sng-lāi sī hōan-chōe bōe-chiáⁿ, koh sī tài-liām tiòh in lāu-pē Tāi-chhoan hiaⁿ kap Chhiu-eng-chek, hiàng-sī chò-lâng thài hó; iū-koh tùi lí tǎh-kàu chit-ê tē, khan chiaⁿ-ê kiáⁿ tōa-hàn, ē-sái-tit kóng sī chiat-hū; Beh bô leh, kin-ē-pơ, sūi-sī chiū hō khì kàu gē-mng, ā ũ-thang khng-kàu ē-hng.

Chì-khîn: Sit-chāi chin to-siā lí ê saⁿ-thiàⁿ-thàng.

Khu-tiúⁿ: Taⁿ lín bó-á-kiáⁿ, chhōa tò-khì, góa chiaⁿ siūⁿ khòaⁿ ũ sáⁿ lōe thang kái-tui á bô.

Chì-khîn: Chin ló-lát, ng-bāng chiaⁿ chiaⁿ-hu leh chiū-sī. Taⁿ lí chhiáⁿ. Chin-seng iā kâ i saⁿ-sī kóng, Put-chí lô-hōan Khu-tiúⁿ tãi-jîn, chin ló-lát. Taⁿ lí chhiáⁿ.

Khu-tiúⁿ: Sūn-kiáⁿ.

Há! Pē-bó ê hó miā-siaⁿ, ũ pìⁿ-im tiòh i ê kiáⁿ, sit-chāi ũ-iáⁿ,

Thiⁿ-kng bó-á kiáⁿ chiū pō-kiáⁿ khì Hú-siáⁿ, bé-tó chit-pêng ti-kha, kòe-liáu 1-tàⁿ iù-mī, í-kíp lōa-chē piáⁿ-á. Chin-seng taⁿ-kah lóng bē-kiáⁿ. Tò-lāi kàu-chhù í-keng àm-bong-bong, chiū taⁿ-khì sàng Khu-tiúⁿ. Āu-lāi chiū soah sū.

Liáu-āu Chheng-liū sng iā-chai i ê só-chò tōa m̄-tiòh, iā khah chai āu-bó teh khoán-thāi i, sī bô koh-iūⁿ-sim, tùi án-ni chiū hóan-hóe, iā jîn-chin chò-kang; chóng-sī m̄-chai ũ ké-pìⁿ á bô.

Chiàⁿ chhin-chhiūⁿ si kóng,

Kan-lân ê soaⁿ, mô-kúi móa sī, Góa sim lóng bô iô-choah; Tùi khò Kiù-chú, an-jiân kòe khì, Chiū tit
chhut-sí jip-òah.

Góa chai góa số-chò

Chiah-ê kiap-thâu kòe-liáu, Chin-seng tī sió-òh iā thak-liáu 3 nî. Kàu tē 4 nî 12 hòe, koh òaⁿ chit-ê sin-ê sian-siⁿ, kiò-chò Pék-chhoan sian-siⁿ, sng-sī tók-sin-chiá. Chiah-ê hák-seng-á chiàu lûn-liû, ù-ê tiòh kng-chúi ù-ê tiòh khioh-chhâ, ù-ê tiòh sàu-tè, tãi-ke chin hoaⁿ-hí, bô e-the. Nã-lûn tiòh Chin-seng chú-png, i chiû thau-chá thiⁿ-phú-kng, gòeh-á iáu kng-kng, chiû tui Chêng-chúi khe, phâiⁿ chheh-pau, kiâⁿ lí-gōa lǝ lăi-káu Bók-iông-chng ê Sió-òh, kâ sian-siⁿ chú-sék, thiⁿ chiah kng. Sian-siⁿ kóng, Chin-seng lí phòa-pēⁿ bōe lōa-kú, m̄-thang hiah chá. Ìn kóng, góa kiaⁿ-liáu siuⁿ-ò^a, hō lí bē-hù kà-chheh, sian-siⁿ chin hoaⁿ-hí.

Chin-seng tī Sió-òh ù kúi-nā ê pêng-iú, kî-tiong chit-ê sī 4-kha. Sī in-ûi i chhut-si chiû nng-kha, ēng 2-ki chhiú lōh-khì pē. Kha-thâu-u pāk 1 siang chháu-ê. 2 ê chhiú-tê thêh 2 kha-bák-kiáh, án-ni teh pē. I ê chheh-pau pōe tī ka-chiah téng. I teh pē kap pát-lâng teh kiâⁿ pēⁿ kín. I sī chin koai, iā pí Chin-seng khah chē hòe, Chin-seng tauh-tauh kâ i chò bé-á khiá, i iā chin hoaⁿ-hí, bô siū-khì. I chin gâu óat-liām chheh, m̄-bat 1-pái bô-sék.

Tī Sió-òh thak-chheh, sng-sī chiong số thak kòe liáu-ê, thak kui-tháh, kan-ta ē-té chit pún chheⁿ-chheh, teh hō sian-seⁿ kâ, kî-û tak-pún tiòh óat-liām. Sian-siⁿ tak-jit tiòh kâ i tak-pún chò kî-hō, tī chheh lăi ê téng-bīn siá âng-jī. Chì-chiò 1 pún tiòh óat-liām 1 bīn; nã í-keng óat-liām chin-chē piàn-ê, tiòh kui-pún tui-thâu liām kàu-bóe, chhut-châi sian-siⁿ tiah. Beh lăi liām-chheh ê sī, tī sian-siⁿ-toh, ù 1 ê kóng-á, lăi-bīn ù 20 gōa ki chhiam-á, chhiam-á ù siá 2 khoán: chit-khóan siá bô ; koh chit-khóan siá ù. Hák-seng nã beh lăi liām-chheh, 10 gōa pún hian piân-piân, thak kui-tháh, chiû thiū chhiam. Thiū-tiòh ù ê chhiam, chiû tiòh tak-pún lóng óat-liām. Liām nã bô-sék, 1 jī kóng 1 ē. Chin-seng kap chit-ê 4 kha pêng-iú, m̄-bat chit-pái liām bô-sék. In-ûi Chin-seng tak mê-hng chiû óat-liām sék chiah káⁿ khi khùn; iā thiⁿ bōe-kng, chiû peh khí-lăi tiám sè-ki teng, koh thak-kàu sék-kah ná tau-chiūⁿ. Û-ê hák-seng pîn-tôaⁿ un-síp, hi-bōng nã thiū-tiòh biân-liām ê chhiam, sī tē-it hoaⁿ-hí; nã-sī Chin-seng sī ài mōe-pái thiū-tiòh ù, chiah khah ài. M̄-kú Chin-seng ê chheh sī tē-it chē-pún, nã thiū-tiòh óat-liām, sī tìn sī-kan. Sian-siⁿ khòaⁿ i tak-pái to sī chin sék, lǝ-bóe chiû ték-piát kiò i m̄-biân thiū-chhiam, m̄-biân óat-liām, kan-ta siū chheⁿ-chheh nã-tiāⁿ, chin sìn-iông--i. Nã-sī Chin-seng khòaⁿ Sian-seⁿ hiah sìn-iông i, ka-tī iā m̄-káⁿ 1

mê bô un-síp: In-ũi kiaⁿ-liáu chhàu-tú-khám nã-ũ 1 pái beh òat-liām, nã bô-sék, sī kiàn-siàu, só-í ták mê to-sī thák-kàu chin àm, thák-kàu hō lâu-bó kiò hioh-khùn.

Sió-òh sī lâm-lú kiōng-hák, chit-pái tī pún-chng ũ chit-ê lú hák-seng kiò-chò It-chú, in lâu-bú kòe-sin, sòa bē-tit lāi thák, Chin-seng chiū kiám chit-ê phōaⁿ. In-ũi ták-jit tī Chēng-chúi pīⁿ ũ 3,4 ê lāi thák.

Chit ē-pơ Chin-seng tī chhù-nih, ũ thiaⁿ-kìⁿ lâu-bó kap chhù-lāi ê lāng teh hōe, hit-sī Chin-seng tī tiāⁿ-bóe teh chē. In teh kóng, It-chú ê lâu-bó kòe-sin, in lâu-pē sòa beh kā I bē khi lōh hoe-keng, bô chhái chit-ê cha-bó gín-ná; beh sī tú-hó, chiū kā io lāi thīn Chin-seng, sng-lāi to ā sī ke 1 hòe nã-tiāⁿ.

Kóng ê sī, tī hng-hng ũ chit-ê lâu Tiōng-peh ah, kiáh chit-ki kóaiⁿ-á, bák-chiu bô sáⁿ tàu-tah, tit-tit thuh tit-tit lāi, chhin-chhiūⁿ chin iàu-kín ê khóan. I sī tui It-chú in chhù-kak-thâu oat-lāi. Chin-seng sim-lāi teh siūⁿ, chit-ê lâu hòe-á poh-sī lāi beh kóng chit-chân. Chin-chiàⁿ-ìⁿ, kóng-lāi kóng-khi, sòa tiāⁿ-tiòh, 20 gín hiān thēh-khi, iok bín-á-chài beh chhōa kòe-lāi, sng-sī chin hiōng. Chin-seng teh siūⁿ, It-chú sī góa ê pēng-iú, beh sng i chò pēng-iú, góa sī ài, beh sng i chò phit-phòe, sī bē sái. In-ũi tī Sió-òh ê sī, i ê sēng-tē chin bá, bat ũi-tiòh sàu-tē ê sū, hō i khi-hū. M̄-kú nã beh hóan-tui kā lâu-bó kóng m̄-hó, kiaⁿ-liáu hāi i kó-jian khi lōh hoe-keng. Kan-ta tiām-tiām, sim-lāi teh siūⁿ beh kā chò tōa-chí khóan-thāi. Í-keng lāi, tī chàu-kha hiaⁿ-só teh chú-png, i teh hiāⁿ-hóe, Chin-seng thák-chheh tò-lāi, mng i kóng, It-chú lí lāi? Ìn- kóng Sī, Chin-seng lí tò-lāi? Hiaⁿ-ko chhiò kah hah, hah, hah! Lâu-bó chek-pī i kóng, Teh chhiò sáⁿ? Hit-tiáp liáu-āu, 2 ê chhin-chhiūⁿ chí-mōe-á kiò-lāi kiò-khi, Chin-seng m̄-chai It-chú ũ teh siūⁿ sim-mih.

Ū chit-ê lé-pài-jit, kài-chē lāng khi Bók-iōng-chng lé-pài. Ū chit-ê hák-seng kiò-chò Tōa-phō. I ê sin-khu é-é pui-pui, hák-seng-á chhiok-hō i chò pui-ti. Hit-sī í-keng lé-pài soah, Phō-ā chiū chhiò-chhiò cháu-tui pài-tng lāi khi. Chin-seng khòaⁿ i é-tng é-tng tit-tit khi, chiū tòe i ê āu-piah khi kā khòaⁿ. Phō-ā chiū kōaⁿ hit-ki tōa-ki hui tē-kòan, sī chhin-chhiūⁿ tōa-liáp kim-koe hiah-nih tōa, kōaⁿ-túi chàu-kha tò-tng. Chin-seng liáh-kiò i sī beh khi jip-tē lāi hō-lāng chiáh, iā koh tòe i kiāⁿ-kàu chàu-kha. Mng i kóng, Phō-ā, lí beh jip-tē nī? Ìn kóng, Sī, góa beh jip tē-sim-tē. Chin-seng kī-kòai kóng, Che-sī kún-chúi, góa tú-á hiāⁿ-ê, cháiⁿ-iūⁿ sī tē-sim-tē? Phō-ā tiām-tiām, chò i kōaⁿ-túi sió-chhù ê āu-piah khi, tī gēng-gēng chhiū-kha chiū hē-teh. Chin-seng hoah kóng, Lí ê tē-sim-tē góa chai lah! Phō-ā iò chhiú, tōa-siaⁿ kóng, Tiām-tiām! Kóng soah pàng chit-pū jiō tī hin, chiū chhiò-chhiò kōaⁿ-túi gōan-ũi tit-tit khi, tū-khi Chin-seng í-gōa, bô lāng chai chit-ê tãi-chì. Chin-seng teh siūⁿ, nã kā sian-siⁿ kóng, i ún-tàng ē siū phah chin thiám; nã beh kā i kōaⁿ tò-tng, i sī kín kha-chhiú liām-piⁿ kōaⁿ teh cháu.

Chin-seng kàu-ũi, Phō-ā í-keng cháu-khi bih, chhàu-khám chit-ê lâu Sēng-peh-à tōa chhui-ta, chiū thīn-tó chit-tōa óaⁿ, chò 3,4 chhui kóak lōh-khi. Í-keng thun kòe āu, chiaⁿ kóng, Hm̄! Chit-kòan tē thài chhàu-hiam chhàu-hiam! Hit-sī Chin-seng tī hia khòaⁿ i beh lim lōh-khi, chiū iáh chit-siaⁿ beh kiò i bān-chiaⁿ lim, bô-nāi i hó-kha-chhiú, lim-liáu chin khí, thiaⁿ i teh hoah chhàu-hiam-hiam, sòa tit-tit chhiò khí-lāi, kìm bē-tiáu. Tī lāi-bīn ũ pát-lāng thiaⁿ-kìⁿ, iā lāi chhi lim khòaⁿ, kó-jian sī ũ-íáⁿ. Khòaⁿ-kìⁿ Chin-seng teh chhiò, chiū kui tīn lōa i ham jiō tī hin. Kiò sian-siⁿ lāi khòaⁿ, sian-siⁿ chin siū-khi. Chin-seng siūⁿ nã-beh kā kóng-bēng, sī kiaⁿ-liáu Phō-ā ē siū tâng-hēng; in-ũi pēng-sò i sī pháiⁿ-té, iū-koh cha-hng

chiah hō sian-siⁿ hêng-hoat, taⁿ nā kā i chí-chèng chit-chân, ē hāi i têng-pōe chhám, koh i ē òan-hîn góa. Ū-si lāu-lâng he-ku-tū beh kiò gín-ná-lâng pàng-jiō hō chiáh, mã bô lêng ài; hô-hòng i chhòng piân-piân hō i chiáh, sng-lâi tiòh kā i seh to-siā; nā-si i iau-kiū, ka-ti pàng hō chiáh si khah bô lé nā-tiāⁿ. Koh siūⁿ, góa hán-tit hoan-chōe hō sian-siⁿ hêng-hoat, chit-tiáp lâi thè i taⁿ-chōe, sian-siⁿ phah-sng khah thé-liông, hêng-khū ē khah khin; iū-koh Phō-ā ún-tàng chin kám-siā góa. Siūⁿ-liáu koat-tòan beh ēng tiām-tiām lâi chún-chò jîn-chōe. Kó-jiân sī, sian-siⁿ chin siū-khì, keh jít bêng-lêng thêng-òh. Chin-seng pêng-sò sī Pék-chhoan só thiàⁿ--ê, chit-pái lâi hoan-chōe, sian-siⁿ bô ũ phian-su ē sim-koaⁿ, iū-gôan tiòh siū hêng-hoat. Pát-ê hák-seng pún-té khòaⁿ sian-siⁿ kap Chin-seng chò-hóe chiáh, koh liām-chheh bián thiū-chhiam, thông-thong kóng sian-siⁿ ũ phian-thán; nā-si chit-pái khòaⁿ-kìⁿ sian-siⁿ teh siū-khì, chiah-chai sian-siⁿ sī khng kong-pêng.

Jit-kì kàu, Chin-seng koh lâi òh-á, sian-siⁿ ē siū-khì bōe soah, chiū kiò Chin-seng lâi, mng kóng, Lí ũ chai-chōe bô? Chin-seng in kóng, Chai chōe. Nā chai-chōe beh phah lí 20-ē, kam-gōan bô? Chín-seng chiū siūⁿ, í-keng chai-chōe, í-keng thêng-òh, beh koh phah 20-ē pán-poe sī chin kí; nā-si iū-gôan in i kóng, Kam-gōan. Chiū-ti hák-seng ē thâu-chèng phah--i. Phah-liáu chiū siá chit-tiuⁿ jī-á kiò Chin-seng khiā-ti chèng hák-seng ē thâu-chèng, peh tī í-liâu téng, lâi liām hiah-ê jī hō in thiaⁿ. Hit-ê jī chiū-si kóng,

“Góa chai góa só-chò, ũ pōe-gék sian-siⁿ, ũi-kèh Siōng-tè, chhiáⁿ lín tái-ke m̄-thang òh góa ē khoán.”

Chiah-ê òe tiòh liām 3 piân, chiah lóh-lâi. Phah-sng sian-siⁿ sī beh hō Chin-seng chai kiàn-siàu, tī hák-seng ē bîn-chèng siā-chōe, iā teh chò pát-lâng ē kàm-kài. Chin-seng thák chit-tiuⁿ toaⁿ sī chhin-chhiūⁿ thák-chheh, bô-sáⁿ cheng-chóah; nā-si tī piⁿ-á hit-ê Phō-ā àⁿ-thâu lóng m̄-káⁿ khòaⁿ, i chai, i chò hit-chân sū, sī Chin-seng teh thè i tam-tng hêng-hoat, i ē sim ún-tàng chin bē chò-tit. Chóng-si i siū hêng-hoat, góa tit-tiòh êng-kng. Í-keng soah, Phō-ā chiū chhōa Chin-seng chhut-lâi sè-siaⁿ kā i kóng, “Góa chai góa só-chò, hāi lí chin khek-khui, chhiáⁿ lí sià-bián.” Chin-seng kóng, Bô iàu-kín, góa hoaⁿ-hí thè lí siū hêng-hoat, òng-băng lí âu-pái m̄-thang koh hoan-chōe chiū hó. Hit-tiáp liáu-âu, i chiah-chai tòk-tòk Chin-seng sī i sit-chāi ē pêng-iú. Iā Chin-seng iū-gôan sī chiàu-kū hòk-sāi sian-siⁿ, bô si-hô ē òan-hîn; Sian-siⁿ iā chiàu-kū chin thiàⁿ--i. In-ūi hoaⁿ-hí thè-lâng taⁿ-chōe, khah kan-khó mã bô-thang òan-hîn. Siūⁿ-tiòh Kiù-chú Iā-sơ kam-gōan thè-lâng siū-sí, chiū sui-si têng I ē lêng lōa chân-jím, lōa bú-bân, lōa ki-chhi, I iā bô siū-khì, siōng-chhiáⁿ thè in kī-tó. Tùi hák-seng kóng, Pē só hō góa ē poe, góa kiám m̄ lim mah? Sip-jī-kè chiah-nih chhi-chhám, I iā bô hun-hô òan-chheh Siōng-tè hō i tú-tiòh án-ni. Á! Che bô m̄-si beh thè sè-kan-lâng siók-chōe, chiah kam-gōan siū-jiók! Siū-khó! Siū-sí. Á! Chin-chiàⁿ sī Kiù-chú!

Tùi chit-ni khí, mōe-pái khó-chhi, Chin-seng nā m̄-si thâu-miā piân-si 2 miā.

Hit-ni tú-tiòh Thih-im Bók-su lâi sùn kàu-hōe, Bók-su-niū iā lâi, sian-siⁿ chiū chhōa in khi lō-nih ngiā-chih, tái-ke chin hoaⁿ-hí, ná-chún chêng-lâng teh ngiā-chih Iā-sơ jip-siāⁿ chit-iūⁿ. Thih-im Bók-su kìⁿ ũ chhut-chhùi to sī kà-si, bô 1 kù phah-sng, Chin-seng chin ài thiaⁿ. Chit-jit lâi Chêng-chúi piⁿ pò-tō ē sī, ũ tòa chit-ê chhiú-hong-khím, teh chò pò-tō ē lō-êng. Tng hit-si nā khòaⁿ-tiòh chhiú-hong-khím, sī chin hi-hán. Chin-seng teh siūⁿ, beh chhián ē hō góa tit-tiòh e 1-siaⁿ, góa chiū chin hoaⁿ-hí. Teh siūⁿ ē

sí, Bòk-su-niú kóng, Chin-seng, chit-ê khîm, lí chhiáⁿ kâ góa hû-teh, Chin-seng thiaⁿ chit-ê chin hoaⁿ-hí, chiū-kín chiū kâ i chih-lâi, siūⁿ kóng, Taⁿ ũ ki-hōe thang kâ i e chit-ê khòaⁿ-mâi. Chiū kiâⁿ khah chò-chêng, ûn-ûn-á e chit-siaⁿ, ó--à, chin hó-thiaⁿ. Sòa siūⁿ-tiòh tī thian-tông ê Sèng-sài, Thiⁿ-Pê ũ siúⁿ-sù kim ê khîm, he m̄-chai in ê hoaⁿ-hí lōa-tōa. Góa chiong-lâi nā khi-kàu tī-hia, nā tit-tiòh he, ún-tàng beh tōa-tōa o-ló Siōng-tè.

Chit-tiáp liáu-āu Chin-seng ê sim-lâi chiū hoat-siⁿ im-gák ê chhù-bī khí-lâi.

Keh nī, chiū-sī Sió-oh tē 5 nī, Pék-chhoan sian-siⁿ tng-khì, koh ōaⁿ chit-ê Sûn-chèng sian-siⁿ lâi. Chit-ê sian-siⁿ hō Chin-seng khòaⁿ-chò tē-it thang kèng-ùi ê. I hán-tit kóng-ōe, I ê chhiò hán-tit chhut-siaⁿ, I ũ ui-giâm iā-ū un-jiū. I m̄-bat phah hák-seng; nā-sī to iā m̄-bián tiòh hō i ēng tiòh phah. I nā kan-ta khâm-sàu chit-siaⁿ, hák-seng chiū chin kiaⁿ. I ê ui-giâm chhin-chhiūⁿ ũ pì-sút ê khoán, hák-seng m̄-chai i ê kōan-lêng tui tó-lâi. Sian-siⁿ lâi, Chin-seng hit-nī 13 hòe, iū-gōan tit-tiòh Sûn-chèng sian-siⁿ ê thiāⁿ-thàng, mōe-pái nā-beh tò-khì, chiū chio--i.

Chit chá-khí thàu-chá lâi, khòaⁿ-kìⁿ sian-siⁿ tī bîn-chhng, chiàu pêng-siōng ê lē, ták-jit thàu-chá lâi, á-sī beh tng-khì, tiòh kâ sian-sin chhéng-an, kóng,

Sian-siⁿ pêng-an!

Hít chá-khí, Chin-seng lâi, chiū khui pâng-mng kâ sian-siⁿ chhéng-an; nā-sī sian-siⁿ haiⁿ-haiⁿ-kiò chin kan-khó. Chin-seng chiū óa-khì bong i ê thâu-hiáh, sī put-chí sio, chiū óat-lín-tng khì kiò chit-ê hàn-i lâi kâ khòaⁿ. Hàn-i khòaⁿ-liáu, kóng sī hì-iām, i chiū chek-sī tòe i khì thèh-iòh lâi choaⁿ. Chiàu hit-tah ê hong-siòk, nā kiò sian-siⁿ lâi lán chhù, tiòh pau âng-pau chiaⁿ ē-ēng-tit. Chin-seng teh siūⁿ, Sûn-chèng sian-siⁿ pēⁿ chiaⁿ siōng-tiōng, i iā m̄-chai sím-mih, i-seng sī góa kiò-ê, ēng âng-chóa pau 1 pau khì chò lé-sò, kâ i kóng, Che-sī kék sió-khóa, piáu-bêng chit-ê ì-sù nā-tiāⁿ, iā iòh-chiⁿ lēng-jit chiaⁿ sng. I-seng kóng, Hó. Chin-seng án-ni chò sian-siⁿ iā m̄-chai. Keh-jit chiū kng-khì Tâi-lâm Sin-lâu chhōe I-seng, óh-á ê tãi-chì, iū-gōan sī Chin-seng teh liáu-lí. Mōe-jit chhōa hák-seng kî-tó, kiū Siōng-tè chiàu-kò Sûn-chèng sian-siⁿ kín-kín hó.

Saⁿ lé-pài āu, Sian-siⁿ chiū hó, koh tng-lai kà-chheh, cheng hák-seng lóng-chóng lâi kâ i kóng,

Sian-siⁿ ah! Pêng-an!

Tōa-oh hák-seng lâi, khòaⁿ-kìⁿ kóng, Lí ê hák-seng chin koai! Sûn-chèng sian-siⁿ kóng, Khí-kám.

Thiàu kòe liên

Sûn-chèng Sian-siⁿ 1-nî kàu-jīm chiū tng-khì, hit-sî Sió-òh iā-soah. Chin-seng siūⁿ-beh khó Tiong-òh. Hit-sî Tiong-òh, chí-ū Tài-lâm Sin-lâu hit-keng.

Chin-seng siūⁿ-beh khì, nā-sī kiaⁿ-liáu khó bē-tiòh. Chit mê-hng tú-tiòh 5-nî-chèng ê sin phòa-pit-á Sian-siⁿ tng-lâi, Chin-seng chiū tui lâu-bó thó tam-pòh chiⁿ, khì tiàm-á bé kóa piáⁿ-á, bé kóa tê-sim, bé 1-pau tiâu-jit hun-ki, pī-pān beh chhiáⁿ sian-siⁿ lâi kà chit-pái. Lâu-bó khòaⁿ-kìⁿ Chin-seng hiah lêng-lâi chin hoaⁿ-hí, liām-piⁿ thèh-chiⁿ hō i khì pī-pān.

Sian-siⁿ thiaⁿ-kìⁿ Chin-seng ê tì-ì, koh ū siâu-liām tiòh 5-nî-cheng ê in-su, chiū chin hoaⁿ-hí, liām-piⁿ lâi, ták-hāng koh kà chit-piàn, it-it kâ i soat-bêng; nā-sī Chin-seng chū-sin sī chha-put-to.

Sian-siⁿ iā kâ Chì-khîn kóng, Án-ne khì khó, m̄-bián hoan-ló. Lâu-bó chin hoaⁿ-hí, kâ sian-siⁿ seh ló-lát, i saⁿ-sî chiū tng-khì.

Hit-nî sī 1909 nî A-hiaⁿ Chheng-liū, chiū kâ Chin-seng taⁿ mī-phōe, chhōa i khì khó Tiong-òh; lâu-bó kâ-lâng chhoah 20 khơ hō i khì.

Kàu-ūi khòaⁿ-tiòh hák-hāu chiah tōa-keng, pêng-iú chiah-nih chē, sin-ê hák-seng kúi-nā chấp, khòaⁿ-tiòh chheⁿ-hūn chheⁿ-hūn. Chit-nî sī Eng-kok-lâng Né-luh sàng chò hāu-tiúⁿ.

Hit ē-phơ sin kũ ê hák-seng hòa-kòa-kiò, tī òh-tiāⁿ teh that-kiû; nā-sī Chin-seng kiaⁿ-liáu khó bē-tiâu, chin hoan-ló, chiū-tī pâng-keng teh kī-tó. Hiaⁿ-ko Chheng-liū chò i tng-khì, Chin-seng teh-siūⁿ, siat-sú nā khó bô-tiòh, góa m̄-tiòh chhin-chhiūⁿ piàn-sui ê lāng, ka-tī giá phơ-kài khì kiāⁿ. Ná siūⁿ ná iu-būn.

Hit-sî khòaⁿ-kìⁿ chit-ê thâu-pan ê hák-seng (siāng-kôan liên, bô-chò thâu-pan) miā-kiò Chhó-bók hiaⁿ, Sian-siⁿ kiò i khì pang-chān chhau khó-toaⁿ. Í-keng chhut-lâi, hiah-ê saⁿ-bat ê pêng-iú chiū khì thàm-thiaⁿ, khòaⁿ số beh khó sī kúi-m̄ng, sī sáⁿ-hòe? Chhó-bók hiaⁿ m̄-ài kóng, hiah-ê bô kiàn-siâu ê tông-seng tit-tit pek, i chiah kơ-put-chiong kâ in kóng tam-pòh. Chin-seng teh-siūⁿ, kiaⁿ-liáu sī khó pát-mih; nā kah-sī khó sam-jī-keng, ke-kiám sêng-pun, thák pèh-ōe Sêng-keng, che-sī iông-ĩⁿ ê sū. Góa lêng-khó lâi bô-tiâu, tek-khak m̄-gōan chò chhát lâi kip-tē.

Keh-jit bŭn-tê chhut, Chin-seng liâm-piⁿ siá-liáu, chò-thâu khi kau. Phah-sng pát-ê hák-seng hiah tōa-hàn, ún-tàng iáu khah khiàng, hit-mê iū-gôan chin hōan-ló, kiaⁿ-liáu lók-tē. Bô-phah-sng keh-jit hoat-piáu, Chin-seng m̄-nā kip-tē, iū-koh thiều-kòe it-liân, hoaⁿ-hí kau bē-kò-tit. Chiū sūi-si siá-phoe tng-khi pò lâu-bó chai. Lâu-bó khòaⁿ-tiòh phoe, chin hoaⁿ-hí.

Chin-seng sim-bŭn lâu-bó, thâu chit lé-pài, thàu-chá si nā siūⁿ-tiòh, chiū cháu-khi chhù-āu lâu bák-sái.

Hák-kí hun-chòe téng pòⁿ-tang kap ē pòⁿ-tang, Chin-seng chiū kau pòⁿ-tang ê hák-hui koh bé số tiòh-ēng ê mih, iáu chhun chit khơ 3 kak beh chò lĩm-si ê lō-ēng. Put-hēng hit-mê hō-lâng thau-thèh khi, Chin-seng hōan-ló kau-kék. Siūⁿ-tiòh chá-ni phah-m̄-kìⁿ 1-kak-gĩn lâu-bó chin hōan-ló, hô-hòng khơ-saⁿ! I nā chai-iáⁿ ún-tàng 13-pōe ê chhi-chhám. Á! Chhát-ah, lí siáⁿ-sū hāi góa kau án-ni! Pài-6 chiū tng-khi ká lâu-bó hōe m̄-tiòh, bô-phah-sng lâu-bó kóng, Lí m̄-bián kiaⁿ, góa beh koh hō lí.

Phōe-lāi ê Kòai-mih

Chhì-giām ê sī í-keng kàu, Chin-seng pát-kho ê hun-siaⁿ chin kôan; tòk-tòk Jit-pún-ōe, tiám-sò chin-chió. In-ūi tī Sió-òh ê sī, sian-siⁿ bô sím-mih kà, kàu jip Tiong-òh chiah têng-thâu thak a, i, u, e, o. Khó-toaⁿ pun-liáu, Chin-seng khòaⁿ-kìⁿ chí-ū 30 hun, chiū khi pâng-keng, bák-sái ná lòh-hō, lip-chì tek-khak m̄-su pát-lâng. Siūⁿ-tiòh Sèng-chheh ū kóng, Ū-lâng tì-sek bô-kàu, tiòh kiū Siōng-tè, Siōng-tè gâu hō lêng. Chiū kúi-teh kī-tó, kiū I pang-chân. Kī-tó soah chiū koat-ì bián-kióng, kì-tit sù-su ū kóng, Pát-lâng nā thak 1 pái chiū ē-hiáu-tit, góa beh thak 10-pái; pát-lâng nā 10-pái, góa beh thak 100-pái.

Hít-sī Tiong-òh ê Kah-keng teh thak-lâu, jít lòh-soaⁿ, Chin-seng chiū pī-pān 1-ki to-á, khi chhiū-kha siu kúi-nā ki tek-á, beh têng 1-ê sè-sè ê siuⁿ-á thang hē sè-pha teng-hóe, àn-sng beh chiong hit-ê siuⁿ-á chhang-tī mī-phōe lāi, àm-sī thang thak-chheh khah àm. Teh-kù tek-á ê sī, in-ūi chin-àm, kù-liáu siuⁿ kín, tek-á koh kùt, tò-chhiū ê kí-cháiⁿ sòa kù-tiòh 1-âm, hoeh-lâu chin-chē. Chin-seng chiū ēng chhiú-kin lāi pák.

Chiau òh-lāi ê kui-kí, àm-sī lóng-chóng chū-chip tī òh-thiaⁿ, chū-siu kàu 7-tiám, chiū tiòh hoa-teng jip pâng-keng khi khùn, bē-sái-tit koh tiám-hóe. Nā-sī Chin-seng hùn-chì beh bián-kióng, chiū tng lêng khùn-tiām-chēng ê sī, kí-lāi tiám i sớ pī-pān ê teng-hóe, kiaⁿ-liáu sian-siⁿ khòaⁿ-tiòh, chiū phak-tī phōe-lāi, sè-jī lāi thak.

Chit-pái sià-kam sùn-keng tui-hia kòe, khòaⁿ-kìⁿ bîn-chhng lāi ū hóe ê íáⁿ, in-ūi Chin-seng khàm-liáu bô-bā, ū hóe-íáⁿ chiò--chhut-lāi. Sian-siⁿ chiū hoah,

Chin-seng, Chin-seng!

Chin-seng thiaⁿ chit-ē, lóng m̄-káⁿ chhut-siaⁿ, sùi-sī kín-kín ēng chhiú tēⁿ-hóe hō i hoa, lóng m̄-káⁿ chò-siaⁿ, kiaⁿ-liáu nā ēng chhui pûn, ē hō sian-siⁿ thiaⁿ-tiòh. Sian-siⁿ thiaⁿ-kìⁿ bô chhut-siaⁿ, koh khòaⁿ-kìⁿ bô hóe-íáⁿ, ka-kī liáh-chò khòaⁿ-chhò, chiū chò i khi.

Keh-jit sian-siⁿ chū-chip, sià-kam kóng, i cha-mê tī Chin-seng ê phōe lāi, ū khòaⁿ-kìⁿ kng-kng ê hóe, hut-jiân bô-khi. Pát-ê sian-siⁿ chhiò-chhiò kóng, Mī-phōe lāi kiám ū kòai-mih?

Chin-seng chiap-sòa án-ni bián-kióng kài chē mí. Ū chit mê-hng mê-phōe khàm-liáu siūⁿ kīn hóe, sòa ín hóe khí-lâi, kui-ê siuⁿ-á teh tòh-hóe. Chin-seng in-ūi chù-sin teh siūⁿ chheh, liên i thâu-khak-téng ê mng-sui-á iā sio kah khiu-liu-liu, chhau-hiⁿ-hiⁿ iā m-chai. Hit-ê si-tai hák-seng si lâu mng-sui, pīⁿ mng-bóe sng-si chin si-kiāⁿ. In-ūi hit-ê hóe, si ūn-á sio--lâi. Kàu thng-tiòh bah ê si, kiáh-thâu chit-khòaⁿ, chin tōa -kiaⁿ. Thâu-khak ná-chún beh nng-jip hóe-lô. Chiū bunn--chhut-lâi, tui mê-phōe téng tian-tò ká i teh hō i bā-bā, bō hong thang thau-khùi, hóe chiū hoa--khì. Hian khí-lâi khòaⁿ, mê-phōe sio chit-âm, hó-ka-chài si ka-ti ê, kah bō bunn-tê.

Thiⁿ-kng pēng-iú mng kóng, Chin-seng, lí cha-mê tī teng-hóe-kha thak àm-chheh hōⁿ? Chin-seng kóng, Lí tui tò-ūi ē-chai? Chai--noh! Lí ê phīⁿ-khang kui-ê si ơ-ian. Chin-seng chai-iaⁿ phōe-lâi bián-kióng bō thò-tòng; chiū siūⁿ-beh piàn-thong. Hit-si chhiú-tiān tú-á teh-bē, siūⁿ ài hit-hāng kah hó-sè; m-kú kah bō keng-chē, chiū pā. Hit-tiáp tú-tú hioh-jóah.

Hioh-jóah tiong, hui-siōng bián-kióng, hâu-tiúⁿ chí-tēng nā hân-hā ê si, thang chū-iú khi thak thian-lō lék-thēng siōng-hā kòan, kàu jip-oh ê si thang lâi khó, 1-miā siúⁿ 3-khơ, 2-miā 2-khơ, 3-miā 1-khơ.

Kàu khui-oh ê si, chit-hāng thian-lō lék-thēng, Chin-seng nía tiòh 1-téng-siúⁿ, chin hoaⁿ-hí. Iū-koh pēh-ōe-jī iā 100-hun. Tit-tiòh Sam-kiōng hiaⁿ ê pang-chān, Jit-pún-bun iā chám-jiān chin-pō.

Chit-jit chhi-giām, pun-toaⁿ ê si, Sam-tai sian-siⁿ chin kī-kòai, teh-siūⁿ Chin-seng pún-té si 30-tiám, cháiⁿ-iūⁿ hioh-jóah āu lâi khó, ē 85 tiám, giâu-gī i si thau-khòaⁿ. Chiū ték-piát koh kiò lâi i ê siok-siā, koh-chài ká i khó chit-piàn. Bō-phah-sng khó chit-ē tian-tò chē.

Tiong-tàu, sian-siⁿ chò-hóe chiah-png ê si, tai-ke teh hōe. Sam-tai sian-siⁿ mng kóng, Chin-seng pát-mih ê khò-thēng sēng-chek sím-mih khóan? Kī-ū ê Sian-siⁿ lóng kóng, Put-chí chin-pō. Sam-tai sian-siⁿ kóng, Góa só ká ê kok-gú kap sng-siàu chit 2 khò, chin hó sēng-chek. Kī-kòai chit-ê gín-ná! Chit-tiáp liáu-āu, sian-siⁿ chin ték-piát thiàⁿ i, khó-sioh Chin-seng si lám-sin. I siūⁿ ka-ti chin han-bān, sui-jiān si lám-sin-miā, iā si chin phah-piàⁿ. Tī i ê chheh lâi ū siá 2 kù kó-lâng-giān teh ka-ti bián-lē:

1. It-khīn thian-hā bû lân-sū
2. Ū-sim phah-chiòh, chiòh chiāⁿ chng.

Pàng-kà ê sî, Chin-seng tng-khì. Hit-sî tī Chēng-chúi pīⁿ, ũ chit-ê lāng, hut-jiân chiūⁿ-tāng, kóng-sī in chhù-lāi hit-sian Tè-kun teh hián-seng, tui i teh hū-sin. Hoan-hù tiōh kā i khí-biō, kóng Tè-kun teh-beh koh līm-kàu. Chiūⁿ-tāng ê lāng miā-kiò Iang-a, lāng sòa kiò i tāng-ki Iang-a. Kó-jiân tī i ê chhù-chēng khí chit-keng Tè-kun-biō, Tè-kun hit-sian pūt, iā koh-chài tēng lēk-kim, kī-ū ê gū-iā, bé-iā, hō-iā, 18 lô-hàn chit-sī iā pīⁿ chin-chē, lóng-chóng koh khai-gán, chhat-kàu kim-niah-siahⁿ. Che-sī chng-nih bê-sin ê lāng, khòaⁿ i chiūⁿ-tāng, liāh-chún ũ-iāⁿ, chiū sio-cheⁿ chhiáⁿ in ê pūt-á lái tàu-lāu-jiát.

Tè-kun thì-bīn, khai-gán bēng-pék, chiū keng chit-jit beh khì Chhài-liâu khe-té chhiáⁿ-sīn: In-ūi khai-gán liáu tiōh chhiáⁿ-sīn, pūt-á chiaⁿ káⁿ koh lái hū-sin. Chin-seng khì khòaⁿ, siūⁿ-liáu chin m̄u-tún, pūt-á pí lāng khah bô sè-lék, tiōh chhiáⁿ chiaⁿ káⁿ lái, cháiⁿ-iūⁿ ē pó-pi lāng.

Jit-chí kàu, kó-jiân tōa-kiō, kiō-á, tōa-kī, lô-kó, sòng-kang kui tōa-tin, chiū tui Chhài-liâu-khe tit-tit khì. Tī-hia hoat-koaⁿ kòng-kó liām-chiū, kàu tiōng-tàu tāng-ki Iang-a chiū chiūⁿ-tāng, kiáh kiām phòa-tāng, phòa-tit hoeh-lāu móa-bīn. Ná-chún A-khap-ōng hit 340 miā ê tāng-ki. Chhiáⁿ-sīn bēng-pék, chiū pài-liát tò-tng, í-keng beh jip-chng, Chin-seng thiaⁿ-kìⁿ chhiⁿ-chhàⁿ-kiò, chiū pháu-khì Chēng-chúi khe-piⁿ ê kiō-thâu, ài khòaⁿ chhiáⁿ-sīn tng-lāi ũ sīm-mih koh-iūⁿ. Kó-jiân chit-tin tit-tit lái.

Hut-jiân chit-téng kiō-á, kng chit-chiah hó-iā, chhin-chhiūⁿ niau-á hiah tōa chiaⁿ, tit-tit hián tit-tit lái. Soh-á pāk bô ân, kng tui kiō-nih kòe, sòa kō-lō tui Chēng-chúi khe-té lōh-khì, kai-chài sī sí-mih; beh-sī òah-mih--leh, chit-táu chiū chiáh-chúi chiáh kah háu. Kng ê lāng, kín kha-chhiú, chiū lōh-khì kā i hū--khí-lāi. Tāi-ke chhiò kah, kóng hó-iā koh ē chhùi-ta.

Chhiáⁿ-sīn tng-lāi, tī in biō-chēng ũ khí chit-keng tōaⁿ, tōaⁿ ê āu-piah chhài chit-ki tek-bóe kōan ê teng-ko; teng-ko ê thō-té phoah ơ-káu-hoeh tī-hia. Chin-seng khòaⁿ-liáu m̄-chai siáⁿ ì-sù.

Chit-jit tāng-ki Iang-a koh chiūⁿ-tāng, peh-chiūⁿ chhù-téng, tī i ê tōaⁿ-téng kiáh 2-ki kiām, bú-lái bú-khì, bú-liáu chiū tui chhù-téng thiàu-lòh thō-kha. Āu-lái chiū chhiok-thō in thō-gin, thiáp chit thoah-á tīⁿ-tīⁿ, ēng hong-tiâu hong--teh. Hit-sī chng-nih ê lāng khòaⁿ i pīⁿ án-ni, ũ-ê kóng, Á, chit-ê lāng teh khí-siáu; ũ-ê teh chī-bú-chī-chū. Thiaⁿ-kìⁿ teh kóng, tāng-ki Iang-á teh ké-siáu, lāng sái-lōng i án-ni siáu, beh

lâi thái-sí Chēng-chúi khe ê lōh-kàu-lâng. Chin-seng thiaⁿ chit-ē chin kiaⁿ, tóg-khì chiū kā lâu-bó kóng, Nā-sī Chì-khîn an-ùi i kóng, m̄-bián kiaⁿ, nā m̄-sī Siōng-tè ê chí-ì, chiū chit-ki thâu-m̄ng iā bē-ē sit-lōh.

Keh-jit Chùn-tek-sai, thiaⁿ-lâng hong-siaⁿ, kóng tâng-ki Iang-a chù-thô-gîn; i sī nah-phīⁿ koh iⁿ-òⁿ ê lâng, koh-sī Pak-kóan-sai. I kā-lâng kóng,

Âng-î Iang-a óng êh ò ô-în; óa béh âi í ã òaⁿ-māi è.

Kóng-liáu chiū khì. Tú-tiòh i bô tī huiⁿ-tôaⁿ, chiū àm-chīⁿ kā i thiah-khui hong-tiâu, khui thoah-á chhut-lâi khòaⁿ, chiū kóng,

O-ah, óh iah ē.

Kóng ê sí, tâng-ki Iang-a tī hia jip-lâi, khòaⁿ Chùn-tek-sai thau-khui i ê gîn, chiū chin siū-khì, liām-piⁿ chiūⁿ-tâng, pòeh i 2-ki kiām, tit-tit jiok. Chùn-tek-sai kiaⁿ-káh iⁿ-òⁿ-kiò, tōa-pō-cháu sè-pō-lap, cháu-tùi Chin-seng in chhù chiū chng jip-khì, Chì-khîn m̄ng i siáⁿ tãi-chì, Chùn-tek-sai kàu-ùi.

Iām-iām, m̄ ang óng, âng-î Iang-a beh âi--góa.

Chin-seng khòaⁿ i bīn-á chheⁿ-sún-sún, chiū-chai kin-ná-jit sī gûi-hiám ê sí lah. Chì-khîn chiū chhōa i bih-tī pâng-keng.

Kó-jiân sī, tâng-ki Iong-á chit-tè chhōe-kè chit-tè, h̄m-h̄m kiò, chin chhiⁿ-kông. Chùn-tek sai, siūⁿ m̄ thò-tòng, chiū tùi lâi-bīn chhut-lâi, cháu tùi āu-bé-m̄ng khì. Chhàu-káu-miá! Hō i khòaⁿ-kìⁿ, chiū tit-tit tui. I cháu-khì bih tī Khì-á ê phòa-chhù-á, siáu-lâng jiok tùi hia jip-khì, tùi Chùn-tek sai kā i jih tòa í-tiâu, kiáh kiām tùi chhùi-phé tit-tit kā i kù. Kù koh h̄m-h̄m-kiò, thiaⁿ-tiòh òe chiáⁿ chhìn. Chhùi-phé kù-liáu thau-khang, chiū hiám i khí-lâi, ah tùi Chin-seng ê chhù-chēng kè-khì. Chin-seng khui-m̄ng kā khòaⁿ, Chùn-tek sai chiáⁿ-pēng chhùi-phé huih-á chim-chim-lâu, ēng chhiú oeh i ê huih, hiú thó-kák, siūⁿ-tiòh òe kiaⁿ.

Tâng-ki Iang-á ah Chùn-tek sai beh khì chhòng siáⁿ? Ū lâng kóng: “Ah i khì kô ioh.” Chin-seng teh siūⁿ, án-ni phah-sng sī thái-lâng siūⁿ chhò, chiū tãi-ke tī thiaⁿ--nih teh hōe. Keh-piah chò-bák sai-hū Kiong-peh-á iā kè-lâi lām teh hōe.

Hut-jiân tâng-ki Iang-á koh-chài thiàu-lâi, sè-bīn koh-khah hiong-ok, iū-gōan kiáh hit n̄ng-ki kiām-píⁿ, hiông-hiông tùi Kiong-peh-á siang-pēng keng-thâu chiū kā i tah lōh-khì. Kiong-peh chiū tòe i chhut-khì. Chin-seng kiaⁿ kah bē kóng-ōe.

Khì Kiong-peh in tau, ēng i ê kiām pí âng-keh-toh téng ê chấp-kài-tiâu, kóng: “Ní-ní thiah lōh-lâi!” Kiong-peh sī sìn Chú ê lâng, kóng: “Bô.” Siáu-iong chek-sī ēng i ê n̄ng-ki kiām chiū phòa-lâi. Kiong-peh sī ũ ē-si ê lâng, chóah chit-sin, tùi i ê āu-piah kā i lám-teh, àn-sng beh chhiúⁿ i ê kiām. Bô phah-sng siáu-lâng thài ũ-lát, n̄ng-ki kiām tit-tit bú. Kiong-peh ê bīn hō i phún-tó kúi-nā lih. Hit-tiáp sī tī thiaⁿ-nih teh phún. Chhù-piⁿ koh chit-ē sìn Chú ê lâng, kiò-chòe Chiòh-tēng ko, thiaⁿ-kìⁿ lìn-lòng-kiò bô khòa sòe thau-bīn, chiū jiòk khì khòaⁿ. Khòaⁿ in tī hia teh phún, kā Kiong-peh-á kóng: “Kiong-hiaⁿ ah! Pàng khui!” I chiū tōa-ē kā i sak-khì, n̄ng-ê chiū tit-tit cháu, siáu-lâng sī tit-tit jiok. Tī Chin-seng ê

chhù kap Kiong-peh ê chhù, ũ saⁿ-chiap ê thông-hāng, bé-hāng ũi chít-ê lāng gōa kôan ê tek-chhì-lī-á, in chhin-chhiūⁿ gû, cháu kah pìn-pòng-kiò, thiàu tui lī-á téng kè. Siáu-iang tui āu-piah jiok-lâi, chiong kiàm chhak-khì, kiàm-bé chhak tiâu Chiòh-tēng ko ê thâu-khak-sim. I chek-sī pòah thó-kák, kín béng piàⁿ-khì sa chít-tiâu soh-á, tng i koh cháu tui hit-tiâu hāng-thâu lâi, chiū pōan-tó i ê kha, ēng hun-chhe-thâu tōa-ē chiū ká i hmh-tui thâu-khak lóh-khì. Siáu-iang chít-sī chhin-chhiūⁿ Koh-li-á tó tui thō-kha lóh-khì.

Chì-khín pún-té m̄ng chhòaⁿ-leh, thiaⁿ-tiòh in lín-lòng-kiò, chiū tui bē tiâu, kiáh-tó chít-ki thui-á, chiū jiok chhut-khì, siūⁿ beh ká i kòng chít-ē hō i tó-tōe. Siáu-liân to iā bat hut-tó cheng-piàng-chhát kúi-nā ê, hô-hòng chít-ê siáu-lāng? Beh tui-ték Siōng-tè ê peh-sìⁿ, káⁿ m̄-tiòh piàⁿ chít-ē siⁿ-sí. Khui-m̄ng chhut-khì, tú-tú pí chít-ē chhiú; nā-sī pát-lāng ê hun-chhe-thâu seng tiáp-kàu i ê thâu-hiáh, Siáu-iang sūn-sè chiū tó lóh-khì. Lāng soah hong-siaⁿ “Tōa-chhoan ê bō phah-tó tâng-ki Iang”.

Khah òaⁿ keng-chhat lâi.

Tâng-ki Iang-a í-keng cheng-sín, keng-chhat ká sàm kòe-lâi sàm kòe-khì, i to-ā m̄-káⁿ koh tín-tāng. Chiū pák khì gē-m̄ng, ká i koat, ká i hòat. Liáu-āu sòh-sòh tng-lâi, sò m̄-bat koh chiūⁿ-tāng. Tāi-ke sòa ài-chhiò kóng, Tè-kun khah-su pat-sian.

Tui án-ni chiū an-chēng. Chiàⁿ chhin-chhiūⁿ si kóng,

Mô-kúi sè-lék hiông-ok khún-pek, Ài-biát I ê peh-sìⁿ, Ki-tok pó-hō, iāⁿ-kòe kiàm-kek, Pēng-an, bô siáⁿ tãi-chì.

Siuⁿ-lāi ê Kòai-mìh

Chit-ê sū kòe-liáu, Chin-seng beh-koh khi jip-òh, nā-sī bô chíⁿ. Hit-sī tú-tiòh lāng beh bō-chíp se nâ-tâu. Chì-khîn siūⁿ-tiòh bô chíⁿ thang hō kiáⁿ thak-chheh, iā teh siūⁿ beh hō It-chú iā sòa thak Lú-òh, chiū iah khi ín chit-hō kang, khi-kàu lâm-lō Hōng-soaⁿ hit-sì. Chhù-nih pàng Chin-seng kap It-chú í-kíp hiaⁿ-ko hiaⁿ-sò kap chit-ê lâu-má tī-teh. Sng-sī ūi-tiòh kiáⁿ, chiah-tiòh án-ni phun-pho.

Lâu-bó chhut-gōa hit-nî Chin-seng 15 hòe, It-chú ah 16 hòe. Chin-seng thiaⁿ It-chú ê siaⁿ-im, khòaⁿ i ê kiáⁿ-táh, kàu-giáh chai i ê ì-sù; nā-sī Chin-seng sī cheng-tit ê gín-ná, m̄-khéng pōaⁿ-chhiūⁿ lāi thau-chiáh chháu; hòng-kiám í-keng jīn i chò chí-mōe, tek-khak beh siám-pī Âm-lūn ê bê-hék.

Jit í-keng àm, Chin-seng chiū chiong í-liáu chò bîn-chhng, tiām-tiām bô chò-siaⁿ. Hit-sī hiaⁿ-ko tī hit-pêng khùn-pāng thiaⁿ-kìⁿ, chiū ká Chin-seng kóng, Tiòh jip lāi-bīn khah bô-báng, tòa-hia bô báng-tà. Chin-seng kóng, Bô iàu-kín, Gô-Béng chhi báng, góa sī chai i ê thun-lún siáⁿ khoán. It-chú tui lāi-bīn iā chhut-siaⁿ kiò, Chin-seng ah, jip-lāi khùn. Chin-seng ìn, Góa tòa-chia chiū kàu-giáh. It-chú ê siaⁿ-im kap i ê hêng-úi, óan-jian chhiū-téng ê am-pô-chê; kàu-giáh tín-tāng lāng ê sim; nā-sī Chin-seng koat-tòan beh siú tō-lí, chhin-chhiūⁿ siú bák-chiu-jīn, chiū khùn-tī í-liáu kàu khui-òh. Tòk-báng ê lī-hāi, ín-iú ê bê-hék, it-chhè bô kàu i ê sin-khu. Nā-chún sai-bô chiáh chek-pī lâ-lô-pho-àm ê sian-ti, kan-ta khiā-tī i ê sin-piⁿ.

Jip-òh ê kī í-keng kàu, Chin-seng chiū koh khi Hú-siáⁿ. Hit-tiáp chhù-piⁿ ū chit-ê pêng-iú kiò-chò Chú-kòe hiaⁿ, tòa-tī sin-lâu lāi āu-piah lâu, teh hō Eng-kok Bók-su chhiàⁿ chò pài-toh, chéng-lí lāi-bīn. Hit-tiáp Bók-su m̄-chai khi tó-úi hioh-jóah, lâu Chú-kòe hiaⁿ teh chiú-lâu. I khòaⁿ-kìⁿ Chin-seng tui hia kòe, chiū kiò,

Chin-seng ah, khi-lāi chia thit-thô.

Chin-seng chin hoaⁿ-hí; nā-sī ìn kóng, Kiaⁿ-liáu ū lāng tī-teh góa m̄-káⁿ, Chú-kòe hiaⁿ kóng, Bók-su bô tī-teh, chò lí an-sim. Chin-seng kóng, Hó, lāi khòaⁿ Eng-kok-lāng ê só-chāi, siⁿ-chò sím-mìh khoán. Kóng-liáu chiū peh tui lâu-téng khi-khi. Chú-kòe hiaⁿ tmi5 ìn ê kheh-thiaⁿ ká i chhōa kàu khùn-pāng, khòaⁿ-tit chin sòng chin súi. Ká i kóng, Bîn-chhng chin sòng neh, nng-sim-sim, lí chhiáⁿ ká i khùn

khòaⁿ-māi. Chin-seng kóng, M̄-thang noh, lāng che-sī Bók-su teh khùn, hit-tiuⁿ sī Bók-su-niū teh khùn. Chú-kò hiaⁿ kóng, Bô hông, lí kâ i khùn khòaⁿ-māi, pát-jit mā ē chò Bók-su. Chin-seng kóng, Ân-ni hàⁿ, hó, khùn-liáu kah-ē chò Bók-su, góa tek-khak ài khùn. It--ah! Chiū kâ tó--lòh-khì! Ō--ah! Chin sòng to-tiòh, tó--lòh-khì, sìm bē soah. Chin-seng teh-siūⁿ, Eng-kok-lāng cháiⁿ-iūⁿ chiah hok-khì, sit-chāi chin hó. Chiū peh-khí-lâi, koh chhōa i khòaⁿ to-á, chhiám-á, toh-kin ták-hāng súi-tang-tang; koh chhōa i khòaⁿ in ê piān-só, chhòng-kàu chin chheng-hiu koh hó-khòaⁿ, iā bô chhàu-bī. Chin-seng thó-khùi, Ah! Lán sit-chāi bē-pí-tit. Cháiⁿ-iūⁿ Eng-kok-lāng tòa hó, khùn hó, chiah hó, chhēng hó, pàng hó, ták-hāng hó. Pêⁿ-pêⁿ sī Siōng-tè ê peh-siⁿ, cháiⁿ-iūⁿ in chiah-nih hù-kùi, lán chiah-nih chhō-ló. Há, há, Sian-siⁿ ū kóng, Ná-á tui i ê kiáⁿ Siám, Hâm, Ngá-hut kóng, Ka-lâm siū chiū-chó chò lô-pók, Siám chò chhe-ēng, Ngá-hut khiā-khí Siám ê pòr-piⁿ, (Chhòng 9:26, 27) In Au-chiu-lāng sī Ngá-hut ê hō-è, lán sī Siám ê hō-è, lán tiòh khí pòr-piⁿ lâi hō in khiā-khí, lán tiòh lô-tōng, in tiòh chheng-sóng, pí in khah su, che sng iā eng-kai.

Hut-jiân tī lâu-kha ū phoe-ê-siaⁿ, khih-khih-khók-khók, teh peh-chiūⁿ lâu-téng. Sī, Kơ-niū teh-lâi, Bók-su bô tī-teh, ū kau-thok i ū-sī lâi sùn-sī.

Chú-kò hiaⁿ chheⁿ-kông kâ Chin-seng kóng, Kơ-niū lâi--lah!! Chin-seng chin kiaⁿ, kóng, Taⁿ beh án-chóaⁿ? Chú-kò hiaⁿ chiū kín-kín chhōa i khi āu-piah lâu-téng ê cháu-bé-lō, tī-hia ū chit-kha chheⁿ-ê siuⁿ-á, m̄-chai kũ-té sī chò sím-mih lô-ēng. Chiū kâ i kóng, kóaⁿ-kín bih-tī lâi-té. Chin-seng thàn i ê ōe, chiū nng-tī hia, i chiū tui siuⁿ-á-m̄ng kâ só-teh. Hit-sī Kơ-niū chiūⁿ-lâu, si-kè-khòaⁿ, si-kè-sùn iā kiáⁿ-tui Chin-seng só bih ê siuⁿ-á piⁿ keng-kòe, kóng, Chú-kò chit-kha siuⁿ, kâ i khui khí-lâi phák. Chú-kò chin kiaⁿ, kóng Hó. Chin-seng tī siuⁿ-té àm-bong-bong, koh chhàu-phú, iū-koh chin kiaⁿ; in-ūi Kơ-niū nā siūⁿ-beh khui-siuⁿ khí-lâi khòaⁿ, góa chiū hāi--lah, ē hō i lōa-chò chhát, koh ē liân-lui Chú-kò hiaⁿ bô thâu-lō, chit-sī kiaⁿ-káh kha-chhiú-bah ē chhoah; nā-sī ka-chài hit-kha siuⁿ-á hē-liáu chin chāi, bē tín-tāng. Sòa siūⁿ-tiòh Sin-tó-siong sian-siⁿ, beh thau-cháu khi Bí-kok ê sī, bih-tī Bí-kok chiàn-chùn lâi, hō Jit-pún-koaⁿ chhiau-bô-tiòh, chhōe nā ū-tiòh sī sí-chōe. Hit-sī teh chhōe, m̄-chai Sin-tó sian-siⁿ lōa-nih kiaⁿ--leh!

Chin-seng siūⁿ-liáu ê sī, thiaⁿ-kìⁿ kha-pō-siaⁿ tui tang-pêng, khók-khók-kiò, ūn-ūn-á teh-khì, sim-koaⁿ chiū pêng-an. Hit-sī Chú-kò khòaⁿ Kơ-niū chhut-khi chiū lâi khui-só, hian-kò hō Chin-seng chhut-lâi. Chin-seng tah i ê keng-thâu kóng, Ái--ioh, hiám lâu-khùi! Chú-kò chhiò káh tó-ló tòa lâu-pang, kóng, Âu-pái chiah koh lâi. Chin-seng kóng, To-siā, lí chhiáⁿ góa bô-ēng.

Thiàⁿ-thàng ê Bák-sái

Tiong-òh saⁿ-liân, Chin-seng ê lâu-bó tī lâm-lō ūi-tiòh kiáⁿ teh thák-chheh, iáu teh se nâ-tâu chò khó-kang. Chit-tiáp Chin-seng jiám-tiòh bân-sèng chhiah-lī, kòe-liáu 6 gòeh-jit, chiū-kīn kài-chē I-seng, lóng bô kong-hâu, liân Má I-seng iā chiáh-bē-kiáⁿ. Nā-sī Chin-seng sui-jiân-sī tòa-pēⁿ, iáu-kú tak-jit chiap-sòa thák-chheh, i ê bīn tit-tit chheⁿ, i ê kha tit-tit nng. Teh kà kok-gú ê Sam-tai Sian-siⁿ, bián-lē i tiòh theng-khùn khah hó. Nā-sī Chin-seng ìn kóng, Sót-thiàⁿ góa-ê lâu-bó tī hng-hng teh ūi-tiòh góa chò-kang, góa nā theng-khùn, sī i ê tiòh-bôa khang-khang. Sian-siⁿ thiaⁿ i án-ni kóng, bô koh kiò i hioh-khùn.

Chin-seng ê pàng-hoeh keng-kòe 6 gòeh-jit kú, se-i hàn-iòh chiáh-tit-tiòh, nā-sī bē-hó, làng chiū pò i chiáh kim-sòaⁿ-liân, thih-bé-piⁿ, hōng-bóe-chháu. Chin-seng chiū khi chhoe, khai lāi choaⁿ, bô chíⁿ thang bé kip-sio-á chiū khi khioh gū-leng-kòan-á, sé-lé-teh, chiū tī chàu-kha teh choaⁿ. Tiâu-ki-peh teh chò chóng-phò chìn hó-lé, chiū nghe hóe-thòⁿ hō i. Chháu-iòh-thâu chit-ē kún chìn gâu phū, Chin-seng kiaⁿ-liáu phah-sng, chiū khang-chhiú kín-mé ká i phang, bô-phah-sng liân-sòa phū, tì-kàu 2 chhiú theng-kah ang-kòng-kòng, tit-tit cheng. Hâu-tiúⁿ kiò i khi hō Má I-seng kô, chiū bé chit-tiuⁿ toaⁿ 2-chiam-chiⁿ. Khó-sioh Má I-seng kīⁿ-bīn chiū mng, Lí sīm-mih pēⁿ? Chin-seng chiū giáh-chhiú hō i khòaⁿ, Má I-seng khòaⁿ-liáu, kóng, Bô pēⁿ, bô pēⁿ, chiū ká sak-khi piⁿ-á, liân 2-chiam-chiⁿ ê toaⁿ-á sòa jiòk thó-kák, chò i khòaⁿ pát-lang. Chin-seng khòaⁿ-tiòh Má I-seng ê bô-cheng, chit-sī bē-kim-tit lâu bák-sái. Tng-lai óh-lai, Hâu-tiúⁿ mng kóng, sīm-mih tai-chi? Chin-seng m-ai kóng. Hâu-tiúⁿ liáh-chún sī sin-thé hi-jiòk teh kan-khó chiū tng-khi, kōaⁿ-liáu chit-kòan Kái-pek-lék ê béh-gê-ko hi-iū lai, kiò kóng, Chin-seng, lí m-thang hōan-ló, chit-kòan lí tiòh chiáh, chiū ē ióng. Hâu-tiúⁿ po-so Chin-seng, ná-chún teh io sè-hàn ê gín-ná. Siūⁿ-tiòh Hâu-tiúⁿ ê thiàⁿ-thàng, sòa bē-kì-tit Má I-seng ê bô-cheng.

Keh kúi-nā lé-pai, Chin-seng khi pēng-iú hia thit-thô, mng Chin-seng thài ē bīn ng-ng, i chiū ká i kóng lí-iū. Pēng-iú miá-kiò Tui-kim-ko, chit-ē chiū kóng, Há, góan hit-ē gín-ná, hiah kú-á iū-gōan chhiah-lī, pùn-thâu pùn-bóe lóng kâⁿ-hoeh, kài-kú lóng bē-hó, chháu-khiáu chit-ē sian-siⁿ, khui-tó 1-thiap ná gū-iòh, chiáh 2-thiap nā-tiāⁿ, hó lī-lī, Chin-seng chìn hoaⁿ-hí, mng Tui-kim-ko sī sīm-mih hó-iòh. Kóng, Tà! Ki-chiâu 1 chiⁿ, Kui-bóe 2 chiⁿ, Chí-khak 1 chiⁿ, Pēh-chiok 1 chiⁿ, Pīn-nng 1 chiⁿ, Lô-pók 1 chiⁿ, Kam-chhó 7 hun.

Chóng-sī lí khah tōa-hàn, phah-sng kok-hāng ke chit-pòⁿ, káⁿ ē-ēng-tit, tú-chiō-hòa, chiah khòaⁿ-māi, ē-hó mā kú-káⁿ. Chin-seng ká i seh-siā, chiū tng-lâi òh-nih khêng chiⁿ-tē-á, chiū chhun 8-sián-chiⁿ, chek-sī khi thiah-iòh, ka-chài tú-á hó. Tng-lâi iū-gōan ēng gū-leng-kóng-á lâi choaⁿ. Ná choaⁿ ná siūⁿ, kan-ta 8-sián-chiⁿ thiah 1-thiap iòh, nā chiah khah hó, beh koh thiah, bô-chiⁿ beh án-chóaⁿ. Á! Bô iàu-kín, chiah-liáu chiah táⁿ-sng. Choaⁿ hó ê sī, chiū ká lim--lòh-khì, kàu bîn-ná-chài khòaⁿ-māi. Ê! ũ-chha neh! Chiū koh choaⁿ iòh-che. Keh-jit ká khòaⁿ. Ê! iáu sió-khóa nā-tiāⁿ, taⁿ beh án-chóaⁿ, bô chiⁿ thang koh thiah, chiū koh choaⁿ 1-piàn ê iòh-che. Keh-jit ká khòaⁿ, kó-jian chiâu-chng hó. Há, há, sió-khóa chiⁿ tī tōa-chèng. Chin-seng chin hoaⁿ-hí, chiū kúi-lòh kám-siā Siōng-tè.

Hit-sī tī Tiong-òh ũ chit-ê chin sim-sek ê hāk-seng, pí Chin-seng khah kē liên, in-ũi i chin kó-chui, miā-kiò It-iông sàng, hāk-seng phōaⁿ chin thiàⁿ--i.

Chit-jit Chin-seng teh siūⁿ, góa beh chhián ũ chit-ê sió-tī chhin-chhiūⁿ i, góa chiū chin hoaⁿ-hí. Hiaⁿ-ko Chheng-liū sī siāng-pē bô siāng-bó, i ê sim-koaⁿ kan-chà, i ê kha-chhiú pîn-tōaⁿ. In-ũi 2-ni-chèng chhòan-toaⁿ sū-kiāⁿ, éng bô bē-kì-tit. Siūⁿ-tiòh ũ hiaⁿ ná bô hiaⁿ, ā-bô sió-tī sió-mōe, kan-ta chhun góa tan-tan it-kô, beh cháiⁿ-iūⁿ. Siūⁿ-tiòh ka-tī chiah lám-sin, siat-sú nā khah chá siū Chú tiàu--khì, góa ê lâu-bó beh cháiⁿ-iūⁿ? I tek-khak chhin-chhiūⁿ Ngá-kok kóng, Pēh-thâu-mng chhi-chhám kui-bōng. Chin-seng siūⁿ-liáu hut-jian-kan bāk-sái sòa kō--lòh-lâi. Chit-sī siūⁿ tò-tng, Sèng-chheh ũ kì-kóng, Iā-sơ kóng, “Sím-mih lāng ē ēng khòa-lū hō sēⁿ-miā ke tng chit-khek kú ah!..... kin-ná-jit ê khòa-lū, tiòh khòa-lū tī kin-ná-jit chiū kàu-giáh”. Chiū siūⁿ-tiòh hiān-sī tī chit òh-lâi, bô sím-mih ti-kí ê pēng-iú, thang saⁿ-an-ũi saⁿ-pang-chân. Chit-ê kó-chui ê It-iông sàng, put-chí hāk góa ê sim lah, beh sī góa ê sió-tī, góa chiū sim-móa-i-chiok lah. Chai-chá Koan-kong, Tiuⁿ Hui, Lâu Pī, Thô-hng 3 kiat-gī, hit 3 ê lāng kiat-pài hiaⁿ-tī, in ê sim-koaⁿ sī óan-jian sam-ũi it-thé; góa nā ē-tit kap It-iông sàng kiat-chò Gī-hiaⁿ, Gī-tē, hit-ê hoaⁿ-hí m̄-chai lōa tōa! Chóng-sī góa bô kōan-lī thang bēng-lēng i tiòh chò góa ê sió-tī, iā bē-tit sūi-sī iau-kiū chò hiaⁿ-tī. Á m̄-chai tī-sí.

Siūⁿ-liáu keh kúi-nā jit, It-iông-sàng lâi chhoe Chin-seng thit-thô, Chin-seng chin hoaⁿ-hí. Chiū mng i, ke-lâi pē-bó iáu tī-teh bô? It-iông kóng, Lâu-pē chá-chá hō thó-húi phah-sí, lâu-bó iáu tī-teh, chit-ê hiaⁿ sī siāng bó bô siāng pē, iáu ũ 2 ê a-ché; iá Chin-seng hiaⁿ lí-ê pē-bó iáu ũ bô? Chin-seng kóng, Lâu-pē góa 4 hòe chiū kòe-sì, lâu-bó tī-teh, chhun I ê siāng-pē bô siāng-bó ê hiaⁿ nā-tiāⁿ. It-iông kóng, Tú-hó kah án-ni, hé chin tú hó. Chin-seng kóng, Hòⁿ thái chiah tú-hó, chiū ká i kóng, It-iông-sàng góa bat lí ê sim-koaⁿ, chin kú chiū siūⁿ beh kap lí kau-pôe, nā-sī bô ki-hoe. It-iông kóng, Chin hoaⁿ-hí, góa iā chin him-bō lí ê sèng-chèng, góa chá-chá chiū bat lí. Chin-seng kóng, Lí beh tui tó-ũi bat góa? Kóng, Góa tī chhù-nih ê sī, tī Sió-òh hit-ê Sùn-chèng sian-siⁿ ũ ká góa kóng. Chin-seng kóng, Hà, hà, 2 nī cheng góa iā-sī i ê hāk-seng, kin-ná-jit i iā-sī góa ê sian-siⁿ. It-iông kóng, It-jit ùi-su, chiong-sin ùi-hū. Chin-seng kóng, Tiòh, bô-chhò. Chin-seng ah, Sèng-chheh kóng, Hiaⁿ-tī pang-chân kín-kip ê hōan-lān chit-kù góa chit-tiáp chin ài thiaⁿ. It-iông kóng, Sī, beh siat-sú lí sī góa ê hiaⁿ-tī, góa chiū chin kai-chài. Chin-seng kóng. Khí-kám, siat-sú tit-tiòh lí chò góa ê hiaⁿ-tī góa chin-chiàⁿ tek-i. Chin-seng chit-kù oe, kék kán-tan, i khòaⁿ It-iông sàng ê khoán iā chhin-chhiūⁿ sim-tâu-i-háp, chiah hó-táⁿ hoat-chhut chit-kù oe, m̄-chai

ē sit-pāi á bē! Nā-sī It-iông-sàng tòe chhùi ìn kóng, Chin hó, góa kú-kú iā teh-siūⁿ. Chin-seng kóng, Lí thài iā teh-siūⁿ? It-iông kóng, Góa ē lâu-bó ũ hoan-hù, tī òh-lāi nā ũ ti-kí ē pêng-iú, thang kap i kiát-chò hiaⁿ-tī; góan ē Sùn-chèng sian-siⁿ iā ũ kóng, i iā kap It-sim sian-siⁿ kiát-chò gī-hiaⁿ gī-tē. Chin-seng kóng, Sùn-chèng sian-siⁿ i iā chin thiàⁿ góa; án-ni sī Siông-tè ē chí-ì pī-pān. It-iông sàng kóng, Taⁿ lán tī Siông-tè ē bīn-chèng líp-iok, chhùi kóng chiū-sī. Chin-seng kóng, taⁿ góa jīn lí chò hiaⁿ-tī, bô-khah-su chhin-chhin ē sió-tī. It-iông sàng kóng. Taⁿ góa jīn lí chò A-hiaⁿ. Chit-sī kóng-liáu chin-jiát, Chin-seng hoaⁿ-hí kàu lâu bák-sái. Chiū kóng, Taⁿ lán kiát-chò hiaⁿ-tī, tiòh cháiⁿ-iūⁿ saⁿ-khóan-thāi? It-iông-sàng kóng, Lí góa, siūⁿ khòaⁿ-māi, tāi-ke àm-chīⁿ siá-tī chóa, lāi sio-pí, khòaⁿ só-siūⁿ sī sím-mih? Chin-seng kóng, Chin tiòh. Kóng soah, 2 ē chiū kiáh iân-pit ēng pēh-ōe-jī lāi siá. Í-keng siá hó chiū hián chò-hóe lāi khòaⁿ, chin kí-kòai, óan-jīn kó-chá 70 lāng teh hoan-ék Seng-keng, sui-jīn bô siāng pāng-keng, iáu-kú só hoan-ék sio-tāng. Chin-seng kap It-iông só siá-ē, thí-khui chit-ē khòaⁿ lóng bô koh-iūⁿ, chiū-sī:

1. Tiòh saⁿ-thè kí-tó.
2. Tiòh saⁿ-pang-chān.
3. Tiòh saⁿ-thiàⁿ-thàng.

Chin kí-kòai, tâng-sim kàu án-ni, hoaⁿ-hí kàu bē-kò-tit. Tùi hit-jit khí, hiaⁿ-tī sêng-líp, iāⁿ-kòe Thô-hng sam-kiat-gī ē kau-pôe. Sui-jīn bô chhin-chhiūⁿ kó-chá ká chng-thâu-á tih-hoeh tī chiú-nih, tāi-ke lāi lim chiāⁿ-chò khè-iok; iáu-kú Chin-seng kap It-iông i ē sim-sin saⁿ-kiat-liân, i ē chhin-ài sī iāⁿ-kòe in, bô-khah-su chhin-hiaⁿ chhin-tī. Chin-seng mng kóng, It-iông-sàng, lán ē líp-iok hâu-lék kàu tó-ūi? Ìn kóng, Kàu chhin-chòk kàu éng-óan. Chin-seng kóng, Sít-chāi sī án-ni. Tùi hit-tiáp 2-lāng chin-chiàⁿ sī hiaⁿ-tī lah. Chiū sùi-sī siá-phoe tng-khi pò sī-tōa-lāng chai, Chin-seng ē lâu-bó kap It-iông ē Án-niā, khòaⁿ-tiòh phoe chin hoaⁿ-hí, kóng, Taⁿ, góa ke chit-ē kiáⁿ lah!

Chit-jit Chheng-liú lāi Tiong-òh chhōe Chin-seng, ká i kóng, Lán iūⁿ-á bóe hit 3, 4 khu hng teng-kì bē hó-sè, teng-kì-só kóng tiòh-ài lí ē ìn-á chiah ē-ēng-tit. Beh kiò lí chò-hóe lāi-khi, lí sī teh thak-chheh; iá-bô, lí ē ìn-á góa thèh--lāi-khi chiū-hó. Chin-seng mng, Sī sím-mih bē hó-sè? Ìn kóng, sī ài siong-siòk teng-kì, hō lán hiaⁿ-tī-á 2-ē lóng ũ-hūn. Chin-seng thiaⁿ-tiòh ũ-lí, chiū chiong ìn kau-tài i khi.

Khó-sioh Chheng-liú sī lāi môa-piàn Chìn-seng ē ìn-á, chhut-khi sùi-sī chiong chók-kong só pàng ē chhân-hng khi piàn-bē, chí-ū chhun 1 khu khòaⁿ-thiⁿ-chhân. Chin-seng thàm-thiaⁿ chai-iáⁿ, tài-liām kut-jiók ē chì-chhin, m-ài koh kè-kàu. Siūⁿ-tiòh Iā-sor ũ kóng, Lāng nā tit-tiòh chái-lī kàu móa thiⁿ-ē, lāi sit-lòh sīⁿ-miā, ũ sím-mih lī-ek. Tùi án-ni bô khí-sū, hiaⁿ-tī-á chiàu-kū hô-hó.

Chin-seng tī Tiong-òh ē sī, lé-pài-jit siông-siông kap tông-chhong chhut-gōa pò-tō, chin hó ki-hōe. Hit-tiáp sī-kiáⁿ Môe Bók-su só tū hit-pún Pò-tō-lūn, Chin-seng iā thak chin sèk, chiū chiong án-ni khi èng-iông, lāng chin ài thiaⁿ.

Chit-jit Chin-seng kap Lióng-kong hiaⁿ, Thài-iông hiaⁿ khi Tāi-lām chhī-gōa Hí-chhiū-á, Pēh-soaⁿ-lun pò-tō. Chiong png-khok-á té kiām bí-ko, tīⁿ bí-ko, kap Seng-si Seng-chheh phāiⁿ-leh chiū khi. Hit-tiáp

teh-beh hioh-jòah, lõ-nih chin jòah.

Kàu Pèh-soaⁿ-lun ê sî, m̃-chai án-chóaⁿ, Chin-seng hut-jiân pak-tó thiàⁿ, liân 1-pō to bē-kiáⁿ. Chin-seng hit-sî 15 hòe, óa 80 kin. Thài-iông hiaⁿ kap Lióng-kong sian-siⁿ, siūⁿ-liáu bô-pō, hō Chin-seng tó-tòa lõ-piⁿ ê chháu-á-pō, ēng thō-ôan hō i khò pak-tó. Nā-sī khò-kàu pò^a-pō, iū-gōan sī teh kan-khó. Bô-pō, lõ-bóe 2-ê chiū chham-siông, chit-lâng aiⁿ chit-khùn. Chin-seng siūⁿ-tiòh chiaⁿ tōa-hàn, koh tiòh hō lêng aiⁿ, chin kiàn-siàu, m̃-kú jít beh àm, put-tek-í chiū tiòh aiⁿ. Thài-iông hiaⁿ khah tōa-lêng, aiⁿ khah hng, Lióng-kong hiaⁿ, khah é-tng, aiⁿ khah té, 2 ê lùn-liú, aiⁿ kah kōaⁿ-lâu-sám-tih, chin kòe bē-tit-khi. Lõ-nih ê lêng nā khò^a-tiòh, òa-ò^a-kiò. Beh kàu-ūi ê sî, Chin-seng kóng, Chhiáⁿ aiⁿ tui phian-lõ jip-lai, góa chin kiàn-siàu lah. Thài-iông hiaⁿ kóng, Hó. Kàu-tè ê sî, Chin-seng sè-á-siaⁿ, pak-tó lám-teh ká in 2-ê kóng, Hō lín chin ló-lát, góa éng-éng kì-tit, m̃-káⁿ bē-kì-tit.

Keh-jít sió-khóa khah-chóah chiū kiáh-pit siá-phoe, kiá-khi Hōng-soaⁿ, hō lâu-bó. In-ūi chin kú bô siá-phoe, iū-koh chit-pang í-keng bô só-hùi, siūⁿ ài ká i kiū tām-pòh. Phoe sī kóng, Sót-thiàⁿ ê Án-niá pêng-an! Chin-kú bô siá-phoe khi ká lí chhéng-an, m̃-chai chiaⁿ-kú kúi-thé ũ pêng-an á-bô? Nā-sī góa chiaⁿ kú.....

Siá kàu-chia, siūⁿ beh ká i kóng chiaⁿ-kú pak-tó-thiàⁿ, í-keng ũ khah hó; khó-sioh bô só-hùi kiaⁿ-liáu siá-liáu lâu-bó hōan-ló. Nā beh ká i thó-chiⁿ, i nā bô chiⁿ; ē hō i khah kek-sim, i ũi-tiòh góa khi tī hng-hng, nā ũ chiⁿ tek-khak ē kiá-lai góa ēng. Á! mài-siá! Chiū tī phoe-bóe thiⁿ kúi-nā kù kóng,

Gōan lí gâu chiàu-kò sin-thé, sī sim só-gōan. 1990. 9. 1 Put-siàu-jī Chin-seng pài-pín.

Phoe kiá khi liáu, chiū tng-lai pàng-keng, àm-chiⁿ kī-tó Siông-tè, kiū Chú chiàu-kò Án-niá, kiū Chú khò^a-kò góa ê khiàm-khoeh.

Keh 4 jít, hut-jiân iū-piân théh su-liú-phoe lai, koh sī ngē-ngē ē phoe-lông, lai-té té hiân-gin 5-tiuⁿ phiò, iā ũ lâu-bó ê phoe, kóng,

Góa ê kiáⁿ Chin-seng siu-chai. Góa ũ chiap-tiòh lí ê phoe, phah-sng lí ũ khiàm-ēng só-hùi, góa kiá 5-khơ-gìn hō lí, nā ũ chiap-tiòh, chiaⁿ ká góa hōe-phoe. “bián-kióng” chit-kù, góa m̃-bián hoan-hù; nā-sī tiòh sè-jī chiàu-kò sin-thé. Taⁿ pêng-an.

Chhut-gōa ê Lâu-bó kiá.

Chin-seng thak-kàu chit-kù chhut-gōa ê lâu-bó, bē-kim-tit bák-sái kō--lòh-lai. I, ũi-tiòh góa khi kàu hiah hng!

Keh 1 lé-pài, ũ-lêng teh kiò, Chin-seng, Chin-seng, lín lâu-bó lai! Chin-seng thiaⁿ-kìⁿ chin hoaⁿ-hí, chiū chhut-lai ngiá-chih lâu-bó, kìⁿ-bīn ē chēng, bó-kiáⁿ bē-kim-tit lâu-chhut hoaⁿ-hí ê bák-sái. Khó-liân Chin-seng ê lau-bó, chiáⁿ-chhiú ê bô-miá-cháiⁿ, se nâ-tâu, jiám-tiòh tók, sò^a hō i-seng thài, thài-liáu koh-chài thài, lõ-bóe thài kàu chhun 1-ki chng-thâu-á-kut kap hiah-ê kin, kī-ū ē phòe koah liáu-liáu. Bīn lóng ơ-tà, sit-khi kúi-nā pài, tì-kàu bē chò-kang, chiū chē hóe-chhia tng-lai, siūⁿ-tiòh kiáⁿ tī Tiong-oh, chiū tiâu-kang oat-lai khò^a. Sui-jiân Chin-seng sī 15 hòe, iáu-kú Chì-khin thiaⁿ i ná-chūn thiàⁿ sè-hàn

ê gín-ná, tī chhia-thâu bé-tó 1-pau hó-chiáh ê môa-chî, ēng chít-chhiú thèh-lâi hō Chin-seng, in-ūi iáu chít-chhiú ēng hó-tái pāk--teh, tiâu-tī heng-chêng. Kìⁿ-bīn ê sî, chiàu-kū kiò, Gōng-kiáⁿ, lí ũ pêng-an bô? Chin-seng khòaⁿ lâu-bó siau-sán ê bīn, thàng-thiàⁿ ê chhiú, iáu-kú thiàⁿ-kiáⁿ kàu án-ni, sim-koaⁿ hui-siông kám-kek. Chiū ìn chit-kù, Siōng-tè chiàu-kò góa.

Kóng liáu, Chin-seng chiū chhōa It-iông lâi biān-hōe, kā i kóng, Siōng-tè thè góa pī-pān sin sió-tī chiū-sī i. Lâu-bó hoaⁿ-hí kàu bē-kò-tit. Beh tng-khì ê sî, kā ìn kóng, Lín 2-ê tiòh saⁿ-thiàⁿ. Ìn kóng, Hó, Lí taⁿ tng-khì, tiòh kóaⁿ-kín hō i-seng kô hō hó, bián-tit góan tī-chia teh hoan-ló. Saⁿ-sî chiū khì. Chin-seng kap It-iông, sàng i chhut-m̄ng, chiàⁿ chhin-chhiūⁿ si kóng,

Chin-seng chāi-òh, sî-siông pò-tō, Lióng-kong, Thài-iông chò-tīn; Kan-khó hū-chō, an-sim óa-khò, Thiàⁿ-thàng-ài kóng bē-chīn. Sin-khu lóan-jiók sim-sîn íong-kiáⁿ, Hiaⁿ-tī saⁿ-thiàⁿ hū-chhi; Lâu-bó thiàⁿ-kiáⁿ, jím-siū thàng-thiàⁿ, Kiám bô tiòh kì-liām I?

Chin-seng góa bat--I

Chì-khîn tng-khì liáu-āu, liáu-á-sī, thiàⁿ chhiú chiū hó.

Chit-jit ũ chit-ê seⁿ-hūn-lâng, tui gōa-bīn chiū jip-lâi. M̄ng i kóng, Pêng-iú tó-ūi lâi? Kóng, Góa tiàm Tâi-lâm-chhi, teh chò piân-hō-sū ê thong-ék, góa iū-gōan sī pài Siōng-tè ê lâng. Chì-khîn koh m̄ng i kóng, Góan Chin-seng tī Sin-lâu thak Tiong-oh. I chek-sí chàⁿ-ōe kóng, Ā, Tiong-oh, Tōa-oh, góa siōng-siōng khi chhit-thô, Chin-seng hiaⁿ, góa iā bat--i. Chì-khîn koh kóng, Góan chia ũ chit-ê khi thak Tōa-oh, hō-chò Chin-siōng, lí bat khi chhoe i thit-thô á-bô? Kóng, Chin-siōng hiaⁿ kap góa chin sèk-sāi.

Hit-sī Chì-khîn tú-tiòh sió-tī chit-tè giáp teh teng-kì bōe hó-sè, thiaⁿ-tiòh i tòa-tī piân-hō-sū ê só-chāi, tãi-chi ún-tàng chin chai, koh thiaⁿ i sī sèk-sāi pêng-iú, siūⁿ ài pài-hāu i, chiū m̄ng kóng, Ū chit-lâng, sīⁿ Khó, khi hō sīⁿ Lâu chio, ke-kah pìⁿ sīⁿ Lâu; nā-sī chit-pái tng-tiòh sīⁿ Khó chit-tè giáp beh siōng-siòk, kóng i í-keng sīⁿ Lâu, teh teng-kì bē lōh. Che m̄-chai ũ hoat-tō á-bô? Hit-ê lâng sūi-sī ìn, Hà, hé khòai-khòai. Chì-khîn thiaⁿ-tiòh án-ni, chiū hoan-hù khi bé tê-piáⁿ, hit-àm pān chheⁿ-chhau lâi khoán-thāi i, òng-bāng beh pài-thok i.

Hit-àm sī pài-6, Chin-siōng-kun tui Tōa-oh tng-lâi, chiū lâi beh chhoe Chheng-liú chhit-thô. Jip chhù, hit-ê lâng m̄ng kóng, Chit-ê Sian-siⁿ sím-mih tōa-miâ? Chheng-liú chin kī-kòai, thau-tú-á i kóng kap Chin-siōng hiaⁿ chin sèk-sāi, cháiⁿ-iūⁿ m̄-bat i. Chin-siōng-kun chiū ká Chì-khîn thong-ti, kin-mê tiòh sè-jī, góa khòaⁿ chit-ê sī chhát.

Í-keng chiáh-pá, beh lé-pài, chiū chhiáⁿ i chò chú-lí, in-ūi sī pài-6 mê, tiòh gím tó-chit-siú, nā kah-sī sìn-Chú ê lâng, kiám m̄-chai. Chheng-liú chhiáⁿ i hian pài-6 àm ê si, chit-pún pêng-thau-thau, pêng lóng bô, lō-bóe beh chhiáⁿ i kī-tó, iā kī-tó bô-lō-lâi. Tui án-ni ku-kha sô-chhut-lâi. Hit-mê Chì-khîn kap Chheng-liú kui-mê m̄-káⁿ khùn, chiong chhiuⁿ-á, siang-gán, pī-pān tī bīn-chhng-thau, i nā tiām-tiām, chiū piān pā; nā chok-kòai, chiū beh kap i kiát chit-ê seⁿ-sí leh.

Kai-chài thiⁿ-kng tiām-tiām, lóng m̄-káⁿ ngiáu. Tú-tiòh Chin-siōng-kun, chio Chheng-liú beh khi Sin-chhi lé-pài kóng tō-lí, iā sòa chio i khi. Khi beh kàu ê sī, ká ìn 2 ê kóng, Lín seng kiáⁿ, góa tòe-āu liām-piⁿ lâi. I siūⁿ beh tô-cháu, chiū bunn tui chiá-hng jip-khì, bô koh chhut-lâi, Chheng-liú tòa-hia tán

chin kú lóng bô chhut-lâi, m̄-chai i tùi-tó khi. Hé, bô-poh! Sat-tàn teh siàu-siūⁿ lán ê lêng-hûn, iā-sī án-ni. Hé, gûi-hiám! Tiòh kín-sîn! Kàu pài-6 Chin-seng tng-lâi, lâu-bó m̄ng i kóng, Tâi-lâm hú-siāⁿ, ũ 1-ê piān-hō-sū ê thong-ék, kóng-sī lí ê pêng-iú, kiám ũ-íáⁿ? Chin-seng kóng, Bô-íáⁿ-bô-chiah.

Góa Sô thiàⁿ ê Hák-seng ah!

Keh-nî 4-gòeh, hák-hāu kái-chò 3 hák-ki, Chì-khîn chiū siat-hoat beh hō It-chú ah khi thák Lú-òh, pát-jit beh phit-phòe Chin-seng, khi chò thòan-tō, sī khah ũ-háp. Chin-seng khòaⁿ-kìⁿ lâu-bó khiām-tng neh-tō, ũi-tiòh i ê it-seng lăi ke-ék, chhian-ló-bân-khó; nā beh chiàu 3 nî chêng ê su-siúⁿ, m̄-tihⁿ It-chú, kiaⁿ-liáu khut-tiòh lâu-bó ê sim-chì, hō i siū-khì. Siūⁿ-tiòh Iā-sō hâu-sūn pē-bó chit-kù, ka-tī teh siūⁿ: Ū-sūn, chiaⁿ ũ-hâu, sūn-thàn sī iú-hâu ê pîn-kù. Siūⁿ-liáu chiū kái-koat: It-chú ah, sui-jiân bô góa ê iân, góa taⁿ khéng jīn i chò bī-hun-chhe, It-chú ah jip Lú-òh, hit-sī sī Ài-chú sian-siⁿ teh chò hâu-tiúⁿ.

Né-luh sàng chò Tiong-òh hâu-tiúⁿ ê sī, chin thiàⁿ-sioh hák-seng, hák-seng iā chin kèng-tiōng--i. Tàk-nî tī nî-bóe, chêng hák-seng chiū chò nāu-jiát kâ i chò siⁿ-jit. Tī hâu-tiúⁿ ê lâu-chêng, chhāi chhêng-siāⁿ, siāⁿ-téng siá 4 jī SIU7-PÍ-LAM7-SAⁿ ; siāⁿ ê líong-pêng-piⁿ, khan kī-á, sng iā-sī chin súi; mê-sī tiám teng-á-hóe, kng-tam-tam, chin lâu-jiát. Chit-ê chiok-hō ê chhêng-siāⁿ, sī tī Lú-òh ê tui-bīn, iā-kan lú-hák-seng kui-tin chhut-lăi khòaⁿ, o-ló chin súi, kóng, Tiong-òh hák-seng chin khiàng.

Thiⁿ-kng hák-seng khi sūn hiah-ê mih, in-ŭi tàng-lō, hiah-ê tô kap kī, ũ tò-tâm, chiū khioh-tī chháu-pơ lăi phak. Hák-seng khi thák-chheh ê sī, tú-tiòh lú-hák-seng chhut-lăi, chiū chiong hiah-ê tô siu-siu khi lăi-bīn ũn-á khòaⁿ. Ō-hò! Tiong-òh hák-seng lăi chhoe-bô, phak-sng Lú-òh hák-seng thêh-khì, sái tōa háⁿ, siá-tó chit-tiuⁿ phoe, ôe sī kóng,

Lú-òh hák-seng pêng-an.

Góan ê ang-á-tô chin-chai sī lín tiong-kan ũ lāng àm-chēⁿ thêh-khì khòaⁿ. Hān lín 3-jit lăi, nā bô lăi hêng, tek-khak m̄-pàng lín soah.

Pêng-an. 1911. 11. Tiong-òh hák-seng siá.

Chit-tiuⁿ phoe, phải chit-ê hák-seng thêh-khì hē-tī in ê chhiūⁿ-á lăi, keh-jit nā-tiāⁿ, kui-tháh ê ang-á-tô chiū hiàn-chhut, hē-tī chhêng-siāⁿ piⁿ ê lián-bū-kha.

Keh kúi lé-pài sī kũ-lék teh-beh kòe-ní. Hit-tiáp Né-luh-sàng bák-chiu thiàⁿ, chin siong-tiōng, lîm-sí ōaⁿ Tiong-sim sian-siⁿ chò hâu-tiúⁿ.

Hit-sî tī Lú-òh ũ kui-kí, kìⁿ-nā beh kià-phoe, tiòh keng-kòe sià-kam kòe-khò^a, chiaⁿ ē-tit kià-khì. Ũ chit-ê hắc-seng in-ũi teh siūⁿ bô-ài thák, àm-chiⁿ siá-phoe tng-khì, tui sī-tōa-lâng chham-siông, hit-tiuⁿ phoe bô hō sian-siⁿ khò^a, sī kià chit-ê pêng-iú ê sió-tī thèh chhut-khì kià. Hit-ê pêng-iú mià-kiò Giòk-chú, i ê sió-tī teh thák Tiong-òh, mià-kiò Soat-lông, sī kap Chin-seng siăng-liân.

Keh-kúi-jit hit-ê m̄-ài thák ê hắc-seng, in chhù hōe-phoe lâi, sī kóng, Góa ũ chiap-tiòh lí-ê phoe, kóng lí m̄-ài thák ê sū.....Sian-siⁿ khui-tiòh chit-tiuⁿ phoe, chiū kiò hit-lâng lâi m̄ng, Lí téng-jit cháiⁿ-iūⁿ siá-phoe tng-khì, bô hō sian-siⁿ kòe-khò^a? Ìn kóng, Bô. Sian-siⁿ kóng, Lí m̄-thang pèh-chhát, chit-tiuⁿ lí khò^a-m̄i, lín-chhù ê lâng, kóng ũ chiap-tiòh lí ê phoe, teh siūⁿ beh thè-òh; cháiⁿ-iūⁿ lí kóng bô? I tiām-tiām bô-ōe thang ìn. Sian-siⁿ kóng, taⁿ tiòh ká góa kóng, lí ê phoe sī kià sáⁿ-lâng khi kià? Ìn kóng, kià Giòk-chú. Sian-siⁿ kóng, Ân-ni hó, khi kiò Giòk-chú lâi.

Giòk-chú m̄-chai thâu-thiⁿ, sian-siⁿ m̄ng i, Lí siáⁿ-sū ká-lâng àm-chēⁿ khi kià-phoe? Kóng Góa bô. Sian-siⁿ kóng, siaⁿ-sū khi-phiàn góa? Chit-tiuⁿ phoe kóng,

“Góa ũ chiap-tiòh lí ê phoe.”

Ân-ni hit-tiuⁿ phoe, i kóng sī li ká i thèh-khì kià, cháiⁿ-iūⁿ bô? Á! Sian-siⁿ góa bô, he-sī góan sió-tī téng-jit lâi chhōe--góa, sūn-sòa hō i thèh-khì. Sian-siⁿ kóng, Hó, âu-pái tiòh sè-jī.

Hit ē-pơ Soat-lông beh khi chhōe Giòk-chú, lō tiòh tui Ài-chú sian-siⁿ ê lâu-téng khi. Soat-lông chit-ē chiūⁿ lâu-téng, hāi lah, sîn-tiòh chhèng-chí lah! Ài-chú Sian-siⁿ, khò^a-kìⁿ Giòk-chú ê sió-tī lâi, chiū chek-pī i kóng, Lí siáⁿ-sū ká góan ê hắc-seng thau kià-phoe? Soat-lông kóng, Bô. Ài-chú sian-siⁿ chek-pī i kóng, ín Tiong-òh hắc-seng án-ni chiū-sī lóng pèh-chhát (Hé, chit-kù ‘lóng-chóng’ sī chin lī-hāi).

Hit-sī Soat-lông bô-khò^a kóng-ōe tōa-pō-cháu, sè-pō-piàⁿ, tng-lâi kàu Tiong-òh, chū-chip hắc-seng-tóng, tui in soan-giân kóng, Lú-òh hâu-tiúⁿ mē lán Tiong-òh hắc-seng lóng pèh-chhát, lín àn-sng cháiⁿ-iūⁿ. Hắc-seng thiaⁿ-liáu chin m̄-gōan, chiū hoah-kóng Téng-jit-á in ê hắc-seng thau-thèh lán ê tô kin-ná-jit koh hō in ê hâu-tiúⁿ mē pèh-chhát, lâi-khì kap i su-iâⁿ. Chin-seng kóng, Mài--noh! Nā-sī in tek-khak beh khi. Chiū chhōa kui-thoa khi m̄ng tong-tit ê sian-siⁿ. Tāi-ke hiú-hiú-kiò, siàu-liân-ke, hiat-khì-hong-kong, e-e-kheh-kheh, kó-jiân khi m̄ng. Hit-jit tong-tit ê sian-siⁿ sī Lâu-siàng-kong, i teh ká Tiong-òh, iā teh kiam Lú-òh, Hắc-seng m̄ng kóng, Lú-òh hâu-tiúⁿ mē góan lóng pèh-chhát, góan lâi-khì m̄ng i khò^a-m̄i, hó m̄? Sian-siⁿ khò^a hắc-seng kui tōa-tin, tãi-khai sī chin siū-khì ê tãi-chì, chit-sī oh-tit ìn-tap, nā beh ìn m̄, sī kiaⁿ tiong-òh hắc-seng; nā beh ìn hó, sī tui Lú-òh hâu-tiúⁿ pháiⁿ-sè. Hắc-seng tit-tit m̄ng bô soah, ná-chún Iû-thài-lâng teh pek Pí-liáp-to. Sian-siⁿ kan-ta kiâⁿ-lâi-kiâⁿ-khì, teh siūⁿ m̄-chai thang á m̄-thang; in ná tōa siaⁿ m̄ng, i kan-ta, hàⁿ-hàⁿ. Hắc-seng kóng, Hó hōⁿ? I iû-gōan, hàⁿ-hàⁿ! Tui án-ni hắc-seng kóng, i kóng hó lah, lán lâi-khì, lán lâi-khì, lán lâi-khì, e-e-kheh-kheh chiū beh-khì. Á! Bô kái-koat ê sian-siⁿ; chek-jim sī tōa! Chin-seng teh siūⁿ, chit-chân tãi-chì ná-chún bô sáⁿ koan-hē; siat-sú nā bô-íáⁿ mē lán án-ni, sī Soat-lông ê su-òan nā-tiāⁿ, lán lâi-khì ká i kiáu-jiáu, sī ka-tī m̄-tiòh. Chún-chò ũ-íáⁿ, m̄ bô iàu-kín leh: Iâ-sơ kóng, siàn lí chiàⁿ-pêng ê chhui-phóe, tò-pêng iā sòa óat hō i. Hô-hòng chit-chân sū.

Lū-koh teh siūⁿ Lán-ê bîn-chòk, gôan-lâi sī kòr ka-tī ê sim-seng, it-tàn hoah-hut, sim chin ài, kiát-kiòk sim-koaⁿ ná thô-soa, bē-ē kiát-liân. Chhut-thâu ê lâng nā siū-hóat, kha-chhiú chiū liu-kiang. Ná-chún Seng-chheh kóng, “Góa phah bók-chiá, iūⁿ-kûn chiū sî-sò^a”. Siūⁿ-liáu chiū khi tò-tī bîn-chhng. Pêng-iú lâi beh giú i khi, i kóng, Góa chit-tiáp chin kan-khó.

Lú-hák-seng thiaⁿ-tiòh Tiong-oh hák-seng, beh khi ùi Kơ-niū lâu, chiū chù-i teh siong, khòaⁿ Chin-seng ù khi á-bô.

Kóng-kah hiah-ê hák-seng, peh-chiūⁿ lâu, tōa-pō-cháu, sè-pō-that, pìn-pòng-kiò, tui Ài-chú sian-siⁿ mng, Cháiⁿ-iūⁿ góan lóng-lóng pèh-chhát? Tōa-siaⁿ-sè-siaⁿ tit-tit-jiáng. Lú-oh ê chí-moe khòaⁿ m-sū-sè, chiū khi kiò Kam Bók-su. Kam Bók-su lâi, mng, Sī sim-mih tãi-chì? Hák-seng kóng, Lú-oh hâu-tiúⁿ mē góan lóng-lóng pèh-chhát, góan lâi beh mng i khòaⁿ pèh-chhát án-chóaⁿ. Kam Bók-su kóng, Hò, hò, án-ni hó, lín an-sim tng-khi, góa beh pân hō lín hoaⁿ-hí. Hák-seng thiaⁿ-tiòh án-ni, chiū phah-phók-á, pók-pók-kiò, chiū chhut-khi.

Keh-jit tãi-lí hâu-tiúⁿ Tiong-sim sian-siⁿ tiâu hák-seng lâi, chek-pī in kóng, Hák-seng ah, lín siáⁿ-sū khi biáu-sī Kơ-niū kàu án-ni? Lín sim-mih-lâng khi in ê lâu-téng lah? Hák-seng cha-mê ù hōe-gī, Ài-chú sian-siⁿ ún-tàng ē khi tâu hâu-tiúⁿ, tãi-ke tiòh tâng-sim chia ē-ēng-tit. Hit-sī thiaⁿ i án-ni mng, chiū kui-tin lóng peh-khi-lâi khiã. Chiū koh kóng, Hák-seng ah! Lín siáⁿ-sū án-ni lah! Tiòh khi kã Kơ-niū hōe-sit-lé lah! Hák-seng kóng, I seng mē góan lóng pèh-chhát, án-ni sī i tiòh seng lâi kã góan hōe-sit-lé, góan chia kã i hōe-sit-lé. Kóng, Bô lah, bē-ēng-tit lah. Tiong-sim sian-siⁿ chin siū-khi, tah cheng-á, koh kóng: Lín tek-khak tiòh khi hōe-sit-chhò, chia ē-sái-tit lah! In-ùi lín chin m-tiòh lah! Lín chai mah? Hák-seng kóng, Góan khi mng i, ù khah tōa-siaⁿ tiáp-ah, án-ni góan chai m-tiòh; chóng-sī i mē góan lóng pèh-chhát, kiám bô m-tiòh? Kóng, Bô lah, i hōan i-ê tãi-chì, lín hōan lín-ê tãi-chì. Hák-seng kóng, I mē góan án-ni, i iã ù m-tiòh; góan khi jiáng--i, góan iã ù m-tiòh; thah-suh (+) koh hih-khu, (-) kiát-kiòk bô su-iãⁿ. Kóng, Bô lah, án-ni kóng bē-chò-tit lah, lín sim-mih lâng kam-gōan khi lah! Tãi-ke tiām-tiām.

Bô hoat-tō chiū kiò kúi-nã ê hák-seng khi Tiong-sim sian-siⁿ ê chhù, ùn-ùn-á koh mng hiah-ê lí-iú. Tiong-sim sian-siⁿ kóng, Hák-seng ah, lín kúi-nã lâng lâi-khi hōe-sit-lé, sī khah hó lah. Hák-seng kóng, Chún-chò góan ù m-tiòh, chiū i iã ù chhò-gō, kì-jian sī án-ni, chiū tiòh ēng pêng-hô kái-koat. Siūⁿ beh pò-hō Kơ-niū ê ēng-hián; iã siong-tong tiòh lâu góan hák-seng ê thê-biân. Nã bô án-ni, kan-ta pek góan kã i hōe-sit-lé, sī bô lí-khi, kiaⁿ ē kiáu-jiáu. Tiong-sim sian-siⁿ bô chhái-iōng hák-seng ê ì-kiàn, it-ì ài kã kơ-niū hōe-sit-lé, hō i hoaⁿ-hí.

Hok-im chu-īⁿ ê hák-seng thiaⁿ-kìⁿ chin hùn-khai, chiū khui lîm-sī ê Tông-chhong-hōe. Gī-lun chit-chân tãi-chì, nã beh kiông-chè siã-chōe, chiū-sī jîn-kôan jiú-lín, tông-bêng pã-hák, chò lín tng-khi. Ēng án-ni lâi phah-phòa i bû-lí ê chú-tiūⁿ, iã pò-hō lán ê kôan-pêng, m-bián siū thún-táh. Tông-chhong-hōe beh siá-phoe hō lín ê sī-tōa-lâng, bián-tit lín siū chek-pī. Hák-seng iã siūⁿ Kam Bók-su ù iok-sok, kóng beh pân hō góan hoaⁿ-hí; taⁿ, sī tò-péng, teh-beh pân góan hō i hoaⁿ-hí; bô chiàu iok-sok, iū-koh ap-chè kàu án-ni. Siūⁿ liáu it-hoat put-pêng. Thiaⁿ tiòh Tông-chhong-hōe ê ôe tui án-ni chiū chòng-táⁿ.

Keh-jit Tiong-sim sian-siⁿ chiūⁿ-tng, kũ hâu-tiúⁿ Né-luh-sàng, bák-chiu chhut-lâng, iã lâi lîm-sék,

kî-û ê kàu-ôan iā lóng chū-chíp, ùi-lúi, pài-liát tī tài-á-piⁿ, giám-jian sī sím-phòaⁿ-sī.

Chit-sī Tjong-sim sian-siⁿ chin siū-khì ê khoán, hắc-seng iā chin m̄-gōan. Tjong-sim sian-siⁿ khí-lai koh m̄ng, Lín sím-mih lāng kam-gōan khi kâ Kơ-niū hōe-m̄-tiòh? Hắc-seng tiām-tiām, bô lāng ìn chit-kù. Hit-tiáp cheng sian-siⁿ kap kúi-na ê Eng-kok kàu-sū, chiū chham-siông, beh ēng lí-kàn-chhek hō hắc-seng ê sim-koaⁿ thiah-khui. Chiū kiò chit-ê chit-ê khi piⁿ-á lai m̄ng, òng-bāng ē tit-tiòh kúi-nā ê thang hōe-sit-lé, iā hō hắc-seng ê sim-koaⁿ bē hô, khah hó pān.

Chin-seng hit-sī hō To-má Bók-su kap Lióng-bók sian-siⁿ kiò khi m̄ng, iáu chit-úi sī Tjong-sim sian-siⁿ iā teh m̄ng, kî-û ê teh kiò in khi. M̄ng ê sī lóng ũ kâ in kì-miā kap káu-keng.

M̄ng Chin-seng kóng, Lí ũ khi kiau-jiau Kơ-niū-lâu á-bô?

Ìn kóng, Góa bô; chóng-sī góa ũ koan-hē. Sím-mih koan-hē?

In-úi góa sī hắc-seng ê chit-ê, hắc-seng, nā tiòh siū-chōe, góa iā ũ kan-siáp.

To-má Bók-su thiaⁿ án-ni, bák-chiu niàu chit-ê, kóng Hà-hâⁿ! Án-ni lí kheng khi kâ i hōe-m̄-tiòh ā bô?

Ìn kóng, Hōe-m̄-tiòh ê hoat-tō, góa siūⁿ bô-tek-khak tiòh khi bìn-chêng, chiah ũ chún-sng, kiám m̄-sī sim-lai chai-chhò sī iàu-kín? Nā-sī tiòh khiàm-ēng gōa-phôe ê pōe-lé, che góa bô siūⁿ, góa hoaⁿ-hí thàn pát-lāng ê iūⁿ.

M̄ng kàu chia, chiū kong, Án-ni hó, āu-lai chiū kiò pát-lāng khi m̄ng, chò chit-ê m̄ng liáu-liáu, bô chit-lāng beh khi. Jian-āu sian-siⁿ koh seng-tng, Tjong-sim sian-siⁿ kóng, Hắc-seng ah! Lín chin bē-chò-tit, lín chai mah? Siáⁿ-sū m̄ kam-gōan hōe-sit-lé? Hit-tiáp kù hâu-tiúⁿ kòaⁿ-kìⁿ sū-sè m̄-hó, jú háng-hoah sī jú ke-thiⁿ hắc-seng ê siū-khì. I chiū khiá khí-lai, kóng, Góa só thiàⁿ ê hắc-seng ah! (Hắc-seng thiaⁿ-kìⁿ chit-kù ôe, ná-chún léng-ê peng, ù-tī sio-kún-kún ê sim-koaⁿ-thau). Chhiáⁿ lín thiaⁿ góa khó-khng. Góa chai lín chin thiàⁿ-thang góa, góa ê sim-koaⁿ chin hoaⁿ-hí, Khó-sioh góa chiah-kú bák-chiu chhut-lāng, tì-kàu bē-tit kap lín kau-pôe, liên-lui lín kin-ná-jit chit-ê sū, che-sī góa ê chek-seng. M̄-nā lín ê sim-koaⁿ kan-khó, góa iā chin kek-sim. Só thiàⁿ ê hắc-seng ah! Góa gōan lín kam-gōan kap Kơ-niū hô-kái, lai soah chit-chân sū, chiah sī thiàⁿ góa.

Kóng ê sī, i ê bák-sái tih-lòh-lai, cheng hắc-seng hō chit-kù “Góa só thiàⁿ ê hắc-seng ah” só kám-kek, i teh kóng ê sī, bô lāng káⁿ giáh-thau, sī àⁿ-tī toh-á lâu bák-sái. Kóng liáu, hắc-seng tai-piau khí-lai kóng, Taⁿ in-úi só thiàⁿ góan ê hâu-tiúⁿ só kóng chiah-ê ôe, góan chin siū kám-kek, góan taⁿ chai-iaⁿ góan ũ m̄-tiòh, iā kam-gōan siā-chōe.

Bô-phah-sng, Tjong-sim sian-siⁿ sī ngē-tit ê lāng, chiū kóng, Hò, lín ùi-tiòh kù hâu-tiúⁿ, chiah beh siā-chōe, án-ni bô sng-siàu.

Khó-sioh chit-kù ôe, sī chhin-chhiūⁿ pùn-hoa ê hóc koh-chai tiám-tòh. Tui án-ni hắc-seng khí-seng, khiá khí-lai, kóng, Nā-sī án-ni bô sng-siàu, hó, lí chhiáⁿ. Tai-ke lín-lòng-kiò tui pāng-keng khi, chiū koiⁿ-m̄ng, khoán pau-hók, tēng siuⁿ-á, pī-pān beh sòaⁿ-òh tng-khi. Kì-ū ê sian-siⁿ thó-tōa-khui, Tjong-

sim sian-siⁿ phù-phù-kiò, khòaⁿ hək-seng tềng siuⁿ-á lín-lòng-kiò, chiū jiok-khì beh jíp-pâng, nā-sī bô lô, chiū hoah,

Chhiáⁿ khui chit-ê mng lah! Tìong-òh kiám sī lín-ê mah?

Pau-hók khoán hó, hun-hun-lōan-lōan chiū tng-khì, chhiūⁿ kóng,

Kui-khì-lâi--hê, Ài-chềng chiong bô, ô put-kui.

Ké-soeh kóng, Tng-lâi khi ah! Ài-chềng beh bô-khì lah! Siáⁿ-sū m̄ tò-lâi khi ah!

Keh 2-jit sī kũ-lék chhe-it, hək-seng sũn-sòa ná-chún hiòh-nĩ.

Chin-seng kap It-iông-sàng iā tng-khì. Keh-jit Tìong-chhông-hōe chiū siá-phoe lâi hō sī-tōa-lâng, kâ in ké-bềng sòaⁿ-òh ê lí-iũ, hũ-heng khòaⁿ-liáu chhiò-chhiò. Koh 2-jit Tìong-òh iā kià kong-phoe lâi, kóng ... Chit kúi-jit hək-seng kap Kơ-niũ ũ kiáu-jiáu ê tãi-chì, tãi-ke sị-sòaⁿ tng-khì. Phah-sng í-keng kàu-ũi. Chhiáⁿ lín hũ-heng tiòh hō gín-á koh lâi, góan sian-siⁿ beh siat-hoat kàu oan-móa.

Sī-tōa-lâng khòaⁿ-tiòh phoe chiū kâ kiáⁿ-jĩ kóng, Sian-siⁿ ũ án-ni kóng, taⁿ tiòh koh khi.

Chin-seng siũⁿ hit-kù “oan-bóan”, káⁿ m̄-sī chấp-gỗ m̄ ê iⁿ-gêh, poh-sī chhe saⁿ, sị ê keng-chiⁿ khôn. Siũⁿ-lâi siũⁿ-khì chiū khi.

Kàu-ũi ê sị, pát-lâng í-keng khi liáu. Á, pún-tó-lâng ê thōan-thé-lát, chin-chiáⁿ khòai siũ kong-phòa.

Keh-jit tãi-lí Hâu-tiũⁿ Tìong-sim Sian-siⁿ chiũⁿ-tng, ềng chhiò-chhiò ê bĩn, un-jiũ ê siaⁿ, chiū kóng, Chit-pang góan ài kap lín chham-siông, chiũ-sī ñg-băng tãi-ke tit-tiòh hô-pềng, góa ũ pĩ-păn chit-tiũⁿ toaⁿ, lâi-té siá 8 ê tãi-piáu; sị chit-liân 2-ê, Chit 8 lằg ài chhiáⁿ i tng-ìn, chiong chit-tiũⁿ thề-hō Lú-òh ê hâu-tiũⁿ, chhin-chhiũⁿ kià-phoe hō i, án-ni chiũ kàu-giáh. Hit 8 lằg ê tìong-kan, chit-lâng sī Chin-seng. Hit-sī hək-seng thiaⁿ-tiòh chit-khoan un-hô ê siaⁿ-im, chiũ iā hoaⁿ-hí. Kóng, Lí nā chá-chá chit-hô khoán, thài ũ chiah-ê tãi-chì. Chin-giân kóng, Kóng-oe nā un-jiũ, thang soah lằg ê siũ-khì, kóng-oe nā pō-giòk, thang kek lằg-ê siũ-khì. Sít-chãi ũ-iáⁿ.

Tng-ìn liáu, chiũ chhōa hit 8 lằg khi chhōe Lú-òh hâu-tiũⁿ, 8 lằg pài 1 liát, Chin-seng tềng-jit bô-lâi chia chò-chōe; kin-ná-jit thề-lâng lâi-chia taⁿ-chōe. Sī, thề-lâng taⁿ-chōe, sī i số ài-chò. Hit-sī i pài-tĩ Tìong-ng, thang kóng, sī hōan-chōe tìong ê lằg.

Pài-liát hó-sè, Tìong-sim sian-siⁿ chiũ tui Ài-chú sian-siⁿ kóng,

Ài-chú sian-siⁿ!

Chit-pang góan Tìong-òh ê hək-seng, ũ-lâng lâi-chia kiáu-jiáu, tui lín liát-ũi chin bē-chò-tit. Che m̄-nā góan hək-seng ũ sít-lé ê số-chãi, góan chò sian-siⁿ iā ũ sít-chhò. Ñg-băng lí kam-gōan sià-bián.”

Hək-seng thiaⁿ chiah-ê oe, sim-lâi kún-chhiâng-chhiâng. Siũⁿ kóng, Ố--ah! Chông-pài lú-seng kàu án-ni! Hit-sī Ài-chú sian-siⁿ ìn kóng.

Kin-ná-jit lô-hoan lín liát-ũi sian-siⁿ, kap 8 ê tãi-piáu, góa chiũ-sī chin kám-siā. Chóng-sī góa chai, hit-jit lâi kiáu-jiáu ê hək-seng chiũ-sī kin-ná-jit bô-lâi. Nā-sī lín thề in lâi, koh sian-siⁿ kóng chiah-ê

hó-ōe, góa án-ni chiū-sī chin hoaⁿ-hí. Chiū-sī góa iā bô khng siū-khì. Taⁿ, án-ni chiū-sī hō lín chin ló-lát.

I kóng liáu hák-sèng kā i kiâⁿ-lé, hiàn hit-tiuⁿ hō i; chiū tng-lâi óh-nih. Hák-seng mng kóng, khi liáu án-chóaⁿ? Chin-seng kóng, Tìong-sim sian-siⁿ piàⁿ-liáu chin siók, liên-pún chò chit-ê khi. Bô iàu-kín noh!

Hit ē-pơ àm-àm, ũ-lâng chheⁿ-hiông kiò kóng, Chin-seng! Ài-chú sian-siⁿ tī tōa-mng-kháu beh kā lí kóng-ōe. Chin-seng kiaⁿ-chit-tiô, siūⁿ kóng, Góan It-chú ah tī Lú-òh, góa chá-khí chò tãi-piáu khi siā-chōe, taⁿ m̄-chai beh lēng-gōa chek-pī, á m̄ sī?! Bô phah-sng, chhut-lâi ê sī, Ài-chú sian-siⁿ kóng, Lí chá-khí sui-jiân ũ khi, góa sìn lí hit-jit bô chò chit-ê tãi-chì. Chin-seng kóng, Ài-chú sian-siⁿ, lí chai-iaⁿ góa ê sim mah?

Tãi-chì kòe liáu, koh bô lōa-kú, Chin-seng chiū chut-giáp. Hit-tiáp pēng-iú kúi-nā lāng sio-chio beh khi chhi-giām I-hák-hāu, Su-hōan-pō, Kok-gú-pō téng-téng, nā-sī Chin-seng kóng, Góa sī chhin-chhiūⁿ Sat-bó-ní kap Siōng-tè lip-iok, góa ê sim koat-ì beh chò Thôn-tō ê kang. Pēng-iú chiū bô koh chio i. Tú-tiòh Pēng-an Sió-hák-hāu khiàm kàu-ôan, sian-siⁿ chiū kí-chiàn i khi kiáh kàu-piⁿ. Gòeh-kip 8-khơ hit-sī sng-lâi bē-chió. Hit-ni sī 1912 nī 4-gòeh.

Bàk-sái ê Khùi-lát

Tī Sió-òh ê sī, ũ chin-chē chhù-bī. Chin-seng sī siū-chhi It-liân-seng kah-chơ. Chit-chơ ê gín-ná chham-chhi-put-chê: ũ-ê 13, 4 hòe, ũ-ê 6, 7 hòe, chin hùi-khì. Ũ-ê chin-koai, ũ-ê chin à-pà.

Chêng-jīm ê lāng kóng, Taⁿ-chiah beh khi chò sian-siⁿ, tiòh ok-hêng, hák-seng chiah ē kiaⁿ-ùi. Nā-sī Chin-seng chit-ê hoat-tō, chhi ēng-liáu pháiⁿ-ēng, ka-tī teh-siūⁿ, án-ni tian-tò sī chò ok-hêng ê iūⁿ hō in òh, án-ni m̄-hó. Ló-sian-pòe ũ kóng,

1. Khi
2. Thiong
3. Lún

Chit 3-hāng nā chiâu-chhng, thang-kóng sī láu-liân ê sian-siⁿ. Chin-seng, chiū ké-ōaⁿ hoaⁿ-hí ê bīn lāi chhin-kīn hák-seng, tui án-ni kài-chē gín-ná sī-kan gōa ài lāi chhōe i. Chin-seng chhiò-chhiò kap in kau-pōe, Iā-sơ kóng, Iông-ún sè-kiáⁿ chiū-kīn góa, phah-sng sī án-ni.

Hák-seng ok-hêng m̄-chún, Iā-sơ hoaⁿ-hí ín-chún, Chit-hāng sit-pāi, Chit-hāng sêng-kong, Taⁿ góa hoat-kiàn lah! Iā-sơ sī chòe gâu ê kàu-iók-chiá.

Khó-sioh hák-seng ê tióng-kan, chit-ê gín-ná, ũ-sī tiau-tī put-hók, i liáh-chò hoaⁿ-hí. Nā kiò i chē-teh, i tiau-tī khiā--khí-lāi; nā kiò i tiām-tiām, i kò-ì chàuh-chàuh-liām; ták-hāng to-sī tui-péng, ài hō kī-ù ê hák-seng-á hó-chhiò, ài hō sian-siⁿ thàn in ê ì-sù, ták-jit to-sī án-ni. Hó--ah! Chin-seng tù lóng bē-tiâu, nā beh lāi siū-khì; khi, iā bô lī-ek. Chhó-bók hiaⁿ kóng,

Tek-khak m̄-thang chin-khì; Tiòh ài kē-khì.

M̄-kú Chin-seng hō chit-hō gū-chhún ê hák-seng chì-tī, siūⁿ bô hoat-tō, bàk-sái chhē-chhē-tò. Kī-ù ê hák-seng, pún-té khòaⁿ i teh ngó-gék sian-siⁿ, chhiò kah ē hán-iaⁿ, chiū hit-ê put-liông siàu-liân, iā chin tek-ì. Khòaⁿ-kìⁿ Sian-siⁿ bô tiuⁿ-tī thèh chhiú-kin am-bīn, bàk-sái ná lóh-hō, háu-kah chhihⁿ-chhng-khò, chìt-sī tãi-ke lóng an-chēng, bô lāng káⁿ chhut-siaⁿ. Pát-ê sian-siⁿ kóng, Chin-seng-kun! Mih-sái án-ni,

nā ē kà-tit, chiū kà; bē kà-tit, tiáp-tiáp-leh, teh kiaⁿ i bah-thiàⁿ! Chin-seng kóng, Lí iáu-bōe chai góa ē ì-sù. Chiū jip pâng-keng koaiⁿ-mêng, kiū Siōng-tè kám-hòa chit-ê gín-ná ē sim-koaⁿ.

Kî-tó bōe soah, lâi teh phah mêng, Chin-seng chiū kâ khui, chit-ê khòaⁿ chiū-sī hit-ê ngó-gék ē Sam-it ah. I, e-mêng jip-lâi, kûi tī Chin-seng ē bîn-chêng, lâu bák-sái, háu-kah bē chheh-khùi, kiū kóng,

Sian-siⁿ ah! Chhiáⁿ lí sià-bián góa ē m̄-tiòh!

Chin-seng hoaⁿ-hí kàu bē-kò-tit, kín-kín khan i khí-lâi, kóng,

Góa sī-sī sià-bián lí, taⁿ liáu-âu, lí tiòh chò hó bô-iūⁿ hō chêng-lâng óh: In-úi lí pí pát-lâng khah tōa-hàn; nā án-ni lán chiaⁿ ũ lī-ek. Sam-it kóng, Sian-siⁿ, chin ló-lát. Tùi hit-tiáp liáu-âu, chhin-chhiūⁿ móa-thiⁿ ē ơ-hûn, lòh-liáu sai-pak-hō, chheng-liáu-liáu. Chit-tin ē hák-seng chin chhù-bī, bô koh ũ sím-mih tái-chì. Chin-seng kóng, Góa ē hák-seng chin koai--lah; hák-seng kóng, Góan ē sian-siⁿ chiâⁿ hó. Kà-òh, kà-òh!

Hí, bīn-tong-chiân

Tī sió-òh í-keng nî-bóe, pak-hong léng-sih-sih, siok-sià-âu kīn hô-chio-kóng (chhek-hāu-só), hit-tiâu tōa-lō, ták-mê kàu àm ê sī, ũ lāng teh bē.....Sio.....bí-ko!.....Sít-chāi sī kôaⁿ-thiⁿ ê khi-siōng.

Chit mê-hng Kong-á-nâ chit-ê pēng-iú lâi, Chin-seng kap in chē-tī hóe-lô-piⁿ, ná hang-hóe, ná kóng-ōe. Kóng-khiⁿ tī in hia, ũ 1-tīn chhī-gû gín-ná. Jit lōh-soaⁿ ê sī, tãi-ke sio-chio khiā-gû beh tng-khi; tiong-kan chit-ê chē-tī chúí-kíⁿ. Hit-tiáp sī kôaⁿ-thiⁿ i chē-tī hia, giáh 1-ki kóng-to-á siah han-chû, ná siah ná chiáh. Chhī-gû-phōaⁿ kiò i tng-lâi-khi, i kóng, Góa ê gû kià lín tò-khi, góa beh chhiáⁿ tòa-chia. Kó-jiân chiong gû-liáu tīⁿ tī gû-kak, hō gû tò-khi. Chhù-nih ê lāng, mng i siáⁿ-sū bô tò-lâi, in kâ i kóng, I iáu tī chúí-kíⁿ, chē kah sîn-sîn.

I ê pē-bó khòaⁿ-kìⁿ jit tit-tit àm, iáu-bōe tò-lâi. Chiū kiáh hóe-táu khi hia chhōe. Kàu chúí-kíⁿ bô khòaⁿ-kìⁿ gín-ná, khòaⁿ-kìⁿ ũ hoeh-jiah tit-tit-tih, tui soaⁿ-téng khí-khi. Chiū sūn hoeh-lō thēng chiūⁿ soaⁿ. Kàu soaⁿ-téng, khòaⁿ kìⁿ ēng kha-kin tiâu-ām tī chhiū-téng, chhiú iáu kiáh 1-ki to, to-á ũ-hoeh. Tháu-khui chit-ê khòaⁿ, âm-kún tui chēng-bīn tūh 3 khang, tūh bô sí, koh ēng tiâu-ê. Tī soaⁿ-bóe-liu o-thiⁿ-àm-tē koh kôaⁿ-chhīn, chhut-siaⁿ thi-khàu,

Góa kiáⁿ òe! Góa kiáⁿ òe! Lí thái ē lâi chia leh!

Hit-ê siaⁿ tui soaⁿ-bóe in-lōh soaⁿ-kha, hō-lāng thiaⁿ-tiòh ē chheⁿ-chhīn, ná-chún Kī-tiân ê bóe-á-kiáⁿ Iok-tàn, khiā-tī Kī-lí-sim soaⁿ, teh chiū-chó soaⁿ-kha ê Sī-kiām-lāng, hit-ê siaⁿ kàu-giáh thang kiaⁿ.

Chin-seng sī sió-táⁿ ê lāng, thiaⁿ chit-ê kò-sū, sim-koaⁿ chin tám-hân.

Pòⁿ-mê āu siūⁿ beh khi piān-só, in-ūi saⁿ-lī chin hng, iū-koh àm-thâu teh kóng tiâu-tāu ê gín-ná, siūⁿ-tiòh sòa tit-tit kiaⁿ--khí-lâi; m̄-kú bē-ān-tit. Siūⁿ-tiòh siok-sià-âu ũ pát-lāng chò chhù-piⁿ, tī in ê chhù-kak-thâu, ũ chit-bô lāng-gōa-kōan ê chhiū-á. Chin-seng chiū khui-mng, tī-hia chiū lī-piān, hit-tiáp pòⁿ-mê āu 3 tiám cheng.

Hut-jiân chhù-piⁿ ê chú-lāng tng-lâi, khòaⁿ-kìⁿ i ku tī hia, giáu-gi i sī chhát. I chiū ũn-á kiāⁿ óa-lâi, tōa-siaⁿ hoah chit-ê.

He sáⁿ-lâng?

Chin-seng pún-té thâu-khak chhih-chhih, bô siūⁿ pò^a-mê āu, iáu ũ-lâng beh lâi, hō i hoah chit-ē, soah tng-lap-chē. Koh siūⁿ, góa sī keh-piah ê chhù-piⁿ, nā hō chai góa sī sian-siⁿ, iáu khah pháiⁿ-sè; m̄-kú nā bô kóng tī-chia ê in-toaⁿ, ē liáh góa chò chhát, khí-chhiú phah góa. Chiū tèⁿ chit-khóan ê siaⁿ, kóng, Góa to m̄ tú-hó.....

Hit-ê lâng chia-chai m̄-sī chhát-á, chiū hoah, kóng, Hí! Bīn-tong-chiân!

Lí, lí, lí, cháiⁿ-iūⁿ án-ni! Chin-seng bô-khòa chheng-chhó, chek-sī piàⁿ-tùi tōa-ke sió-hāng sêh-tó 1 tōa-lín, tng i bô tī-hia, chia koh jip-lâi khùn. Hit-tiáp léng-hong chhoe kah kì-kì-kiò, Chin-seng sui-jiân chông-kòe àm-hāng-á, sòa m̄-kiaⁿ sáⁿ-hòe. Ka-tī siūⁿ, Che-sī góa it-seng ê tōa-sit-pāi. Chāi-chá siàu-liân Ngá-kok, beh khi Pa-thán-a-lân, lō-nih bô-chhin-bô-chhek, bô-pêng-bô-iú; koh-sī toaⁿ-kiâⁿ chhim-soaⁿ, chhâi-lông iá-siù, bē-bián-tit ũ. Ngá-kok kiaⁿ-hiâⁿ kàu-kék, chiū kúi-lòh kī-tó, Siōng-tè chò i ê Chú, àm-sí iā bián kiaⁿ-hiâⁿ. Taⁿ, góa siáⁿ-sū kiaⁿ, Siōng-tè kap góa chò-phōaⁿ, Iā-sơ iā ũ kóng!

Góa jít-jít kap lín tī-teh, kàu sè-kan ê lō-bóe. Kiaⁿ-hiâⁿ sī ka-tī chhú, chòng-táⁿ sī óa-khò Chú. Bián-kiaⁿ, bián-kiaⁿ. Chit-tiáp liáu-āu, bô-lūn khah àm ê só-chāi, to iā káⁿ khi. Che-sī Chin-seng tī Sió-òh só tit-tiòh ê kà-sī.

Keh-ni 3-gòeh, chiū pín beh jip Hok-im-su-īⁿ. Īⁿ-tiúⁿ chin hoaⁿ-hí, tèk-piát lâi hóng-m̄ng Chin-seng, kap i tâm-lūn chiân-tô ê sū ná-chûn thiⁿ-sài kàu-lâi chòng i ê lát. Kóng liáu chiū kúi-lòh kī-tó. Sì-gòeh chiū jip-òh, Hok-im-su-īⁿ hit-sí iā kiò-chò Tōa-òh.

Sí-lâng ah! Khí-lâi, khí-lâi!

1915 nî jóah-thiⁿ, thó-húi I chheng-hong chū-chheng Tâi-gôan-sòe, tī Lâm-chng chok-lōan, i ê húi-lūi ùn-hêng Ta-pa-nî, Kong-á-nâ téng-téng, lōa-chē peh-siⁿ siū i ê hām-hāi.

Liáu-āu chheng-chng, siū-khoe siū-liáh, sàng-kàu Hoat-têng chêng-hoat, kī-ū hū-hô chōe-hōan, iā siū hêng-hoat.

Tī Lâi-Kong-á-nâ ū chit-ê Thôn-tō-su, kiò-chò Chōan-hiàn Sian-siⁿ, I tī-hia chò thôn-tō, thiaⁿ thó-húi hit-mê beh lâi, chiū kap thong-chng ê hōe-iú kóaⁿ-kín cháu-khì chhàng-soaⁿ, chit-oe-á bah, oe-kah phang-phang bô-khòa chiáh, chhāi tī-hia. Kó-jiân àm-thâu, thó-húi chiū-kàu, pàng-chhèng, kiáh hóe-pé, hoah kóng, sian-siⁿ tī tó-ūi ah, chhut-lâi chhut-lâi! Ū-ê kóng, Jip-lâi ká thoa. Ū-ê kóng, Hām chhù pàng-hóe sio. Ū-ê kóng, M̄-thang ah! Sio liáu, kap âng-m̄ng-lâng sng-bē-tit, Hit-si chit-ê hōe-iú bih-tī chhiū-téng, thiaⁿ in hoah-hiu hoah-hiām, kiaⁿ-kah kha-phû-chhiú-sih, hiám-á kō--lòh-khì.

Thó-húi chhōe-bô sian-siⁿ iā khòaⁿ-bô hōe-iú, tui hit khaⁿ-á bah chiáh-chiáh leh, chiū thè-chúi tui gōa Kong-á-nâ tò-khì.

Sơ-sek-tui kàu, chiū chò chit-ê ùi-khí-lâi, chí-ū hū-jîn, gín-ná í-kip lâu-lâng, phòa-siūⁿ-ê thang tit-tiòh pó-chōan; kī-ū sī 5-ê piáⁿ 2-bóe hī chòe chit-kōaⁿ, khì lòh ng-chōaⁿ. Á! Chōe ê kang-chíⁿ chiū-sī sí lah!

Í-keng thài-pêng, chún lêng kau-thong, Chin-seng chiū khì Soaⁿ-pà-chng, chhōe Thài-iông hiaⁿ, i sī chá-ni āiⁿ Chin-seng ê lêng. I iā kóng in hō thó-húi phah-kiaⁿ, āu-lâi chhōa góan khì thàm chit-ê hōe-iú. Hit-ê hōe-iú pêng-sò sī jiát-sim koh phoh-sit, kàu-hōe kap tē-hng ê lêng chin bat i. Put-hêng in-ūi thó-húi ū tui in hia keng-kòe, chhù-piⁿ ū-lêng khì óa in, tui án-ni sơ-sek-tui kàu liân hit-ê hōe-iú iā sòa siū-liáh.

Í-keng khan-khì, hō in kui-liát, kúi-tī thô-kha, teh-beh thài--in. Hut-jiân chit-chūn tōa-hong, chhoe-khì hit-ê hōe-iú ê lēh-á, tú-tiòh kũ-té ū sék-sái ê keng-koāⁿ khòaⁿ-tiòh. Tiòh chit-kiaⁿ, kóng, Ái, ná-nih liáh chit-ê lêng. Kóaⁿ-kín khì ká tui-tiúⁿ kóng, Chit-lâng sī hó-lâng, sī Ki-tok-kàu-lâng, góa bat i. Tui

án-ni chiū pàng i khi.

Chin-seng thiaⁿ-liáu kám-sióng 2, 3 hăng:

1. Pêng-sò hó phín-hêng, ũ tōa pì-ìm tī gûi-hiám ê sí.
2. Siōng-chú gâu thè I ê peh-sìⁿ khui óah-lō.
3. To-kiám ê bîn-chêng iā ũ in-tián.

Kóng-soah, chiū khi gōa-Kong-á-nâ, thàm-thiaⁿ hit-ê chêng-hêng. Kàu-ūi, khòaⁿ-kìⁿ chháu-chhù hō in tōa; m̄-nā ũ hêng-hoat iā ũ lîn-bín, sít-chāi sī tiòh. Koh khòaⁿ hia ê chhù, chē-chē sio-húi, lāi-té sī chōe-hōan ê bân-jîn-tui, chit-keng iā ũ, hit-keng iā ũ, thō ũ pit-hûn, téng-bîn chheⁿ-chhìn, Chin-seng khiā-tī in ê téng-bîn, óan-jiân khiā-tī im-kan, sim-koaⁿ ũi-tiòh in kan-khó. Kiò kóng, SÍ-lâng ah! KHÍ-lâi, KHÍ-lâi! Siáⁿ-sū m̄ KHÍ-lâi jîn lí ê chōe ah! Lí nā jîn lí ê chōe, lí iû-gôan tiòh sí, in-ūi lí ê sí, sī kong-tō; sī lí sí tī lí ê chōe-kòa. Nā-sī lí ũ jîn-chōe, lí ê seng-khu sui-jiân sí, lí ê lêng-hûn beh tit-tiòh óah lah. Sèng-chheh kóng, Lán nā jîn-chōe, Siōng-tè kong-gī, teh-beh sià-bián lán ê chōe, sé-tû lán ê pháiⁿ. Á! SÍ-lâng ah! Thái m̄ KHÍ-lâi jîn lí ê chōe ah? Á! Bân-chiah! Góa jîn lí chò kap Sót-to-má, Gô-mô-liáp ê lêng siāng chéng-lūi. In nā ũ tit-kiù ê òng-bāng, lín iā chha-put-to lah. Pó-lô kóng, Ták-lâng tiòh hâng-hók tī chò sī-tōa ũ kôan-pèng ê; in-ūi kìⁿ ũ kôan-pèng ê, bô m̄-sī tui Siōng-tè chhut; sót-ū ê kôan-pèng, lóng-sī Siōng-tè sót tiāⁿ-tiòh (Lô-má 13:1).

Á! Gōng-lâng ah! Lí siáⁿ-sū chō-hóan lāi chhú-chōe ah! Lí m̄-nā tek-chōe Siōng-tè iā tek-chōe koaⁿ-hú lah.

Chhiáⁿ Sià-bián

Chin-seng jip-liáu Tōa-oh. Pêng-iú khòaⁿ-tiòh Chin-seng teh sàu-tè, kiò: Chin-seng kun, kù-té teh chò sian-siⁿ; taⁿ chò hák-seng, ũ khah bô kòan-si hōⁿ? Chin-seng kóng, Sàu-tè sī sió-khóa sū, jip-chia sī beh liân-sip hòk-sāi lāng; hô-hòng chit-ê tãi-chì.

Keh 2-nî, It-iông-sàng iā lâi jip Tōa-oh, liáu-āu Sóan-bîn hiaⁿ iā lâi, chit-ê Sóan-bîn hiaⁿ iā-sī Chin-seng ti-kí ê pêng-iú.

Chin-seng í-keng 4-liân, hit-si tī òh-lâi ũ chit-ê téng-nî chut-giáp ê pêng-iú, miâ-kiò Hiông-hō-kun. I tī hák-hāu pór-sip, bô chhut-khì thòan-tō. I ài piáu-bêng i sī chá chit-nî ê hák-seng; ũ chit-pái khi Lōe-tē chù-bûn mih-kiāⁿ, siá 5-liân-seng Hiông-hō kià, seng-lí-lāng iā chiàu án-ni kià-mih lâi, tãi-ke khòaⁿ-liáu chin ài-chhiò. Iū-koh sià-kam bat hoan-hù, in-ūi i sī chut-giáp-seng, só-í lín chāi-òh ê hák-seng, tiòh sio thiaⁿ-chhùi, khah hó chiū chut-giáp--ê iā tiòh kap kē-liân-ê saⁿ-hō. Hák-seng thiaⁿ-kìⁿ chin kî-kòai; kî-sit sian-siⁿ sī phó-thong ê khòan-bián nā-tiāⁿ; m̄-sī kó-jiân lîp i chò iú-si. Sian-siⁿ sī hó-ì, Hiông-hō-kun soah kî-chāi sim, siông-siông hián-chhut hák-seng-thâu ê sek-chhái; nā-sī hák-seng chin bô hoaⁿ-hí. In-ūi sī pór-sip, só-í bô chiàu sī-kan thak-chheh, ũ-sī chhut-khì ke-nih tng-lâi, pát-lāng iáu teh thak, bô sè-jī, bák-kiáh-siaⁿ khiáuh-khiáuh-kiò, tian-tò hō 4-liân-seng hoah i iā-káh-má-sí.

Hit-si ũ kúi-nā ê pêng-iú, tiong-kan chit-ê bô lōa-kú siū thè-oh. M̄-nā Chin-seng khòaⁿ in chin koh-iūⁿ, chiū pát-lāng iā sī án-ni teh siūⁿ.

Chit-jit Chin-seng kap It-iông sán-pō ê sí, ũ lūn-khí Hiông-hō-kun ê su-siúⁿ, bô-phah-sng i ê pêng-iú thiaⁿ-kìⁿ, tiòh khi tūh i kóng, kóng Chin-seng kap It-iông teh kóng lí ê òe, Hiông-hō tui án-ni giâu-gí chiū m̄-gōan, liáh-chún Chin-seng kap It-iông teh kiát-tóng, beh chò i ê tui-ték, siông ki-hōe beh kap i su-iāⁿ. Che-sī Chin-seng ũ sit-chhò ê só-chāi, i iā ka-ti kóng, bē-kì-tit chit 2-kù:

Hân-tâm bók-lūn jîn-hui, Chēng-chō siông-su kí-kò.

Ké-soeh sī kóng, Kóng êng-ōe, bôh-tit lūn-khí pát-lāng ê m̄-tiòh. Chēng-chēng chē, tiòh siông-siông siūⁿ ka-ti ê kòe-sit.

Hit-sī ũ siat 1-hāng hoat-tō; Chiū-si tiong-thiaⁿ toh-téng hē 1-pún phō-á kap 1-ki iân-pit, lâng nā beh thèh kong-chheh kap Sin-bûn khi pát-ūi khòaⁿ, tiòh kì i ê miâ tī-hia, hō pát-lâng lī-piān khi chhōe.

Hit-tiáp sī Au-chiu tãi-chiàn ê sī. Chit mê-hng, hut-jiân Tãi-lâm Sin-bûn Hō-gōa lâi. Hit-sī hák-seng chin-chē tī lâu-téng, thiaⁿ-kìⁿ It-iông tī lâu-kha, teh kóng, Hō-gōa lâi, tãi-ke chheⁿ-hiông kiò i thèh khí-lâi lâu-téng, khòaⁿ-tiòh tãi-ke hiah kóaⁿ-kín, sòa bô-khòa kì-miâ tī phō-á. Hit-tiuⁿ hō-gōa sī kì-chài Tè-kok tui Tek-kok soan-chiàn ê sū. Tãi-ke ài-khòaⁿ, soah chit-chhiú pōaⁿ-kòe chit-chhiú. Tú-tiòh àm-sī ê tōa-cheng teh tân, tãi-ke chhong-hông chiū lōh-lâi lé-pài, lō-bóe khòaⁿ ê lâng soah chiong hit-tiuⁿ pàng tòa lâu-téng.

Lé-pài soah ê sī, Hiông-hō-kun tui gōa-bīn tng-lâi, jip-kàu Tiong-thiaⁿ, tōa-sè-siaⁿ chiū teh hoah, Hō-gōa siáⁿ-lâng thèh-khi bô-kui-bô-kí, án-ni kúi-nā kù, chin siū-khi. Saⁿ-chhiⁿ khòaⁿ, ũ lâng ài, lâng teh m̄ng, tèⁿ m̄-chai. Chit-ē chiū lōa It-iông thèh-khi, chit-sin chit-tàⁿ lóng siá hō i lah. It-iông kóng, Chèng-lâng kiò góa thèh-khi-khi hō in, āu-lâi in kúi-nā lâng sio-lún khòaⁿ, tit-tit khi, góa m̄ m̄-chai lō-bóe sáⁿ-lâng chiap-chhiú; khiok tãi-seng ũ-iaⁿ sī góa thèh, taⁿ sit-lé.

Chin-seng liáh-chún án-ni soah-sū, bô-phah-sng Keh-jit Sóan-bīn hiaⁿ ká It-iông kap Chin-seng kóng, Góa thiaⁿ-kìⁿ lâng hōe-chē beh tuih lín 2-ê, kin-mê-hng nā ē lún-tit, tiòh lún khah hó. Chin-seng kóng, Hé tō chin kī, kiám ũ siáⁿ tãi-chi?!

Sī kàu lah, hit-mê lé-pài soah, Hiông-hō chiū chhut-siaⁿ kóng, Tãi-ke bân-chiah khi, góa ũ kúi-kù ōe ài kóng.

Hit-mê-hng tãi-ke ê toh-téng sī chhāi hoan-á-teng (po-lê teng). Chin-seng m̄-chai i beh khui sím-mih tê-bák. Hiông-bô chiū tui i ê tē-á lâi, thèh-chhut 1-pún phō-á, kì-tó 10-kúi-hāng chōe-chōng, ná-chún Lō-tek má-teng teh soan-kò Hoat-ông. Kóng, Góa kin-ná-jit hō kē-liân-seng, khi-hū thài-thiám. Chhin-chhiūⁿ chiah-kú, It-iông khò in hiaⁿ sī kōan-liân, bô beh chiàu kui-kí, bô beh chun-kèng sī-tōa, khòaⁿ-khin góa. Góa sng i ũ kúi-nā hāng ê m̄-tiòh. Tà, tē-1 chiū-sī sáⁿ-hòe, tē-2 chiū sī sáⁿ-hòe, sáⁿ-hòe..... Lí teh hó-táⁿ.

Kóng kàu chia, chiū hē-hiông cháu-óa It-iông ê bīn-chèng, ná-kí ná-tùh, piàⁿ-lát tui i ê toh-á tui-lòh-khi, soah lap chit-thap, toh-thâu-teng hián tui piⁿ-á beh lín-lòh-khi. Si-liân-seng hoah i kóng, Sè-jī! Sè-jī!

Chin-seng khòaⁿ i hiah hiông-ok, cheng-chha i bô mē pháiⁿ-chhui nā-tiāⁿ, sèng-tē bô-su gōa-kháu ê lô-tōng-chiá. Siūⁿ i ún-tàng ũ kiát-tóng, hù-chhiú piān-piān, chiah ũ chiah hó-táⁿ.

Chin-seng chai, Hiông-hō beh chiò chit-ê ki-hōe, ap-pek kē-liân hō i hāng-hòk, bô hoat-chiⁿ, pa-lē hâu, Chin-seng kap It-iông tiòh chò chīⁿ-pé lah. Chiū phak-tī toh-á àm-chīⁿ kī-tó, kiú Chú chân góan ũ khui-lát thang Thun-lún.

Hiông-hō ná-kí ná-tùh, ná-tah ná-kóng, iu-thâu kat-bīn, ká-gê chhiat-chhi, tah-toh pín-pòng-kiò. It-iông-ā to-ā-sī bô chhut siaⁿ, iā bô tín-tāng. Hehⁿ! Nng-thō-chhim-kút, sòa-hóe-soe-soaⁿ, chiū kóng, Lín si-liân m̄-bián siūⁿ kōan lah; Chin-seng-á lí m̄-bián âng, âng-liáu ē luh-tì, 2-kèⁿ khah kōan tiong-chit; nā

ài chiah lăi su-iâⁿ leh!

Ná kóng, chhiú-ńg ná-pih, Chin-seng teh siūⁿ, chit-ê lăng ũ pī-păn bú-lêk kái-koat ê khóan-sit. Put-lūn lí ũ, á-sī bô, khó-sioh Sîn-hák tiông ũ chit-hô lâu-jiát. Hó lah, chhut-chăi lí ài káu-siát lōan-chiàn, á-sī bú-lêk áu-táⁿ, góa koat-tòan bô tí-không chú-gī. Jīm lí lōa-nih biáu-sī, góa to-sī kă lí khòaⁿ-chò ta-tê khí hong-pho, tek-khak m̃ in pòaⁿ-kù.

Sió-thêng tú-tiòh sian-siⁿ lăi, chiū kái-sòaⁿ.

Keh-jit Sóan-bîn hiaⁿ kóng, Chin kám-hók, hé! Beh góa tù-bē-tiâu! Chin-seng kap It-iông kóng, Sió-khóa sū, bû-kò sī hē-thiⁿ ê chhè-lúi nă-tiāⁿ; beh-sī káⁿ khí-chhiú lăi phah, iáu kú khah hó.

Siāng-liân ê pêng-iú kóng, Hé, góa chiâⁿ m̃-gōan. Chin-seng kóng, Mih-sái án-ni!? M̃-gōan sī ũ siūⁿ beh tí-không; nă-sī che bô èng-chiàn ê pit-iâu, lán tiòh chū-tiông jîn-keh; In-ūi ài chò thâu-ê tiòh chò lăng ê chhe-ēng, iū-koh jîn-ài, sī bô siū-khì òan-tò. Hiaⁿ-tī ah, lán tiòh hăk-sip.

* * *

Kàu hiòh-jóah, tăi-ke beh si-sòaⁿ, Chin-seng tī pâng-keng teh khóan hêng-lí. Hut-jiân Hiông-hô-kun jip-lăi, hē 1-tiuⁿ siá âng-jī ê toaⁿ tī toh-téng, chhiò-chhiò chiū khì. Hit-tiuⁿ toaⁿ sī kóng,

Chin-seng-kun pêng-an!

Góa hiah-kú tui lí chin sit-lé, sī góa chit-sī kín-sèng-tê. Taⁿ, chhiáⁿ lí siá-biân. ũ sī-kan lăi góan hia thit-thô.

Pêng-an. Hiông-hô siá.

Chin-seng khòaⁿ-tiòh án-ni, hoaⁿ-hí kóng, Kàu-giăh lah, góa ê thun-lún ũ kè-tăt lah!

Sió-thêng It-iông iă kóng, i iă tit-tiòh chit-tiuⁿ, ì-sù sio-tâng. Chin-seng kóng, Ân-ni hó, tiòh kám-siă Siông-tè.

Tui tī hit-àm ê chhi-kek, thun-lún ê iăⁿ, hip-tiâu tī Chin-seng ê thâu-náu-lăi. Bêng-pêk thun-lún sī chin kan-khó; m̃-kú lō-bóe ũ sêng-kong ê hoaⁿ-hí. Kho-lún-pò tù thun-lún, tit-tiòh hoat-kiàn Bí-chiu; Kì-tok tui thun-lún, tit-tiòh iăⁿ-kòe sip-jī-kè. Kó-chá-lăng ũ kóng, Tiòh lăi-lăi ê to, chhah-tī sim-koaⁿ, hàn-jī sī án-ni siá Ồ, chiū-sī pèh-pèh ê lăi-to chhah-tī sim-koaⁿ-tiông. Óan-jiân Sè-biân kă Má-lī-a kóng, “Koh lí-ê sim-koaⁿ beh hō lăi-kiâm lăi chhăk-thâu-kòe”. (Lō-ka 2:35). Á! Chiong-lăi tī sip-jī-kè-kha ê Má-lī-a, i ê sim-koaⁿ kó-jiân sī èng-giâm chit-kù lah! I khòaⁿ kiáⁿ siū-tèng, i ê sim m̃-chai lōa-nih kan-khó leh; iáu-kú Thun-lún bô chit-kù ê siaⁿ-soeh.

Siūⁿ-kàu chia, Chin-seng thó-tōa-khùi, kóng, Ai-ah! Góa kiàn-siâu; góa chit-hô ê thun-lún nă kap i lăi pí, sī chin m̃-chaiⁿ-mih. M̃-kú, góa taⁿ chai-iăⁿ, góa óah-tī chit sè-kan, tek-khak tiòh ēng thun-lún, lăi chò-chiâⁿ góa ê kang. Tui chit-tiáp liáu-âu, chām-chām tăi-chì, Chin-seng lóng-sī ēng thun-lún lăi khah-iăⁿ! Hó--ah! Thun-lún ê lát lōa iâu-kín ah! Á! Hiông-hô-kun ah! Tong-sī lí ê ap-pek ui-hek, ná-chún sī giâm-giâm teh kă góa thun-lún ê sian-siⁿ lah! Á! Hiông-hô Sian-siⁿ ah! Tī chia bē-kim-tit kám-siă lí ê ui-giâm lah!

Liáu-āu Hiông-hō-kun kap Chin-seng It-iông chiàu-kū sī hó-pêng-iú.

Chiàⁿ chhin-chhiūⁿ si kóng,

1. Chut-giap Tiong-hák sim koat-ì, Bô siūⁿ pát-tô, thàn tōa-lī; Seng jip Siáu-hák, ná thòan-liân, Chóan jip Su-īⁿ, sim-chì kian.
2. Síp-kè khóe-poe tióh tam-tng, Chiah ôe tòe Chú kàu Lók-hng; Hô-hòng chiong-lâi thòan-tō-chiá, Nā khiàm thun-lún bô chiâu-chng.

Tû-khì chit-ê lāng

Chit chá-khí, ũ lāng tùi Chēng-chúi-khe, cháu-lâi pò Chin-seng kóng, Lín Ân-má kòe-sin lah. Chin-seng chiap-tiòh siau-sit, chiū phah tiān-pò khi 8-sian-chng hō lāu-bó: in-ūi Chì-khîn chit-pang tī Lō-ka I-īⁿ teh kâ īⁿ-tiūⁿ io gín-ná.

Chin-seng iā khi Lú-òh thong-ti It-chú, liáu-āu chiū chò-hóe tng-khì.

Kàu chhù pī-pān sàng-chòng, koaⁿ-chhâ tī thiaⁿ-piⁿ. It-chú-ah, bô si-hô ũ iu-būn ê khoán-sit, Chin-seng kī-kòai.

Sí-lāng iáu tī thiaⁿ-piⁿ, in-ūi kú-kú bô tī-teh, lâi-bīn bô pī-pān, lāu-bó siat-hoat Chin-seng tiòh khi pát-lāng tau hioh-mê, It-chú ah tiòh khi in pē-bó chhù. Í-keng àm, Chin-seng song-hùi sng-liáu, chiū khi, It-chú-ah, iā siāng-lō, chiū tòe i khi; nā-sī Chin-seng bô teh phah-sng It-chú-ah ũ teh siūⁿ sím-mih. Kiāⁿ ê sī, hit-tiáp í-keng 10-tiám gōa, ơ-thiⁿ àm-tē, It-chú-ah, hut-jiân khan Chin-seng ê chhiú, kiò kóng, Chin-seng ah! Chin-seng liáh-kiò i khòaⁿ-tiòh sím-mih, mng i kóng, Siáⁿ-sū? It-chú sòa ēng i chit-chhiú moa Chin-seng keng-thâu, koh kóng, Chin-seng ah! Iā beh chim--i. Chin-seng ê keng-thau hō i jiát-jiát ê bah, thng chit-ē chin-thiàⁿ, chiū chai i ê sim-té, ũ bih chōa. Tōa-ē, chiū kùn-luh, It-chú bô hoaⁿ-hí. Chin-seng kóng, Siáⁿ-sū án-ni? Kiám m̄-chai, góa ê sī iáu-bōe kàu? Chèng-tō kap Miā-siaⁿ tiòh pó-sioh: Bâi-chòng bēng-pék 2-ê chiū koh khi òh--nih.

Keng-kòe ũ--hiāh-kú, It-chú-ah, Lú-òh chut-giáp liáu, Sió-lú-òh iā ũ kà, 1-pái khi Pat-sian-chng chhōe Chì-khîn thit-thô.

Chit mê-hng Chin-seng teh khùn, hut-jiân khòaⁿ-kìⁿ īⁿ-siōng: Khòaⁿ-kìⁿ chit-ê lāu-lāng, chhui-chhiu pēh-pēh, sūi-kàu heng-khám, i ê bīn ũ kng, i ê i-chiūⁿ kap lāng koh-iūⁿ, khiā-tī bīn-chhng chēng, i ê kha bô khòaⁿ-kìⁿ, sī i ê saⁿ khàm kòe-thâu, i bô tāt-tī lāu-pang, lī lāu-pang ũ 1-chhioh kōan. Kiò kóng, Chin-seng, Chin-seng! Chin-seng chù-sin khòaⁿ i, kóng, Góa tī chia. I kóng, Tiòh tû-khì chit-ê lāng tiòh tû-khì chit-ê lāng! Chin-seng teh siūⁿ, góa sī bīn-bāng á-sī sin-keng soe-jiòk, á-sī chiāh-tiòh bē siau-hòa ê mih, teh khòaⁿ-tiòh kī. Siūⁿ m̄-chhut, mng i kóng, Beh tû án-chóaⁿ? I koh kóng, Tû-khì, tû-khì. I ê siaⁿ chin chhiat, óan-jiân Iû-thài-lāng teh hoah beh tēng lâ-sō. Chin-seng ài mng-kàu tah-té, chiū kóng, Beh

tû sím-mih lân? Hit-ê hêng-siōng hut-jiân bô koh khòaⁿ-kìⁿ. Chin-seng it-hoat giâu-gi sī bîn-bāng; m̄-kú cháiⁿ-iūⁿ bîn-bāng bô tó-teh, chiū chōan-hóe khòaⁿ nāu-cheng, í-keng pòⁿ-mê āu 2-tiám. Chin-seng chiong chit-chân khng-tī sim-lâi.

Keh bô kúi-jit lâu-bó lâi, bîn ū iu-būn ê khóan-sit, kâ Chin-seng kóng, It-chú-ah, chit kúi-jit ū hōan-tiōh tōa pháiⁿ, tē 7 kài. Chin-seng tiām-tiām, tiap-á-kú m̄ng kóng, Kiám sit-chāi? Kóng, Sit-chāi, cheng-kù beng-beng, phah-sng tiōh hō khi; nā bô kiaⁿ-liáu ē gāi-tiōh lí ê chiong-lâi. Chin-seng kóng, Taⁿ góa ê īⁿ-siōng beng-pék lah. Chá beh hō lâi, góa sī thàn lí ê ì-sù; taⁿ beh hō khi, iā sī thàn lí ê ì-sù. Tē-it khó-sioh, sī i ê lêng-hūn. Chin-seng siūⁿ-tiōh í-cheng It-chú ê hêng-úi, chiū sìn i ū-iaⁿ pòah-lòh tī sek-iòk ê hām-kheⁿ.

Kóng soah, Chì-khîn chiū tng-khì siat-hoat, hêng in lâu-pē. Hit-sī in lâu-pē í-keng, pìⁿ sè-siòk. Bô kúi-jit, It-chú-ah, liām-piⁿ chò pát-lâng khi. Á! Siōng-tè ê chí-ì.

Beh cháiⁿ-iūⁿ sé góa ê kiàn-siàu tī chèng-lâng ê tiong-kan?

Kòe ũ--hiah-kú, koh pò^a-nî. Chin-seng chiū beh chut-giap. Hit-tiáp kúi-nā lāng chīn-lát teh kā i chò chhīn-chhiáⁿ, Chin-seng m̄-chai tâng-phōaⁿ tī tó-ūi, kī-kiū Siōng-tè kā pī-pān chit-ê ē pang-chān i ê lāng. Pat-sian-chng Chhùn-gân Sian-siⁿ, tùi Chì-khīn siāu-kài kóng Chôan-châi sian-siⁿ ũ chit-ê cha-bó-kiáⁿ, chin hó. I bô hō i lōh hāk-hāu; chóng-sī ka-têng kàu-iók chin hó, iū-koh lú-tek chin thang o-ló. In lâu-pē kòe-sin, bô lōa-kú, chit-tiáp thiaⁿ-kóng, kap in lâu-bó tī Thô-lí-san. Góa khòaⁿ, i lâi chò Chin-seng chin háp. Chì-khīn kóng, Ū-iaⁿ bô? Chhùn-gân sian-siⁿ kóng, Sít-châi sī án-ni. Hit-tiáp Chì-khīn chiū tùi iⁿ-tiúⁿ í-kíp i ê hu-jîn kóng; In thiaⁿ chit-ê chin hoaⁿ-hí, kóng, Chôan-châi sian-siⁿ, kap góan sī chhīn-chhek, i ê sian-siⁿ-niū, sī góan ê bó-î. Chit-tiáp tī Thô-lí-san, phah-sng chhōa Chin-seng khi tùi-khòaⁿ, jiân-āu chiaⁿ siat-hoat.

Sûi-sī siá-phoe lâi Sîn-hák, kiò Chin-seng iok sī-jit. Chin-seng bô kòan-si chit-ê tãi-chì; nā-sī siū-tiòh lâu-bó ê bēng-lēng, chiū siá-phoe hō Thô-lí-san ê sian-siⁿ, sít-sít kā i kóng beh khi ê sī-jit kap in-toaⁿ. Sian-siⁿ hōe-phoe kóng, Chit-ê cha-bó-gín-á chin-khó-chhú, nā ē-chiáⁿ, put-chí ē chò lí ê pang-chān. Khó-sioh lín bô khah-chá kóng, chā-hng í-keng khi chhōe in hiaⁿ lah. In hiaⁿ Chôan-hiàn sian-siⁿ tī Kong-á-nâ, āu-lâi ōaⁿ-lâi Sam-siāⁿ-chng. Chin-seng chiap-tiòh phoe, chiū kā lâu-bó thong-ti, kóng taⁿ m̄-bián khi. Khi khòaⁿ, sī khòaⁿ gōa-phōe nā-tiāⁿ, him-bō bí-iông ê lú-chú, kiaⁿ-liáu ũ gûi-hiám. Hô-hòng í-keng ũ kúi-nā ê ti-kí teh o-ló, góa sìn in ê ōe sī chin-sit; lán nā khi, bû-kò iā-sī tùi in thàm-thiaⁿ. Só-í góa koat-tēng bián-khi khòaⁿ. Bô khòaⁿ lâi sìn ê lāng ũ hok-khi, chit-kù khiok m̄-sī chí chit-ê ì-sù; m̄-kú iā sī chin-sit.....

Lâu-bó chiong chiaⁿ-ê ōe hō iⁿ-tiúⁿ kap Hu-jîn khòaⁿ. In khòaⁿ Chì-khīn chin chīn-tiong, chiū chin sít-sim thè i phah-sng. Tng-tiòh Jîn-hô sian-siⁿ lâi, chiū pài-thok--i. Chit-ê Jîn-hô sian-siⁿ put-chí lâu-liân chit-hō sū, I iā chin hoaⁿ-hí, chiū piāⁿ-khi Sam-siāⁿ-chng kau-siáp. Beh khi ê sī, Chin-seng hoan-hù lâu-bó kau-tài kóng, Chhiáⁿ hō i chū-iū kam-gōan; tek-khak tiòh ũ tâng-sim ũ-tiòh Chú chiaⁿ thang, m̄-thang ēng hó-ōe óan-chóan. Keh kúi-jit lâi hōe-hok kóng, in chin hoaⁿ-hí, bô teh iⁿ-gī; put-kò sūi

kóng sùi-sêng khah m̄-hó, ài sió-khóa iân-chhiân, âu-lâi beh hōe-hók, tōa-bīn ē sêng-sū.

Liáu-âu tng-tiòh To-jîn Bók-su khi-hia sùn kàu-hōe, sòa lūn-khí chit-chân sū, To-jîn Bók-su put-chí chàn-sêng. Pún-té beh chhiáⁿ Chin-seng khi-hia khòaⁿ-khòaⁿ, âu-lâi sòa bián.

Chiū siá-phe lâi, koat-tēng 1916 nī hioh-jóah tiong beh siang-thâu chhiàng lé-pài. Chin-seng in-ūi tiàm Tâi-lâm kià-liú, chiū tī Tâi-lâm chhiàng.

Sī-jit í-keng kàu, bô koh chiap-tiòh ĩⁿ-gī, chiū chhiàng lōh-khì. Bô-phah-sng, chhiàng 2 lé-pài liáu, chit chá-khí Chin-seng hut-jian chiap-tiòh phoe, tãi-chì sī kóng,

Chin-seng pēng-an. Lūn chit-chân chhin-sū, khó-sioh chhiàng 2 lé-pài âu, ke-lâi chin kiáu-jiáu, Hūi-chú tek-khak m̄, góa án-chóaⁿ khai-phòa, to-sī bô lō-ēng. Iū-koh chit-chūn ē sè-kài, cha-bó-gín-ná nā-kah m̄, chhin-chiáⁿ iā bē-kiông-tit. Taⁿ, sit-lé chiū-sī, chhiàng lé-pài chhiáⁿ theng-chí.

Chôan-hiàn kià.

Chin-seng hioh-jóah tōa Kàu-hōe-liáu, tng-lâi tī Sîn-hák, ka-tī chin an-chēng. Kan-ta ū kóa bit-pô tī lâu-téng phi-phi phiát-phiát. Khòaⁿ-tiòh chit-tiuⁿ phoe chin kan-khó, sùi-sī thong-ti lâu-bó chai, iā pún-sin tit-chiap siá chit-tiuⁿ hō Chôan-hiàn sian-siⁿ, àn-sng chún-soah, saⁿ-sī nā-tiāⁿ. Lâu-bó thiaⁿ-tiòh án-ni, chek-sī pài-thok Jîn-hô sian-siⁿ koh khi, Lō-ka ĩⁿ-tiúⁿ kap hu-jîn iā chin hùn-khai, kóng, cháíⁿ-iūⁿ chiaⁿ bô sìn-jīm. Kī-sit sī ū lāng cheⁿ ài-chò, siá phoe chok-lōng. Chin-seng kau-tài kóng, Lí koh khi ē sī, bók-tit o-ló, put-kò khòaⁿ só giâu-gī sī sim-mih, sít-sít-chāi-chāi ká i ké-bēng chiū hó. Jîn-hô sian-siⁿ keh kúi-nā-jit iā khi.

Chin-seng chiū chek-sī hōe chit-tiuⁿ phoe, phoe ē ì-sù si kóng,

Chôan-hiàn Sian-siⁿ pēng-an.

Góa ū chiap-tiòh lí ē phoe, chin ló-lát. Chit-tiáp chin sit-lé, góa ài kóng kúi-kù:

Lūn Lēng-mōe Hūi-chú, beh chò góa ē chhin-sū, tui-thâu kàu-taⁿ, choan-choan sī chhut-tui Siōng-chú ē àn-nāi, kap lāng ē siāu-kài. Ū keng-kòe chiaⁿ-kú ē sī-jit, hō lán lióng-pēng thang thàm-thiaⁿ, tī hit-ē tiong-kan, boeh, m̄, lâi soah sī ē-ēng-tit. Nā-sī chiaⁿ-kú, chiap-tiòh sêng-lòk ē phoe, iok-sok tiòh chhiàng-lé-pài; taⁿ í-keng 2 lé-pài liáu. Pēng-siōng-lāng bô saⁿ-bat, chhiàng liáu koh soah sī bô sáⁿ koan-hē; nā-sī lán sī thōan-kàu-chiá, sī koan-hē miâ-siaⁿ, lán chiaⁿ siūⁿ bāi.

Só kóng, Lēng-mōe Hūi-chú bô hoaⁿ-hí, bē-tit bián-kióng, che góa iā bēng-pék. Góa só ài-chai, sī sêng-lòk-chēng bô siūⁿ khi tiāⁿ, kin-ná-jit 2 lāng ē miâ, thēh tī tãi-téng lâi chhiàng hō lāng thiaⁿ. Che, kiám-chhaiⁿ Hūi-chú bô pháiⁿ-miâ; chóng-sī lāng beh giâu-gī góa sī sim-mih pháiⁿ-miâ-siaⁿ, chiaⁿ siūⁿ kù-chóat. Taⁿ, beh cháíⁿ-iūⁿ sé góa ē kiàn-siáu tī chēng-lāng ē tiong-kan.

Góa siá án-ni, m̄-sī lâi teh bián-kióng, sī hun-sò nā-tiāⁿ. Chhin-chiáⁿ sī thiⁿ-Pē chù-tiāⁿ; nā ū háp I ē chí-ì, gōan chit-chân tit-tiòh chiáⁿ; nā bô háp, gōan I hō lán soah, sī sim só-gōan. Kiū Chú pì-iū lín chōan-ke, A-bēng.

1916: 8. 15 Chin-seng pài-siá.

Chit-tiuⁿ phoe kià khi liáu, Chôan-hiàn Sian-siⁿ kâ Sian-siⁿ-niû kóng, Lí khòaⁿ, sui-jiân kâ i khi-chóat, iáu-kú hōe chit-ê phoe bē pháiⁿ-thiaⁿ, lí-khi chin tit. Kóng-liáu chiū chiong phoe chhah-tī phoe-tē.

Keh chá-khí, Hūi-chú sàu-tè, khòaⁿ-kìⁿ Chin-seng ê miâ tī phoe-lông-âu, chiū poah-kang khui-khòaⁿ. Tùi-thâu khòaⁿ kàu-bóe. Khòaⁿ kàu hit-kù

“Beh cháiⁿ-iūⁿ sé kiàn-siàu tī cheng-lâng ê tiong-kan,” hut-jiân bák-sái tih--lòh-lâi, siūⁿ kóng, ũ-iáⁿ to-tiòh, góa sit-chhò lah.

Khah tōa-òⁿ. Jîn-hô sian-siⁿ kàu-ūi, ôe-thiⁿ-soat-tē; nā-sī Hūi-chú bô in-ūi hó-thiaⁿ ê ôe lâi tùi-tiōng, kan-ta siūⁿ hit-kù “Beh cháiⁿ-iūⁿ sé kiàn-siàu tī cheng-lâng ê tiong-kan,” sim-koaⁿ chhin-chhiūⁿ hóe-tòh. Lō-hóe kâ i kóng, Góa sī ka-tī ê lâng, chin-cheng kâ lí kóng, taⁿ lí kin-mê khi siūⁿ khòaⁿ, bîn-ná chá-khí tiòh kâ góa hōe-hók.

Keh chá-khí chiū kiò, Hūi-chú ah, taⁿ lí siūⁿ-liáu cháiⁿ-iūⁿ? Hūi-chú kóng, Tāi-chì chhut-tùi Siōng-tè, taⁿ góa m̄-káⁿ ũi-kéh. Sian-siⁿ chin hoaⁿ-hí, chiū trng-lâi, chiát-pò ka-im, tùi án-ni chiū koh chhiàng tē 3 pái, jiân-âu tiāⁿ-tiòh.

Keh-ni chiaⁿ-góeh, koat-teng beh hō Hūi-chú lâi jip Hū-lú Seng-chheh hák-īⁿ, lâu-bó kià-phoe kiò Chin-seng lâi chia-thâu ngiá-chih, i beh tùi Pat-sian-chng chhōa i lâi. Chin-seng chheng-liáu sé-luh ê chè-hók, tì-tó chit-teng thian-sek ê chè-bō, chiū khi-kàu chhut-jip-kháu hōng-geng. Í-keng lòh-chhia, Chì-khin chiū kiò, Chin-seng ah, lí lâi. Chin-seng kóng, Sī. Chiū kiò 2-tiuⁿ jîn-lék-chhia, hō in chē-khi. Chin-seng kìn-tiòh Hūi-chú sim-koaⁿ chin hoaⁿ-hí; Hūi-chú-ah iā chin bóan-chiok. Hit-ê Cheng-keng óan-jiân bát-hun ê tiong-kan, chhut-hiân kng-beng ê góeh. Chin-seng kap Hūi-chú, sui-jiân bōe-bat kóng-ōe, iā m̄-bat kià-phoe, iáu-kú in tùi kī-tó lâi saⁿ-kau-pôe, chit-hō sū, nā m̄-sī Siōng-chú, sáⁿ-lâng beh sìn i ah!

Móe-pái sio-gū, ũ-kám tiòh chin chhù-bī, sim-koaⁿ ũ hián-chhut chheng-chúi ê thiàⁿ. Pó-lô heng-iōng kóng, Kì-tok thiàⁿ kàu-hōe, chhin-chhiūⁿ tiōng-hu thiàⁿ hū-jîn-lâng, sit-chāi chin tiòh. Thôn-sim-sút ê ò-biâu, phah-sng sī án-ni; bô, m̄-sī, in sī kiōng-beng ê ài-sim lah!

Chit-pái Chin-seng khi chhōe Kơ-niû, Kơ-niû kóng, Hūi-chú chin hó, Chin hah. Tú-á tī chia chò chhài-hōng, góa kiò i lâi. Chin-seng kóng, M̄-bián, góa lâi m̄-sī ũi-tiòh án-ni. In ê lōan-ài put-chāi tī bah, sī chāi tī sim.

1917 nī 3-góeh, Chin-seng chut-giap, siū-phài khi chò thôn-tō, tòa tī Sù-î-chng, chiū lâu-bó chá-ni ê chì-khi chiāⁿ lah.

Kiat-hun ê kī-jit í-keng kàu, sì-góeh 4-jit ē-pơ 6-tiám, Chin-seng kap Hūi-chú chiū tī Sam-siāⁿ-chng kiāⁿ-liâu Kiat-hun-sek. Chôan-hiàn sian-siⁿ, ũ ũi-tiòh in pài tōa iàn-siáh. Hit-tah iú-miâ ê 8-im, iā lâi tàu-nâu-jiát, tìⁿ-taⁿ-kiò. Che-sī Chin-seng tē-it hoaⁿ-hí ê jít, ná-chún I-sat chhōa Lī-pek-ka jip lâu-bó ê tiūⁿ-pang lâi hoaⁿ-hí. Chin-seng chhōa Hūi-chú, chiāⁿ-chòe hu-hū, jip-tī Seng-ài ê seng-óah. Keh 3-jit chiū khi tiàm kàu-hōe. Iū-gōan tùi thun-lún lâi siat-chiàⁿ óan-móa ê ka-teng. Chin-seng chin thiàⁿ Hūi-chú, Hūi-chú iā chin gâu pang-chān Chin-seng. In, taⁿ jít-jít sī seng-ài ê lâng lah!

Lí chiah siūⁿ khòaⁿ-māi!

Chin-seng kap Hūi-chú, tiàm-tī Sù-î-chng ê kàu-hōe 2 nî-kú, hit só-chāi sui-sī chháu-tē, kàu-hōe sè-sè, chhù-thēh hi-bī, jîn-kháu bih-sih; iáu-kú chhiū-nâ bō-sēng, hiang-kó hó-kéng. Khe-piⁿ hī-tī chin sim-sek, ē-pō-sī, jīt beh lōh-soaⁿ, nā ū-ēng Chin-seng kap Hūi-chú khi-hia kiāⁿ-iū, Chin-seng chiū khō-chheⁿ-ioh. Chit-ē khō, tui hī-tī-á ê lēng-kak-té, tit-tit thiàu-tui chià-hng khí-lâi. Chin-seng tit-tit khō, Hūi-chú tit-tit liáh, chin chhù-bī. Tng-lâi ê sī, chhù-piⁿ kóng, Lín 2-ê chin hó.

Chin-seng góeh-kng-mê chiū chhōa tng-chit-ê lāng khi pōr-tō, ū-sī iā chham Hūi-chú khi thām hōe-iú. Chit-ūi ê hōe-iú chin sim-sek: Thái-ko--ê iā-ū; bō ke-kah--ê iā-ū; hó-giáh--ê iā-ū; sàh-hiong--ê iā-ū. Tāi-ke chhin-chhiūⁿ chit-thé, chin hó kau-pōe.

Chin-seng tī-hia ū kúi-nā hāng siū kám-kek ê tāi-chì.

Thau-chit-hāng:

Lī Sù-î-chng jip-tang, kòe 10 gōa iān-khe ê soaⁿ-lāi, kiò-chò Kó-chhoan-chng. Ū chit-ê Ki-noh-khoh sàng. I kù-té sī a-piàn, kiáu, chiú, chhī cha-bó ê lāng. It-tàn hóan-hóe, piⁿ-chò tēng-thau-siⁿ: a-piàn ké-lī-lī; kiáu-jí sio-lio-khi; ták lé-pài kiāⁿ phōr-gōa lō lāi lé-pài; siōng-siōng i kàu-ūi ê sī, pát-lāng iáu-bōe chiáh chá-khí. Sít-chāi jiát-sim ê lāng bō hiām hng.

Tē-2-hāng:

Jū-seng hiaⁿ, chit-lāng tī Sù-î-chng chin khoeh-kiáⁿ. Sui-jiān sí chit-ê hāu-siⁿ, koh sí chit-ê cha-bó-kiáⁿ, i iā bō piàn-ōaⁿ i ê chhiò-iōng, iū-gōan jiát-sim hòk-sāi Chú. I siōng-siōng kóng, Siōng-tè ê chí-ì, lāng m̄-thang ūi-kèh. Sít-chāi sī An-lók-ke.

Tē-3-hāng:

Jîn-chiok-peh, chit-ê lāng kap Chin-seng chò chhù-piⁿ, i chin lò, thau-mng chhùi-chhiu pēh, koh chin sàh-hiong. I sī pē-lāu-kiáⁿ-iū. Sui-sī sàh-hiong, iáu-kú ták lé-pài hiàn-chīⁿ tī sài-chīⁿ-siuⁿ. Kàu nî-bóe kiát-siàu, pí pù-lāng ū khah chē. Sàh-hiong-lāng sió-khóa chíⁿ táuh-táuh hiàn, iāⁿ-kòe pù-lāng kú-kú hiàn 1-pái. Chit-tih chit-tih ê chú, chiāⁿ-chò hái hiah-tōa, chit-liáp chit-liáp ng-soa, kiát-chò tē kap soaⁿ.

Góa gōan Siōng-tè ke-thiⁿ hok-khì hō chit-ê lâu-lâng.

Tē-4-hāng:

Chia-ê chí-mōe chin jiát-sim gâu thiàⁿ-thàng, kî-tiong ũ Kó-m, kap i ê cha-bó-kiáⁿ Pêh-chúi-só, sī chin thé-thiap Chin-seng. Ná-chún chāi-chá Bòat-tāi-liáp ê Má-lī-a kap pát-ê chí-mōe, gâu pang-chān Iâ-sơ ê khiàm-khoeh.

Chit-jit ũ-lâng kā Chin-seng kóng, Pêh-chúi hiaⁿ hōan 7-kài, taⁿ beh án-chóaⁿ? Chin-seng kóng, Kiám ũ-iaⁿ? Ìn kóng, Chin-chiàⁿ. Chin khó-sioh, chíⁿ chit-ê ũ, bô lâng káⁿ kóng--i. Chin-seng kóng, Iâ-sơ káⁿ. Ìn kóng, Tiòh--noh, tû-khì Iâ-sơ, í-gōa sáⁿ-lâng káⁿ? Chin-seng kóng, Iâ-sơ nā kah góa khì, góa tek-khak káⁿ-khì. Ìn kóng, Lí tiòh sè-jī, kiaⁿ-liáu hong-hóe-thâu, siat-sú hoat siū-khì, lí chiū hùi-khì. Chin-seng kóng, Kiám án-ni! Hit-lâng tng-khì liáu, Chin-seng tī pâng-lāi teh siūⁿ, i sī tng-chit, koh sī chin thiàⁿ góa ê lâng, góa kin-ná-jit tek-khak tiòh khó-khng i, chiaⁿ ũ thiàⁿ--i; i nā beh thiaⁿ, hó; nā m̄-thiaⁿ, góa bô kòe-sit. M̄-chai beh cháiⁿ-iūⁿ kóng, góa kiám-ū hit-hō táⁿ, chiū kî-tó Siōng-tè. Kî-tó soah chiū hó-táⁿ khì, ná-chún kiáⁿ sé-lé Iok-hān teh kan-chèng Hi-lút. Lō-nih tú-tiòh chit-lâng, mng kóng, Sian-siⁿ beh chhòng sim-mih? Hit-lâng sī lâu-lâng. Chin-seng chiū kā i kóng só beh khì ê in-toaⁿ. I kóng, Bòh-tit, i sī ũ sè-lék ê lâng, khó-khng liáu hō i m̄ hoaⁿ-hí. Chin-seng kóng, Hiaⁿ-tī ah, góa ũ chit-ê ku-kòai-phiah, put-lūn sī chhin-lâng hó-pêng-iú, nā ũ m̄-tiòh: beh kiò góa tèⁿ m̄-chai, lāi jīn i chò tiòh, góa bô-boeh; iū-koh góa nā siūⁿ-liáu koat-tòan, bô sūi-piān ké-ōaⁿ. Sô-í góa tek-khak beh khì, iā beh chiàu liông-sim lāi kóng.

Kóng soah chiū khì.

Chin-seng chit-tiáp sī siàu-liân, iáu-kú ũ ui-giām ê khoán, Chiū chhiáⁿ Pêh-chúi hiaⁿ lāi pài-tng, kā i kóng, Pêh-chúi hiaⁿ, lí pêng-sò chin thiàⁿ góa, kin-ná-jit ũ kúi-kù oe, èng-kai tiòh kā lí kóng, chiaⁿ-sī thiàⁿ-tiòh lí. Góa thiaⁿ lí hōan-tiòh 7-kài, chit-ê sū, í-keng hián-chhut, bô-thang piān-pok. Kiám-chhái ē-môa-tit lâng; nā-sī bē môa-tit Siōng-tè. Tī Siōng-tè ê bīn-chêng, Kì-tok ê sin-piⁿ, ũ háp-gi á-bô? Lán sī Kì-tok-tô, hòng-kiam lán sī tng kàu-hōe ê chit, chò hōe-iú ê bô-iūⁿ, án-ni, lí chiaⁿ ka-tī siūⁿ khòaⁿ-māi leh!

Chin-seng kóng chiaⁿ-ê oe ê sī, Pêh-chúi hiaⁿ bák-sái ná lòh-hō, ìn kóng, Hah!... ..Góa chit-sī siū-bê, ná-chún bê-lō ê iūⁿ, kin-ná-jit, lí bián-lē chiaⁿ-ê oe, góa chhin-chhiūⁿ khùn-chhéⁿ, góa taⁿ chhim-chhim chai góa ê m̄-tiòh. Chin-seng kóng, Kám-siā Siōng-tè, góa kóng chiaⁿ-ê m̄-sī góa káⁿ lāi kóng, sī Siōng-tè chhe góa lāi; taⁿ lí ũ hóan-hóe ê sim, góa chin hoaⁿ-hí, chiū Siōng-tè iā-sī án-ni. Kóng soah, chiū kap i saⁿ-kap kî-tó. Liáu-āu Pêh-chúi hiaⁿ iū-gōan chin jiát-sim, chin thiàⁿ Chin-seng. Sít-chāi sī tui kî-tó lāi khah iāⁿ.

Thè giâ sip-jī-kè

Chit-jit a-hiaⁿ Chheng-liū, tī Sam-siāⁿ-chng tòa iòh-tiām, hut-jiân tò-tng-lâi, lō tui Sù-î-chng keng-kòe, beh tng-khì Chēng-chúi-piⁿ, chiū òat-jip-lâi chhōe Chin-seng.

Chin-seng m̄ng kóng, Hiaⁿ-ko, lí cháiⁿ-iūⁿ tò-tng-lâi? Ìn kóng, Tī Sam-siāⁿ chiah-kú kám-mō chin-chē, tàk-jit ū sí-lâng, khòaⁿ-tiòh ē chheⁿ-chhìn, thàn chíⁿ iú-sò, sìⁿ-miā tiòh kò.

Keh-mê chiū tng-khì Chēng-chúi-piⁿ, āu-lâi khì Lâm-á-kheⁿ hō-lâng chhiàⁿ tòa-tiām.

Kòe 2 lé-pài, ū-lâng pò kóng, Lín hiaⁿ-ko phòa-pīⁿ chin siong-tiōng, hoan-hù lí tng-khì. Chin-seng thàu-mê tng-khì, sūi-sī khì cháu-chōng i-seng, kā i m̄ng-iòh. I sī hì-iām, siang-pêng lóng tēng. Hit-tiáp hiaⁿ-sò í-keng siⁿ 2-ê hāu-siⁿ 2-ê cha-bó-kiáⁿ. Tōa cha-bó-kiáⁿ sí-khì, tē 2 hāu-seⁿ pun āu-thâu. Hit-sī koh siⁿ chit-ê cha-bó gín-ná 3-jit teh thiū-théh, hē-tī nī-chīⁿ-kháu teh puh-chhi. Chin-seng hit gòeh-jit ê sin-kim 13 khò, ūi-tiòh hiaⁿ, khì liáu-liáu. Khòaⁿ-kìⁿ bô khah hó, chiū phah tiān-pò khì Pat-sian-chng, kiò lâu-bó tng-lâi.

Chì-khīn tng-lâi, tú-tú hoah jip-m̄ng, hit-sī Chheng-liū jiát-kōng, tui lāi-bīn tian chhut-lâi, khòaⁿ-kìⁿ Chì-khīn tng-lâi, chiū kiò chit-siaⁿ, M̄-ah lí tng-lâi hàⁿ? Kóng-liáu chiū koh jip-khì, bô-koh chhut-lâi.

Hit-sī in tiūⁿ-m̄ iā lāi, teh kóng i ê cha-bó-kiáⁿ tòe Chheng-liū ê kan-khó. Chheng-liū tī lāi-té í-keng bē kóng-ōe, thiaⁿ i án-ni kóng, chiū bián-kióng, kóng,

Kan-khó,kan-khó....., Kan-khó mā tiòh chiàu-kò lāng ê bó-kiáⁿ. Kóng soah bē koh kóng, chiū kiáh-chhiú khui-tng. Á! Sí-sīn kah teh jiok, khah siám to-sī sí.

Í-keng sí-lòh, bô pòⁿ íⁿ, chá-nī chit-kóa giáp-sán, hō i bē-bē-khì, taⁿ sí-lòh, tian-tò tiòh hō Chì-khīn chioh-chīⁿ lāi siu-bāi. Sí-lâng iáu-tī thiaⁿ-piⁿ, hit-mê (Chheⁿ-m̄ tui chheⁿ-m̄) in tiūⁿ-m̄ tui Chì-khīn kóng, Chheⁿ-m̄ ah, lí to iā hán-tit tò-lâi; góa siūⁿ lán M̄ng-ā (Hiaⁿ-sò ê miā) tòe Chheng-liū kan-khó kàu-taⁿ chin m̄-tát. Taⁿ i chò i sí-sí-khì, pàng in bó-á-kiáⁿ beh án-chóaⁿ?

Chì-khīn kóng, Kah kóng kan-khó--ê, heh sī bô góa ê chit-sut-á noh! Góa hiàng-sī, Tāi-chhoan sí lòh, ta-koaⁿ sí, ta-ke sí, bô lāng thang óa-khò; hô-hòng i chit-tiáp nā jīn-chin kek-khó, to iā ū góa kap

in sió-chek ē tàu png-pór leh.

Kóng, Góa teh-siūⁿ tī Hô-jit-chng ū chit-ê lâng teh khui ní-pâng, bat lâi góan hia bē pò, chit-má koh sí bót, sĩ hó-kòe ê lâng, góa siūⁿ Mng-ā lâi chò--i, m̄-chai hó m̄?

Chì-khîn kóng, Ē-hng góa bô siūⁿ chit-ê tãi-chì, lín nā ū teh siūⁿ, sô ài chò-ê thang khi chò. Góan ta-koanⁿ ū chit-kù oe kóng,

“Miā, nā kah seⁿ tōa kut, Tōa-to siah bē luh”

Bãi-chòng bêng-pék, hiaⁿ-sô kap Gín-ná chhōa-chhōa khi in âu-thâu-chhù.

Keh bô-kú, kó-jiân iang-lâng khi teh chò. Tãi-chì beh sêng, chiū chhe-lâng lâi m̄ng Chin-seng kóng, Taⁿ, lín Sô-ah nā koh phah-sng, lí ū sím-mih ì-kiàn? Chin-seng ìn kóng, Góa bô ì-kiàn. I nā bô kè, tiàm teh chiú hit 2-ê gín-ná, góa kap góan lâu-bót, móa-gòeh ē png-pór--i; nā beh khi ke--leh, sun-á sĩ góa-ê, góa chóng-sĩ thè i siat-hoat, thiàⁿ chò ka-tī ê kiáⁿ, kī-û bô pát-kù oe. Hit-ê lâng ìn kóng, Ân-ni hó.

Tùi án-ni chiū khi tiāⁿ-tiòh, kó-jiân kōaⁿ tiāⁿ, kim-khôn, kim-hoe lóng-chóng ū, sít-chāi chin hó, iāⁿ-kòe chá-nī. Kàu-ùi, tiōng-hu ê só-sĩ kau i kóng, chin êng-kng, koh iā chhiàⁿ-lâng sé-saⁿ chú-png, sít-chāi siòng liáu chin tiòh.

M̄-kū bô-hok tī chit sè-kan, kè bô kúi-jit, liām-piⁿ khí-pēⁿ, siūⁿ beh iàm-sè, lō-bóe chiū chū-chīn, óh Iû-tāi ê sí. Á! Khó-lín! Lâu chit-ê cha-pơ, 1-ê cha-bót, Chin-seng kap Hui-chú chiū thè i giã síp-jī-kè, ná-chún Kó-lī-nāi-lâng Se-bùn, thè giã Ki-tok ê síp-jī-kè chit-iūⁿ. Á! Jîn-seng chhin-chhiūⁿ bìn-băng, sít-chāi ū-iáⁿ.

O-ho ai-chài!

Tī Sù-î-chng keng-kòe 2-nî kú, Hut-jiân Sat-kai Bók-su lâi, beh kó-bú Chin-seng chhut-lâi chò bók-su. Chin-seng kóng, Góa khiok sī ài; chóng-sī nî-hòe siàu-liân, iū-koh chió keng-giām, beh chóaⁿ-iūⁿ chò bók-su? Sat-kai sian-siⁿ kóng, Pó-lô ká Thê-mô-thài kóng, “Bòh-tit ũi-tiòh lí-ê siàu-liân hō-lâng khòaⁿ-khin”; Siōng-tè kap lâng nā hoaⁿ-hí ēng--lí, kiám ũ oh-tit chò ê tãi-chì mah? Tâm-lūn chin kú, Chin-seng siūⁿ-liáu chiū kóng, Bók-su ê chek-jīm sī tōa, góa beh m̄ng Siōng-tè khòaⁿ-māi. Nā-sī, Sī-kàu, put-lūn tó-ūi, góa hoaⁿ-hí khi. Chit-tiáp thang ēng chit-kù ôe hō lí chò phōaⁿ-chhiú --“Chiū-sī chiong-lâi chīn-góa sô-ê, góa hoaⁿ-hí pang-chān lí” Ôe kóng soah, Sat-kai sian-siⁿ chiū tng-khi.

Keh kúi-jit ũ chit-ê láu-liân ê bók-su lâi m̄ng Chin-seng kóng, Thiaⁿ kóng Sat-kai sian-siⁿ teh kó-bú lí chhut-lâi chò bók-su, taⁿ án-chóaⁿ? Chin-seng kóng, Góa iáu-bōe láu-liân, cháiⁿ-iūⁿ chò bók-su? Kóng, Chin-seng sian-siⁿ, góa ká lí kóng,

“Láu-liân sī sng nî-kō” Sī nā chò khah kú, chiū hō i chò láu-liân; m̄-sī láu-liân liáu chiah khi chò. Chin-seng thiaⁿ-liáu sim-koaⁿ tín-tāng, kóng, To-siā lí ê kà-sī.

Keh kúi-jit Sat-kai sian-siⁿ koh lâi, m̄ng kóng, Taⁿ m̄ng-liáu àn-choaⁿ? Chin-seng kóng, Taⁿ góa ê sim piān lah. Sat-kai sian-siⁿ kóng, Nā án-ni tī-hia ũ kúi-nā sô-chāi, lí phah-sng ài khi tó-chit-ūi, chhut-chāi lí keng, góa lâi khi kó-bú. Chin-seng kóng, Góa m̄-ài keng, nā ũ kang thang chò, tāk-ūi lóng hó; Siōng-tè nā chhe góa khi, góa m̄-káⁿ the-sī, Kóng, Nā-sī án-ni, tī Soa-tó kàu-hōe, in í-keng sī ũ gī-lūn beh chhiáⁿ bók-su, góa khòaⁿ, hia sī chin háp lí tòa. Chin-seng kóng, Háp Chú ê chí-ì góa hoaⁿ-hí; m̄-kú iáu-bōe keng-kòe kong-sóan, m̄-chai in ài chhiáⁿ chī-chūi. Sat-kai Sian-siⁿ kóng, Chāi-chá Siōng-tè bēng-lēng Sat-bó-ní ká Sò-lô boah-iū, lip i chò ông, hit-sī iáu-bōe ká peh-siⁿ kóng. Kàu boah-iū liáu, chiah siat-hoat hō peh-siⁿ thiu-chhiam, iū-gōan sī thiu-tiòh i. Taⁿ góa lâi kìⁿ lí, lí ê sim-chì í-keng tiāⁿ-tiòh, Siōng-tè iā í-keng lōe-tēng keng-sóan ê sī, góa siūⁿ bô giâu-gī, ún-tàng chiàu án-ni.

Chin-seng kóng, Bān-sū chhut-chāi Thiⁿ-Pē ê chí-ì chiū-sī, góa taⁿ tiòh pī-pān khó-chhi.

Sim-chì í-keng tiāⁿ-tiòh, Hūi-chú iā chàn-sēng, koh chit-gòeh-jit, khó-kī beh kàu, Chin-seng chiū chhut-lát pī-pān, 3-kī chheh chò 1-kī khó.

Kàu-su chhi-giām bēng-pék, Soa-tó kàu-hōe iā sūi-sī hiàn-pín, sūn-sòa iā tâu-phiò kong-sóan, bóan-tiūⁿ it-ti beh chhiáⁿ Chin-seng chò in ê bók-su, keh 3-lé-pài chiū khi chiū-jīm. Chiū-jīm-sek chin lâu-jiát, gī-tiūⁿ Tiong-sim Bók-su, sàng i 1-pún kim-kīⁿ ê Sèng-keng, lăi-té siá chit-chat kim-kù, lăi bián-lê i. Kim-kù sī kóng,

“Tiòh kín-sīn, lăi chīn lí tī Chú só siū ê chit-hūn”. Ko-lô-se 4:17.

Hit-sī It-iông tī Tang-kiaⁿ liū-hák, thiaⁿ-kìⁿ chit-ê siau-sit, chiū kià chit-tiūⁿ phoe lăi kiong-hí, iā kià 1-pún chheh chò kì-liām; To-má Bók-su tī Siōng-hái iā kià 1-phô kì-liām chheh lăi sàng-i. Chin-seng hoaⁿ-hí, kâ in kám-siā.

Siūⁿ-tiòh chá-nī tī āu-piah-lâu, Chú-kò hiaⁿ ê chiok-hók, ngó-jian kin-ná-jit tit-tiòh chiáⁿ. Sit-chai tiòh kám-siā Siōng-tè.

Keh 1, 2 gòeh-jit, chiap-tiòh It-iông ê phoe, kóng i chiah-kú tī Tang-kiaⁿ, siōng-siōng phòa-pīⁿ, put-sī lâu phīⁿ-hoe, hiah-ê teh pang-chān i só-hui ê lāng, beh lăi ê sī, móa-gòeh í-keng niá-liáu. Kàu-hia tiòh bé chheh, iā tiòh pī-pān chap-mih; nā-sī lōng-tiong jū-sián, iū-koh sin-khu phòa-pēⁿ. Á! Pèng-sò Sîn-si 8l siú.

Chì-hó pēng-iú chiū-sī Iā-sò, Tam-tng chōe-kòa kap hoan-ló.

Pún-jian chit-siú chin bô sèk-săi, taⁿ tī chia chin ài gīm; gīm liáu ài koh gīm.

Chin-seng khòaⁿ-tiòh chit-ê chīn-chēng ê phoe, chai It-iông sī sè-jī ê lāng, chit-tiáp tī-hia ún-tàng tōa kan-khó, chiaⁿ ũ siá chiaⁿ-ê ōe. Chiū phián chīⁿ-tē-á, chhōe beh kià tām-pòh hō i, nā-sī khang-khang, chiū khi niá chit-gòeh-jit ê sin-kim kià-khì, sòa siá kúi-kù an-ùi i. It-iông chiap-tiòh ê sī, chai-iáⁿ Chin-seng chiaⁿ ê chíⁿ, sī kan-khó-lāng teh pang-chān kan-khó-lāng, chiū tī hñg-hñg lâu bák-sái kám-siā lăi sēng-siū.

Kàu hioh-jóah ê sī, put-tek-í tiòh tng-lâi tiau-ióng, i ê chhù tī Chú-chōaⁿ-chng. Chin-seng chai i tng-lâi, chiū khi chhōe--i. Khòaⁿ i ê bīn chheⁿ-sún-sún, chiū chham-siōng tiòh ióng chiaⁿ-thang koh khi.

Chin-seng chiū khià chū-chóan-chhia tng-lâi. Chú-chōaⁿ-chng sī tī soaⁿ-tég, só-í lóh-kià chám-jian kín. Í-keng kàu Pêh-hô-kiô: chit-ê kiô kúi-nā tng hñg, 2, 3 tng chhim. Tò-pēng 4-ê lāng pài-liát lăi kiáⁿ tú-tú bā-bā, chiàⁿ-pēng ũ kheng-piān-chhia ê thih-lō, kiô-kha ũ soa ũ chiòh iā ũ chú.

Chin-seng khià-chhia kàu kiô-thâu, kiô-thâu sī tī tég-bīn; kiô, sī tī ē-té, sī lóh chit-ê tōa-kià chiaⁿ-kàu hit-ê kiô. Chin-seng khòaⁿ-kìⁿ kiô-tiong-ng ũ 4-ê lāng liáh-pai teh kiáⁿ, āu-piah tòe chit-chiáh káu. In-ùi saⁿ-lī chin hñg, chiū ná tân cheng-á, pàng-kià tit-tit lóh-khì, àn-sng in ē siám, khòaⁿ hit 4-ê lāng lóng m̄-khéng sio-siám, iā bô óat-thâu, siūⁿ in káⁿ sī theng-hāu khah óa-kīn ê sī chiaⁿ-beh siám. Só-í Chin-seng iū-gōan hē kha-tòng, sù-sù-kiò tit-tit lóh-khì.

Ai...chài!

Bô-liáu in kó-jian bô-beh siám. Chhám-lah Lâm-kip beh tòng sī bē tiām, iū-gōan liū-liū-khì. Ō...hò! soah lòng-tiòh hit-chiaⁿ káu. Chū-chóan-chhia hut-jian thiàu-tui chiàⁿ-pēng kiô-té beh lóh-khì. Chin-

seng chai,

Sí ê sí kàu lah!

Chóng-sī tī 3-biáu kú ê tiong-kan, beh piàⁿ-miā khòaⁿ ē thiàu-chhut sí-sòaⁿ á-bē. Chiū hiat-kák chhia, siòng cheng-cheng, 1-kha tùi thih-kiô lâi, 1-kha tùi thih-kiô gōa, hiông-hiông lòng-lòh-khì, tùi thih-ki lám-teh, òng-bāng m̄-bián lìn-lòh khe-té, khòaⁿ ũ tit-kiù ê òng-bāng.

Aih--chit-ē! piāng! Chit-ē, chiū siàng-tó tī-hia. Chin-chiàⁿ bô liàn-lòh-khì, put-kò heng-khám kap thâu-khak siàng-tiòh thih-ki, chin siong-tiong. Thiaⁿ-kìⁿ hiah-ê kheh-lâng kóng,

Ài-chài!.....Chin-seng chiū hūn-tó tī kiô-téng, sîn-hūn m̄-chai tùi-tó-khì, hit 4-ê kheh-lâng iā bô óa-lâi khòaⁿ i ê sí-óah.

Thèng ũ hiah-kú, í-keng cheng-sîn, nā-sī bô-lát thang ngiauh--khí-lâi, khòaⁿ i ê chū-chóan-chhia iáu hē-tī kiô-téng. Hit-sī kheng-piān-chhia hù-hù-kiò tī khàm-téng teh lòh-lâi, Chin-seng teh siūⁿ, tú-á siak bô-sí, chit-móa ē chò kheng-piān chhia-tòng ah. O-ho-ai-chài! Góa ê sèⁿ-miā hiu--ì!

Kai-chài hit-ê sái-chhia ê lâng. Chhin-chhiūⁿ Sat-má-lī-a-lâng ê chū-sim, hñg-hñg khòaⁿ-kìⁿ; chek-sī tòng in ê chhia, ùn-ùn-á sak-óa, khòaⁿ i tiòh-siong bē tín-tāng, chiū chhut lìn-bín ê sim, hū-i khí-lâi, chiong sósak ê chhia hōi chē, hit-tiuⁿ chū-chóan-chhia, siàng chit-ē khiau-lê-lê, pìⁿ-chò gū-taⁿ-oan. Sái-chhia lâng chài i kàu chhia-thâu, Chin-seng bián-kióng ùn-á chhiáng, ká in kiò ló-lát, chiū chē hóe-chhia òng-lâm tng-lâi.

Lí tùi tó-ùi lâi?

Khiok-soat Chin-seng bõe tng-lâi ê sî, Hùi-chú tiàm-ti chhù-lâi, hit-sî í-keng 1-ê hâu-siⁿ kap chit-ê 3 gòeh-jit ê cha-bó-kiáⁿ, àm-sî lé-pài liáu, chiū koaiⁿ-mng khi khùn.

Chhit-gòeh 30 mê iok-liók 11 tiám, Hùi-chú khùn tiām-chēng ê sî, ke iā bô thí, káu iā bô pui chí-ū sî piah-lâi chit-kóa sih-sih ê châu-ke-á siaⁿ, chóng-phơ lăi khùn-kah tiām-chut-chut. Hùi-chú tng-ti hē gín-ná-liáu, an-bîn hó-khùn ê sî, bô ì-sek hut-jian chit-ê siâu-liân-ke, sin-chhēng Tâi-ôan-hók, thâu boah kùi-hoe-iū, móa-sin hùi phang-chúi, ē kek-lâng ê phīⁿ-khang. M̄-chai ēng A-pho-lûn ê tãi-mô-sút á m̄-sî, cháiⁿ-iūⁿ ē-tit jip-pâng, peh chiūⁿ Hùi-chú ê bîn-chhng, chiū-kín tó-ti i ê sin-piⁿ, beh óh Am-lûn ê hēng-ùi. Hùi-chú chit-sî kiaⁿ-chhéⁿ, kín-mé chhia--khí-lâi, sim-koaⁿ pēh-kó phih-phih-chhoah, tãi-seng liáh-chún hiông-chhát; thí-khui chit-khòⁿ; chiah-chai sî tē-2 a-pho-lûn. Siâu-liân-ke chek-sî chhiú gĩm kúi-cháp tiuⁿ ê kim-phiò, tu-hō Hùi-chú, Hùi-chú siūⁿ-khì tàn-hiat-kák. Ná-chún mô-kúi chhi lā-sơ, ēng thiⁿ-ē chun-kúi hē-ti I ê bîn-chēng, nā phak-lòh-pài--i, chiū beh hō I. Khòⁿ i tàn thó-kák, chiū koh khioh hō i, kóng, Lín chò chit-hō kang, góa chai khah khiām-khoeh, chiah-ê hō lí ēng. Hùi-chú kóng, Kín-ná-jit lí tō kui chhù-keng góa iā m̄-siu. Lí nā-chai góa chò Chú ê kang, siūⁿ beh pang-chān góa, ũ pát-si thang chò, siáⁿ-sū àm-chēⁿ chiūⁿ góa ê bîn-chhng? Lí ê ì-sù góa lóng chai. Kóng liáu chiū siám-pi tī í-nih chē. A-pho-lûn ê ì-sù chhin-chhiūⁿ bé, sim-koaⁿ chhin-chhiūⁿ kâu, moa-sin chhin-chhiūⁿ hóe, siang-chhiú ná-chún tōa-soh beh pāk Hùi-chú ê sin-khu. Hùi-chú chin kiaⁿ, chit-bîn kiaⁿ-liáu hō i ēng bú-lék, tí-tng bē tiâu; chit-bîn kiaⁿ-liáu hō-lâng khòⁿ-kìⁿ, tian-tò soah giâu-gi pún-sin ê pháiⁿ, sòa ē liân-lūi Chin-seng ê kang; nā ē-tit hō i kín-kín chhut-khì sî tē-it hó. Sim-koaⁿ àm-chiⁿ kī-tó Siōng-tè. Chiū kâ i kóng, Lí tùi tó-ùi lâi? A-pho-lûn chhiò-chhiò, kóng, Góa m̄ kâ lí kóng, góa óng-lâi bô-tiāⁿ-tiòh. Hùi-chú kóaⁿ--i, kóng Tiòh kín-kín chhut-khì, sió-thēng lāng ē chai, lí chiū kiàn-siâu. Īn kóng, Mài--lah, góa ê chò-sū kék-kí bit, thiⁿ-ē bô lāng ē chai, góa tùi kúi-nā-ni chēng chiū ì-ài bē tit-tiòh, góa kin-mê-hng sî ùi-tiòh [ʔʌi] chiah lâi. Hùi-chú chit-sî lóng bô-kiaⁿ, chek-pi i kóng, Lí teh kóng sáⁿ? Lí sî mô-kúi ê kiáⁿ, Kong-gĩ ê tùi-ték; thiⁿ-ē bô lāng chai, tòk-tòk Siōng-tè chai, góa sî sím-mih-lāng, lí káⁿ jip-góa ê pâng! Lí tiòh kín khi; nā-bô, góa beh jĩn lí chò chhát, lâi táⁿ-pān. A-pho-lûn khòⁿ sū bē-sēng, chiū khui-mng chhut-khì.

Chhut-khì liáu, Hùi-chú kín koaiⁿ-mng, bô khùn-kàu thiⁿ-kng. Teh siūⁿ kai-chài Siōng-chú hō góa

tit-tiòh khah iâⁿ, tiòh kám-siã I.

Bô-phah-sng Tē-jī-mê Chin-seng iû-gôan bôe tng-lâi, Hui-chú chin kiaⁿ, í-keng àm, chiū tiám-kiám mng-hō, ták-hāng thò-tòng, chiah khi khùn, hit-mê, koh lâi, teh khui thoah-mng ê sĩ, Hui-chú chiū chhéⁿ, kóaⁿ-kín tui chóng-phơ lóh-lâi, chē-tī keh-piah ê í, sim-koaⁿ it-hoat kiaⁿ-hiãⁿ, siūⁿ i cha-mê siū chek-pī, kin-mê káⁿ koh-lâi, ún-tàng ũ pī-pān. Kó-jiân beh ēng kiông-chè chip-hēng. Hui-chú sĩ nng-chiãⁿ ê lāng, kai-chài iû-gôan tit-tiòh bô-hān ê Sìn-lát, iãⁿ-liáu kúi-hun kú, bô si-hô ê sit-pāi. Hit-sĩ A-pho-lún chin siū-khi, kóng, Beh sĩ ũ to tī chia, góa tek-khak thài lí. Kóng-liáu iã chē-tī-hia thēng-chhóan. Thēng ũ-hiah-kú, Hui-chú tiām-tiām, kī-kiū Siōng-tè tiòh pang-chān i khah iâⁿ. A-pho-lún koh kóng. Góa sĩ ũi-tiòh Ài-chēng chiah ũ lâi; chóng bô lí, bô chēng, bô chēng kàu án-ni?! Hui-chú in kóng, sáⁿ-lāng beh tông-chēng lí ê pháiⁿ, Lí m̄ chai-chōe kàu án-ni? Bô siūⁿ góa kap góa ê tiōng-hu sĩ chò sím-mih kang, lí káⁿ lâi beh chhim-hōan; iã lí pún-sin kòa Ki-tok-tô ê kī-hō, chhui liām Ki-tok ê Chin-tō, cháiⁿ-iūⁿ gōa-phōe iūⁿ-ko, lâi-sim chhài-lōng. Khó-òⁿ kàu-kék! Lí nã m̄ hóan-hóe, lí ũ chai-eh ah! Hui-chú chiah-ê oe giām-giām kóng liáu, A-pho-lún chit-sĩ chhin-chhiūⁿ chiàn-pāi ê peng, kiū i kóng, Hui-chú ah! Góa taⁿ chai-iãⁿ góa ê m̄-tiòh. Put-kò góa sĩ in-ũi lèk-ài kòe-thâu, chiah ũ chiah gū-gōng, taⁿ kiū lí siã-bián góa, bōh-tit chiong chit-chān sū pò-iōng hō-lāng chai. Hui-chú kóng, Góa khòaⁿ lí iáu-bōe thiat-té chai-chōe, lí tiòh kín chhut-khi, òh Pí-tek khi chhim-chhim thòng-hóe. A-pho-lún kóng, Taⁿ ló-lát leh, chhiãⁿ lí khui-mng hō góa khi. Hui-chú kóng, He tō chin kī, lí khòaⁿ tui tó-ũi jip, iã tiòh ka-tī tui hia chhut; khòaⁿ tui tó-ũi pòah-tó, tiòh tui hia peh-khi-lâi, chhin-chhiūⁿ khi-thâu, lí Sēng-chheh hiah gâu thak, chit-kù bē-kì-tit mah? Kóng soah sĩ-cheng tân 1-tiám, A-pho-lún chiū lī-khui khi. Hui-chú chek-sĩ tōa-tōa kám-siã, chiãⁿ chhin-chhiūⁿ sĩ kóng,

Jit chhiã sai-soaⁿ; gōan Chú lí kap góa tōa, Âm-mi ná chhim, kiū lí bô pàng-sak góa, Chōan bô i-óa, tâng-phōaⁿ lī-piát góa khi; Chān lāng ê Chú, gōan lí kap góa khiã-khi. Kiū-chú kīn-óa, góa sim chiū lóng bián-kiaⁿ, Bák-sái bē khó, chai-eh bē hāi sēⁿ-miã; Sĩ-sit bē hāi, kui-thó iã bián khòa-lū, Góa ún-tàng iãⁿ, tui-khò chōan-lēng ê chú

Thiⁿ-kng, Hui-chú kim-kim khòaⁿ, m̄-chai Chin-seng ê-pơ ē kàu-ũi bē, kàu-àm ê sĩ Chin-seng chiū tng-lâi. Í-keng chiãh-àm, chiū kã Hui-chú kóng, i tī Pèh-hô kiò chhut-sĩ-sòⁿ ê chēng-hēng, Hui-chú thiaⁿ-liáu chin lún, chiū kóng, i 2-mê-hng khah-iãⁿ A-pho-lún ê khó-chiàn hō Chin-seng thiaⁿ. Chin-seng thiaⁿ-liáu chin kám-hók, kóng, Lí sit-chài ũ khah-iãⁿ Thiⁿ-sài ê khui-lát, (Chhòng 32:35) hō góa thang òh. Mô-kúi ê lī-hāi kàu án-ni; m̄-kú Siōng-tè ê khui-lát bô-hān. I mōe-pái ũ kiū góa tui sĩ-sòⁿ chhut-lâi, iã taⁿ ũ chān lí chhut-sĩ jip-òah, tiòh o-ló I bô soah. Kóng soah 2-lāng chiū kúi-lòh kī-tó, kám-siã Siōng-tè, hit-sĩ í-keng àm-mê. Kàu âu-lâi A-pho-lún ũ chhim-chhim hóan-hóe, iû-gôan jiát-sim lē-pai, Chin-seng kap Hui-chú iã bô khioh-hin, iû-gôan kēng-thiãⁿ i.

Chhù-Kak-Thâu Ê Tōa-Hóe

Keh-nî chiaⁿ-góeh-chhe, Chin-seng thiⁿ-phú-kng khiâ-chhia khi kòe-khe sùn hōe-iú, hut-jiân thiⁿ-khi piàn-ōaⁿ, Chin-seng soah kám-mō. Tng-lâi ê sî, hit-mê lâu phîⁿ-hoeh, chit-sî ơ-àm, thâu-khak tit-hîn, áu-thờ bô-soah, kha-chhiú tit-tit, bô-lát thang kóng, iā bē tín-tāng, án-ni kúi-nā jít. Chin-seng siūⁿ-tiòh tī Soa-tó kàu-hōe, iáu-bōe chò-chhut sím-mih kang, Siōng-tè nā beh thó i ê lêng-hûn, sít-chāi bô kóe-chí thang hō Siōng-tè keng; siūⁿ liáu chin kiàn-siàu; khòaⁿ tiòh 2-ê sè-kiáⁿ, 1-ê ē-kiáⁿ, 1-ê ēng-phō, bô lāng liáu-lí, soah bák-sái sì-lâm-súi. Kàu-hōe thè i pek-chhiat kî-tó.

Hit-sî chiū kiò Hùi-chú siá-phoe kiò It-iông lâi tàu-kò, iā kòng-tiân khi Tang-kiáⁿ kiò Chì-khîn tng-lâi, in-úi kû-nî in kap Lō-ka iⁿ-tiúⁿ ê ke-kòan khi tī-hia.

Chì-khîn chiap-tiòh tiân-pò, jiàu-peh-peh chiū tò-lâi, beh sī ũ-sit ē thang poe, iáu khah hó.

It-iông lâi ê sî, Chin-seng tng teh gûi-kip, i ũi-tiòh i cháu-tang cháu-sai, an-úi Hùi-chú, sít-chāi sī saⁿ-pang-chān. Chit-jít khi Thô-lí-san chhōe i-seng, mng-iòh beh hō Chin-seng chiáh, chē-chhia kàu Pêng-tó í-keng jít lóh-soaⁿ, āu-lâi khiâ-chhia kàu Soa-tó, tī pòⁿ-lō ũ chit-ê kiô, chit-ê kiô sī thiah khí-lâi siu-lí, in-úi àm lah, It-iông sòa bē-kì-tit, kai-chài bô tōa sún-siong. Chin-seng tī pēⁿ-chhng siūⁿ i hiah àm m-chai siáⁿ-sū, kàu-úi chiah chai It-iông ũi-tiòh i hiám sàng sèⁿ-miā.

Kàu-hōe ê sìn-chiá chē-chē lâi thàm-pēⁿ, ũ-ê sàng-mih, ũ-ê sàng-chiⁿ, Chin-seng lâu bák-sái kâ in kám-siā. Siūⁿ hit-kù

Jîn-gī bók kau-châi, Kau-châi jîn-gī chóat.

(Ké-soeh sī kóng, Jîn-gī bôh-tit ēng-chiⁿ saⁿ-kau-pôe; nā ēng-chiⁿ saⁿ-kau-pôe, jîn-gī ē chóat-tng. Siūⁿ chiah-ê lāng ēng án-ni thiàⁿ-góa; āu-lâi nā hoah siaⁿ kóng, Tèng i tī síp-jī-kè, chiū it-hoat gûi-hiám.)

Tiong-kan ũ pù-lāng siōng-siōng lâi kóng, Thài m hō i khi jip-ĩⁿ khah hó. Hùi-chú kóng, Góa chai sī hó; chóng-sī bô-lát. Hit-sî pát-lāng sī 10 khơ 8 khơ, 3 thâu 2 khơ lâi khòaⁿ--i; nā-sī chit-ê pù-lāng ê thiàⁿ Chin-seng sī 2-pau ngâu-hún. Chin-seng ũi-tiòh i tōa kan-khó; m-sī ài i chē-chē mih chiah hoaⁿ-hí. Pó-lô kóng, Hō lāng mih ê lāng, pí thèh lāng mih ê lāng khah ũ hok-khì; nā-sī siat-sú i kan-ta pek-chhiat thè i

kî-tó, iáu khah iâⁿ-kòe i ê lé-mih. I só hiàn ê lé-mih, kàu-giáh thang khòaⁿ-chhut i ê chû-ài lōa-tōa. Sèng-chheh kóng, Bē-ē thiàⁿ ũ khòaⁿ-kìⁿ ê hiaⁿ-tī, thài-thó ē thiàⁿ bōe khòaⁿ-kìⁿ ê Siōng-tè. I sī chhin-chhiūⁿ khang-khang tui hiaⁿ-tī kóng, Hiaⁿ-tī ah, gōan lín tit-tiòh sio-pá. Koh kóng, Lín ê saⁿ-thiàⁿ m̄-thang ēng ōe ēng chih; sī tiòh ēng kiâⁿ, ēng chin-sit. I tui-thāi góa án-ni, tui pát-lâng m̄-chai siáⁿ-khóan. I ê bít-chit sī hó-giáh; nā-sī i ê sim-sin sī sán-hiong. Chin-seng put-chí ũi-tiòh i ê sán-hiong lái khòaⁿ-lū; iā kiū Chú kám-tōng i ê sim-koaⁿ. Chin-seng pēⁿ-sè ná gūi-kip, Hūi-chú tī i ê sin-piⁿ, khan i ê chhiú teh lâu bák-sái. Chin-seng sè-siaⁿ Kóng, M̄-bián hōan-ló; ná gūi-hiám, tiòh ná pek-chhiat kî-tó. Sèng-chheh kóng, Ũ-sin ê kî-tó, beh kiū phòa-pīⁿ ê lāng, Chú beh hō i khí-lâi; i nā ũ-chōe beh sià-bián i (Ngá-kok 5:15, 16).

Kám-siā Siōng-tè, tui án-ni Chin-seng chiām-chiām khah hó, kàu lâu-bó tng-lâi ê sī, Chin-seng liòh-á ē peh-khí-lâi kiâⁿ, nā-sī bô-lát.

Chit mê-hng hut-jiân-kan keh-piah teh hoah hóe-sio-chhū, gē-m̄ng ê cheng khiang-khiang-kiò, chúi-lèng lòng-lòng-háu, ke-lō ē lāng cháu kah pìn-piàng-kiò, hóe ê siaⁿ pit-piák-kiò, Chin-seng chheⁿ-kiaⁿ chiū peh-khí-lâi, àⁿ-thâu chit-khòaⁿ sī tī chhū-kak-thâu teh tòh. Hít-sī hóe-ian chhèng khí, hóe-chiah âng-phà-phà, tī keh-piah ê chháu-chhū phoah-chú phoah kah lī-lòk-chhāⁿ. Chin-seng liáh-kiò beh sio-tiòh pài-tng ê sió-chhū, sim-lâi chin kiaⁿ. Pún-té sī hōaⁿ lī óa-piah teh kiâⁿ, it-tàn ũ chit-hō gūi-kip ê sū, chiū peh-khí-lâi, chiū-kín tui hong-khîm hū teh lōng, ka-tī chit-ê hū tui ke-lō chhut-khì, pìn-piàng-kiò koh jip-lâi giá kúi-ná hāng chin tâng ê mih chhut-khì. Sió-thêng hóe phah-hoa, hiah-ê mih bô-lát thang hū, tiòh pát-lâng ũn-á kng chiah ē-iâⁿ.

Chin-seng chiū siūⁿ, pēⁿ-khì sī chit-khóan bô hêng-siōng ê tui-ték teh kiáu-jiáu cheng-sin. Cheng-sin nā hō i kiáu-jiáu chiū siⁿ-chhut ià-siân kan-khó chhut-lâi. Só-í beh pēⁿ tui cheng-sin sún-siong; beh hó iā tui cheng-sin tiâu-ióng. Chiáh iòh, sī tui ũi-tng khih-siu iòh-liâu, hiah-ê iòh-liâu chiū kap hoe saⁿ-kap kiâⁿ-chiūⁿ téng-bîn chhi-kek náu, hō náu ê cheng-sin koh óah-tâng, ná-chún kiáh tek-á lâ beh hoa ê hóe-pū hō i koh tòh. Chóng-sī lōh-á ê í-gōa ēng cheng-sin tit-chiap ê liâu-hoat, tui gōan-thâu chóng kong-kek, iā sī sio-tâng koh khah kín lah. Chiū-sī tui ũ-sin ê Kî-tó, che-sī hōan-chiá ka-tī ê cheng-sin siū Sèng-Sin tit-chiap kám-tōng ê hó hoat-tō lah! Iâ-sō i-hó lāng, iā-sī khòaⁿ i ũ-sin, chiū ēng Sèng-ê kōan-lèng kám-tōng i, hō i tit-tiòh hó, kóng, Lí Sin ũ kiū lí, an-jiân tò-khì. Hít-sī pēⁿ chiū hó. Chim-giân kóng, Sim-koaⁿ hoaⁿ-hí phòa-pēⁿ chiū hó, (17:22) sít-chāi ũ-lí.

Che, sī Chin-seng tī pēⁿ-chhng sít-tē liân-sip ê Chin-lí.

Chin-seng í-keng chiām-chiām ióng, chiàu-kū tī-lí kàu-hōe. Ũi-tiòh phòa-pēⁿ ũ khai-liáu chē-chē chiⁿ, sòa pìⁿ-chò hū-chē-chiá; koh ke-lâi thâu-chhùi chē, put-tek-í tiòh chioh-chiⁿ lái tō-jit. Hó-kòe ê hōe-iú, liáh-chún Chin-seng bók-su sī ũ-chiⁿ ê lāng, tian-tò beh kâ i chioh-chiⁿ. Chin-seng kóng, Hiaⁿ-tī ah, chit-tiáp góa bô, pát-jit nā ũ, chiū hō lí iā thang, mih-sái chioh.

Chit-jit chit-ê chhin-ài ê hiaⁿ-tī lái, tâm-lūn kàu Chin-seng ka-têng seng-òah lân ê sū, teh kóng, thôn-kàu-su ah, góa bat thiaⁿ bó chip-sū kóng thôn-kàu-su chin nng-lō, ũ-ê chhun-chiⁿ chhun kah. Chāi góa siūⁿ, lí chit gòeh-jit 30 khơ, chit-ke kiōng 8 lāng, kap Ná-a pēⁿ chē, ún-tàng sī bô kàu; m̄-kú bat thiaⁿ i teh kóng, kóng lí ũ chhun-chiⁿ. Lí thài m̄ ké-chò kâ i chioh-chiⁿ, hō i chai-iáⁿ ũ-kàu á-bô?

Chin-seng kóng, Góa ài kóng chin-sit, m̄-ài ēng ké-chò; eng-kai ū chiū kóng ū; bô chiū kóng bô. Góa tit-tiòh kàu-hōe ê thiàⁿ, án-ni kàu-giáh; tân-gāi tui chit-pang ê phòh-pēⁿ iáu hū-chè 50 khơ. Hiaⁿ-tī kóng, Án-ni beh án-chóaⁿ? Chin-seng kóng, Góa bô hōan-ló: in-ūi kì-tit góa bô chíⁿ thang thak-chheh, chiū thau-chá khioh ti-sái lâi bē; āu-lâi bô kàu-giáh thang kau sok-siu, chiū giâ tiáⁿ khi chò chún-tng, góa iū-gōan ē-tit chut-giáp. Góa sìn Siōng-tè ē pang-chān góa. Hit-ê hiaⁿ-tī thiàⁿ liáu tiām-tiām.

Keh-jit chhe-lâng lâi kiò Chin-seng khi, kóng beh kā i kóng-ōe. Kàu-ūi chiū kóng, Bók-su, góa chahng thiàⁿ-kìⁿ lí hū-chè 50 khơ, góa chá-khí beh kā lí thè-hēng, hō lí an-sim chò-kang. Chin-seng kóng, Háp-giáh chā-jit m̄-thang tui lí kóng chit-chân sū. Hiaⁿ-tī kóng, Góa chai lí sī chin-sit ê khiàm-khoeh; chóng-sī góa í-keng chai, m̄-thang tiām-tiām. Iū-koh Seng-chheh ū kóng, Chiàⁿ-chhiú ê só-chò, m̄-thang hō tò-chhiú chai, só-í góa chá-khí só beh thè lí chò-ê, iā bô hō ke-lâi ê lâng chai. Chin-seng kóng, To-siā lí ê in, Gōan Chōan-lêng ê Siōng-tè ke-thiⁿ hok-khi hō lí, hō lí ū-chhun. In-ūi ū-ê beh hō i ū-chhun; bô-ê liân i só ū-ê iā beh chhiúⁿ thèh-khi. Kóng, To-siā.

Chin Kî-Kòai!

Khiok-soat kàu It-iông, tī bōe khi Tang-kiaⁿ ê tãi-seng, ũ tī Siong-tong-chng, siū-tiòh hit-tah sian-siⁿ ê siâu-kài, tēng-iok chit-chân chhin-sū. Âu-lâi tú-tiòh chéng-chéng ê sū-chēng, It-iông siūⁿ beh hòe-iok, sim-koaⁿ oh-tit phah-sng, chiū tui Chin-seng chham-siông. Chin-seng m̄ng i kóng, Sī sím-mih in-toaⁿ? Kóng, Chit-ê chhin-chiâⁿ sī hit mê-hng ngó-jîân ê tiāⁿ-tiòh; iū-koh hit-sī bô teh siūⁿ beh khi Tang-kiaⁿ, taⁿ tiòh-koh kúi-nā nî; hòng-kiàm ná siūⁿ ná bô-háh. Chin-seng kóng, Ân-ni hàⁿ, iā i pún-lâng ê ì-kiàn cháiⁿ-iūⁿ? Kóng, Góa khòaⁿ i m̄-kam pàng-soah. In-ũi góa koat-tēng beh khi Lōe-tē ê sī, ũ siá-phoe ká i sī, kóng-liáu khah ngē, i iā bô piàn-ōaⁿ i ê sim-chì; iū-koh góa beh chhut-hoat ê sī, i iā chhin-sin tī chhia-thâu, sàng góa khí-sin, koh thêh 5-khơ gín hē-tī góa ê chhiú. Góa án-chóaⁿ beh hēng--i, i tō sī koh hiat-tó-tng. Tui hit-tiap kàu-taⁿ, góa ê sim chin bô pēng-an, put-sī teh siūⁿ tiòh-soah; nā-sī i sī éng bô lī-khui. M̄-chai hiân-heng lí táⁿ-sng cháiⁿ-iūⁿ?

Chin-seng kóng, Góa siūⁿ-tiòh chìn-hēng; In-ũi nā siūⁿ kóng sī ngó-jîân tiāⁿ-tiòh, tui án-ni m̄-ài, che-sī hiân-bēng lán ê bô chhim-su óan-lū; iū-koh ũi-tiòh beh koh liū-hák, kî-kan khah kú, che-sī m̄-tiòh. I kî-jîân ũ liáu-kái, chàn-sēng lí thák-chheh, tek-khak sī bô hiâm kú; siông-chhiáⁿ hák-būn ná kú, jîn-keh kap sìn-sit sī ná tâng. Siat-sú lí nā kó-jîân soah, bē-bián-tit lāng ài phoe-phēng, hit-sī lán ê jîn-keh sit-lòh, sìn-sit phah bô, jīm lí lōa ũ hak-būn, to-sī chhin-chhiūⁿ ơ-hùn-tà-bū. Siók-gú kóng, “Lâm-chú-hàn, tãi-tiōng-hu, it-giân hòng-chhut, sù-má lân-tui” hô-hòng lán sī Ki-tok ê chhe-sài, eng-kai chū-tiōng jîn-keh. It-tàn kóng-chhut, tiòh chiàu án-ni kiâⁿ, chiàⁿ-sī háp-lí. Ki-tok kóng I beh tēng sip-jī-kè, Pó-lô chú-tiuⁿ beh ũi-tiòh Chú, bô-lūn lōa kan-khó, kàu-bóe to-sī bô piàn-ōaⁿ in ê sim-chì. Sớ-í góa gōan lí, góa, iā-tiòh ũ chit-khoán ê sim.

It-iông thiaⁿ-liáu, kóng, Hiân-heng, lí sớ kóng put-chí ũ-lí, góa siūⁿ iā-sī án-ni. Pún-jîân góa ê sim-lāi, Boeh kap M̄; 2 hāng tōa kau-chiàn, tui kin-ná-jit, kái-koat pēng-hô lah. Hó, lâi chìn-hēng!

Keng-kòe ũ-hiah-kú, It-iông ê sin-thé ũ khah íong lah, chiū m̄ng Chin-seng kóng, Hiân-heng, Taⁿ góa tī-sī thang koh khi Tang-kiaⁿ? Chin-seng siūⁿ-liáu chiū kóng, Lūn lí khi Lōe-tē thák-chheh, pún-té góa chin chàn-sēng lí tiòh khi, chit-tiap iā-sī án-ni. Chóng-sī tī-sī thang khi, che lán chham-siông khòaⁿ-māi. Chiàu góa teh siūⁿ, beh chhut-gōa liū-hák, tiòh-ài 3-hāng chng:

1. Ū só-hùi.
2. Ū íóng-kiāⁿ.
3. Ū bián-kióng.

Chit 3-hāng nā khiàm chit-hāng, sī bē-tit sêng-kong. Chóng-sī góa khòaⁿ chit-sī í-keng khiàm 2-hāng, chiū-sī bô kàu-giáh só-hùi, iā bô-sáⁿ íóng-kiāⁿ. Lūn só-hùi, nā-sī ka-kī ū, sī khah thò-tòng, chóng-sī lán chhin-chhiūⁿ Í-lī-a tiòh hō O-lī-pêng-chók chhiáⁿ, iā hō chiú-kóaⁿ-lâng iúⁿ-chhi. Pún-té hiah-ê teh chàn-chō ê lâng, kin-ná-jit ū-ê sit-pāi, bô-thang chhut-lát, bân-it, í-āu nā koh lí ê sin-thé, siat-sú nā khi liáu koh lám-sin, chiū jīm lí lōa ū chíⁿ, ū bián-kióng ê sim-chì, iā bô lō-ēng. Kì-jian sī án-ni, góa teh siūⁿ sī-kan chin khòai kòe, put-jû tui chia tiong-chí, chiong lán it-seng hiàn-jíp thòan-tō-kài, chhut-lái thòan-tō sī khah hó, án-ni iā-sī ēng-kng Siōng-tè.

It-iông kóng, Sóan-bîn hiaⁿ iā-sī án-ni kóng, góa siūⁿ iā-sī ū-íáⁿ, siat-sú chhú-khì pòan-tō koh tông-tút, put-tàn hui liáu só-hùi, iā phah-súg sī-kan, se-kok-lâng kóng, Sī-kheh sī ng-kim. Chin-seng kóng, Án-ni tiòh.

Nng-lâng tâm-lūn ū-hiah-kú, chiū koat-tēng bô koh khi Lōe-tē, hiaⁿ-tī-á 2-lâng put-chí ū chham-siông.

Í-keng beh khi thòan-tō, Thòan-tō-kiók chiū phài i thau-jīm khi tòa Thô-lí-san ê kàu-hōe. Hit-sī chiū chham-siông háp-hun, koat-tēng beh tī Soa-tó-chng, kiāⁿ khan-chhiú ê lé. Chin-seng ūi-tiòh i pī-pān hun-in ê sū, sek-tiūⁿ chin nāu-jiát, gōa-ūi bók-su 3-lâng lái hù, í-gōa iā kài-chē lâng lái saⁿ-kap hoaⁿ-hí. Chin-seng jīm i chò chhin hiaⁿ-tī, lái kiāⁿ chiaⁿ-ê tãi-chì. It-iông keh 3-jit beh chhōa-khì tiàm kàu-hōe ê sī, kám-kek Chin-seng ê thiàⁿ, lâu bák-sái saⁿ-sī. Chin-seng iā ēng kúi kù ôe bián-lē in, tui án-ni chiū khí-sin. Kòe 3 gòeh-jit tui Thô-lí-san, hut-jian ū tiān-pò.

(Nihongo) chiū-sī kóng, It-iông gûi-hiám, lí tiòh kóaⁿ-kín lái. Chin-seng chiap-tiòh chit-tiūⁿ tiān-pò, chai-íáⁿ It-iông sī phòh-pēⁿ siông-tiōng, thiⁿ-kng chiū beh khi khòaⁿ--i. Chai-íáⁿ tiòh ēng-chiⁿ, tú-tiòh lái-bîn iā-sī bô, līm-sī ká chit-ê lâu chí-mōe chhoah 20 khơ, khí-kiāⁿ chiū khi.

Kàu-ūi kó-jian sī siông-tiōng-chèng; Sóan-bîn hiaⁿ iā tī-hia. I-seng chín-tòan sī tng-á hoat-iām, tiòh tiām-tiām tó-chhng, jít-mê ù-peng, khùn-peng, iā chhut-hoeh 2-pái, sī kék gûi-hiám. Thô-lí-san kàu-hōe ê i-seng chin thiàⁿ--i, chhin-chhiat sūn-sī, kóng, Chit-hō pēⁿ, i-iòh bô lō-ēng; iòh-á put-kò sī pang-chān sin-thé khah ū-lát thang tí-tng hit-ê pēⁿ nā-tiāⁿ. Tiòh kàu pēⁿ-kí kòe, sin-thé í-keng iāⁿ-kòe pēⁿ-sè ê lát, jiát-tō chiaⁿ ē thè. Phó-thong thau-bók sī 3-lé-pài ê jiát, tãi-seng sió-khóa, tē 2 lé-pài tōa-jiát, tē 3 lé-pài chiām-chiām ē thè, it-poaⁿ ê tng-iām sī án-ni.

Bô-phah-sng 3 lé-pài kòe-liáu, 4 lé-pài kòe-liáu, 5 lé-pài 6 lé-pài iū-gōan sī teh jiát, lâng sī tit-tit jiòk, nā beh khi lá-má jip-īⁿ, bē-tit thang chē-chhia, iā bē-tit chē-kiō, poaⁿ-poaⁿ iô-iô, ún-tàng gûi-hiám. Taⁿ, chóng-sī tiàm-tī chia, chhut-chāi Thiⁿ-Pē chí-ì chiū-sī.

Hit-tiáp ê kong-kéng chin chhám-tām, put-sī chhih-chhih-chhiak-chhiak, sī tok-peng ê siaⁿ; àm-sī ũ hōe-iú pek-chhiat teh thè i kî-tó. Ko-bú-chng ê sian-siⁿ, iā tiâu-kang lâi i ê chhng-cheng kî-tó. Á!.....chiong-lâi iú-bōng ê chheng-liân, kin-ná-jit i ê teng beh hoa lah.....Hit-tiáp só óa-khò sī bân-kôan-lêng ê Chú nā-tiāⁿ. Lâi khòaⁿ ê lâng bô-m̄ lâu bák-sái. Tāk chá-khí thiⁿ bōe kng ê sī, Chin-seng kap Sóan-bîn hiaⁿ í-kip kúi-nā lâng tī pài-tng lâi, thau-chá chò kî-tó hōe, in ê kî-tó sī hui-siōng ê pek-chhiat; hit-ê cheng-kéng, sī chhin-chhiūⁿ tī Im-hú teh kiū-kiò Chú, kî-tó ê sī, ē chheⁿ-chhin khí ka-iam, iáu-kú pek-chhiat bô chóat-bāng; tāk mê-hng ũ hōe-iú ê kî-tó-hōe iā-sī chin jiát.

Chin kî-kòai!

Tāk-pái kî-tó soah, khi kiám i ê jiát, lóng ke kú-nā hun, án-ni keng-kòe 2, 3 gòeh-jit. Chin-seng teh siūⁿ, lâng jú tì-ì, mô-kúi iā jú ēng-kang; chóng-sī tãi-ke it-hoat tâng-sim kî-tó, kàu bóa chiū tit-tiòh Seng-lī. Sui-jian sí-sí hun-sui ê It-iōng, iā-sī tui hia koh khí-lâi. Tú-tú hit lé-pài ê Chú-jit Sîn-liōng, sī Ngá-kok 5:16 kóng, “Lín tiòh saⁿ-thè jîn-chōe, saⁿ-thè kî-tó, thang tit-tiòh i-hó”. Chit-jit It-iōng ũ khí-lâi óh-kiáⁿ. Chit-ê siau-sit chit-ē thōan, tãi-ke bô-m̄ kám-siā Siōng-tè. Hit-gòeh ê Kî-tok-kàu-Pò ũ kì kóng, It-iōng chhut-sí-jip-óah. Yo Bók-su lâi ká i kóng, Taⁿ lí tiòh hē-gōan.

Chin-seng tī-hia kò--i. Í-keng khah hó, nng-chhut sí-sòⁿ, Chin-seng ê tōa kiáⁿ kóng, O-tó-sàng góa iā ài khi khòaⁿ A-chek. Chin-seng kóng, Hó, chiū chhōa i khi, iā tōa chin-chē phā-ná-pah chò tán-lō. It-iōng thiaⁿ-kìⁿ ũ phā-ná-pah, kúi-nā gòeh-jit m̄-bat chiáh, sim siūⁿ ài. Chì-khîn m̄-khéng, kiaⁿ-liáu taⁿ-chiah hó, chiáh-liáu bô-poh. It-iōng kơ-chiáⁿ, chit-tiâu hō i phīⁿ chiū hó chiū thèh hō i, tōa hia kò, kiaⁿ i chiáh-lòh-khi. Chin-seng teh siūⁿ tú-á tit-kiū ê lâng, i ê him-bō tō-lí, iau chhui-ta iā chhin-chhiūⁿ án-ni. Hiah-ê bô pēⁿ ê lâng, khòaⁿ-tiòh hó-chiáh ê mih, bô-sáⁿ cheng-chóah, sìn-Chú khah-kú ê lâng, khòaⁿ Chin-lí bû-bû-phú-phú iā-sī án-ni.

Keh-jit thiaⁿ-kìⁿ beh chò hong-thai, Chin-seng kap sè-kiáⁿ chiū beh tng-lâi, tú-tiòh lòh tōa-hō, kàu Pat-lók-khe, khe-lâu kàu hóe-chhia kiô lâu-lâu-khi, chit-chiah pài, 2-lâng theⁿ, hong-thai kì-kì-kiò, khe-chúi hòa-hòa-háu, chúi-sè chin hiōng, Chin-seng kap sè-kiáⁿ hiám-á péng-pài sàng sèⁿ-miā. Í-keng an-jian kòe-khe, jit í-keng àm, Chin-seng bô-sáⁿ khòaⁿ-kìⁿ lō, chiū hō sè-kiáⁿ chē chū-chóan-chhia ê hôaiⁿ-koaiⁿ, lâi chò ũn-chóan, chí-sī chiàⁿ-pêng tò-pêng, pún-sin chiàu-kū chē-chhia, sòa lap hō i kiáⁿ, 2-ê pē-kiáⁿ saⁿ-kap chin-hêng, chiū pêng-an kàu chhui. Liáu-âu Chin-seng khòaⁿ chit-ê hong-hoat bē bái, móa-pái nā beh iā-kan pòr-tō, chiū chio i ê sè-kiáⁿ saⁿ-kap chē-chhia. Pē, chò hoat-tōng-ki; kiáⁿ, chò ũn-chóan-chhiú, sè-kan hán-iú.

Chhò-Gō Ê Hêng-Lí

1923 nî 12-gòeh 25-mê, tī Soa-tó kàu-hōe ū chò Kiù-chú-tàn Chiok-hō-hōe; keh-nî chiáⁿ-gòeh-chhe tī Pêng-tó ū sin chhiáⁿ bók-su; sūn-sòa chiok Sèng-tàn, Chin-seng chiū chhōa Soa-tó chit-tin-á Chú-jit-òh ê hák-seng, khi chham-ka nāu-jiát.

Keh-jit chiū chiong só-ēng ê i-hók mih-kiāⁿ, í-kip Pêng-tó iú-chì-chiá só-sàng ê mih, jip-tī liú-ki-siuⁿ, koh ēng chháu-chhiòh lâi pau, ēng soh-á lâi khún, àn-sng tng-lâi chiah lâi hun-hoat. Chit-pái Hui-chú kap kúi-nā ê lú kàu-ōan iā chò-tin khi.

Sí-kan iáu-bōe kàu, Chin-seng kap hák-seng, chiū tòa hiah-ê mih khi chia-thâu, chiū lêng-khi hē-tī kià-mih ê só-chai. Chhut-lâi tú-tiòh Hui-chú lâi, Chin-seng kâ i kóng, Sí-kan iáu-bōe kàu, góa lâi-khi chhi-lâi, lín chhiáⁿ tòa-chia tán-hâu.

Chin-seng khi ê sĩ, lêng í-keng teh thiah-toaⁿ, í kiaⁿ-liáu Chin-seng bân-lâi, chiū seng-khi thiah, thiah-liáu chiū chhōe hit-kiāⁿ hêng-lí beh khi kat tâng-pai, phòe hóe-chhia. Khòaⁿ-lâi-khòaⁿ-khi, tī chia-thâu ê mng-kháu ū chit-kiāⁿ, chiū kâ i hū khi kià. Chin-seng kàu-ūi, Hui-chú kóng, Góan í-keng kià-liáu. Tú-tiòh teh ka-toaⁿ, tãi-ke kui-tin chiū khi chē-chhia.

Ê-hng tng-lâi, í-keng chia-pá, Chin-seng chiū hū hit-kha hêng-lí beh lâi tháu, chit-ê hū,.....Ôa, thài chiah tâng! Soh-á tháu-khui, chháu-chhiòh hian-khòaⁿ. Ō--hò koh m̄-sī liú-ki-siuⁿ, sī chit-kha kũ-siūⁿ ê gū-leng-siūⁿ. Taⁿ,.....lân-ê m̄-chai ū tī chia-thâu bô.

Chin-seng chiū-kín cháu-khi Soa-tó-iáh, kâ i kóng bôe pang-chhia, tī Pêng-tó beh tng-lâi ê sĩ, chit-kiāⁿ hêng-lí kap lêng ōaⁿ m̄-tiòh, ke-lâi khòaⁿ-chhò, chiong pát-lêng ê jīn-chò ka-tī--ê, m̄-chai góan hit-kiāⁿ iáu-tī Pêng-tó-iáh á-bô? Iáh-tiúⁿ sī chhin-chhiat ê lêng, chek-sī chōan tiān-ōe khi mng. Pêng-tó-iáh ê lêng kóng, Bô--oh...Chin-seng chin hoan-ló, siūⁿ-liáu iā hó-chhiò, chóng-bô góan jīn m̄-tiòh, i iā jīn m̄-tiòh. I nā kó-jiân thêh-khi, chit-tiáp ún-tàng tháu-khui iā teh kī-kòai. Ná siūⁿ ná ài-chhiò.

Chin-seng kâ iáh-tiúⁿ kóng, Góa ê hêng-lí sī liú-ki-siuⁿ, pau chháu-chhiòh, khún soh-á, bô tah khan-á, pài-thok Pêng-tó iáh-hu chim-chiok khòaⁿ-mái. Thêng ū hiah kú, hōe-hók kóng, Khiok ū chit-kiāⁿ bô

siá-miâ, chit-tiáp tī lāi-bīn. Chin-seng kóng, Phah-sng sī. Keh chá-khí chiong chit-kiāⁿ chhò-gõ ê hêng-lí, phòe bô-chīⁿ ê hóe-chhia, sàng tò-tng-khì Pêng-tó-iáh. Chin-seng khiâ chhia-á khi niá. Kā iáh-hu kóng, Cha-hng kóng tiān-ōe, hêng-lí thêh-chhò, chiū-sī chit-kiāⁿ, taⁿ góa hē-tī chia. Iáh-hu kóng, Hit-ê Lōe-tē-lâng chhōe lóng bô, í-keng khi pò-kò, lí tiòh chhiáⁿ tán-hāu, i sáⁿ-thêng ē koh lâi. Chin-seng kóng, Khah sit-lé, chit-ê hêng-lí sī góa bōe-lâi ê sī, hū-jîn-lâng hū m̄-tiòh, i chhōe bô, sim-koaⁿ ún-tàng kan-khó; góa-ê ōaⁿ m̄-tiòh iā-sī chin gēng-sim. Taⁿ, chóng-sī án-nè, góa iā chin bô-êng, hit-tiáp beh tng-lâi, i-ê hē-tī chia, góa-ê beh phòe-khì Soa-tó-iáh, khah hùi-sîn chiū-sī. I sáⁿ-thêng nā-lâi chhiáⁿ kā i kóng, góa kau-tài beh kā i hōe sit-lé chiū-sī. Kóng soah chiū tng-khì. Chhù-nih hiah-ê lú kàu-ôan, chhiò káh kih, kih, kih!

Mō-Hiám Kòe Sí-Hô

Chin-seng tiàm-tī Soa-tó, lèk-kòe kúi-nā nî. Chit-pái khiā-chhiu-sī, kap Hūi-chú keng-kòe Saⁿ-têng-khe, khi-kàu Siōng-kiaⁿ-chng pò-tō. Hit-nî ê tōa-chúi, hé chin bô siat-thái. Pò-tō liáu, jít lòh-soaⁿ, Chin-seng kap Hūi-chú saⁿ-chhōa òng Soa-tó-chng chiū tng-lâi. Kòe-liáu thau-têng pài, í-keng àm, kiāⁿ-kàu 2-têng-khe, bô khòaⁿ-kìⁿ lō. Hit-sī khe-lâu kàu, chúi-sè tōa, theⁿ-pài--ê iū tng-khi: nā beh chin-chêng sī khe-lâu, nā beh thè-āu iā khe-lâu; beh tò-tng, chiū tú-á hit-iân theⁿ-pài--ê iā tò-khi liáu. Chin-seng kap Hūi-chú tòa-hia, sim-kông-hóe-tòh, ná-chún siók-giân kóng, Kiò-thiⁿ, thiⁿ bē-in; kiò-tē, tē bē-in. Nā beh tòa khe-kîⁿ, sī tōa-chúi ē im-khi-lâi, kin-tú iā-sī sí. Chit-tiâu khe, siōng-siōng tū-sí lāng, chin-chiàⁿ sī Sí-hô lah.

Tiàm-hia ná siūⁿ, ná tōa, nng-lāng koat-sim òng Soa-tó-chng, mō-hiám chiū lòh-khe khi. Chin-seng khan Hūi-chú ê chhiú, it-bōng-bū-chè, ná liáu ná chhim, tū kàu pòⁿ-sin. Chúi-sè hiōng-kài-kài, khe-thau iū chin-chē chháu-se, chhiū-ki tit-tit lâu--lâi, hòang-hòang-kiò, chin tōa-siaⁿ. Chin-seng kap Hūi-chú, khiā lóng bē-tiâu, ài-kín bē chin-pō. Liáu ná khi, chúi ná chhim, iū-koh hiōng, put-chí kiaⁿ, siūⁿ-tiòh Ki-tok-tō kap Hiân-bōng, liáu-kòe Sí-hô ê chêng-hêng, sim-koaⁿ chin tông-chêng. Chúi-sè chin tōa, koah-lâi-koah-khi, chit-ê bûn-sin ê Chin-seng, kap chit-ê nng-chiàⁿ ê Hūi-chú sī gûi-hiám lah! Kúi-nā-pái hiám-hiám kâ in pòⁿ-khui; chóng-sī Hūi-chú khiⁿ-tiâu tī Chin-seng; Chin-seng iā ēng chiàⁿ-chhiú khan i chin kian-kò, Sí-hô ê chúi bô-hoat-tit i ta-ôa lah! Tùi án-ni chiū mō-hiám kòe-hô. Kì-tit Pó-lô kâ Lô-má-lāng kóng, Chī-chui ē keh-tng lán tī Ki-tok ê thiàⁿ? Hèk-sī hōan-lān, hèk-sī khùn-khó, hèk-sī khùn-tiok, hèk-sī iau-gō, hèk-sī thng-theh, hèk-sī lāi-to ah?Hóan-tng tī chiah-ê sū, lán tùi thiàⁿ lán-ê tek-seng kàu ū-chhun (Lô-má 8:35-37).

Chhù-nih ê lāng niau-niau-khòaⁿ, khah tōa-àm, Chin-seng kap Hūi-chú koh kòe-liáu tē 3-iân, pêng-an kàu-chhù, chiong hit-ê chêng-hêng kóng hō thiaⁿ, tãi-ke kóng, Ái-ioh, hó-kai-chài!

Kòe kúi-nā-jit Chin-seng khiā thih-bé, kòe Lī-ko-soaⁿ kàu Ko-bú-chng beh khi Hú-siāⁿ. Kàu Ko-bú-chng ê sī chiū theng-kha, óat-jip-khi khi chhōe Se-bûn sian-siⁿ.

Õ!.....jip-khi kàu-tè, cheng-chauh-chauh.....Koh kiāⁿ-jip lāi-thiaⁿ, ū kúi-nā ê chí-mōe tài iu-iōng chē-

tī hia; iā āu-piah-lòh, ũ kúi-cháp lāng tī-hia tiām-tiām teh kī-tó. Chin-seng siūⁿ, kin-ná-jit m̄-sī pai-2, iā m̄-sī pài-3, m̄-sī pài-5, koh iā m̄-sī lé-pài-jit, chiáⁿ-iūⁿ teh chò kī-tó-hōe. Siūⁿ put-kái, chiū m̄ng hiah-ê chí-mōe kóng, Se-bûn sian-siⁿ tī tó-ūi? Īn kóng, I chit-tiáp tī pāng-lāi, sian-siⁿ-niū in-ūi sán-jiók-jiát, chin siong-tiōng. Hit-sī Se-bûn sian-siⁿ thiaⁿ-kìⁿ Chin-seng ê siaⁿ, chiū chhut-lâi, chin hōan-ló ê khoán, kìⁿ-tiòh Chin-seng bák-sái kô-kô-lìn, kóng, Chin-seng bók-su, góa khòaⁿ lí lâi, sim-koaⁿ chin kan-khó, Chin-seng bē-hiáu i ê ì-sù. I kóng-liáu, chò i khi āu-bīn kap lāng kī-tó, Chin-seng chiū jip i ê pāng. Hit-tiáp kúi-nā ê chí-mōe tī-hia, in sió-chek tī chhng-piⁿ teh kâ i lòah heng-khám. Sian-siⁿ-niū í-keng m̄-chai-lāng, kha-chhiú bē tín-tāng, kan-ta i ê chhui iáu teh óah nā-tiāⁿ; chóng-sī bē kóng-ōe, bīn iā sit-sek. Chin-seng pēng-sò kap i sī siong-sék ê pēng-iú, hut-jiân khòaⁿ i beh tui chit-ê sè-kài keng-kòe Sí-hô khi hit-ê sè-kài, jīn-chēng bē-kim-tit lâu bák-sái. I kú-kú thau-khak bô tín-tāng, sī óat-tī chhng-āu, lāng kâ i kóng, Chin-seng bók-su lâi beh khòaⁿ--lí neh! I chek-sī cheng-sin óah-tāng, ná-chún Ngá-kok thiaⁿ-tiòh Iok-sek iáu tī-teh, bīn-iōng chin hoaⁿ-hí, óat-kòe-lâi khòaⁿ Chin-seng m̄ng i kóng, Sian-siⁿ-niū, lí ê sim pēng-an mah? Īn kóng, Pēng-an; Chin-seng bók-su ah! Góa chin ài thiaⁿ lí kóng tō-lí, chhiáⁿ lí chit-tiáp kóng hō góa thiaⁿ. Chin-seng kóng, M̄-sī góa ê tō-lí hó-thiaⁿ, sī lán ê Iā-sò teh hó. I ê chin-lí tek-khak tī lán ê sim-tiong chò chú-gōan lâu bô-soah, kàu éng-óan-óah. Pēⁿ-lāng tìm-thau sè-siaⁿ kóng, Sī.....kàu éng-óan-óah! Chin-seng kóng, Lí chit-tiáp ài an-chēng, góa m̄-thang kiáu-jiáu lí siuⁿ-kú, chit-sī góa ài thè-lí kī-tó. I tìm-thau hoaⁿ-hí, kóng, Hó.

Chin-seng kúi teh, chhiú hōaⁿ i ê thau-hiáh kī-tó kóng, Pē-ah! Kiū lí lín-bín lí ê lú-pī, nā háp lí ê chí-ì, hō i tī sè-kan, thang koh chò lí ê kang, êng-hián lí ê miá. Chóng-sī chit-ê poe nā tiòh lim...i, che iā m̄-sī góan ê chú-tit i, gōan chōan-lēng ê Sēng-chhiú hū-chhi i, hō i pēng-an, éng-óan tiām lí ê sin-piⁿ. A-bēng.....

Kī-tó soah, Chin-seng khan i ê chhiú, kâ i saⁿ-sī kóng, Sian-siⁿ-niū, lán tī sè-kan, góa chit-tiáp beh kap lí saⁿ-lí, òng-bāng saⁿ-kìⁿ tī thiⁿ. I chhiò-chhiò, tìm-thau kóng, sī.....

Chit-ê kēng-ài ê chí-mōe, hit-mê chiū tui Sí-hô kòe-khi liauh! Se-bûn sian-siⁿ, ũi-tiòh i tōa ē ai-siong.

Á! Beh kòe-liáu Sí-hô, sit-chāi sī chin mō-hiám. Chit-pēng ê lāng teh bán-liú, hit-pēng ê sēng-sài teh iau-kiū, Tiòh lâi tiòh lâi. Chóng-sī beh kui-khi lâi--hê, jít-chí nā-sī tiāⁿ-tiòh, hé-sī tiòh koat-sim lah! Khah mō-hiám, khah pi-siong iā-tiòh òng chór-ke lâi kiāⁿ. Á! Sí-hô, sí-hô! (Tù-chiá iā jít-jít ná kīn chit-ê Sí-hô lah!) Thau-chēng ũ êng-kng, ũ chí-ì, āu-bīn ũ ơ-àm ũ siong-pi. Āi--ah! Tiòh chhit bák-sái lâi koat-sim lah! Sí-hô ah! Jīm lí lōa hiông-lâu tiòng 7-pōe, góa tek-khak beh mō-hiám lâi tǎh-phòah! Kàu tát bók-tek chiah soah.

Kòe kúi-nā lé-pài, se-bûn sian-siⁿ siá chit-siú chū-ùi ê si, kià hō Chin-seng kàu-chēng, sòa thok i chò-tiâu lâi hō. Chin-seng chhiok-kéng-seng-chēng, chiū kiáh-pit lâi siá-si, chiū-sī kóng.

(Tê-bák:Siū-siong ê Lô-tek)

1. Ka-lí-lí hái, ô-piⁿ lô-tek. Kí-hiòh bō-sēng chheⁿ-lèk; Ā, khó-sioh ah, hong hut-jiân khi, Lô-tek siū siong hiám chih. (Hô) Siū-siong lô-tek, Chú chiàu-kò bô at-chih, Lí thang an-sim, Chú iā kò-lí bô-lí, Sè-jīn

óan-jiân lô-tek chêng-hêng, Ū-sî pêng-an sim-chheng; Á, khó-sioh ah, hō hut-jiân kàu, Hiám chóat-bāng
bàk-sái lâu

Chin-seng chit-siú si siá-liáu, ná gîm ná ũ chu-bī. Á! Beh mǝ-hiám kòe Sí-hô, góa iā chin ài gîm
hīt-siú si.

Lí Sī Chin-Seng Mah?

Khiok-soat kúi-nî chêng, Chin-seng beh lâi Soa-tó kàu-hōe hit-sî, ũ kā Sat-kai bók-su kóng, “Chîn só-ē beh lóh lâm pang-chān lí”. Chit-kù ōe m̄-káⁿ bē-kì-tit. Ū chit-jit thiaⁿ-kìⁿ Sat-kai bók-su lâm-chiong ê jít beh kàu, Chin-seng khi pēⁿ-sek hóng-m̄ng i, kóng, Sat-kai Sian-siⁿ lí ũ sím-mih ōe ài hoan-hù góa? Hit-sî Sat-kai Bók-su í-keng sit-siaⁿ, ài-kóng bē-chhut, Chin-seng áⁿ hī-khang tī i ê bîn-chhng-piⁿ, lâi thiaⁿ i bô-siaⁿ ê ōe. I kóng, Góa m̄-bián hoan-hù, góa chai lí só beh chò, tek-khak iāⁿ-kòe góa só kóng. Chin-seng kóng, Hó, lí tī Thiⁿ-Pē bîn-chêng ê sî, tiòh thè-góa kī-tó hō góa sim-chì ē chiap-sòa lí ê kha-pō...kàu...sêng...kong...Kóng-liáu nâ-âu-kng tīⁿ, Sat-kai sian-siⁿ kóng, Mih-sái thi-khau lâi chô-chak góa ê sim ah! Góa ê kang í-keng chheng-chhó, góa ê sim í-keng piān lah, góa hoaⁿ-hí tng-khì.....Chin-seng kóng, Kiū Chú chih-chiap lí. Í-keng kóng-soah, Chin-seng chiū tng-khì. Hit-mê in pêng-tó kàu-hōe khi pài-tng ê siàu kiat chheng-chhó, Sat-kai bók-su chiū lī-piāt sè-kan, èng-giām i só kóng, pài-tng nā khi hó, góa chiū beh tng-lâi-khì.

Chit-tiáp liáu-āu, Chin-seng tauh-tauh siūⁿ i kap Sat-kai bók-su chòe-āu ê tâm-lūn, kìⁿ-nā ē-hiáu chò, tek-khak beh ũi-tiòh i ê sim-chì lâi tiòh-bôa.

Āu-lâi kàu-hōe ũ siat chit-ê Săng-eh-suh Sin-pò-siā, sī phải Chin-seng teh kiam-jīm. Khí-thâu chhòng-siat chit-keng hōe-siā, Chin-seng kap tông-chì ê lāng, ũ hui lōa-chē sim-sîn, liáu lōa-chē khó-kang. Soa-tó kàu-hōe ê hōe-iú, kóng, Hit-ê bô-chiⁿ-kang cháiⁿ-iūⁿ nî-nî sī lí teh lāng, kiám bô pát-lāng thang saⁿ-kang? Chin-seng kóng, Che-sī kàu-hōe ê sū-giáp, chit-tiáp bô tú-hó lāng thang khi, góa bô-kò chiām-sī i-chhi. Iū-koh che iā-sī sian-jîn Sat-kai bók-su ê sim, góa kam-gōan thè i. In-ūi góa ũ chit-ê ku-kòai-seng, Bó-hāng tãi-chì nā ín beh hō-lāng kau-tiōng, chiū bô-lūn lōa kan-khó, góa iā beh khi chò. Hōe-iú thiaⁿ-liáu chhiò-chhiò.

Chin-seng tui Soa-tó kàu Sang-eh-suh hōe-siā, lō-thâu ũ chit 2-phòr kòe-khe kòe-chúi. Nā tiòh chhut-khīn ê jít, sī tòa png-pau, chhēng bák-kiáh, tī chháu-lèh, Tâi-ôan-saⁿ, liáu-khe kòe-kiô, khi-tò lóng-sī khiá thih-bé. Chiàu-khòⁿ táⁿ-pān chin bô-tiok; m̄-kú án-ni chiáh liang-chúi ũ khah siók.

Chit-jit Chin-seng tī hōe-siā lâi teh ké-kó, thâu-khak chhih-chhih, hut-jiân chit-ê lōe-tē keng-chhat

jip-lâi. Chin-seng chhiáⁿ i chē, i hēm-hēm-kiò lóng bô ìn. Chin-seng m̄ng i sím-mih tái-chì? I ok-khiak-khiak, kóng, Lí bô khòaⁿ lín lâi-té chit-ê lāng thng-pak-theh mah? Chin-seng kóng, Tú-á góa to bô khòaⁿ-kìⁿ, nā ũ, sī chit-móa taⁿ-chiah thng. (Sī in-ũi jòah, chit-ê siā-ôan thng-saⁿ tiàu-tī thâu-chēng, khi āu-piah lām lēng-chúi, koh-lâi thâu-chēng beh chhēng-saⁿ, tú-tú hit-ê kēng-chhat lâi). Kēng-chhat kóng, Góa tú-á chiū khòaⁿ-kìⁿ, án-chóaⁿ lí chit-tiáp chiah khòaⁿ-kìⁿ! Chiū kiò hit-lāng óa-lâi, m̄ng i sím-mih miá, Chin-seng teh siūⁿ, thng-saⁿ hōan-hoat, sió-khóa hoạt, siū kà-sī iā-sī tiòh. Lō-bóe khòaⁿ-tiòh hit-ê kēng-chhat, teh m̄ng i sím-mih miá, i chiū kà i kóng, kēng-chhat bē-hiáu thiaⁿ; chiū kiáh-pit siá hō khòaⁿ, iū-sī bē-hiáu khòaⁿ; siū-khi tui i ê chhiú chiū kà i koat--lòh-khi. Chin-seng khòaⁿ-liáu phah-kat-kiū, chiū thng-pit m̄ng i kóng, Lí kì i ê miá beh sím-mih tái-chì? Kóng, Beh hoạt-kim. Chin-seng kóng, Beh hoạt-kim, lí ũ-bat kúi-pái kà i tiong-khok bô? Hit-sī kēng-chhat-á sòa jiá-tui Chin-seng lâi, sòa bô kì i ê miá, phō-á siu-liu khí-lâi, hoah tui Chin-seng ê toh-á óa-lâi, kóng, Án-chóaⁿ góa tiòh tiong-khok, bô tiong-khok bē hoạt-tit á m̄ sī? Chin-seng kóng, Nā beh hoạt, thang hoạt, he sī lí ê chú-ì, góa kan-ta ài-chai lí ũ kúi pái kiò i m̄-thang thng-theh. Kēng-chhat chin siū-khi, mē kóng, Lí m̄-bat kui-kí.

(gōng-gōng) (phòng-hong-ku) (chhàu-chheⁿ-ku)

tit-tit beh phah Chin-seng. Nā-sī Chin-seng tiām-tiām, chò i siá-jī, bô beh chhap i. Siūⁿ i nā ài phah, góa iū-gōan sī bô tí-khòng-chú-gī. Lō-bóe chiū m̄ng, Lí sím-mih miá? Chin-seng khòaⁿ i beh kì i miá, chiū bēng-bēng kà i kóng,

Góa sī Soa-tó ê Chin-seng. Hit-ê kēng-chhat thiaⁿ chit-ê tiòh-kiaⁿ, kóng,

Hāⁿ, lí sī Chin-seng? (Sī in-ũi Chin-seng tī gē-m̄ng ũ chhut-miá, khòaⁿ i chhēng Tái-ôan-saⁿ thoa bák-kiáh, chiū khòaⁿ i bô-hiān,) Ìn kóng, Sī, góa tú-á m̄ng lí chit-kù khòaⁿ ũ kúi pái kà i tiong-khok, lí siáⁿ-sū hiah siū-khi?

Kēng-chhat chit-tiáp chiū tng sè-siaⁿ kóng, Chiàu hoạt-tō m̄-bián tiong-khok, nā khòaⁿ-kìⁿ chiū ē hoạt-tit. Chin-seng kóng, Se-kok-lāng ũ kóng, Hó ê hoạt-lùt āu-piah tiòh tòe lâi-kiām. Án-ni lí khòaⁿ-kìⁿ chiū beh hoạt, iā-sī thang, in-ũi lí m̄-sī khang-khang kòa-kiām. Kok-ka beh soan-chiàn, siōng-chhiáⁿ tiòh hān in 24 tiám-cheng, hô-hòng chit-chân sió-khóa sū? Nā-sī góan chong-kàu-ka, hōe-iú ũ m̄-tiòh, èng-kai seng kà i khó-khng, i nā m̄-thiaⁿ, chiah chiàu kui-kí pān--i. Góa hi-bōng lín kēng-chhat-kài iā tiòh án-ni. Chit-ê lāng tī-chia sớ thàn kúi-kak-gín, ũi-tiòh chin jòah, thng-saⁿ khí-lâi jiū lēng-chúi, beh thēh-saⁿ koh chhēng, chiū tú-tiòh lí lâi. Che m̄-sī kò-ì beh ũi-kèh, siat-sú nā tiòh hoạt, góa gōan thē i hoạt. Sớ-í hoạt ê tái-seng tiòh seng tiong-khok; nā m̄-thiaⁿ, í-āu koh hōan-tiòh, chiū-sī ũi-kèh, hit-sī èng-kai hoạt, kong-tō. Taⁿ tiòh hoạt lōa-chē, góa thē i chhut.

Kēng-chhat thiaⁿ-liáu, phō-á siu-siu khí-lâi, kóng, Án-ni hó, āu-pái m̄-thang, kóng-soah chiū khi.

Hit ē-tàu Chin-seng sàng chit-ê pēng-iú khi chhia-thâu. Hit-ê pēng-iú kóng, Góa kà lí siāu-kài chit-ê lāng-kheh, Chin-seng kóng, Hó, chiū tòe i jip-chhia. Kà Chin-seng kóng, Chit-ũi sī Kūn-siú, ē-pơ beh khi Káu-chàn-chng. Chin-seng hit-sī chhēng bák-kiáh, tì chháu-leh, Tái-ôan-saⁿ, khò-kha chiáⁿ-pēng kha-thâu-u phòa chit-âm, siūⁿ-tiòh chin kiàn-siáu, chiū-kín tui phòa-khang ê ũi am-teh, kap i kiāⁿ-lé. Pēng-iú

iā kā i siāu-kài kóng, Chit-ūi sī Sàng-eh-suh Sin-pò-siā ê chú-pit. Kūn-siú thiaⁿ-kìⁿ chin hoaⁿ-hí, kóng, Góa kú-kú chiū thiaⁿ lí ê miâ, taⁿ chhiáⁿ chò-hóe chē. Chiū chin chhin-chhiat, chhiáⁿ Chin-seng chē-tī i ê sin-piⁿ tâm-ōe. Chin-seng kóng, Góa chin sit-lé: in-ūi óng-lâi khiâ-chhia kòe-chúi, táⁿ-pân án-ni khah lī-piān, Kūn-siú kóng, hó, bô-hông, bô-hông.

Tâm-lūn liáu, sî-kan kàu, Chin-seng lóh-chhia, Kūn-siú saⁿ-sî chiū khi.

Chin-seng tróg-lâi, kám-kek Kūn-siú ê hó-lé, ná-chún Sèng-chheh kóng, Bô ēng gōa-mâu chhú-lâng. Koaⁿ, chò jú tōa jú khiam-pi, jú hó-lé; Ē-sái-tit kóng, Lâng nā sim-chì chū-ko, hôaiⁿ-pō, thang toàn hit-ê lâng, jîn-keh bô kôan.

Chin-seng tiàm Soa-tó Kàu-hōe chin-chē tãi-chì.

Chit-jit sī lé-pài-jit, Chin-seng kap Chú-jit-òh ê hák-seng chū-chip, mṅg in kóng, Cha-hng sè-siòk-lâng teh ngiá má-chó, lāng tōa-kó, lín tiong-kan sáⁿ-lāng ũ khi khòaⁿ? Tãi-ke tiām-tiām; kî-tiong chit-ê miâ-kiò Jîn-chû-sàng, hit-nî óa 8-hòe, chin lêng-lâi tit-lâng-thiàⁿ. I ka-tī chit-ê giáh-chhiú, kóng i ũ khi. Chin-seng o-ló i láu-sit, kā i kóng, Jîn-chû-sàng, hit-hō pài-pút-á-hì, sī m̄-hó ê tãi-chì, āu-pái m̄-thang khi; nā khi, Siōng-tè bô hoaⁿ-hí. Jîn-chû sàng kóng, Hó.

Chú-jit-òh thak-soah, Jîn-chû-sàng kā Chin-seng kóng, Bòk-su ah, góa chit-tiáp teh kôaⁿ, chá-khí bē-tit hù lé-pài. Chin-seng bong i thâu-hiáh sio-jiát sio-jiát, chhui-phóe léng-léng, bīn-sek chheⁿ-chheⁿ, chai i teh khí-phòa-pēⁿ, chiū kā i kóng, Hó, lí thang tng-khi.

Jîn-chû-sàng tng-khi liáu-āu, liām-piⁿ khí-kôaⁿ hoat-jiát, hit-mê chin chia-pòah, i ê pē-bó chin hoan-ló. In-ūi chhin-chhiūⁿ A-pek-lân, nî-hòe lâu, chia tit-tiòh kiáⁿ, só-í chin thiàⁿ--i, pó-sioh--i. M̄-kú ná pó-sioh, ná hui-khi; ná chiàu-kò, ná siōng-tiōng. Sít-chāi chin kî-kòai.

Thiⁿ-kng thau-chá, Chin-seng khi khòaⁿ--i, hit-si Jîn-chû-sang chin tōa-jiát. Piⁿ-á ũ i ê pē-bó tōa-chí teh khàn-hō, iā ũ pát-lâng teh chiàu-kò.

Koh keh-jit, in-ūi thè-jiát ê iòh-á chiáh-bē-kiáⁿ, chiū chai chit-ê pēⁿ m̄-si sió-khóa. Lâu-pē chiū chin tiòh-kip, sui-jiân ka-tī sī i-seng, iáu-kú tī chit-tiáp sòa lōan-lōan, sī chhiáⁿ pát-lâng lâi teh hōaⁿ. Chin-seng beh khi Sáng-eh-suh, hit chá-khí oat jip-khi kā i khòaⁿ, chiū chai Jîn-chû-sàng tím-tāng lah. Kā i ê lâu-pē kóng, Sian-siⁿ, Siōng-tè chit-pái ēng chit-ê ũi-lân ê bün-tê beh hō lí in-tap. Sian-siⁿ tiām-tiām, móa-sim ê ut-chut.

Sió-thēng Jîn-chû kóng, i chhui-ta, hit-si chiū ēng pēⁿg hō i lim. Lim kúi-nā chhui, hut-jiân piàn-sek, ngó-hēng koh-iūⁿ; kha-chhiú bán-me, tit-tit thiū-chhoah, bák-chiu tiâu-tiâu, gē-chô kā tiâu. Chit-si pāng-lâi chin chheⁿ-chòh, lōan kún-kún, i ê lâu-bó a-ché mà-mà-khau. Ná-chún kng-teng hut-jiân hoa, hit-ê kong-kéng chin chhám-tām. Chin-seng khòaⁿ-liáu kha-chhiú ē-chhoah.

Chiū kóaⁿ-kín kã i chù-siã, chóng-sī iū-gôan bák-chiu chhãi-chhãi, bē-ē kóng-ōe, chit-jit kúi-nã pái, án-ni thiū-chhoah. Chit-pái thiū-chhoah, chiū ke chit-pái hōan-ló, án-ni keng-kòe kúi-nã-jit. I ê ke-lâi sī bē-kóng-tit ê siông-pi. I ê lâu-pē m̄-chai khùn m̄-chai chiah, khòaⁿ i só thiàⁿ ê kiáⁿ, chit-jit kòe chit-jit, lóng-bē thē-jiát, iã-bē cheng-sîn. Koh siūⁿ-tiòh nî-hòe í-keng chē, só thiàⁿ ê kiáⁿ teh-beh piát-sè. Á! Siūⁿ-liáu sòa cheng-sîn hūn-lōan, ū-sī chhiò, ū-sī khàu, lōan-lōan liām, lōan-lōan kóng. Kóng, Siông-tè to beh siúⁿ-sù lán, cháiⁿ-iūⁿ beh koh thó--khì, kiám-ū chit-hō lí, chin put-su-gī, chin put-su-gī!.....Ke-lâi ê lāng sòa ke chit-chân ê hōan-ló lah.

Jîn-chū-sàng, 3 lé-pài kú m̄-chai thiⁿ-tē, i ê lâu-bó put-sī khi in āu-piah khàu-kiáⁿ, i ê chhin-lāng ták-jit to-sī bák-sái khòa bák-kiⁿ. Chin-seng khòaⁿ-tiòh in án-ni, chiū put-sī tī-hia an-ùi in, kã i tàu pang-chhiú. Khòaⁿ in pē-bó thiàⁿ-kiáⁿ kàu án-ni, chha-put-to kam-gōan thē i sí. Siūⁿ-tiòh Tāi-pit teh khàu Ap-sa-liông, kóng, Góa ê kiáⁿ Ap-sa-liông, góa gōan thē lí sí, góa ê kiáⁿ góa ê kiáⁿ Ap-sa-liông. Ngó-gék ê kiáⁿ, Tāi-pit siông-chhiáⁿ thiàⁿ i kàu án-ni, hô-hòng chit-ê khó-ài ê Jîn-chū-sàng, bók-kòai i ê pē-bó teh chhám-chheh. I-seng ták-jit kã i chù-siã, heng-khám kúi-nã chap ūi; nã-sī chit-ê só thiàⁿ ê gín-ná tit-tit tui sí-lō khi. I ê lâu-pē m̄ng Chin-seng kóng, Sè-kiáⁿ kiám ū hōan-tiòh tâng-chōe, cháiⁿ-iūⁿ Siông-tè hêng-hoat i chiah thiám? Á-sī góa ū hōan-chōe, lâi liân-lui i. Nã góa ū-chōe, Siông-tè cháiⁿ-iūⁿ m̄ hêng-hoat góa? Chin put-su-gī. Chin-seng kóng, Iã-sơ tú-tiòh chhut-si chiū chhiⁿ-mê--ê, hák-seng bē beng-pék, cháiⁿ-iūⁿ chhut-si chiū chheⁿ-mê, sī chī-chui-á ê kè-sit?? Iã-sơ kóng, M̄-sī chheⁿ-mê-lāng ê m̄-tiòh, iã m̄-sī i ê pē-bú ê m̄-tiòh, sī beh tui chit-ê lāng lâi hián-beng Siông-tè ê chí-ì. Kóng-soah chiū ēng-nōa kiáu-thō kô chheⁿ-mê-lāng ê bák-chiu, kiò i khi Se-lô-a-ti sé; khi sé chiū kng (Hãn 9:). Hit-sī hit-ê chheⁿ-mê-lāng sī tiām-tiām an-chēng ê sim teh tán-hāu. Taⁿ lí só thiàⁿ ê kiáⁿ chit-ê lân-tê sit-chāi sī chin oh-tit; chóng-sī bē-thang kóng sī lí ê m̄-tiòh, iã bē-thang kóng sī lí ê kiáⁿ ê m̄-tiòh chiah tì-kàu án-ni. Góa sìn Siông-tè beh tui chit-chân sū, lâi hián-beng I ê tōa kōan-lēng; tók-tók lí tiòh khiam-pi ê sim, an-chēng theng-hāu. Iã-sơ kóng, Bók-tit kiaⁿ, tók-tók tiòh sìn. Ìn kóng, Hó lah, Bók-su ah! Góa sìn lah! Chit-ê gín-ná nã hó, put-lūn lí kiò góa chò sim-mih, góa hoaⁿ-hí thàn. Chin-seng kóng, Taⁿ lí tiòh chēng-chēng, kàu-hōe teh thē lí kī-kiū Siông-tè, góa beh pek-chhiat thē Jîn-chū-sàng lâi kī-tó. Kóng ê sí pát-ê i-seng lâi, khòaⁿ-khòaⁿ, thiaⁿ-thiaⁿ leh, chiū kóng, Chit-ê gín-ná thoa bē-kàu thiⁿ-kng. Chin-seng thiaⁿ chit-ê, seng-khu lóng chhoah, siūⁿ góa tú-á ín i beh tui Siông-tè kiū, chit-tiáp chiū thiaⁿ-kìⁿ i-seng soan-kò sí-hēng. Á! Góa ê ôe tī tó-lòh, góa ê Sìn-gióng tī tó-lòh? Chiū chū-chip hiaⁿ-tī chí-mōe kúi-nã lāng, kúi-teh pek-chhiat tui Siông-tè kiū kóng,

Siông-tè ah! Kiū lí lín-bín chit-ê sè-kiáⁿ, lâu i ê sēⁿ-miã tī sē-kan. Góa sìn, tui án-ni, ē hō i ê pē-bó khah jiát-sim, ka-tēng ê chò hó bô-iūⁿ, tī lí ê Seng-hōe ē tōa chhut-lát, lâi ēng-hián lí ê miã. Kiū lí chún lô-pók ê kī-tó, òng-bāng in beh tui án-ni hàng-hók lí ê tōa kōan-lēng, iã beh sìn lí sī chhe góa.

Kī-tó soah, Chin-seng khòaⁿ Jîn-chū ê khoán, chin tōa cheng-chha, bô koh thiū-chhoah, kòan-iòh iã ē lim lah; chóng-sī iáu-bē kóng-ōe. Chin-seng kám-siã Siông-tè, ū thiaⁿ i ê kī-tó kàu án-ni. I-seng khòaⁿ i thiⁿ-kng bô sí, koh lâi khòaⁿ, kóng, Che-sī chù-siã ê lát teh í-chhi, iū-gôan bô kú. Ke-lâi ê lāng kã Chin-seng kóng, I-seng teh kóng i ê òah sī chiām-sī. Chin-seng kóng, Sió-sìn ê lāng siáⁿ-sū kiaⁿ?

Keng-kòe kúi-nā jít, Jîn-chû-sàng chiām-chiām hoe-hók, nā-sī chih-kin bōe tháu, iáu-bōe kóng-ōe, i ê lâu-pē iā-sī chin hōan-ló, siūⁿ i kan-ta óah, nā é-káu iā bô lō-ēng. Chiū kā Chin-seng kóng, Bók-su ah, chhiáⁿ lí thè góa m̄ng Siōng-tè, khòaⁿ i ē kóng-ōe á-bē? Chin-seng kóng, Lí pún-sin iā thang m̄ng; in-ūi lán sī sin-iok ê lâng, tác-lâng thang óa-khò Iâ-sơ, chhin-kîn Siōng-tè; bô chhin-chhiūⁿ kû-iok, tiòh óa khò chè-si. Khé-sī-liók kóng, I thiàⁿ lán, ēng I ê hoe tháu-pàng lán, thoat-lí lán ê chōe; hō lán chò kok, chò I ê Pē Siōng-tè ê chè-si (1:6). Lán taⁿ tác-lâng sī ũ chè-si ê chit, tác-lâng thang m̄ng Siōng-tè, Ìn kóng, Góa chit-tiáp m̄-káⁿ, góa sī ũ-chōe ê lâng, góa bē-kham-tit. Bók-su, lí khah choan-sim hók-sāi Siōng-tè, chhiáⁿ lí thè góa. Chin-seng khòaⁿ i sim-koaⁿ lōan-lōan, sui-jiân sớ kóng bē-thang tác-kù sin i chò chin-sit; iáu-kú Chin-seng sít-chāi tùi i tah-èng kóng, Hó, góa kin-mê beh thè lí m̄ng.

Hit-mê Chin-seng pek-chhiat kî-tó, kiū Siōng-tè lân-bín, hō Jîn-chû ē koh kóng-ōe. Í-keng pòⁿ-mê, kî-tó 2-pái lóng bô tit-tiòh chí-sī, sim-koaⁿ chin ut-chut, hōan-ló thiⁿ-kng i nā lâi m̄ng, góa beh cháiⁿ-iūⁿ hōe-hók, góa tah-èng m̄ng Siōng-tè, chit-chân sī chin mō-hiám lah! Tē saⁿ-pái koh kî-tó, hit-sī sî-ūi an-chēng. Chiū ũ sè-siaⁿ kóng, “I tek-khak chhut-siaⁿ.”

Thiⁿ-kng Chin-seng khi thàm Jîn-chû-sàng, hit-sī in lâu-pē m̄ng kóng, Góa cha-hng pài-thok lí m̄ng Siōng-tè, lí ũ kā góa m̄ng á-bô? Chin-seng thiaⁿ i koh m̄ng, chiū chai i sī chin-sit tì-ì; m̄-sī sim lōan teh kóng, chiū kā i kóng, Góa m̄ng-liáu lah. M̄ng-liáu kóng án-chóaⁿ? Kóng, I tek-khak chhut-siaⁿ. Keh kúi-jít Jîn-chû chiām-chiām thè-jiát, kó-jiân kóng-ōe pē-bó chin hoaⁿ-hí. Tùi hit-tiáp I it-hoat chhim-sìn, sè-kan bân-sū sī Thiⁿ-Pē ê chí-ì, chiū kap chōan-ke jiát-sim hók-sāi I. Chin-seng iā kám-siā Siōng-tè, ũ thiaⁿ i lô-pók ê kî-tó.

Siat-Sú Kiáⁿ Nā Sí.....

Jîn-chû í-keng íóng, sī 1924-nî 7-gòeh. Hit-tiáp Hùi-chú phòa-pīⁿ, chit lé-pài kú lóng bô khòaⁿ-kìⁿ, iā bô-lát thang kóng-ōe, siūⁿ beh khi Pêh-chúi-chng chēng-íóng, Jîn-chû ê lâu-pē, chhut i ê só-hùi. Tī-hia chiáⁿ gòeh-jit í-keng pēⁿg5-an, chiū koh tò-lâi Soa-tó.

Keh-nî 5-gòeh 18-mê, Hùi-chú koh seⁿ tē-saⁿ kiáⁿ, nā kap chēng-kiáⁿ lâi pí-phēng, chit-ê kiáⁿ sī chhin-chhiūⁿ só-kóng Mô-se sēng-sēng put-siók. Í-keng chhut-si, Chin-seng chiū kiò chēng-kiáⁿ khí-lâi, thâu-mê saⁿ-kap hoaⁿ-hí. Chiū kâ i hō-miâ chò Sū-pit-lêng (A Spring voice).

Sū-pit-lêng chiām-chiām tōa-hàn, chin sim-sek, put-si chhiò-gī-gī, siāng m̄-ài phō gín-ná ê lāng, nā khòaⁿ-kìⁿ, iā-sī ài phō--i. Chin-seng put-chí thiàⁿ--i, nā chhut-gōa tng-lâi, chiū hng-hng teh kiò, Sū-pit-lêng, lí tī tó-ūi? Hùi-chú chiū phō i chhut-lâi tán-chih. Chin-seng ê ka-tēng seng-óah lân, tī lâi-gōa ê kang-tiāⁿ chhau-sim; iáu-kú nā khòaⁿ-tiòh Sū-pit-lêng hoaⁿ-hí ê bīn, hōan-ló lóng bô-lô-khi. Thak Lōa Jîn-seng--sī só siá “Ān-niâ ê Bák-sái”, thiaⁿ-tiòh hit-ê miâ, chiū siūⁿ lâi-iông sī iu-chhiū ê siaⁿ. Nā-sī Chin-seng móa-pái teh siūⁿ, Góa tiòh siá chit-pún “Góan kiáⁿ ê Chhiò-iông,” hō-lāng thiaⁿ-tiòh miâ, m̄-bián khòaⁿ, iā ē siⁿ-chhut hoaⁿ-hí ê bīn.

Chóng-sī Chin-seng chai-iaⁿ, Siōng-tè kau-tài chit-ê kiáⁿ, chek-jīm chin tōa. Tī hoaⁿ-hí ê kàu-kék, ún-tàng ū bák-sái tī-teh, góa bē-sái-tit ēng che chòe khoa-kháu.

Chit mê-hng chit-ê chip-sū lâi, tī tiāⁿ-nih chē, m̄ng Chin-seng, kóng, Bòk-su ah, lāng pài-thok góa chit-kù ōe, góa chin-kú m̄-káⁿ lâi kâ lí kóng, i kìn-ná-jit lâi teh m̄ng góa, khòaⁿ góa ū lâi m̄ng lí á bô, siūⁿ-liáu pháiⁿ-sè, ê-hng put-tek-í tiòh lâi kap lí chham-siōng. Chin-seng kóng, Sím-mih tãi-chì? Kóng, Sū-pit-lêng chin sim-sek, tī Pōe-keng-chng hit-ê Má-jîn-hiaⁿ, i khòaⁿ-tiòh, kóng chin ài, siūⁿ ài 200-kim kâ lí pun, lí siūⁿ án-chóaⁿ? Chin-seng kiò Hùi-chú lâi chham-siōng: Siūⁿ-kóng Má-jîn-hiaⁿ sī kàu-hōe ê hiaⁿ-tī, i bô hâu-seⁿ, lán í-keng ū 3-ê, ēng chit-ê pun--i, iā sī hó; iū koh chiong ka-tī só thiàⁿ--ê lâi hō-lāng sī khah hó. M̄-kú in-ūi siⁿ-kiáⁿ lâi bē chíⁿ, m̄ háp-gī; iū-koh Siōng-tè chiong chit-ê kiáⁿ kau-tài góa, bô kau-tài i. Nā thàn i só-ài lâi hō--i, kiaⁿ-liáu bô-háh Siōng-chú ê ì-sù. Kóng-liáu chiū kâ i hōe-hók, bô sēng-sū.

Keh-jit pát-lâng thiaⁿ-kìⁿ; kóng, Lí nā khéng, góa beh 250 khơ hō lí; koh chít-lâng kóng, 300 khơ hó bô. Chin-seng kóng, Kim kap gín bē-thang bé Thiⁿ-Pē ē ì-sù.

Chít-pái Hui-chú kap Chin-seng teh tâm-lūn, kóng, Káng-á-kíⁿ Pēⁿg5-seng-só, tui in hâu-seⁿ sí-liáu, koah m̄-tŋg, soah hán-tit lái lé-pài. Chin-seng kóng, Góa khi bián-lē i kúi-nā pái, i to m̄-khéng lái. Hui-chú kóng, Phah-sŋg i ē sim iáu-bôe tit-tiòh pēⁿg5-an. Chin-seng kóng, Chin kî-kòai, m̄-chai tiòh cháiⁿ-iūⁿ, chiah-ē hō i siū an-ùi? Phah-sŋg bôe-bat sí-kiáⁿ ē lâng, khah m̄-chai sit-lòh kiáⁿ ē kan-khó, beh an-ùi i khah bô-lát. Hui-chú kóng, Siat-sú lán ē kiáⁿ nā sí, hit-sí lí án-chóaⁿ? Chin-seng kóng, Góa bô piàn-ôaⁿ góa ē sim. Chin-seng kóng, Iá-hô-hoa siúⁿ-sù, Iá-hô-hoa thó-khi, góa iá-sí hoaⁿ-hí. Hui-chú kóng, Kiám ũ-íaⁿ án-ni? Chin-seng kóng, Sī.

Chít-jit Chin-seng tui Pēⁿg5-tó tŋg-lái, chít-ē jip- mŋg, Hui-chú ká i kóng, Sū-pit-lêng teh hoat-jiát, chin chhóan, góa khòaⁿ, hut-jiân khí-jiát, chiū chiah chhóan, che m̄-sí pēⁿg5-siông. Chin-seng khòaⁿ chít-ē kó-jiân sī, chít-ē tiòh-pēⁿ ē gín-ná, iū-gôan sī chhiò-chhiò ē bīn, hit-sí 9-gòeh liên jít. Chin-seng mŋg kóng, Ū hō i-seng khòaⁿ bô? Kóng, Ū--ah, chá-khí khòaⁿ-liáu, sūi-sí thêh-iòh, chiah-liáu iū-gôan án-ni. Chin-seng chai, téng-jit só-kóng ē ôe, Sat-tàn thiaⁿ-kìⁿ liauh. Hó, bân-sū óa-khò Thiⁿ-Pē ē chí-i chiū-sī.

Keng-kòe 5-jit, lóng bô thê-jiát, kàu lé-pài-jit, hōe-iú lái khòaⁿ kóng, Tiòh chhiáⁿ pát-ē i-seng tàu chim-chiok khòaⁿ-māi. Hit-jit Chin-seng só thòan ē tō-lí, tē-bák sī kóng, “Pē só hō góa ē poe, góa kiám m̄ lim mah?” (Hăn 18:11). Kóng ē sí, ka-tī teh siūⁿ, góa tek-khak tiòh lim góa ē khó-poe.

Hit ē-tàu, chí-môe khi khòaⁿ, iô-thâu kóng, Khó-sioh Sū-pit-lêng chít-ē gín-ná, hiah-kú 200-khơ, jī-ah-gō, lêng beh pun, lí tō m̄. Chin-seng sim-koaⁿ kan-khó, ìn kóng, Chí-môe ah! Siat-sú nā hō pát-lâng, lái tú-tiòh tâng-pēⁿ, lán kan-ta thêh hiah-ē chíⁿ, kiám ē an-sim mah? Seng-lí-lâng, i ē mih nā bē-khi liáu, chíⁿ thêh kòe-chhiú, put-kóan i ē mih tú-tiòh hó-pháiⁿ; nā-sí góa m̄-sí seng-lí-lâng. Seng-lí ēng chíⁿ chò tiong-sim; nā-sí pē-bó sī ēng Thiàⁿ chò iàu-kín. Chít-tiáp Chin-seng chiū chú-tiuⁿ, chít-ē só-thiàⁿ ē kiáⁿ put-lūn sí á-sí óah, i bô ũi-tiòh án-ni lái sit-chì, iū-gôan chin-hêng kàm-tok khí Sèng-tŋg ē kang.

Hit ē-pơ chiū chhiáⁿ pát-ē i-seng lái khòaⁿ, chiah-chai teh-beh tŋg hì-iām. Chiū ēng hì-iām ē tēk-hâu-iòh, lē-mí-jín lái kòan. Hit-hō iòh sī chin khó, chít-ē Sū-pit-lêng lóng bô the-sí, tit-tit lim--lòh-khi. Heng-khám tiâu kài-lòah, tēk-hâu-iòh án-ni kòng, iū-gôan sī bô-lō-ēng. Chít-ē só-thiàⁿ ē Sū-pit-lêng, tui pēⁿ-lòh lóng-bô chít-tiám bák-sái, iū-koh khó-iòh tit-tit lim, Chin-seng kap Hui-chú ná siūⁿ ná siong-sim. Siūⁿ-tiòh téng-pang Jīn-chū-sàng phòa-pēⁿ, in pē-bó teh chiàu-kò ē khó-sim, sī chin tông-chêng.

Lé-pài-jit ũ Tióng-chip-hōe, gī-lūn Lōe-tē 2-ũi sian-siⁿ, chiū-sí Sam-jit sian-siⁿ kap Chhut-tiân sian-siⁿ beh lái Soa-tó kàu-hōe pòr-tō ē sū. Tàk-hāng siat-pī hó-sè, pài-it Chin-seng chiū khi pēⁿg5-tó ngià-chih, Ū-tēng pài-it pài-jī beh tī Ōng-eng-chng pòr-tō, pài-3 pài-4 tī Soa-tó. Sớ-í pài-it ē-pơ kàu-ũi, 2-ē Kheh-lâng thong-ék, 3-ē Hō-ló thong-ék, iá lóng lái, chin nău-jiát, hit-àm kui-tōa-tŋn, chiū sòe chū-tōng-chhia, chē khi Ōng-eng-chng, sêng-chek chin hó. Pòr-tō soah, thâu-mê chiū koh chē-chhia tò-tŋg, sim-koaⁿ chin jiát; nā-sí Sū-pit-lêng iá-tī pēⁿ-chhŋg teh tōa-jiát.

Thiⁿ-kng pài-2 chá-khí, Chin-seng chhōa Sam-jit sian-siⁿ kap Chhut-tiân sian-siⁿ khi hóng-m̄ng Soa-tó pún-ke ê hōe-iú. Ū lōng-tōng ê lāng, siū bián-lē koh hóan-hóe, ū léng-sim ê lāng, siū khó-khng koh jiát-sim. Chin-seng lō-bóe chhōa in khi thàm Pē^{ng}5-seng-só in-ūi i sí 3-ê hāu-siⁿ, sim-koaⁿ chin chhám-chheh, tì-kàu bē-kò-tit lé-pài. Iáu-bōe kàu i ê chhū, Chin-seng ū tãi-seng kā jī-ūi sian-siⁿ kóng hit-ê gōan-in. Kàu-ūi ê sĩ, tâm-lūn kàu i ê kiáⁿ ê tãi-chì, Pēng-seng-só, chiū lâu bák-sái. Sam-jit sian-siⁿ kóng, Chí-mōe ah! Lí iáu-ū kúi-ê hāu-siⁿ? Īn kóng, 2-ê. Kóng, Lí iáu-ū 2 ê kiáⁿ; nā-sī góa, chit-ê chhut-si bô kúi jít chiū sí; chit-ê 1 hòe iā sí--khì, hit-tiáp kàu-taⁿ, góa bô pòⁿ-ê kiáⁿ, góa kap góa ê hū-jîn-lāng, ták-jit óa-khò Siōng-tè lāi hoaⁿ-hí kòe-jit, chit-pang thang an-sim kòe-lāi chia thōan-tō. Che lóng-sī tui Ki-tok Iā-sơ ê an-ùi lāi tit-tiòh. Sớ-í góa khng lí tiòh siōng-siōng lé-pài, kap Chú kiát-liân, lí-ê sim chiah-ē pē^{ng}5-an. Hit-ê chí-mōe, thiaⁿ chit-ē, bák-sái soah ta--khì, chiū chin hoaⁿ-hí. Siūⁿ í-keng kòe kan-khó, khah-ē an-ùi kan-khó ê lāng. Chin-seng teh siūⁿ, sớ-kóng chiah-ê oe, m̄-nā chò i ê bián-lé, iā-sī chò góa ê an-ùi lah. Tī pēⁿ-chhng ê Sū-pit-lāng, put-lūn óah á-sī sí, góa gōan Siōng-tè chān góa chhin-chhiūⁿ Sam-jit sian-siⁿ ê sim-chì.

Kàu kòe-tàu chiū tng-lāi, Chin-seng chiū jip kiáⁿ ê pāng, khòaⁿ i ê khoán sĩ bô òng-bāng. Koh chhiáⁿ i-seng lāi khòaⁿ, kiū i chū-siā. I-seng khòaⁿ-liáu kóng, M̄-bián chū-siā lah. Chiū chhut-khì. Hūi-chú iā-chai chit-ê sớ-thiāⁿ ê kiáⁿ tī chit-jit beh lī-piát lah.

Kàu-hōe lāi ê hàn-i piāⁿ lēng-iāng sai-kak, iā-sī bô-hāu. Hit-tiáp hō i khùn-pē^{ng} ù-pē^{ng}. Chit-ê Sū-pit-lēng tī tōa-kan-khó ê tióng-kan, chit-sī chhin-chhiūⁿ hó-hó, bák-sin chhiò-chhiò, chhui-á beh kóng-oe ê khoán. Hūi-chú khan i ê chiāⁿ-chhiú, lâu m̄-kam ê bák-sái, Chin-seng khan i ê tò-chhiú, kim-kim teh khòaⁿ, i ê a-hiaⁿ a-ché iā ūi-lūi tī i sin-piⁿ, Sū-pit-lēng chhin-chhiūⁿ teh kap in saⁿ-sī. Chin-seng kā Hūi-chú kóng, Lán tiòh kam-gōan tam-tng; nā bô keng-kòe kan-khó, khah bē thé-thiap kan-khó-lāng.

Hit-sī in-ūi pò-tō ê in-toaⁿ, pài-tng tióng-chip hōe-iú chhut-chhut jip-jip, chin-chē ūi-lūi jip-pāng lāi khòaⁿ, liân sit-bēng ê lâu-chí-mōe iā bong--lāi. Ū-ê chiū kóng San-se sian-siⁿ, kài chē hì-iām ê lāng hō i i-hó, thài m̄-chhiáⁿ i lāi? Chin-seng kóng, Hó kā i chhiáⁿ. Chit-ê hōe-iú chin iàu-kín, cháu-khì beh kā-kiò, i í-keng khi Káu-chàn-chng óng-chín, i chiū hē-hiông, khiā chhia-á khi jiok, in-ūi kóaⁿ-hiông, chhia-á soah kap lāng sio-cheng-thâu, lòng-kah khiau-lê-lê. Hit-tiáp Sū-pit-lēng ê jiát-tō sĩ 39 tō 7 hun, pí téng-jit kiám 5-hun.

SÍ-HÔ PĪⁿ Ê ÂU-KIÒ

Sam-jit sian-siⁿ in chiáh-liáu tiong-tàu, chiū khi hioh-khùn, in-ūi ē-hng beh koh khi Ng-eng-chng pò-tō, hit-sī ngó-âu 1-tiám khah ke. Sū-pit-lêng chhiò-chhiò ê bīn hut-jiân ngó-hêng-thoat, kha-chhiú-chhoah, gē-chô ngē, chhiú gīm-ân, bák-chiu tiâu-tiâu. Chín-seng hi-bāng i ē chhin-chhiūⁿ Jīn-chū-sàng koh hōe-hūn. Chiū bong i ē mēh, bô tín-tāng, i ē hī bô hō-khip, i ē bah léng-ki-ki, i ē sin-khu nge-khiau-khiau. Ái--ah! Só-thiàⁿ ê Sū-pit-lêng ah! Góa só-thiàⁿ ê Sū-pit-lêng! Sè-kiáⁿ ah, lí bô chōe! O-tòh-sàng kap O-khah-sàng í-kip Án-má chín thiàⁿ--lí, taⁿ.....lí kap sè-kan soah.....chit-tiáp tī-chia saⁿ-lī, òng-bāng saⁿ-kìⁿ tī thiⁿ.....

Á! Pē-kiáⁿ ê chēng, bē kìm-tit lâu-chhut thiàⁿ-sioh ê bák-sái. Tī-hia khòaⁿ ê lāng, iā-sī sam-sam ngó-ngó, chhiNh-chhiNh chnggh-chnggh! Chit-ê khó-ài ê Sū-pit-lêng í-keng tùi Sí-hô kòe-khi liauh! Á! Khó-poe.

Thēng-óa 3-tiám-cheng, lóng bô tín-tāng, chiū chún sí táⁿ-pān, Sam-jit sian-siⁿ khi-lâi, m̄ng khòaⁿ sīm-mih tãi-chì? Chín-seng kóng, I taⁿ khi Thian-tōng lah. Sam-jit sian-siⁿ kóng, Cháiⁿ-iūⁿ án-ni!....Tiòh koh kí-tó! Chiū tò-tng khi chio chhut-tiân sian-siⁿ lâi, chit jī-ūi sian-siⁿ sī sìn-gióng jiát-sim ê lāng.

Sū-pit-lêng ngē-khiauⁿ-khiauⁿ, khòaⁿ ê lāng iô-thâu lâu bák-sái, kóng, Bô-chhài-kang lah, khó-sioh chit-ê gín-ná, taⁿ tiòh ká hū chhut-lâi pīⁿ-á. Kóng ê sī, jī-ūi sian-siⁿ jip-lâi, Chín-seng kóng, I beh lī-khui sè-kan chia kan-khó, chhiú bán-ân-ân, kiū-Chú hō i an-jiân khi-khùn. Nā-sī jī-ūi sian-siⁿ tī chit-ê Sí-hô-pīⁿ kúi-teh, tōa-siaⁿ âu-kiò, ná-chún Iâ-sơ kiò Liáp-sat-lō koh-óah. Tãi-seng Sam-jit sian-siⁿ kí-tó, âu-lâi Chhut-tiân sian-siⁿ. In só kí-tó sī hui-siōng pek-chhiat, ài tùi Thiⁿ-pē thó sìn-jiah. Kí-tó kóng, Éng-óan tī-teh bē piàn-ōaⁿ ê Siōng-tè ah! Kiū lí chún lô-pòk ê kí-tó. Lí tùi Sèng-kiáⁿ Iâ-sơ ũ kóng, Tòk-tòk tiòh sìn, bōh-tit giâu-gī. Taⁿ, góan chhim-chhim sìn--lí. Kiū lí hō chit-ê sè-kiáⁿ koh khi-lâi, hō chēng-lāng sìn lí sī éng-óah ê Chú. Kớ-chá ê Siōng-tè ũ hit-hō kòan-lêng, kin-ná-jit iā-sī án-ni, kiū lí hō i koh-óah, thang êng-kng lí ê Sèng-miâ. À-bēng, À-bēng!

Kí-tó ê sī Chhut-tiân sian-siⁿ hōaⁿ sè-kiáⁿ ê heng-khám, chín pek-chhiat, chín tōa-siaⁿ, Chhut-tiân sian-siⁿ kí-tó, Sam-jit sian-siⁿ iā chín chhut-lát tâng-sim, kóng, À-bēng, À-bēng! Hūi-chú khan Sū-pit-

lêng ê chiàⁿ-chhiú, Chin-seng khan i ê tò-chhiú, chng-thâu-á àn i ê mèh. Sian-siⁿ kî-tó, âu-kiò hō i koh-òah ê sî, Sū-pit-lêng hut-jiân mèh koh tín-tāng, chhui haiⁿ chit-siaⁿ. Chit-tiáp iáu teh kî-tó. Chin-seng kî-tó kóng,

Pē ah! Kiū lí lîn-bín góa ê chōe! Chit-ê sè-kiáⁿ, m̄-sī góa ê kiáⁿ, iā m̄-sī lāng ê kiáⁿ; sī Siōng-tè Lí ê kiáⁿ.

Pē-ah! Kiū lí thiàⁿ--i, góa iā sìn, Pē, Lí ū thiàⁿ góa. Lí tek-khak beh ēng tē-it-hó ê hoat-tō kà-sī góa, góa tiòh hāng-hók...Sít-chāi hāng-hók!

Kî-tó soah, tãi-ke gông-ngiáh, in-ūi Sū-pit-lêng í-keng koh-òah, pún-jiân tùi chêng-jit chōan-sin bē-ē tín-tāng, taⁿ ē giáh-chhiú lâi so i ê bīn. Chiū it-chê kám-siā Siōng-tè, o-ló I sī éng-òah ê Chú.

Jit beh àm, San-se sian-siⁿ lâi, hit-sî tú-á kî-tó soah, Sū-pit-lêng í-keng koh-òah, iā ē chhan, San-se sian-siⁿ khòaⁿ-liáu kóng, Chiàu khòaⁿ bô iàu-kín lah; put-kò sim-chōng khah bô-lát nā-tiāⁿ. Chiū chù-siā không-sim-che. Liáu-āu ták-jit lóng-sī San-se sian-siⁿ lâi teh sūn-sī.

Ng-Kim Kòe-Hóe

Sū-pit-lêng í-keng koh-òah, Jín-chú ê lâu-pē lâi m̄ng Sam-jit kap Chhut-tiân sian-siⁿ, khòaⁿ án-chóaⁿ? Sian-siⁿ kóng, Bô iàu-kín. Ìn kóng, Chiàu góa khòaⁿ iáu chin bô-poh, Sam-jit sian-siⁿ kóng, Góan sìn tek-khak bián-kiaⁿ.

Taⁿ, San-se Sian-siⁿ hōaⁿ chit-ê cheng-thâu kòe 1 lé-pài, jiát iā iáu-bōe thè: in-ùi hì-iām ê jiát-kí 1-lé-pài kú. Bô-phah-sng chit-lé-pài, iā iáu-bōe thè-jiát. Tī hit 2-lé-pài ê tiong-kan, Chin-seng kap Hui-chú iū-gōan tī Sí-ìm ê soaⁿ-kha teh chiàu-kò Sū-pit-lêng. Put-sí kí-tó Siōng-tè. Moe-pái kí-tó ê sí, m̄ng-kúg ē-kiáh, ná-chún kap ok-mô teh kau-chiàn. Sū-pit-lêng hì-iām chiàⁿ-pêng sòa-kòe tò-pêng. Chin-seng teh siūⁿ 10 gòeh-jit ê gín-ná, í-keng bú-liáu pòⁿ gòeh-jit, chit-pang tò-pêng koh hì-iām, sit-chāi bô-lát thang í-chhi. San-se sian-siⁿ kóng, Ū-lâng jiát-kàu 2-ê phiⁿ-sit ē tín-tāng to ē-hó, hô-hòng Sū-pit-lêng! Kóng-liáu chek-sí phiⁿ-khang ê phiⁿ-sit tit-tit-sih. Hit-tiáp in-ùi jiát, nâ-âu kap chhui-lâi lóng phòⁿ-nōa, m̄-káⁿ khui-chhui. Chì-khîn kóng, Beh-sí i ê chhui beh khui, chhoan-khui khah khòaⁿ-òah. Chin-seng kóng, Sī phiⁿ-khang chhoan bē-lī, chiah tiòh ēng chhui chhoan, ēng chhui lâi chhoan sī khì pūn-chhut, iáu khah báí. Ōe kóng bōe soah, kó-jiân tōa-chhui khui-hàⁿ-hàⁿ, tit-tit chhoan. Á! Kí-kòai! Chin-seng teh siūⁿ Siōng-tè kì-jiân ū èng-ún I ê lô-pók só kí-tó, tek-khak bô sit-gō. Hui-chú kóng, M̄-kú ná khòaⁿ, i ná bô-lát, phah-sng Siōng-chú hō i chiām-sí koh-òah, sī teh pī-pān lán ê sim-koⁿ ná-tiāⁿ. Á! Chin ò-biāu! Chin-seng tó-teh tit-tit siūⁿ---

Góa kúi-nā ê kiáⁿ, kan-ta chit-ê lâi sí, góa chiū chiah m̄-kam, hô-hòng Siōng-tè chiong tók-siⁿ ê kiáⁿ, siúⁿ-sù sè-kan, hō sìn I ê lāng, bián tīm-lūn ē tit-tiòh éng-òah. I thiàⁿ sè-kan kàu án-ni. Sit-chāi Siōng-tè thiàⁿ lán bān-bān-pōe.....Siūⁿ-tiòh án-ni, bák-sái chiū bô-koh lâu-chhut.

M̄-kú chit-ê Sí, sī sím-mih ì-sù? Siōng-tè cháíⁿ-iūⁿ ēng chit-ê Sí hō-lāng chiah kan-khó? Siūⁿ-chhut Sèng-chheh lūn Sí ê lô-ēng ū 3-hāng:

1. Sí, sī lán lāng kiát-bóe ê Lō.
2. Sí, sī hēng-hoat ê hoat-tō.

3. Sí, sī hó-pháiⁿ ê chhì-giām-tiūⁿ.

Chin-seng tó-tī bîn-chhng, khùn-tī kiáⁿ ê sin-piⁿ, siūⁿ chit 3-hāng, Siōng-tè m̄-chai ēng tó chit-hāng teh khoán-thāi góa kap Sū-pit-lêng. Siūⁿ Siōng-tè hō kī-kòai ê Sū-pit-lêng chhut-si, liōng-pit ũ kau-tài i beh chò sīm-mih kang; nā-sī taⁿ-chiah 10 gòeh-jit, kang bōe chò, chiū lāi sí, che ún-tàng iā m̄-sī ēng sí teh hêng-hoat i ê chōe-kòa, chhin-chhiūⁿ bēng-lêng Sò-lô châu-biát A-má-lék-lâng. Án-ni Sū-pit-lêng ê Sí, góa sìn sī beh chò chhì-giām ê lō-ēng lah. Chiū-sī Siōng-tè beh hō góa só tē-it thiàⁿ-sioh ê kiáⁿ lāi sí, chhì-khòaⁿ góa ũ thiàⁿ Siōng-tè kàu chhin-chhiūⁿ án-ni á-bô. Iā-sō kóng, Kìⁿ-nā thiàⁿ...bó-kiáⁿ khah kòe-thâu thiàⁿ góa--ê, bē-kham-tit chò góa ê hák-seng. Ah! Góa chin-chiàⁿ kiàn-siàu lah! M̄-nā án-ni, ún-tàng iā beh chhì-thām góa ũ khak-sìn á-bô. Iā-sō kóng, Sìn-ê lāng sui-bóng sí tek-khak óah. Siūⁿ-kàu chia, sòa ka-kī kiàn-siàu; ka-kī chek-pī kóng, Lí ē thè-lāng kī-tó, thè-lāng m̄ng Siōng-tè, cháiⁿ-iūⁿ tī chia chhin-chhiūⁿ Iū-thài-lāng kóng, ㄚㄌㄧ̄ kiù pát-lāng bē-ē kiù ka-kī ah?!

Siūⁿ-tiòh téng-jit kàu-taⁿ, nā giâu-gī hit-hāng, chiū kó-jiân hit-hāng lāi. Chhin-chhiūⁿ giâu-gī phiⁿ-sit tín-tāng, chiū tín-tāng, giâu-gī chhui-khui, chiū kó-jiân khui-hàⁿ-hàⁿ, giâu-gī tò-pēng ē sòa hì-iām, chiū kó-jiân hì-iām, giâu-gī hì-iām m̄-hó káⁿ ē tng hì-eng, poh chin-chiàⁿ ē--oh! Hit-tiáp tú-tiòh San-se sian-siⁿ phòa-pīⁿ, bē-tit lāi khòaⁿ, gū-tiòh Kó-san Gô I-seng lāi, Chin-seng chiū chhiáⁿ i chim-chiok. Chit-ē thiaⁿ, kó-jiân tng hì-eng, hì-mōh chek-lāng, thiⁿ-kng ká i thiū khòaⁿ-māi, kó-chin ũ lāng móa-móa, Sū-pit-lêng ê khoán-sit sī bē-kóng-tit ê kan-khó. Á! Siáⁿ-sū án-ni leh! Sèng-chheh kóng, “Bān-hāng tãi-chi tauh-tauh-lāi, bô m̄-sī beh lī-ek thiàⁿ Siōng-tè ê lāng.” Góa sìn Siōng-tè chin-sit hō i koh-óah, iā lâu i ê pēⁿ teh chhì-giām góa! Chhin-chhiūⁿ peh-siⁿ jip Ka-lâm-tē, iáu-kú lâu tām-pòh Ka-lâm-lāng lāi chhì-giām I-sek-liát-chók. Ngá-kok ũ kóng, Tòk-tók tiòh ēng sìn lāi kī-kiū, lóng bô giâu-gī; in-ūi giâu-gī ê lāng, chhin-chhiūⁿ hái-éng hō hong phah-lāi kī-lóh. Hit-hō lāng bián phah-sng tui Chú ũ-thang tit-tiòh sīm-mih (1:6, 7). Góa chhim-sìn Siōng-tè, tek-khak beh kiáⁿ í-chēng ê oe, m̄-káⁿ koh giâu-gī.

Gô I-seng khòaⁿ-liáu chiū kóng, Taⁿ tiòh chiū-kín jip-pēⁿ-īⁿ chhiú-sút, chiū sòa chān i 10-khō gín. Chin-seng chiū siat-hoat khi Pēng-tó jip-īⁿ. Á! Chit-chām chin-chiàⁿ sī chhì-giām-kī, ng-kim kòe-hóe!

Beh khi jip-īⁿ hit chá-khí, thau-chá chit-chiah ơ-a, lāi-tī Sū-pit-lêng ê pāng-keng chhù-téng, tī-hia poe-lāi-poe-khi, à-à-kiò poe 7-lìn, poe chin-kē, hiám-hiám tōng-tiòh chhù-chit. Hūi-chú khòaⁿ-kìⁿ hiām kiáu-jiáu, chiū kiáh chhōe-á kóaⁿ i khi, sim-lāi bô-siūⁿ sáⁿ ì-sù.

Jip-liáu pēⁿ-īⁿ, īⁿ-tiúⁿ chhin-sin chín-chhat, chek-sī hoan-hù bóh-tit hō i chiáh-ni, ē-pơ 3-tiám beh chhiú-sút, tiòh phiⁿ bī-hiūⁿ.

Tui koh-óah kàu-taⁿ 2-lé-pài kú, chhun 1-tiâu khui-si-á, 1-tēng phoe nê 1-tēng kut, it-tàn phiⁿ bī-hiūⁿ, kiaⁿ-liáu éng-óan bē chhéⁿ. Tī chit-tiáp chiong i kau-tài i-seng, tī kī-tó kau-tài Siōng-tè. Chiū phah tiān-pò khi Eng-bí ke kap Ko-bú-chng beh hō Sam-jit sian-siⁿ kap Chhut-tiān sian-siⁿ, chhiáⁿ in saⁿ-thè kī-tó. Iā siá kúi-nā tiuⁿ phoe hō ti-kí ê chhin-iú.

Keh-jit Sam-jit sian-siⁿ hōe-phoe lāi, kóng in pek-chhiat kī-tó, kiū Siōng-tè hō i chhiú-sút-āu keng-kòe chiām-chiām khah hó. It-iōng chiap-tiòh phoe, iā piàⁿ-lāi khòaⁿ, tī pēⁿ-īⁿ saⁿ-kap kī-tó.

Hit ē-tàu, khăn-hō-hū phō-jip chhiú-sút-sek, Chin-seng kap Chì-khîn, iau-kiû ài khòaⁿ i chhiú-sút, i-seng m̄-chún. Kan-ta khòaⁿ i hō i-seng thng-kng-kng, bìn ēng pēh-kin khâm, m̄ng chiū koaiⁿ-bát. Hūi-chú kap Chì-khîn tī gōa-bìn thó tōa-khùi, Chin-seng kóng, Lán í-keng jip-īⁿ, tiòh kau-tài i-seng siat-hoat, lán sìn Siōng-tè, iā tiòh chhut-chāi Thiⁿ-Pē chú-ì. Hūi-chú kóng, Sớ-thiàⁿ ē kiáⁿ, phah-sng̃ kau-chia ùi-chí. Chin-seng kóng, Bián giâu-gi.

Chhiú-sút pòⁿ tiám-cheng, chiū khui-m̄ng, Chin-seng chiah jip-khì, īⁿ-tiúⁿ teh kā i chù-siā, iā pò i khòaⁿ sớ chhiú-sút ē lāng-hoeh, tãi-iok 2, 3 óaⁿ-thâu. Chiū phō-jip pēⁿ-sek, bák-chiu tiàu-tiàu, chhui kan-ta puh pēh-phoeh-nōa, keng-kòe 5-tiám-cheng iáu-bōe chhēⁿ, Hūi-chú chin hoan-ló. Chin-seng ēng tâm bìn-kin chhit i ē bìn, ù i ē thâu-hiáh, chiū ùn-á cheng-sin. Keh-jit chiap tiòh Tâi-lâm Chhù-bī Sian-siⁿ ē phoe, an-ùi kóng,

Tãi-ke tiòh kî-tó Chhiáⁿ Lí bián hoan-ló Kiû Chú sù tōa-hok I-hó!

Chin-seng khòaⁿ-tiòh chit 4-kù, sim-koaⁿ chin hoaⁿ-hí, iā chin siū an-ùi.

Chhiú-sút-āu chiap-tiòh Sù-î-chng ū chit-ê hiaⁿ-tī kià-tó 1-thiap chháu-iòh-thâu, kan-ta 1-bī nā-tiāⁿ. Siá-phoe kóng, Nā chin-sit hì-eng, m̄-thang chhiú-sút, ū-si chhiú-sút liáu bē-hó. Chit-ê iòh-thâu, 1-phóng tim 20-hūn chúi, 1-hun chiú, hō i chiáh, nā-sái 4-pái chiū ē hó.

Phoe kau ē sī, í-keng chhiú-sút liáu. Á, che iā-sī khó-poe, bô lim kau-liáu bē-ēng-tit.

Īⁿ-tiúⁿ kā i chhiú-sút liáu, chiū tng-khì Lōe-tē, pát-lāng kā i tãi-lí.

Sū-pit-lêng chhiú-sút hit ē-pō, iā chit-ê gín-ná chhiú-sút, chhiú-sút-āu tit-tit-jiát, Sū-pit-lêng iā-sī án-ni. Hūi-chú āiⁿ Sū-pit-lêng tī pēⁿ-chhng, khui-siaⁿ teh kî-tó, hit-sī Sat-tàn iā chhut-hiān tī sin-piⁿ, Hūi-chú chin kiaⁿ, chhin-chhiūⁿ kék kōan ē thiⁿ-sài kap mô-kúi teh sio-chhiúⁿ Mô-se ē sin-si (Iû-tâi 9). Hit-tiáp mē-jit Chin-seng kap Hūi-chú kap Chì-khîn 3-lāng lūn-liū kò Sū-pit-lêng. Khân-hō-hū mē-jit sūn-sī, mōe tiám-pòⁿ cheng chù-siā 1-pái, Chin-seng chhut-chāi i. Hit-tiáp í-keng mōh-mōh, sī kan-ta phoe-nê-kut. Chin khó-lín, tī-hia kè-kiōng chù-siā 70-gōa pái.

Keh 3-jit, tãi-lí īⁿ-tiúⁿ ē sian-siⁿ, khòaⁿ-khòaⁿ kóng, Tò-pêng iū-koh chek-lāng, phah-sng̃ tiòh koh chhiú-sút. Chin-seng kiaⁿ-liáu koh tē-2-piàn phīⁿ bī-hiūⁿ sī tiáⁿ-mē teh hoah. Siūⁿ-kóng Sù-î-chng hit-thiap iòh-thâu kau hiah hó, chiū àm-chēⁿ hō i chhi-chiáh. Keh 2-jit koh khòaⁿ, siōng-sè koh thiaⁿ, chiū kóng, Taⁿ m̄-bián lah, í-keng siau khì-lah. Chin-seng tī sim-lāi teh siūⁿ, h̄m-h̄m!.....iòh-thâu bē-bái!

Hit-ê chhiú-sút ē ùi, chiàⁿ-pêng pín-á-kut chián-tng̃ 1-ki, thâi ū 3-chhùn tng̃. Tàk-jit sī phō-khì ōaⁿ-iòh, tui khang-chhui ē ùi, thiū-chhut chhiū-leng-kng̃, chhit-lit-teh, koh pau hō bát nā-tiāⁿ. Sng̃-sī siau-tòk chheng-khì, theng-hāu i ka-ti hó, pêng bô pát-mih hong-hoat. Tī-hia 3-lé-pài kú, iū-gōan sī teh chhut-lāng, gín-ná sī ná soe-jiók. Chin-seng kò kau-chia, sī ná-chún chit-hāng kang-tiāⁿ. Hit-ê m̄-kam ē sim, sòⁿ-chò chhin-chhiūⁿ hoan-ló khang-khòe chò bē-liáu ē ì-sù.

Ū-lāng kóng, tiòh thē-īⁿ khì Tâi-lâm, ū-lāng kóng, tiòh khì chhōe Lâm-su Phok-sū. Chin-seng tēng-jit thiaⁿ-tiòh tò-pêng chek-lāng, ū m̄ng hit-ê gōa-kho i-seng, khòaⁿ tiòh cháiⁿ-iūⁿ? I kóng, Ū-sī m̄-bián

chhiú-sút, tò-pêng ê lâng ē lâu-tùi chiáⁿ-pêng chhiú-sút ê khang kòe-lâi. Âu-lâi koh m̄ng pát-ê i-seng, i kóng bô hit-hô lí-khì. Siāng gōa-kho ê i-seng, kóng, tùi khí-thâu chiàu-kòe kàu-taⁿ, nā lâi phah-súg, sī chiān-kong-chīn-khì. Siūⁿ-tiòh se-iūⁿ siòk-gú ũ kóng, “Thiⁿ beh pang-chān ka-tī pang-chān ê lâng”. Chiū siūⁿ, góa nā ē chīn sớ ē lâi pang-chān Siōng-tè ê kang-tiāⁿ tit-tiòh chiāⁿ, chhin-chhiūⁿ Iā-sơ ũ beh piàn-chiú, lô-pòk chhut-lát khi taⁿ-chú, tò-móa hiah-ê chiòh-àng. Siūⁿ-lâi siūⁿ-khì, m̄ chai tiòh cháiⁿ-iūⁿ khah hó. Siat-sú nā thè-īⁿ bô khah hó, âu-lâi beh koh jip-īⁿ, ún-tàng pháiⁿ-sè, chhin-chhiūⁿ téng-jit chit-ê chhut-khì koh jip-lâi, i-seng bô-sáⁿ hoaⁿ-hí, lô-bóe sī sí. Siūⁿ bē kái-koat, kúi-lòh kī-tó, kiū Siōng-tè chí-sī.

Chiū bāng-kìⁿ bīn-chêng chit-ê sin-khui ê bōng-khòng, ũ chit-ê khàn-hō-hū íg chit-lám ê gá-jeh kap mī-á, lâi chhu-tī khòng-lâi. Chin-seng m̄ng i kóng, Chhu hia beh mih-tāi? Ìn kóng, beh phō gín-ná lâi chia khùn khah n̄g. Chin-seng kóng, Chia sī bōng-khòng, eng-kai sī tãi sí-lâng. Lí hó-ì beh tī-chia chiàu-kòe lâng; chóng-sī kiaⁿ-liáu tãi sí-lâng--ê nā kàu, chhò-gō ē hō i tãi-sí, hit-sí chiū bô-chhái lí ê kang lah!

Kóng kàu-chia chiū chhéⁿ, Chin-seng chek-sí ká Hui-chú kóng, Góa ê bāng sī án-ni. Phah-sng che-sī Siōng-tè ê chí-sī: in-tūi góa tú-á kiū I chí-tiám góa. Tī-chia ê khàn-hō-hū sít-chāi hó-lé; m̄-kú i-seng i-tī ê hoat-tō bô bēng-pék, kiaⁿ-liáu chhò-gō, ē sí tī-chia, chiū gō-tiòh Siōng-chú ê ì-sù. Hui-chú kóng, Góa tú-á iā bāng-kìⁿ chit-khu ê kam-chiá, gōa-phôe chin súi, kī-sít lâi-té khang-khak. Chin-seng kóng, Góa ê bīn-bāng pēng-sò bô-sáⁿ ài sìn; nā-sī kin-mê-hng lán ê bīn-bāng, góa siūⁿ m̄-sī bô ì-sù, ún-tàng sī Siōng-tè ê chí-sī. Hui-chú kóng, Án-ni bēng-pék, bīn-ná-jit tiòh thè-īⁿ.

Keh-jit thè-īⁿ, m̄-chai beh khi tó-ūi, pēng-iú lâi siāu-kài, kóng-tang-kóng-sai, hóe-chhia í-keng kàu, chiū ñg Pat-hok-soaⁿ khi chhōe Lâm-su Phok-sū.

Tī hóe-chhia lâi, chē liáu 7-tiám-cheng kú, tú-tiòh Chiā Sian-siⁿ, i sī jiát-sim ê lâng, i khui i ê phôe-tē, hian i sớ-siá i ê ài-chú kòe-sí, hu-jîn piát-sè ê kám-sióng hō Chin-seng khòaⁿ, Chin-seng kám-kek i ê lí-sióng chin kōan. Kóng-liáu chiū ká Sū-pit-lêng hōaⁿ-chhiú chiok-hók, i chiū lòh-chhia.

Tùi Pēng-tó-iáh kàu Pat-hok-soaⁿ, kiōng chē 8-tám-cheng ê hóe-chhia, kàu-ūi í-keng àm-àm, chin chheⁿ-sơ.

Thiⁿ-kng Lâm-su Phok-sū lâi khòaⁿ, kóng, hit-ê chhiú-sút ê ũi sī chha-put-to, nā hō i chhiú-sút iā-sī tī-hia. Chin-seng m̄ng i tò-pêng ũ chek-lâng á-bô? I thiaⁿ-liáu kóng, Bô. Khòaⁿ i lóng bô-bah, bīn-sek chheⁿ-lék, khang-chhùi koh-iūⁿ, chiū ká ē-chhiú kóng, Chhin-chhiūⁿ kiát-hút-sèng ê khóan-sit. Chin-seng thiaⁿ-kìⁿ chin ut-chut, m̄ng i kóng, Chiàu lí khòaⁿ ũ ñg-bāng á-bô? Ìn kóng, Hé, chin oh-tit kóng. Keh-jit koh lâi khòaⁿ, iā-sī hàiⁿ-thâu, kóng chin oh-tit kóng.

Hit-sí tī-hia ũ 3, 4 ê hit-hô pēⁿ ê gín-ná, ũ-ê 3, 4 hòe, u-ê khah tōa-hàn, hō Phok-sū chhiú-sút, kòe-liáu 1, 2 gòeh-jit, iáu-bōe hó, hô-hòng Sū-pit-lêng chia h sè-hàn, koh chia lóan-jiók. Phok-sū khòaⁿ i chia h siau-sán, liáh-kiò i sī kiát-hút-sèng; nā kó-jiân án-ni, sī bô chhái-kang lah.

Tē-saⁿ-jit tú-tiòh chit-ê ló-sian-siⁿ lâi thit-thô, hit-sí Chin-seng sī chiām tòa-tī Pat-hok-soaⁿ ê pài-

tâng, in-úi Phok-sū ê pēⁿ-iⁿ bô só-chāi. M̄ng i kóng, Ló Sian-siⁿ, thiaⁿ lāng kóng lí ũ chít-hāng hì-eng ê tèk-hāu-iòh, m̄-bián chhiú-sút chiah ē hó, ũ-iaⁿ bô? Sian-siⁿ kóng, Khiok ũ-iaⁿ, che-sī pēⁿ-pơ-lāng ê pì-hng, taⁿ-sī sím-mih tãi-chì? Chin-seng chiū cheng-thâu it-lí seh hō thiaⁿ. I thiaⁿ liáu, kóng, Che iòh sī bōe chhiú-sút ê sī, góan chhì-giām kài chē lāng, lóng-chóng hó, lí che m̄-kú chhiú-sút liáu chiah-kú lah; iū-koh mōe-pái tiòh lim chiaⁿ-pò^a óaⁿ, kiaⁿ-liáu lí-ê sè-kiáⁿ hùi-khì. Chin-seng kóng, Tú-chō-hòa, pìⁿ khòaⁿ-māi, ài chhōe lí bē-tiòh, kin-ná-jit, lí ē ka-kī lâi chhōe góa, phah-sng sī Chú ê hó ì-sù. Taⁿ, lí ê pì-hng sī sím-mih? Ló sian-siⁿ kóng, Lók-á chhiū-kin, tìm ah-nng, pò^a chiú-chúi, ah-nng tiòh sió-khóa tok hō i ũ-hùn, án-ni lâi chiah, lāng ē kiám-chió, put-chí khòaⁱ hó. Che bô kìm-khì iū-chho, sit-chāi chin hó. Chin-seng kóng, Che-sī chhơ-siok-mih, ē-tit tī tōa-cheng, sit-chāi put-su-gī.

Kóng-liáu chiū piàn sì-kè khi chhōe, chhōe-lâi chhōe-khì chhōe lóng bô, chí-ū Lâm-su Phok-sū ê lâu-kha ũ 3-châng, chiū tī-hia kút chít-pák; jip-lâi kàu-tè, liâm-piⁿ chiū pī-pān lóh-khì chè-chō. Chin-seng chin iàu-kín ài hō i lim, Hùi-chú khòaⁿ-chò liáu-jian bô-bāng. In-úi tui lâi chia, tian-tò khí-jiát, iū-koh tng chhóan. Iòh-á tìm bōe hó, kóaⁿ-kín phō-khì koh chhōe Lâm-su Phok-sū, chhiáⁿ i chim-chiok. Chheng-kau kóng, Phok-sū ah, siat-sú nā bē i--tit, bēng-bēng ká góa kóng, in-úi lō-thâu chiah hng, thang liōng-chá tng-khì. I iū-gōan kóng, He chin oh-tit...kóng.

Chin-seng kap Hùi-chú siūⁿ-liáu, chiū koat-ì beh tng-lâi, in-úi khòaⁿ i bô khah hó, koh i-seng iā chin oh-phah-sng. Khòaⁿ i ê bīn tit-tit sit-sek, chhiáⁿ ē-chhiú chù-siā 1-ki, kóaⁿ-kín phō-khì hip-siōng, chiū chiong tú-á só tìm ê iòh, piàⁿ hō ũn-á lim, chhun-ê jip-tī kòan-á lâi, tōa tò-tng.

Kán-kán siá chít-tiuⁿ phoe khi Tái-pak hō It-iōng, in-úi i tī-hia hù tãi-hōe. Kā i kóng, Sū-pit-lêng bô khah hó, chít-tiáp phō tui Tái-lâm tò-tng. Á! Khó-poe. In khòaⁿ tiòh chít ê phoe phah-sng sè-kiáⁿ sī sí.

Hóe-chhia í-keng khí kiáⁿ, chhia-lâi 2-ê kheh-lāng, chek-pī Chin-seng kóng, Siáⁿ-sū pàng hit-ê gín-ná kàu án-ni? Chin-seng chiū kóng phò^a-pīⁿ ê lâi-lék hō i thiaⁿ. I kóng, Nā-sī hì-eng, chheⁿ lō-giō chú-môe, hit-ê-àm hō i lim kài hó-ēng. Chin-seng kóng, Nā m̄-sī Siōng-tè ê chí-ì, chin sian-iòh bē kiù-tit bô-miā-lāng.

Hóe-chhia tit-tit lóh-lâm, Sū-pit-lêng sī tit-tit ơ-lék, Hùi-chú siūⁿ-tiòh chít-ê gín-ná, óah-óah phō-chhut-lâi, sí-sí phō tò-tng, ná siūⁿ ná háu. Chin-seng an-úi kóng, Hùi-chú ah, Che-sī lán ê síp-jī-kè lah, lán tiòh kam-gōan tam-tng. Góa sìn Siōng-tè tek-khak beh ēng tē-it hó ê ì-sù khóan-thai lán. Hùi-chú tiām-tiām.

Chít-ê Sū-pit-lêng taⁿ beh án-chóaⁿ?

Chhut Sí-Sòaⁿ

Tī hóe-chhia lăi, chiū siūⁿ, taⁿ góan ê sim piān lah, bân-sū tiòh khiam-pi hâng-hók Siōng-tè, sít-chāi lāng bē-gâu-tit. Kàu chit-tiáp soah siūⁿ kap Hūi-chú, í-keng chiàu-kò Sū-pit-lêng gòeh-gōa-jit, mê-jit bô-lāng, iáu-ōe chheng-chhó, góa nā chiàu-kò Siōng-tè ê iūⁿ-kūn, mê-jit ũ chiah jiát-sim, sít-chāi eng-kai. Koh siūⁿ kin-mê 10-tiám gōa beh phah-kàu Pêng-tó, kiám-chhái bài-chòng tī-hia, á-sī tui hia chē jîn-lék-chhia kàu Soa-tó-chng, óa pòⁿ-mê āu, chit-ê Sū-pit-lêng, chiàu-khòⁿ tī lō-tiong beh tē-2-pái ê Sí, hit-sī kàu chhù, iu-būn ê kong-kéng, thī-khau ê siaⁿ-im, tī-chia thang chai. Ná siūⁿ ná lōh lâm, chiong só chhòng ê ioh-tê, ná hō i lim chhui-ta. Chiū siūⁿ-chhut Siōng-tè ê kōan-lêng, put-tàn sī tui bô-hêng ê kī-tó lăi tit-tiòh i-hó; chiū tui ũ-hêng ê bû-chit, iā-sī ē chō-chiāⁿ Siōng-tè ê Sêng-kang. Iā-sō ũ-sī i-hó lāng, sī kan-ta kóng, Lí Sìn kiù lí, lí ê pēⁿ hó lah; chóng-sī iā bat phui-nōa kiáu-thô kô chheⁿ-mê-lāng ê bák-chiu, kiò i khi sé chiū kng (Iok-hān 9). Che-sī bû-chit kap hêng-úi ê kang-tiāⁿ. I kó-jiân án-ni khi chò, sîn-jiah iā kó-jiân hián-chhut, bák-chiu chiū kng. Se-iūⁿ siók-gú kóng, “Thiⁿ beh pang-chān ka-tī pang-chān ê lāng”, iā-sī án-ni. Taⁿ góa koat-ì beh chiong Pat-hok-soaⁿ só tit-tiòh ê chhō-siók ioh, chiap-sòa hō i. Góa kiù Siōng-tè, nā hâp I ê chí-ì, tiòh tui chit-ê pi-chiān ê mih, lăi hián-chhut I ê ĩⁿ-chek, iā hō góa-ke chêng-bêng chit-chān ê chin-lí.

Kàu Tâi-lâm lah, í-keng jit-lôh-soaⁿ, hêng-lí pàng-tī-hia, siūⁿ-tiòh téng-jit Gô I-seng ũ siāu-kài hō Sam-it Phok-sū khòⁿ, chiū m̄ kòe-sim khi chhōe i. Sam-it Phok-sū chim-chiok liáu iā-sī kóng, Chhiú-sút liáu ũ tiòh ũi, khó-sioh sin-thé bô óah-lát thang tí-tng pēⁿ-khi. Chin-seng m̄ng i kóng, Chiàu lí khòⁿ ũ i-tī ê ñg-bāng á-bô? Sam-it Phok-sū siūⁿ liáu kóng, Che chiah lóan-jiók, mēh-phok chiah kín, chhóan-khui chiah hiông, kiaⁿ-liáu kàu pòⁿ-lō tng-khui iā bô tek-khak. Lí nā ài tng-khi, ká lín hia ê i-seng kóng, Chhòng hit-hō không-sim siau-hòa ê ioh chiū kàu-giáh, góa chia iā-sī án-ni nā-tiāⁿ. Put-kò lō-thâu chiah hng, ài tòa-chia keh-mê khòⁿ-māi mā-sī hó. Chin-seng kap Hūi-chú siūⁿ-liáu chiū tòa tī-hia.

Hit-mê 2-lāng chhiat-chhiat kī-tó Siōng-tè kóng, Siōng-tè ah, taⁿ góan chiong sè-kiáⁿ hián-hêng Lí, m̄-káⁿ chiong chit-ê só-thiāⁿ ê kiáⁿ siók ka-tī. Kiū Chú lín-bín, in-ūi góan taⁿ bô-lō thang khi, ná-chún I-sek-liát-lāng, āu-piah kun-peng, thâu-chêng Âng-hái. Á! Chit-tiâu óah-lō, kiū Chú Lí lăi khui. Á! Chú ah, Chú ah!

Sū-pit-lêng í-keng hiàn-hêng Siōng-tè, Hùi-chú kap Chin-seng chiū bô ùi-tiòh sí-lai hoan-ló. Hèk-sī óah, hèk-sī sí-lóng-lóng hó. Nā-sī Thiⁿ-Pê ê chí-ì, sui-jiân sí-sí-sí, iā ē pìⁿ-chò óah-óah-óah!

Kî-kòai lah! Sè-jîn só chòat-băng ê Sū-pit-lêng hit-mê soah tit-tit hó--khí-lai, tē-2-jit chiū ē-chhiò lah. I-seng kóng, Taⁿ bô-iàu-kín lah! Khang-chhùi iā tit-tit bát, lêng-chúi iā tit-tit bô khì. Hit-tiáp tī-hia ũ chit-ê hoan-chiá, sī hì-iām tng hì-eng, iā bē-khiā bē-chē, bē-tó, bē-the, bē-haiⁿ bē-chhan, chin kan-khó kàu kóng-bē-chhut, Chin-seng kap Hùi-chú siūⁿ-tiòh Sū-pit-lêng tng-sī ê kan-khó, m-chai án-chóaⁿ leh!

Jîn-hô sian-siⁿ tī Tâi-pak Tâi-hôe tng-lai, iân-lō thê Chin-seng kî-tó, kiū Siōng-tè tiòh an-ùi Chin-seng kap Hùi-chú ê sim, in-ùi i só-thiàⁿ ê kiáⁿ siū keng-tiâu. Kóaⁿ-kàu Tâi-lâm ê sī khì chhōe Hùi-chú, khòaⁿ i chin pêng-an, Sū-pit-lêng iā chin thiàu-thah, chiū chin kî-kòai, iā chin hó-chhiò. Tī-hia kàu 4-góeh 28-jit, chiū pêng-an tng-lai Soa-tó. Tâi-ke ùi-óa-lai khòaⁿ, kóng Chit-ê Sū-pit-lêng chin-chin sī Siōng-tè hō i koh-óah. Pát-ê íong-sin ê lêng tiòh kúi-nā góeh-jit chia-ē hó; nā-sī Sū-pit-lêng sī hō-lêng liâu-bē-tiòh. Lêng só chò-bē-lai ê, Siōng-tè ē-chò. I taⁿ sī nng-chhut Sí-sòaⁿ lah. À! Siōng-tè ê bân-kôan-lêng!

Chin-seng phō Sū-pit-lêng, ká i kóng,

Sū-pit-lêng ah! Lí taⁿ sī Siōng-tè ê kiáⁿ, I só hoaⁿ-hí ê.

Chiū hian Si-phian lai thak;—

Góa sui-jiân kiáⁿ-kòe Sí-ê ìm-ńg ê soaⁿ-kha, góa m-kiaⁿ chai-eh; in-ùi Lí kap góa saⁿ-kap, Lí ê kóaiⁿ Lí ê kùn an-ùi góa.

Góa ê tui-ték ê bîn-chêng, Lí ũ ká góa siat-iân; Lí bat ēng iū boah góa ê thau-khak; góa ê poe móa-chhut-lai.

Chú-pi kap lín-bín, tek-khak ē tòe góa kàu chit-si-lêng; góa beh éng-óan khiā-khí tī Iâ-Hô-hoa ê chhù; (Si-phian 23: 4-6)

Chhut Sí-sòaⁿ Thau chit-pún oan. 1926. 9. 11